Bret Harte

PRIETENUL MEU VAGABONDUL



Bret Harte



PRIETENUL MEU VAGABONDUL

V.2.0

În româneşte de ALFRED NEAGU

După textul volumului apărut la
Editura Univers – Bucureşti, 1979



Traducerea s-a efectuat după volumele:
Idyls of the Foothills (Leipzig, Bernard Tauchnitz, 1891)
The Twins of the Table Mountains (ibid. 1891)
Sally Dows etc. (ibid, 1893)
The Bell-Ringer of Angel's (ibid 1894)
A Protegee of Jack Hamlin's (ibid, 1894)
Colonel Starbottle's client (ibid, 1894)

Şeriful din Siskyou.

I.

În ziua de 15 august 1854, toată suflarea de la Wynyards Bar se adunase pe o mică faleză ce domina drumul de care povârnit – singura cale de acces, spre acea aşezare. După înfăţişare, oamenii se deosebeau destul de puţin de obişnuiţii mineri, deşi preponderent era elementul străin trădat de unele particularităţi şi culori ale veşmintelor, în vreme ce alţi indivizi se remarcau prin aerul lenevos şi şubrezenia educaţiei. Wynyards Bar era o aşezare de fugari. Printre locuitorii săi erau unii „hăituiţi” de autorităţile statului, iar atitudinea lor din ziua aceea reprezenta un act de rebeliune făţişă contra puterii legale şi de împotrivire faţă de arestarea pe bază de mandat a unuia dintre membrii săi de vază.

Acest gentleman – maiorul Overstone, care se afla în clipa aceea călare pe un mustang cenuşiu şi conducea mişcările adunăturii, cu vreo câteva zile mai înainte ucisese pe şeriful ţinutului Siskyou, în vreme ce acela încerca să-l aresteze pentru dubla nelegiuire de a-şi fi însuşit nişte fonduri de-ale unei corporaţii de stat şi de a-l fi împuşcat pe ziaristul care făcuse imprudenţa să-l demaşte. Vina mai mică de omor ar fi fost trecută cu vederea de către autorităţi, dar când gestul se repetă chiar şi asupra zelosului şi necugetatului trimis oficial, faptul nu mai putu rămâne fără replică, mai ales că voiau să-l aresteze pe maiorul Overstone şi pentru mult mai grava nelegiuire împotriva proprietăţii. Drept consecinţă fusese numit un nou şerif, care se îndrepta spre Wynyards cu o poteră înarmată. De asemenea deveni fapt cunoscut că cei de

la Wynyards Bar aveau să reziste până la ultimul om.

Toate privirile erau îndreptate spre o perdea de tufişuri de laur şi nuc cenuşiu care mărginea drumul la vreo jumătate de milă depărtare, unde se părea că se ascunseseră locuitorii lipsă la apel pe faleză tocmai pentru a da de veste sau chiar a împiedica apropierea poterei. O uşoară pâclă cenuşie care se ridică dincolo de desişuri, dinspre dealurile din depărtare, fu de îndată socotită ca fiind norul de praf ridicat de un pâlc de călăreţi apropiindu-se pe drumul cel mare ce nu se vedea de acolo, în liniştea plină de aşteptare ce se lăsase, se auzi distinct tropot de copite, ţăcănitul sec al armelor şi deodată călăreţii se opriră. Cei care erau răspândiţi în grupuri pe faleza înaltă schimbară rânjete crunte de satisfacţie.

Nu acelaşi lucru se întâmplă cu cel care-i conducea. Înjurătura ce-i scăpă de pe buze şi felul cum tresări îi făcură pe toţi să se uite spre el. Spre uimirea lor, privea în cu totul altă direcţie, iar când îşi îndreptară şi ei ochii într-acolo, văzură îndată pricina. Încet, dinspre dreapta, de-a lungul unei mici creste, se arătă o coloană de cavalerişti, pe un singur rând, până atunci ascunsă vederii. După harnaşamentele solide şi galoanele galbene prinse de bluzoanele albastre, ce se vedeau de departe, oamenii îşi dăduseră seama îndată ca era vorba de un detaşament de cavalerie regulată al Statelor Unite. Înainte ca toţi cei strânşi acolo să înţeleagă semnificaţia acestei noi invazii, de-a lungul drumului se auzi ropot de copite şi unul dintre cei care făcuseră parte din ambuscadă ţâşni dinspre desişurile din vale. Era roşu la faţă dar triumfător.

— Să fiu al naibii de nu-i un căcăcios şi jumătate! spuse el gâfâind, arătând spre norul de praf ce se ridica iarăşi dinspre şleaul cel mare. Au şters-o înapoi îndată ce ne-au zărit nasurile, iar noul lor şerif s-a ales cu o gaură la pălărie. Dar la ce naiba vă zgâiţi aşa? Ce s-a mai întâmplat?

Căpetenia lor arătă nerăbdător şi încruntat la faţă spre şirul de călăreţi care se apropia.

— Ah. Fir-ar să fie! Cavaleria regulată! exclamă celălalt. Dar parcă Unchiul Sam nu era amestecat în jocul ăsta. Cu ce drept…

— Fleanca! spuse căpetenia..

În clipa aceea cavaleriştii se deplasau în unghi drept faţă de ei, când deodată se opriră, aproape bulucindu-se din cauza unui incident neaşteptat. Deodată văzură un individ descălecând iute şi gonind la vale, adăpostindu-se cu fereală de la un tufiş la altul, până ce se pierdu în desiş. Pe deasupra capului său trecu o ploaie de gloanţe şi apoi întregul detaşament se răsuci şi porni în direcţia lor pe drum. În urma lor venea un singur cal fără călăreţ, evident aparţinând fugarului.

— Împrăştiaţi-vă pe un singur şir de-a lungul crestei, hai, toată lumea! Când intră în defileu, luaţi-i la cătare, le strigă cel care era căpetenia răzvrătiţilor. Dar nu trage nimeni până nu dau eu semnalul. Împrăştiaţi-vă!

Se împrăştiară care încotro ca o colonie de câini de prerie, pitindu-se după fiecare tufiş sau piatră, de-a lungul falezei. Numai căpetenia lor porni liniştit călare spre intrarea în defileu. Cei nouă cavalerişti veneau într-o desăvârşită ordine, doi câte doi, având în frunte un tânăr ofiţer. Maiorul Overstone le ieşi înainte şi dădu comanda de oprire. Ridicându-şi privirea spre el, tânărul ofiţer strânse frâul, spuse o vorbă celui aflat în capul coloanei de cavalerişti şi imediat patru rânduri de oameni se strânseră formând un careu compact şi neclintit în mijlocul drumului. Tânărul ofiţer îşi lăsă mâna în care nu ţinea sabia de-a lungul şoldului, în vreme ce oamenii lui aşteptau cu puştile aşezate de-a latul şeii dinaintea lor. Dar în momentul acela fiecare era conştient că asupra lor erau aţintite o sută de puşti dinspre tufişuri şi că fuseseră prinşi într-o capcană din care nu mai aveau scăpare.

— De când, glăsui maiorul Overstone, luându-şi nişte aere afectate şi un ton arogant, cu totul altul decât cel folosit faţă de tovarăşii săi, de când al nouălea regiment de cavalerie al Statelor Unite dă o mână de ajutor la împlinirea unor mărunte tertipuri de tribunal?

— Suntem pe urmele unui dezertor, un fel de metis care ne-a servit de călăuză şi apoi a şters-o, îi răspunse ofiţerul.

Avea o voce de băieţaş şi la fel arăta a fi şi în rest, cum stătea dinaintea lui – zvelt, bine strâns, soldăţeşte, în tunica

prinsă cu o cingătoare – dar, în acelaşi timp, părea foarte stăpân pe el şi liniştit, cu toate că încă mai era roşu la faţa din cauza surprizei şi a ruşinii că fusese surprins.

Un oftat de uşurare trecu printre rândurile oamenilor osteniţi şi încordaţi din tabără. Soldaţii nu erau pe urmele lor. Deşi erau gata să se supună oricărei porunci a căpeteniei lor, oamenii aceia fără căpătâi ştiau cât se poate de bine că o victorie de moment asupra militarilor n-avea să treacă nepedepsită şi că de fapt însemna sfârşitul aşezării lor. Iar intruşii cuminţi, cum se arătau a fi, nu-şi vindeau ei pielea decât foarte scump. De după ascunzişurile lor, toţi acei *desperados* se uitau îngrijoraţi la căpetenia lor, în vreme ce soldaţii, din contra, priveau drept înainte.

— Fie proces sau nu, glăsui din nou maiorul Overstone, aţi ajuns în ultimul loc unde v-aţi putea recupera dezertorul. La Wynyards Bar noi nu predăm nimănui nici un om. Iar acolo la Academie, domnule, nu v-au învăţat cum să faceţi ca să vă dobândiţi înapoi prizonierii când sunteţi prinşi din coastă de un număr mult mai mare de oameni.

— Fir-ar să fie! Dar nici pe dumneavoastră, domnule căpitan Overstone, nu v-au învăţat cum să atacaţi o baterie întreagă la Cerro Gordo numai cu jumătate de companie şi totuşi aţi făcut-o. Cu atât mai mult ar trebui să vă fie ruşine acum, dom’le, că aţi ajuns să comandaţi o şleahtă de nelegiuiţi şi ticăloşi.

— Linişte! porunci tânărul ofiţer.

Sergentul care vorbise astfel şi care avea trese indicând serviciu îndelungat, duse mâna la chipiu în semn de salut; apoi o lăsă din nou pe carabină şi continuă să privească indiferent înaintea lui. Dar glontele îşi atinsese ţinta. Pe chipul lui Overstone trecu un val de roşeaţă – de ruşine şi mândrie rănită.

— Ah? Tu eşti, Murphy! spuse el râzând afectat. De când nu te-am văzut, nu prea ai câştigat galoane.

Tânărul ofiţer întoarse uşor capul.

— Atenţie!

— Doar un singur moment, interveni Overstone, apropiindu-se. V-am spus că noi nu predăm pe niciunul dintre

cei care ne cer protecţie. Dar, adăugă făcând un gest cu mâna pe jumătate dispreţuitor, pe jumătate neglijent, aruncând o privire plină de înţeles spre acoliţii lui, nu vă împiedicăm să-l căutaţi singuri. Drumul e liber, tabăra-i acolo, în faţa voastră.

Ofiţerul continuă să dea comanda, fără să se mai uite la el:

— Pe două rânduri desfăşurat, înainteze marş!

Micul detaşament porni înainte, trecu de maiorul Overstone când ajunse la gura defileului şi apoi soldaţii se răspândiră pe pantele dealului. Oamenii din tabără, cu armele în mâini, ridicându-se alene ici şi colo de după câte un tufiş, le făceau în bătaie de joc loc să treacă. Farsa aceasta a căutării dură câteva momente, iar după ce aruncă o privire cuprinzătoare asupra înălţimilor acoperite de păduri din jur, tânărul ofiţer se arătă satisfăcut şi-şi adună din nou oamenii în defileu. Maiorul Overstone era tot acolo.

— Cred că sunteţi mulţumit, spuse el încruntat.

Tăcu o vreme şi apoi, cu o voce schimbată şi şovăielnică, adăugă:

— Sunt mai vechi militar decât dumneavoastră, dar totdeauna mi-a plăcut să cunosc pe unul care a terminat Academia de la West Point.

Nu mai spuse nimic altceva şi-i întinse mâna. Cel ce trecuse pe la West Point, roşu la faţă şi ţeapăn, cu ochi strălucitori şi limpezi, umbriţi de gene rare şi de cozorocul chipiului cochet ridicat în sus, se uită cu răceală la mâna întinsă, ridică şi el mâna, îi întoarse un salut ţeapăn şi-i spuse:

— Bună ziua, domnule!

După care dădu pinteni calului mai departe.

Maiorul Overstone îşi suci mânios calul şi în urma acestei bruşte manevre dădu peste aghiotantul lui, cel ce condusese oamenii de la ambuscadă.

— Ei bine, Dawson, îl întrebă nerăbdător. Cine-i individul?

— Doar, un nenorocit de călăuz pe jumătate indian. E colo în tufiş cu Simpson şi se ascunde aşteptând să plece soldaţii.

— Ai vorbit cu el?

— N-am stricat prea multe vorbe, îi răspunse Dawson cu dispreţ. Nu mă dau în vânt după mutre din astea.

— Adu-l în cabana mea. S-ar putea să ne fie de vreun folos.

Dawson se arătă cam sceptic.

— Mă bate gândul că nu ne-am procopsit cu cine ştie cine şi nici aici n-o să fie mai breaz decât era dincolo, spuse el şi se îndepărtă.

II.

Pe dinafară, cabana maiorului Overstone nu se deosebea mai deloc de cele ale tovarăşilor lui. Era obişnuita construcţie din bârne aşezate de-a latul şi lipite în mod primitiv pe la încheieturi cu lut, material din care era durată şi soba ce ocupa un colţ întreg din încăpere. Cabana avea două ferestre şi o uşă şi era acoperită cu fâşii lungi de coajă de molid tăiate în formă de jumătăţi de cilindru. Dar în interior se vedeau semne care trădau rangul deosebit şi experienţa celui care o ocupa. În locul obişnuitei laviţe sau cuşete durate lângă perete, înăuntru exista un pat pliant de campanie, iar pe o masă grosolană de scândură se vedea un lighean de tablă şi două perii cu mâner de fildeş, piepteni şi alte elegante articole de toaletă, făcând parte bineînţeles din trusa de călătorie a maiorului Overstone. Într-un colţ se afla un geamantan din piele, o şa mexicană, bogat împodobită cu ornamente din argint, o cutie de mahon cu pistoale pentru duel, o cutie de piele pentru pălării, acum închisă şi legată cu nişte curele, ca şi un minunat baston de mahon cu mânerul cu incrustaţii din aur şi cuarţ, special pentru ocazii. Acest decor dezvăluia, cu o notă de dramatism, o trecere violentă şi grabnică de la o viaţă de lux ostentativ la una de chinuri şi privaţiuni ascunse şi o semnificaţie aparte o avea degradarea înceată, dar continuă, a acestor scumpe amintiri. O pereche de trăgători de argint pentru cizme era folosită la curăţatul sobei şi pentru a ridica oala de cafea, fildeşul periilor era pătat de cafea, sticluţele de cristal rămăseseră fără dopuri şi erau folosite pentru oţet şi sare, iar pe peretele înnegrit atârna o oglindă cu mâner. Pentru că maiorul Overstone

ajunsese să locuiască în cabana aceea după ce fugise fără să se mai uite înapoi din apartamentul reţinut într-un luxos hotel din Sacramento – schimbare socotită a fi numai temporară până se va rezolva toată afacerea, pentru ca apoi să se întoarcă şi să-i bage-n sperieţi pe cei care-l acuzaseră, aşa cum făcuse şi în alte rânduri. Dar de data asta lucrurile nu s-au mai vădit la fel de lesne de rezolvat cum îşi închipuise el, cei care-i purtau pică nu s-au arătat dornici să ierte, iar exilul său forţat se prelungea mereu, săptămânile treceau una după alta, până când înfruntarea care se terminase cu uciderea şerifului păru să-i închidă pentru totdeauna uşa de întoarcere spre lumea civilizată. Numai pe coclaurii aceia se afla în siguranţă viaţa şi persoana lui. Wynyards Bar se supuse pe dată în faţa curajului său nesăbuit, iar cele două crime bezmetice îl făcură respectat în rândul zănaticilor, cartoforilor şi gentlemenilor ale căror fapte de vitejie nu depăşeau notorietatea unui jaf de diligenţă sau a unui singur asasinat. Noii săi tovarăşi se stăpâneau plini de delicateţe să-i pomenească vreodată de luxul său apus.

Se aplecase asupra cufărului pe care-l deschisese, cufăr despre care toţi cei din tabără presupuneau că adăpostea bonuri de stat şi hârtii de valoare ridicându-se la sume fabuloase. Tocmai luase din cufăr câteva scrisori, când în uşă se arătă o siluetă proiectându-şi umbra în încăpere. Maiorul îşi ridică privirea, lăsând neglijent hârtiile deoparte. Pe teritoriul taberei proprietatea era sacră.

Cel din uşă era dezertorul. Deşi trecuseră câteva ceasuri de când sosise în tabără şi probabil că pe dinăuntru îşi reîmprospătase forţele, de aspectul său exterior nu se îngrijise încă şi era plin de praf. Pe bluza roasă şi pe pantaloni mai stăteau agăţaţi mărăcini şi laptele cucului. Pielea feţei, atât cât se vedea de sub stratul de jeg, avea o nuanţă gălbuie. Ochii deschişi la culoare vădeau tot neastâmpărul şi strălucirea caracteristică metişilor. Se uită pe îndelete prin toată cabana, privi spre cufărul deschis din faţa maiorului, iar apoi ochii i se opriră neşovăielnici asupra maiorului.

— Ei, se răsti maiorul deodată la el, ce vânt te mână încoace?

— Păi, acelaşi care te-a mânat şi pe dumneata, răspunse celălalt aproape la fel de răstit.

Maiorul mai ştia câte ceva despre firea metişilor, aşa că nici replica nici tonul nu-l uimiră.

— Doar n-ai venit aici numai pentru că ai dezertat, spuse maiorul cu răceală. Altceva ai tu pe suflet.

— Altceva! adeveri omul cu aceeaşi răceală.

— Aşa m-am gândit şi eu. Ei bine, acum cred că înţelegi că aici treburile astea nu se mai înghit. Dacă te-apuci de ele pe-aici, ai şansa să atârni de primul copac. Asta-i legea numărul unu.

— Am văzut eu că pe-aici nu vă prea bateţi capul să aşteptaţi până vine şeriful.

Maiorul îl măsură iute cu privirea. Omul păru să nu-şi dea seama de ironia replicii sale şi continuă mai departe, încruntat:

— Şi care-i legea numărul doi?

— Eu zic că nu-i cazul să mergi cu gândul mai departe de legea numărul unu, îi răspunse sec maiorul pe un ton semnificativ.

Deschise un dulăpior şi scoase dinăuntru o sticlă de cristal, cu incrustaţii de argint, pe care i-o înmână străinului.

— Ia te uită! Exclamă metisul admirativ. A dumitale?

— Bineînţeles.

— Acum, bineînţeles… dar mai înainte?

Legea numărul doi probabil că arăta că aluziile la trecut nu erau luate drept jignire. Cu toate acestea maiorul, deşi obişnuit cu astfel de glume, râse puţin cam strepezit.

— A mea dintotdeauna, răspunse el. Dar nu bei?

Sub stratul de murdărie, chipul metisului, se întunecă.

— Ce-ai de gând? Şi Simpson m-a servit de m-a ghiftuit. Şi mă bate gândul că mi-a cam ajuns.

— Ai fost vreodată prin Sacramento?

— Da!

— Când?

— Săptămâna trecută.

— Ai auzit vorbindu-se ceva despre mine?

Prin laţele de păr ce-i veneau în ochi, metisul se zgâi la

maior cu mirare, nu numai pentru că-i pusese acea întrebare, ci mai ales din cauza tulburării aproape copilăreşti pe care o vădi maiorul în momentul când îl întrebase.

— Aproape că nici n-am mai auzit altceva, îi răspunse el mohorât.

— Şi… cam ce ziceau?

— Zicea că trebuie cu orice chip să pună mâna pe dumneata. Şi mai ziceau că şeriful ăla nou tot o s-o facă el.

Maiorul râse.

— Ei, cred c-ai auzit cum şi-a împlinit misiunea noul şerif… a şters-o cât l-au ţinut picioarele cu toată potera lui, doar în faţa unui pumn de oameni de-ai mei care nu-s nici a opta parte din câţi am. Şi ai văzut cum restul i-au ţinut la respect pe cei nouă cavalerişti şi pe mânzul lor de locotenent. Dacă n-ai fi ştiut, n-ai fi acum dinaintea mea. Ei bine, în toată California nu există putere civilă sau militară care să mă poată scoate pe mine de-aici.

Dar nici curiozitatea lui de mai înainte, nici lăudăroşenia de-acum nu păreau să-l impresioneze prea mult şi nici să-l încânte pe străinul în zdrenţe. Se mai uită o dată prin cabană şi apoi se îndreptă spre uşă.

— Stai! Unde te duci? Ia loc. Vreau să vorbesc cu dumneata.

Dezertorul şovăi o clipă, apoi se lăsă fără multă încântare pe marginea unui scaun de campanie de lângă uşă. Maiorul se uită la el.

— Trebuie să-ţi aduc aminte că în tabăra asta eu poruncesc şi băieţii de pe-aici de obicei fac ce spun eu. Cum te cheamă?

— Tom!

— Tom! Uite-aici, Tom! Fir-ar afurisite să fie toate! Nu-ţi dă şi ţie prin minte că un om când se împotmoleşte aici şi rămâne singur, ca mine, mai vrea şi el să ştie ce se mai petrece prin lume şi să mai audă nişte veşti?

Acel amestec ciudat de poruncă şi rugăminte îl făcu pe dezertor să se uite curios la el. Îl privi pe maior de sus în jos, ca şi cum s-ar fi îndoit foarte tare că el era neîmblânzitul *desperado* despre care auzise atâtea. Şi se simţea tare încurcat pentru faptul că acel individ, de două ori asasin şi

căpetenie a unei şlehte de nelegiuiţi şi nesăbuiţi la fel ca el, i se adresa pe tonul acela aproape confidenţial.

— Şi cam ce-ai vrea dumneata să ştii? îl întrebă el morocănos.

— Ce spun, sau mai bine zis ce fac, oamenii din partidul meu ca să-mi apere cauza? întrebă maiorul plin de nerăbdare. Ce scrie despre mine în *Expres*?

— Mi se pare că aproape toţi te-au cam lăsat baltă. Ei zic că niciodată n-ai fost reprezentantul partidului lor, ci ai acţionat doar în numele dumitale, îi răspunse celălalt sec.

În clipa aceea maiorul se dezlănţui. O adunătură de trădători şi oameni vânduţi! Pe toţi îi plătise! Două mii de dolari aruncase la *Expres* şi pe redactorul-şef l-a scăpat de la ananghie să nu fie biciuit şi închis pentru calomnie! Jumătate din hârtiile acelea afurisite cu valoare, de care fac atâta caz, au fost mânuite chiar de ei, de ipocriţii aceia, fir-ar ei să fie! Erau o bandă ticăloasă de hoţi şi trădători!

Probabil că maiorul se cam lăsase târât de valul de epitete nefericite, pentru că pe faţa celuilalt se întinse un zâmbet posomorât. Ba mai mult decât atât, se pare că maiorul uitase că dorinţa lui fusese de a-l auzi el pe străin vorbind, pentru că se lansă într-o lungă expunere asupra afacerilor sale private, prezentând o părtinitoare şi insistentă apărare a propriei cauze şi în acelaşi timp denunţându-i pe cei care-l acuzau. Vreme de aproape jumătate de oră aminti punct cu punct, amănunt cu amănunt, învinuirile care i se aduceau şi invocă tot felul de argumente posibile şi explicaţii sofisticate, dar vădi încontinuu o patimă nestăpânită în a lungi şi a se repeta, ceea ce arăta cât era de chinuit de propria-i conştiinţă. Nu mai rămăsese nimic din aroganţa agresivă care-i uimise pe prietenii şi inamicii lui. În cele din urmă, până şi zâmbetul mohorât al amărâtului care asculta această spovedanie se întunecă, transformându-se într-o silă uimitoare. Apoi, spre bucuria lui afară se auziră paşi. Manierele maiorului se schimbară pe dată.

— Ei, ce-i? întrebă el nerăbdător în clipa în care intră Dawson.

— Am venit să-mi spuneţi ce să facem cu el, răspunse

Dawson arătând dispreţuitor cu degetul spre dezertor.

— Du-l în cabana dumitale!

— În cabana mea? Pe ăsta? exclamă Dawson, răspunzând obraznic conducătorului său.

Ochii maiorului se îngustară, iar buzele subţiri se strânseră, devenind o singură linie.

— Nu cred că m-ai înţeles bine, Dawson şi altă dată te sfătuiesc să aştepţi până termin ce am de spus. Vreau să-l duci în cabana dumitale, iar după aceea… te rog s-o ştergi de-acolo. Înţelegi? Vreau să stea lângă mine şi să stea singur!

III.

Dawson n-a fost prea mirat când i-a văzut pe maiorul Overstone şi pe metis pornind a doua zi dimineaţă împreună, pe jos, pe drumul ce ducea prin defileu, pentru că-i trecuse prin minte că maiorul punea la cale nişte acţiuni grozave de represalii împotriva invadatorilor, care aveau să garanteze securitatea veşnică a taberei. I se părea cât se poate de firesc ca maiorul să se folosească de un instrument lipsit de importanţă şi valoare cum era metisul, mai ales că serviciul care i se cerea avea să însemne de fapt sacrificarea individului respectiv.

— Maiorul, îi spunea el unui tovarăş, nu vrea să rişte pielea unui alb atunci când are una de indian la îndemână.

Pasul şovăielnic, fără chef al metisului părea să dea oarecare bază acestei presupuneri. Îl asculta mohorât pe maior, în vreme ce acesta-i sublinia poziţia strategică a aşezării.

— Drumul acela de care constituie singura cale de acces spre Wynyards şi numai cu o duzină de oameni rânduiţi de-a lungul stâncilor pot face faţă la o sută. Poteca pe care al trecut dumneata peste creastă vine drept în defileu şi doar ai văzut ce înseamnă treaba asta pentru oricare nebun ce-ar încerca să pătrundă pe-acolo. Bineînţeles că de avea şeriful un obuzier şi oameni în stare să-l mânuiască, atunci ne putea

trimite nişte proiectile frumoase, dar chiar şi în cazul acesta puteam să ocupăm creasta din faţă înaintea lor.

Se opri o clipă şi apoi adăugă:

— Am fost în armată, Tom. Am făcut campanie în Mexic înainte ca mânzul acela de ofiţer să fi ştiut ce-s ăia pantaloni pe fundul lui. Am trăit toată viaţa ca un gentleman… fir-ar să fie… şi uite unde am ajuns!

Metisul mergea în silă alături de el şi arunca priviri furişe când în stânga când în dreapta, ca şi cum ar fi căutat o cale de a scăpa de aceste confidenţe. Dar maiorul continuă să vorbească mai departe şi în vremea asta traversară defileul, apoi ajunseră la drum, după care începură să urce panta înălţimii dimpotrivă, pe jumătate ascunşi de desişuri şi zadă. Acolo maiorul se opri din nou şi se întoarse spre aşezare. Cabanele erau dincolo de faleză, pârâiaşul ce amintea de terenul de prospecţiuni – unde se mai făcea şi acum un fel de minerit de mântuială – se auzea murmurând din când în când la picioarele lor, deşi zona minieră propriu-zisă dispăruse cu totul din ochii lor. În cele din urmă amuţiră chiar şi zgomotele care arătau că ceilalţi îşi vedeau de treburi. Erau singuri. Maiorul se aşeză pe un bolovan şi arătă cu degetul spre un altul. Metisul rămase totuşi în picioare, mohorât, de parcă ar fi vrut să sublinieze cât putea mai mult că era vorba de o tovărăşie silită. Maiorul fie că era prea preocupat ca să mai bage de seamă, fie că acceptase acea atitudine ca pe o trăsătură caracteristică metişilor în general, continuă pe un ton confidenţial:

— Uite, Tom. Vreau să scap de gaura asta blestemată şi să plec pe coasta de est. Oriunde. Dincolo de graniţa Oregonului, în Columbia Britanică, sau spre coastă, de unde aş putea lua un vas până în Mexic. Înseamnă o groază de bani, dar am destui. Înseamnă şi mult risc, dar mi-l asum. Am nevoie de cineva care să mă ajute, cineva care să împartă riscul ăsta cu mine, cineva care să împartă şi reuşita cu mine. Ajută-mă să ajung dincolo de hotare, fie pe uscat, fie pe mare şi-ţi dau o mie de dolari încă de la plecare şi o mie de dolari după ce ajungem dincolo, teferi şi nevătămaţi.

Metisul îşi schimbă poziţia neglijentă de mai înainte. Ţinuta

lui părea mai degrabă indolentă, fiind subliniată de felul în care-şi aruncase peste un umăr nişte curele ce-i slujiseră la prins raniţa, iar acum păreau să-i servească drept rezemătoare pentru mâna lăsată alene.

— Ei, ce zici, Tom? Ţi-ar surâde? Poţi avea încredere în mine, pentru că mia aceea-i ca şi cum ai avea-o în buzunar, încă înainte de a porni noi la drum. Iar eu cred că pot avea încredere în tine, fiindcă de scapi o vorbă cuiva înainte de plecare, sau de-mi faci vreo porcărie după aceea, te ucid cât ai clipi.

În clipa următoare cei doi bărbaţi se rostogoleau pe jos, prin desiş. Metisul se aruncase pe neaşteptate asupra maiorului, doborându-l la pământ. O clipă curelele de la raniţă vâjâiră ca un lasou prin aer şi apoi coborâră în jurul umerilor maiorului cetluindu-i mâinile pe lângă corp. După aceea metisul îşi apucă zdreanţa de bluză şi şi-o desfăcu fără menajamente, îşi scoase cingătoarea de la brâu şi, cu aceeaşi dexteritate, imobiliză genunchii celui care se zbătea pe jos.

Într-o clipă lupta se încheiase. Niciunul dintre ei nu scosese o vorbă. Numai suflarea lor gâfâită tulbura liniştea adâncă din jur. Probabil că şi unul şi celălalt ştiau că nimeni nu-i putea auzi, chiar dacă ar fi strigat. Pentru prima oară metisul se aşeză jos. Dar nu se citea nicio undă de triumf sau satisfacţie pe chipul lui, care-şi păstra aceeaşi expresie de silă în momentul în care se uită la cel doborât.

— Vreau mai întâi să-ţi spun, începu el încet ştergându-şi faţa, că nu m-am gândit să fac treaba asta în chipul în care am făcut-o. Mă aşteptam să am mai mult de luptat cu dumneata şi să întâmpin mult mai multe primejdii ca să te scot din bârlogul ăsta şi… credeam că voi avea de-a face cu un individ de cu totul alt calibru. Nu credeam că o să-mi faci jocul chiar dumneata… şi nu prea mi-a venit la socoteală să profit de treaba asta.

— Cine eşti? întrebă maiorul gâfâind.

— Sunt noul şerif din Siskyou!

De sub cămaşa murdară scoase o învelitoare de hârtie din care dădu la iveală, cu vârful degetelor lui jegoase, un petec de hârtie curată, împăturită, cu aspect de document oficial.

— Uite împuternicirea mea! Am păstrat-o cât mai curată pentru dumneata. Văd că nu-ţi prea arde s-o citeşti… ai mai văzut una şi mai înainte. E la fel cu cea pe care o avea şeriful celălalt… pe care l-ai împuşcat!

— Ăsta-i planul dumitale şi al mucosului ăluia din fruntea soldaţilor? întrebă maiorul.

— Nici el, nici soldaţii n-au avut habar, cum n-ai avut nici dumneata, îi răspunse şeriful, potolit. Mi-am luat slujba de călăuz indian sau cercetaş acum zece zile. Am dezertat cât se poate de firesc şi de regulamentar ieri, când am trecut peste creastă. Iar mâine, de pun soldaţii mâna pe mine, mă trezesc drept în faţa curţii marţiale, cum te văd şi cum mă vezi. Şi am pus la cale ca o poteră, sub conducerea ajutorului meu, să vă atragă atenţia în altă parte, exact când escorta ajungea pe creastă. Şi uite c-am reuşit să mă strecor.

— Şi nu eşti metis?

— N-am nimic de indian atât de trainic în mine încât să nu se spele cu puţină apă. Mi-am făcut eu socoteala, când am pus lucrurile la cale, că un amărât de indian n-o să trezească bănuiala. După cum ai văzut, Dawson nu se prea omoară cu firea după mine. Dar nu m-am gândit că o să-mi cazi la mână aşa de repede. Uite, asta mă încurcă pe mine. Probabil că tare mai jinduiai după careva să-ţi ţină tovărăşie atunci când ţi-ai ales un om ca mine ca să te spovedeşti. Nici acum nu ştiu ce să cred.

Se uită întrebător la prizonierul său, învăluindu-l în aceeaşi privire uimită. Mai era ceva ce nu putea pricepe şi care acum îi sărea în ochi. După primele momente de surpriză, când se luptase din răsputeri, maiorul nu vădea indignarea omului trădat, ci părea mai degrabă să accepte situaţia cu un calm care-i lipsea celui care-l luase prizonier. Iar când vorbi, glasul nu-i trădă nici – un fel de emoţie:

— Şi cam cum te-ai gândit că o să mă scoţi de-aici?

— Asta mă priveşte numai pe mine şi nu trebuie să-ţi baţi capul, dom’le maior. Dar cum şi dumneata ai avut mare încredere în mine şi mi-ai destăinuit totul, am să-ţi spun şi eu. Azi-noapte, potera pe care ai speriat-o, doar ştii, s-a oprit şi a aşteptat la răspântie până au trecut soldaţii. Trebuiau să-i

vadă, ca să se încredinţeze că am dezertat. Şi au să stea aproape de răspântie până au să zărească semnalul meu pe creastă, iar atunci au să se facă din nou că atacă defileul. Oamenii dumitale vor avea de lucru până peste cap, zic eu, ca să nu mai aibă vreme să umble pe urmele dumitale, sau să bage de seamă trei oameni ai mei care au să se strecoare de-a lungul crestei pe unde au venit ieri soldaţii, ca să mă ajute să te scot de-aici pe acelaşi drum. Vezi, dom'le maior, capcana aia a dumitale din defileu nu intră în jocul ăsta... pentru că suntem de cealaltă parte a ei. Nu sunt eu cine ştie ce mare strateg, dar de data asta te-am adus unde am vrut eu. Şi nu-i decât meritul dumitale. Eu, adăugă el posomorât, nu mă mândresc prea mult cu ce-am făcut.

— Şi nici nu cred că-i cazul, spuse maiorul. Ascultă aici: uite, dublez oferta pe care ţi-am făcut-o adineauri. Du-mă aşa cum mă aflu pe puntea unui vas de coastă şi-ţi dau patru mii de dolari. Îţi vei păstra toată gloria de a mă fi prins aici şi de a-ţi fi ţinut cuvântul dinaintea poterei dumitale. Dar pe drum poţi aranja în aşa fel ca să mă faci scăpat, pe undeva prin apropiere de Sacramento.

Faţa şerifului se lumină cu adevărat.

— Mulţumesc, dom'le maior. Mi se făcuse cam scârbă de rolul pe care l-am jucat în afacerea asta. Fir-ar să fie! Dar acum m-ai trezit puţin. Să ştii că nu-i în toată California aur destul ca să mă îndemne să te fac scăpat. Mă auzi? Aşa că las-o baltă. Te-am prins şi prins rămâi până ce te predau frumuşel la închisoarea din Sacramento. Nu vreau să te ucid, deşi ţi-ai pierdut de zeci de ori dreptul la viaţă şi bănuiesc că nici nu-ţi prea pasă de ea, dar de încerci vreo şmecherie, o să fiu nevoit să te altoiesc ca să te fac să mergi mai departe frumuşel, fără multă gălăgie. Nu cred că mă omor după treaba asta, dar fie voia dumitale.

— Fă semnalul acela şi să punem punct la toată treaba, spuse maiorul scurt.

Şeriful se uită din nou curios la el.

— În viaţa mea n-am băgat mâna niciodată în buzunarul cuiva, dar acum mărturisesc că o să cam trebuiască să salt pistoalele alea din al dumitale.

Îşi strecură mâna la brâul maiorului şi-i luă armele.

— Trebuie să-ţi mai cer acum şi centura, spuse desfăcându-i prizonierului centura din mătase împletită. N-o să mai ai nevoie de ea, pentru că n-o să trebuiască să mergi, în schimb în situaţia asta mie îmi prinde numai bine.

Se aplecă deasupra lui şi-i trecu centura peste piept, de data asta cu mai multă blândeţe şi grijă decât vădise până atunci şi-l legă de copac într-o poziţie ceva mai comodă. Apoi, după ce încercă atent nodurile şi legăturile, se întoarse şi o porni repede la deal. Nu lipsi decât vreo zece minute, dar când se întoarse, maiorul stătea cu ochii pe jumătate închişi; dar nu şi cu gura.

— Dacă speri să mă ţii aşa până soseşte potera dumitale, mai bine mi-ai găsi o poziţie mai puţin expusă, îi zise el cu răceală. Uite un individ care chiar acum traversează defileul şi se îndreaptă spre desişul de sub pădure.

— Vreo şmecherie de-a dumitale, dom'le maior?

— Poţi să vezi şi singur.

Şeriful aruncă repede o privire la vale. Se vedea destul de limpede un bărbat, cu un topor pe umăr, tăindu-şi cale prin desişuri, la nicio sută de iarzi depărtare. În aceeaşi clipă şeriful acoperi cu palmele gura prizonierului, dar când se uită în ochii acestuia îşi luă mâinile.

— Da, înţeleg, spuse el încruntat. Nu vrei să strigi, ca să nu-l ademeneşti în raza revolverului meu.

— Puteam să-l strig în vreme ce erai plecat, îi răspunse maiorul liniştit.

Întunecându-se la faţă, şeriful îi desfăcu centura cu care-l legase de copac şi apoi, săltându-l în braţe, începu să urce încet panta, înfundându-se în adâncul pădurii. Dar urcuşul era anevoios, povara grea, iar şeriful se vădi mai mult sprinten decât vânjos. După câteva minute de urcat, fu nevoit să se oprească şi să-şi aşeze povara la rădăcina unui copac. Nici valea, nici individul din desişuri nu se mai vedeau.

— Haide, spuse maiorul, liniştit, desfă-mi legăturile de la picioare şi am să merg singur. Aşa n-o să ajungi niciodată la capăt.

Şeriful se opri, îşi şterse mutra murdară cu bluza care era şi

mai murdară şi rămase în picioare uitându-se la prizonier. Apoi glăsui rar:

— Ia ascultă? Ce pui la cale? Al naibii să fiu dacă pricep.

Pentru prima oară maiorul izbucni ca turbat:

— Ducă-se toate naibii! Nu pricepi că, de sunt descoperit aici, în halul ăsta, niciuna din leprele de la Wynyards n-o să creadă că am dat ca orbul în capcana dumitale... niciuna, Dumnezeule! Nimeni n-are să creadă că n-am pus treaba la cale amândoi.

— Sau mai bine zis, continuă şeriful, rar, uitându-se la prizonier, niciunul n-are să mai aibă încredere să-l lase pe maiorul Overstone să conducă şleahta mai departe?

— Poate şi asta, răspunse maiorul, indiferent. Dar mă bate gândul că nici unul dintre noi doi n-o să mai aibă trebuinţă să câştige încrederea cuiva vreodată, în cazul acesta.

Şeriful îl cântări mai departe din ochi, iar chipul i se întunecă şi mai mult sub stratul de murdărie.

— Nu-i ăsta motivul, dom’le maior. Viaţa şi moartea nu înseamnă mare lucru nici pentru dumneata, nici pentru mine, de când ne-am prins în jocul ăsta. Ştiu că de-ai avea prilejul, m-ai ucide cât ai zice pâs. Că doar ştii că te duc drept la spânzurătoare.

— Motivu-i că de fapt vreau să părăsesc haznaua asta de la Wynyards-Bar, spuse maiorul calm. Şi chiar şi în felul acesta îmi convine.

Şeriful îşi scoase revolverul din buzunar şi-l armă ostentativ. Apoi, aplecându-se, desfăcu legăturile de la genunchii maiorului. O clipă îl încercă speranţa nebună că prizonierul, pe care nu-l înţelegea, avea să profite de moment şi să-şi pună în aplicare adevăratele intenţii, să încerce să fugă, să se încaiere, sau să facă vreun gest pe măsura reputaţiei sale de om nesăbuit, dar speranţa se dovedi zadarnică. Maiorul spuse doar atât:

— Mulţumesc, Tom! şi apoi îşi întinse mădularele amorţite.

— Ridică-te şi haide! spuse şeriful fără prea multă politeţe.

Maiorul începu să urce încet panta, cu şeriful în urma lui, uitându-se în toate părţile, nemulţumit, atent la fiecare mişcare. Vreme de câteva minute, această încordare a tuturor

simţurilor păru să-l mai învioreze şi posomoreala i se topi. Dar curând se vădi cât se poate de limpede că prizonierul, având mâinile legate, îşi pierdea mereu echilibrul şi nu se prea putea descurca pe poteca foarte abruptă, iar o dată sau de două ori se împiedică şi se prăvăli în mod periculos într-o parte. Slobozind o înjurătură, şeriful îl prinse şi-i smulse de la mâini singurele legături pe care le mai avea.

— Haide, spuse el turbat. Haide, acum suntem pe picior de egalitate!

Fără să-i răspundă, maiorul continuă să urce. Cu cât se apropiau mai mult de creastă, cu atât urcuşul era mai anevoios şi, în cele din urmă, amândoi se văzură siliţi să se târâie în sus, agăţându-se de viţe sălbatice şi de tufişuri. Deodată maiorul se opri, făcând un gest ca şi cum ar fi ascultat cu atenţie. Se auzea limpede un vuiet ciudat ca de vânt sau de ape.

— Şi cum le-ai făcut semn oamenilor dumitale? întrebă maiorul deodată.

— Am făcut un foc, ca să vadă fumul, spuse şeriful la fel de brusc.

— Aşa mi-am închipuit şi eu. Ei bine, ai dat foc pădurii.

Amândoi se repeziră înainte, aproape unul lângă altul, întrecându-se să ajungă mai repede pe creastă, parcă împinşi de un singur gând. Simţeau în ochi şi în nări fumul înecăcios şi usturător. Când, în cele din urmă, ajunseră la loc drept, în faţa lor totul era ascuns de o peliculă subţire, cenuşie, de ceaţă albăstruie, care părea să se târască tot mai aproape. Iar deasupra strălucea un cer senin, care se vedea printre ramurile încâlcite. Şi, spre surprinderea lor, după ce ieşiseră din valea cu aer stătut, acum îi întâmpină un vânt puternic! Vuietul se auzea şi mai tare decât înainte.

— Dacă cei trei oameni n-au sosit până acum, atunci planul dumitale s-a dus de râpă, spuse maiorul liniştit. Vântul bate drept spre creasta dinspre care ar fi trebuit să apară, aşa că n-au cum să răzbească prin fum şi pârjol.

Era adevărat! În cele douăzeci de minute de când se întorsese şeriful, desişurile uscate şi vreascurile pe-o jumătate de milă de-o parte şi de alta fuseseră cuprinse de o

pătură de fum din care, din când în când, se ridicau limbi înalte de flăcări ca dintr-un furnal, înălţându-se de-a lungul coloanelor copacilor asemănători unor coşuri înalte, în vreme ce coaja copacilor se zgârcea, plesnea, iar crengi uscate, aprinse cădeau din toate părţile. Toată valea, defileul, aşezarea, chiar şi coasta de deal de unde veniseră erau ascunse de o perdea de fum înăbuşitor, ce se târa aproape de faţa pământului fără să se ridice mai sus de înălţimea pieptului, fiind împinsă de un vânt puternic ce mătura zonele mai înalte. Din când în când, vântul amintea de simunul deşerturilor, atât era de încins; câte o pală era atât de fierbinte, încât n-o puteau înfrunta, iar desişurile parcă se zgârceau la atingerea ei şi, tremurând, se dădeau în lături formând adevărate tunele. Uriaşul schelet al unui copac uscat şi putred, care se vedea la nicio sută de iarzi în dreapta lor, izbucni deodată ca un imens foc de artificii, împrăştiind scântei şi flăcări în toate părţile.

Şeriful îşi dădu seama pe deplin de întreaga situaţie. În ciuda faptului că el era vinovatul – căci nu se gândise ce ar putea stârni – şeriful era mai priceput în ale pădurii decât tovarăşul său, aşa că văzu de îndată primejdia.

— Haide, îi strigă el iute, trebuie să răzbatem la vreun luminiş, altfel ne ajunge din urmă.

Maiorul îl înţelese greşit şi zâmbi.

— Cine să ne mai ajungă aici?

Şeriful arătă spre copacul cuprins de flăcări:

— Acela! spuse el. În cinci minute are să stârnească o poteră, care are să ne şteargă pe amândoi de pe faţa pământului.

Îl apucă pe maior de mână şi se avântă cu el în marea de fum, părând să meargă drept spre miezul pârjolului. Era o căldură înăbuşitoare, dar maiorul rămase uimit văzând că, pe măsură ce se apropiau de centrul incendiului, dogoarea şi fumul scădeau tot mai mult, iar în cele din urmă focul din faţa lor începu să fie mânat înaintea vântului. În câteva momente dinaintea lor se ivi scăparea – terenul pârjolit. Ici şi colo, prin zăbranicul de fum, se zăreau tăciunii care acopereau pământul, arzând ca nişte puncte fantomatice, asemeni unor

miraje. O secundă maiorul şovăi. Şeriful aruncă o privire semnificativă înapoia lor.

— Ia-a înainte, e singura noastră şansă! spuse el poruncitor.

Ţâşniră înainte, abia atingând suprafaţa înnegrită şi arsă care, din când în când, mai arunca scântei şi flăcări de sub tălpile lor în vreme ce fugeau. Cizmele li se scorojiră şi plesniră, zdrenţele de haine luară foc, abia de mai puteau respira, până când, în cele din urmă, în mod providenţial nimeriră într-o râpă peste care focul trecuse fără s-o atingă şi în care se aruncară amândoi orbeşte, dându-se de-a dura. Urmă un moment de uşurare şi de răcoare, în vreme ce se strecurau prin râpa plină de frunze jilave, putrede.

— De ce nu rămânem aici? spuse prizonierul sfârşit de puteri.

— Şi să ne coacem ca nişte cartofi când s-or aprinde şi copacii ăia? i-o întoarse şeriful posomorât. Nu!

Chiar în vreme ce spunea acestea, o ploaie de scântei se împrăştie printre frunze, căzând dintr-un copac despicat ce fusese cruţat mai înainte, dar acum ardea trosnind sălbatic în bătaia vântului. În aer plutea o spaimă nedesluşită. Incendiul nu părea să mai asculte de nicio lege şi se întindea în toate direcţiile. Torţa pârjolului trecuse nevăzută peste tot. Se repeziră afară din râpă şi din nou ţâşniră cu disperare înainte.

Zgâriaţi, loviţi, înnegriţi şi mânjiţi de funingine, aducând mai puţin a fiinţe omeneşti decât animalele care fugiseră de mult de pe creastă, în cele din urmă – reuşiră să se arunce într-un pâlc de copaci pe care vântul îl ocolise şi focul îl cruţase. Maiorul se prăbuşi sleit la pământ. Şeriful se aruncă lângă el. Parcă uitaseră că între ei existau raporturi cu totul aparte şi amândoi gândeau şi acţionau de parcă nu-i mai interesa nimic decât prezentul. Apoi şeriful se ridică şi dispăru pentru câteva minute, iar când se întoarse cu pălăria plină de apă de la un izvor destul de departe, pe lângă care trecuseră în vreme ce fugeau, îşi găsi prizonierul exact unde-l lăsase – neclintit şi neschimbat.

Maiorul bău cu recunoştinţă şi, după o pauză, se uită lung la şerif.

— Vreau să-mi faci un serviciu, spuse el rar. Nici măcar n-o să mai încerc să te mituiesc şi nici n-o să-ţi cer nimic care să te împingă să-ţi calci datoria. Acum cred că te-am înţeles, chiar dacă înainte n-am reuşit s-o fac. Ştii restaurantul lui Briggs din Sacramento?

Şeriful dădu din cap în semn de încuviinţare.

— Ei bine, chiar deasupra restaurantului se află apartamentul meu, cel mai frumos din Sacramento. Nimeni nu ştie de el decât Briggs, iar Briggs n-are să scoată o vorbă. De când am plecat, stă închis. Cheia e în buzunarul meu şi acum. Când ajungem în Sacramento, în loc să mă duci drept la închisoare, aş vrea să mă ţii prizonier acolo doar o zi şi o noapte. N-o să fug nicăieri. Poţi să-ţi iei orice măsuri de siguranţă vrei, să înconjori casa cu poliţişti, iar dumneata să dormi în anticameră. Nu vreau să distrug nicio hârtie sau mai ştiu eu ce alt fel de dovadă. Poţi să intri şi dumneata, înainte şi după aceea şi să cercetezi totul cu grijă. Nu vreau decât să stau acolo o zi şi o noapte. Vreau să fiu în vechiul meu apartament, să gust vechile mele mâncăruri preferate de la restaurant, ca în vremurile bune şi să mai dorm o dată în patul meu. Vreau ca o zi să mă simt din nou gentleman, aşa cum am fost înainte de a veni aici. Asta-i tot. Nu-ţi cer chiar aşa de mult, Tom. Poţi să te înduri şi să spui după aceea că ai procedat astfel pentru a strânge dovezi împotriva mea, sau că ai vrut să cercetezi încăperile.

Expresia de uimire care se ivi pe chipul şerifului, când prizonierul începuse să vorbească, se şterse şi apoi se transformă iarăşi în vechea lui posomoreală nemulţumită.

— Şi doar atâta vrei? spuse el încruntat. Nu pofteşti nici prieteni… nici avocat? Fiindcă, trebuie să-ţi spun verde, domnule maior, că în clipa în care te înhaţă legea la Sacramento, nu-ţi mai rămâne nicio speranţă.

— Doar atât vreau. Ei, ce zici?

Chipul şerifului se întunecă şi mai mult. După o vreme răspunse:

— Nu zic ba, dar nu zic nici da. Însă, adăugă încruntat, mă gândesc că mai bine am aştepta să scăpăm din pădurea asta şi abia după aceea să te gândeşti la locuinţa dumitale din

Sacramento.

Maiorul nu răspunse. Ziua era pe sfârşite, dar focul îi înconjura acum din toate părţile şi, prin bariera aceea fatală, nu se putea trece nici într-o parte nici în alta. În jurul lor fumul desişurilor care ardeau mocnit forma o perdea prin care nu se putea vedea nimic. Erau singuri şi părăsiţi, ca nişte marinari naufragiaţi pe o insulă înconjurată de nori din toate părţile.

— Eu cred că am să încerc să dorm puţin, spuse maiorul. Dacă vin oamenii dumitale, trezeşte-mă.

— Şi dacă vin oamenii dumitale? îi replică şeriful, scurt.

— Împuşcă-mă.

Şi, zicând asta, se întinse, închise ochii şi, spre uimirea şerifului, adormi de îndată. Şeriful rămase cu bărbia sprijinită în mâinile murdare şi începu să contemple cum lumina zilei scădea încet, în vreme ce scăpărările incendiului se vedeau înălţându-şi tot mai puternic flăcările lugubre. Chipul prinsului, al criminalului aflat în afara legii, era tulburat de linişte, pe când al omului legii, care-l capturase, avea o înfăţişare sălbatică, sfârşită, nedumerită.

Dar curând chipurile lor suferiră o subită transformare. Cel ce dormea începu să se zbată prin somn, neliniştit, speriat, faţa i se încruntă, buzele i se mişcară.

— Tom! gâfâi el deodată. Tom!

Şeriful se aplecă deasupra lui, emoţionat. Maiorul avea ochii închişi, iar pe frunte îi apărură broboane de sudoare.

Visa.

— Tom, şopti el, scoate-mă de-aici, scoate-mă dintre câinii, dintre secăturile astea. Ascultă, Tom, toţi sunt bandiţi din Sydney[1], puşcăriaşi abia eliberaţi, trişori, pungaşi afurisiţi. Nu-i nici un om cumsecade între ei. De toţi mi-e silă şi pe toţi îi urăsc… şi altă dată i-aş fi strivit sub călcâi. Sunt gentleman, Tom, ofiţer şi gentleman. Mi-am slujit ţara în al nouălea regiment de cavalerie. Mânzul acela de la West Point ştie asta şi mă dispreţuieşte, văzându-mă într-o „astfel de tovărăşie”. Ştie şi sergentul, pe care eu l-am recomandat de a primit

1 Odată cu goana după aur de la mijlocul secolului trecut, în California s-au pripăşit o mulţime de evadaţi din Australia.

primul galon şi acum râde de mine, afurisit să fie!

— Haide, trezeşte-te, îi spuse şeriful cu asprime.

Prizonierul nici nu-l luă în seamă. Şeriful îl scutură cu brutalitate, atât de violent încât cămaşa şi vesta maiorului se desfăcură, dând la iveală lenjeria fină, frumos lucrată şi brodată cu fir auriu. La vederea acestei măreţii trecute, şeriful se opri şi se uită lung la cel adormit din faţa lui. Da şi părul îi era vopsit; pe la rădăcină era încărunţit, iar pomada începuse să se cam ia de pe mustaţa subţire şi de pe barbişon. În lumina aceea chipul îi părea sălbatic, liniile din jurul gurii şi al nasului semănau cu două cicatrice adânci, doar pe jumătate vindecate. Fără nicio îndoială, maiorul era îmbătrânit şi sfârşit înainte de vreme.

În cele din urmă, şeriful reuşi cu privirea ceea ce nu izbutise cu smuciturile. Cel adormit se mişcă, se trezi de-a binelea şi se ridică în capul oaselor.

— Au şi venit? Sunt gata, spuse el liniştit.

— Nu, îi răspunse şeriful cu glas tărăgănat. Te-am trezit doar ca să-ţi spun că m-am gândit şi m-am tot gândit la ceea ce m-ai rugat şi, de ajungem la Sacramento teferi şi nevătămaţi, ei bine, am să fac aşa cum zici şi ai să ai parte de-o zi şi-o noapte în vechea dumitale locuinţă.

— Mulţumesc.

Maiorul îi întinse mâna, şeriful şovăi şi apoi îi întinse şi el mâna. Mâinile lor se împreunară pentru prima oară şi se pare că şi pentru ultima oară.

Fiindcă mânzul de la West Point era, ca toţi mânjii, periculos când ceva îl stârnea. Pentru că i se suflase prada de sub nas – dezertorul – şi probabil şi pentru că făcuseră haz camarazii când aflaseră că bătuse degeaba drumul până la Wynyards Bar, ofiţerul reuşise să-şi convingă comandantul să-i îngăduie să se întoarcă şi să încerce să-l prindă pe dezertor. Şi astfel se brodiră lucrurile că, în zori, mergând de-a lungul crestei, pe la marginea zonei devastate de incendiu, inima i se umplu de bucurie când îl văzu pe metis – cu tunica numai zdrenţe şi curelele raniţei încă în spinare, cu o înfăţişare de fugar – la nicio sută de iarzi mai departe, dincolo de centura de foc, gonind la vale împreună cu un alt zdrenţăros.

Comanda de „Stai!” n-a fost însoţită decât de o singură salvă de avertisment care trecu pe deasupra capetelor lor, dar fugarii continuară să alerge. Atunci mânzul de ofiţer smulse o carabină din mâna unuia dintre oamenii lui, răsună o salvă, gloanţele milostivilor soldaţi trecură prea sus, dar ofiţerul şi sergentul, îmboldiţi de mândria lor rănită, ţintiră bine, ţintiră cu sânge rece. Metisul căzu şi căzu şi tovarăşul său şi, după ce se mai rostogoliră amândoi de câteva ori, rămaseră nemişcaţi.

Dar între urmăritori şi vânatul doborât se ridica un obstacol de netrecut – limbile de foc ale pârjolului şi copacii prăbuşiţi care ardeau. Tânărul ofiţer şovăi, apoi ridică din umeri şi ordonă oamenilor să se întoarcă, lăsând focului să împlinească ceea ce eventual n-ar fi reuşit el.

Dar asta nu schimbă cu nimic istoria acelor vremuri, pentru că o săptămână mai târziu, când cei de la Wynyards Bar îl descoperiră pe maiorul Overstone zăcând alături de cel despre care ştiau acum cu toţii că fusese şeriful din Siskyou, deghizat în metis, se bucurară în faţa acestei neîndoielnice dovezi de neîntrecută vitejie a căpeteniei lor. Nu aveau nici o îndoială că acesta omorâse iarăşi un şerif şi se luptase cu o întreagă poteră, nelăsându-se îngenuncheat decât în clipa când îşi dăduse sufletul, fapt care-i perpetuă vie memoria în cronica Sierrei, multă vreme după ce până şi Wynyards Bar ajunsese de domeniul amintirilor.

Colonelul Starbottle – avocat.

Pentru colonelul Starbottle a fost o zi de triumf. Mai întâi pentru personalitatea lui, întrucât ar fi fost dificil să pui graniţă între înfăptuirile şi individualitatea lui; în al doilea rând pentru talentele sale oratorice, pentru că pledoaria sa îi atrăsese simpatia auditoriului; iar în al treilea rând pentru funcţia lui de principal apărător al *Companiei Eureka Ditch* în procesul intentat statului California.

Prefer să nu vorbesc despre argumentele lui juridice în acest proces. Existau unii care le tăgăduiau, deşi juriul le acceptă când văzu atitudinea pe jumătate amuzată pe jumătate cinică a judecătorului. Vreme de un ceas încheiat, cei prezenţi au râs alături de colonel, au vărsat lacrimi odată cu el, perioadele lui oratorice pline de pasiune şi exaltare le-au stârnit indignarea sau simţămintele patriotice. Ce altceva puteau face decât să pronunţe o sentinţă în favoarea lui?

Chiar dacă unii mai spuneau că vulturul american, Thomas Jefferson şi revoluţia de la ’98 nu aveau nici în clin nici în mânecă cu pricina stârnită de o companie ce se ocupa cu lucrări de drenaj. Pe marginea unui document legislativ redactat cam confuz, chiar dacă insultele aduse procurorului şi vederilor sale politice n-aveau nici cea mai mică legătură cu chestiunile legale ridicate de proces, toată lumea era de părere că partea care pierduse acţiunea ar fi fost deosebit de fericită să-l fi avut pe colonel drept apărător al cauzei sale. Iar colonelul Starbottle ştiu treaba asta în clipa în care, roşu la faţă şi suflând greu, îşi încheie nasturii de jos ai redingotei albastre, care se descheiaseră în cursul avânturilor sale oratorice şi-şi aranjă jaboul de modă veche şi neîntinat al cămăşii, în aşa fel încât să se răsfire peste pieptul redingotei. După care ieşi ţanţoş din sala de judecată, însoţit de aplauzele prietenilor care se înghesuiau să-i strângă mâna.

Şi în acest moment se petrecu un fapt fără precedent:

colonelul refuză cu tărie invitaţia de a se răcori cu nişte băutură la salonul *Palmetto*, care era alături şi-şi arătă intenţia de a se duce direct la biroul său aflat în apropiere. Cu toate acestea, colonelul părăsi clădirea neînsoţit de nimeni şi neînarmat, după câte se putea vedea, neavând la el decât credinciosul baston cu măciulie de aur care îi spânzura ca de obicei de braţ. Mulţimea îl urmări cu ochi plini de admiraţie faţă de această nouă dovadă de vitejie. Unii îşi aduseră aminte că la sfârşitul pledoariei, colonelului i se înmânase un bileţel misterios – bineînţeles o provocare la duel din partea procurorului. Era limpede că avocatul apărării – duelgiu cu experienţă – se grăbea acasă spre a răspunde provocării.

Dar în privinţa asta se înşelau. Bileţelul era scris de o mână de femeie şi în el expeditoarea îl ruga să-i acorde o întrevedere la biroul său, îndată ce avea să părăsească sala de judecată. Şi colonelul – credincios sexului frumos în aceeaşi măsură ca şi codului legislativ – acceptă cu promptitudine invitaţia. Aşa că, în vreme ce se apropia de birou, îşi scutură câteva fire de praf de pe imaculaţii pantaloni albi, îşi şterse cizmele cu batista şi îşi aranjă mai bine cravata neagră şi gulerul á la Byron.

Când deschise uşa biroului său particular, rămase totuşi surprins văzând că vizitatoarea venise înaintea lui. Se simţi şi mai şocat descoperind că era vorba de o femeie trecută de crucea vârstei şi îmbrăcată cam modest. Colonelul fusese crescut la şcoala politeţii sudice, care era ceva de domeniul antichităţii în acea epocă republicană, iar plecăciunea pe care o făcu dinaintea ei venea din epoca pieptarelor cu horboţele şi a pantalonilor prinşi cu curea. Nimeni n-ar fi fost în stare să simtă în purtările lui vreo urmă de dezamăgire, deşi frazele îi erau scurte şi cam poticnite. Dar în vorbirea colonelului puteau apărea uneori pasaje mai incoerente, care constituiau părţi ale unor mai ample reuşite oratorice.

— O mie de scuze… pentru… ăăă… pentru c-am făcut o doamnă să aştepte… ăăă. Da… ăăă… felicitările prietenilor… ştiţi… şi… ăăă amabilitatea pe care a trebuit să le-o arăt… au intervenit… şi bineînţeles au făcut mai preţioasă… plăcerea de a… ăăă!

Colonelul îşi completă fraza cu un gest curtenitor al mâinii grăsuţe, dar albe şi îngrijite.

— Da! Am venit mânată de discursul pe care l-aţi rostit. Eram şi eu în sala de judecată. Când v-am văzut cum v-aţi dat la cei din juriu, mi-am spus: „Ăsta-i avocatul de care am nevoie”. Un om care ştie să vorbească frumos şi convingător. Exact omul nimerit să ia în mâinile lui cazul nostru.

— Ah! Deci e vorba de o chestiune de afaceri, după cum văd, spuse colonelul cu sufletul uşurat, dar fără să exteriorizeze altceva decât o totală indiferenţă. Şi… aş putea să aflu şi eu care e… ăăă… natura acestei chestiuni?

— Ei bine, e vorba de un proces de încălcare a făgăduielii de căsătorie, spuse calm vizitatoarea.

Dacă mai înainte colonelul fusese mirat, acum rămase surprins de-a binelea, ba chiar şi îngrozit pe deasupra şi avu nevoie de toată curtenia ca să mascheze aceste resentimente. Avea o aversiune deosebită pentru speţa asta a încălcării făgăduielii. Socotise întotdeauna că era un gen de pricină care putea fi evitată prin uciderea promptă a bărbatului care adusese această jignire – situaţie în care l-ar fi apărat cu plăcere pe făptaş. Un proces pentru obţinere de despăgubiri! Şi apoi toate scrisorile acelea de dragoste, citite dinaintea unui juriu şi a unui tribunal care râd cu gura până la urechi! Era împotriva firii sale. Instinctul său cavaleresc era ultragiat. Nu prea avea el simţul umorului şi, în decursul carierei pierduse unul sau două procese mai importante pentru că juriul vădise pe neaşteptate această însuşire.

Femeia băgă de seamă ezitarea colonelului, dar nu-i înţelese cauza.

— Nu-i vorba de mine, ci de fi-mea.

Colonelul îşi recăpătă politeţea obişnuită.

— Ah! Sunt într-adevăr cu inima mai uşoară, stimata mea doamnă! N-aş fi putut concepe că poate exista un bărbat într-atât de lipsit de gust ca să arunce pe fereastră un noroc evident… sau într-atât de decăzut încât… să înşele încrederea unei femei… ăăă… plină de maturitate şi de experienţă în ceea ce priveşte cavalerismul sexului pe care-l reprezint!

Femeia zâmbi posomorâtă.

— Da, e fi-mea Zaidee Hooker… aşa că puteţi să nu vă mai osteniţi cu vorbele astea frumoase, ci păstraţi-le să i le spuneţi ei… în faţa juriului.

Colonelul se înfioră uşor gândindu-se la această perspectivă de care se îndoia, dar se abţinu şi zâmbi.

— Ei! Da!… sigur… în faţa juriului. Da'… draga mea doamnă, trebuie să ajungem chiar până acolo? Afacerea asta nu poate fi rezolvată… ăăă… fără judecată? Individul acela nu poate… fi dojenit… nu i se poate spune că trebuie să dea satisfacţie… să dea *persona*l satisfacţie… pentru comportarea lui netrebnică… ăăă… de către o rudă apropiată… sau de un prieten apropiat, de nădejde? Aranjamentele necesare… ăăă… în acest scop le-aş putea întreprinde eu.

Colonelul era destul de sincer şi în ochi i se aprinse acea lucire pe care numai o femeie frumoasă sau, o „afacere de onoare” i-o puteau stârni. Vizitatoarea se uită absentă la el şi spuse încet:

— Şi cu ce ne alegem noi din treaba asta?

— Îl siliţi să-şi ţină promisiunea, spuse colonelul lăsându-se pe spătarul scaunului.

— Să-l îmbrobodim să se ţină de cuvânt! exclamă ea cu dispreţ. Nu… nu asta dorim noi. Vrem să-l facem să plătească! Daune… şi nimic altceva.

Colonelul îşi muşcă buzele.

— Bănuiesc că aveţi şi nişte dovezi în regulă, începu el încruntat, nişte făgăduieli scrise, declaraţii… de fapt niscaiva scrisori de dragoste?

— Nu… nici urmă de scrisori! Vedeţi, asta-i… şi atunci intraţi dumneavoastră. Trebuie să convingeţi juriul doar cu puterea dumneavoastră de convingere. Trebuie să le arătaţi exact cum stau lucrurile… să le spuneţi toată povestea cum vă pricepeţi dumneavoastră mai bine. Oh, Doamne, pentru un bărbat ca dumneavoastră e un fleac.

Deşi oricare alt avocat în locul lui ar fi sărit în sus aflând că nu avea pe ce se baza, Starbottle se simţi uşurat. Îi convenea lipsa oricărei corespondenţe care putea stârni hohote de râs, aşa cum îi convenea baza ce se pusese numai pe puterea lui de convingere. Cu un gest uşor de mână înlătură

complimentul.

— Bineînţeles, spuse el plin de încredere, că există puternice probe prezumptive şi dovezi care le coroborează, nu-i aşa? Poate că puteţi să-mi oferiţi… ăăă… în câteva cuvinte… o prezentare a întregii chestiuni. Da?

— Cred că Zaidee o poate face ea singură destul de bine, spuse femeia. Dar eu altceva vreau să ştiu mai întâi: vă puteţi ocupa de cazul acesta?

Colonelul nu ezită nicio clipă. Era curios.

— Bineînţeles că pot. Nu mă îndoiesc că fiica dumneavoastră îmi va furniza destule fapte şi detalii… care să îngăduie ceea ce numim noi… ăăă… material pentru o pledoarie scurtă.

— Ştie ea să fie şi scurtă şi să se şi lungească… la nevoie pentru chestia asta, spuse femeia şi se ridică.

Colonelul acceptă această subînţeleasă înţelepciune şi zâmbi.

— Şi când voi avea plăcerea s-o văd? întrebă el politicos.

— Îndată ce reuşesc să dau o fugă până afară şi s-o-mboldesc încoace. E în stradă şi se preumblă… e cam ruşinoasă… ştiţi, la început.

Şi se îndreptă spre uşă. Colonelul, deşi uimit la culme, o însoţi politicos până la ieşire şi o auzi cum strigă în stradă: „Zaidee!”

În clipa aceea o fată se desprinse de lângă un copac, unde se îndeletnicea în mod ostentativ cu citirea unui vechi afiş electoral şi porni agale spre uşa biroului. La fel ca şi mama ei, fata era îmbrăcată foarte modest, dar spre deosebire de ea, avea un chip palid şi distins, o gură sfioasă şi nişte ochi plecaţi în jos. Cam asta văzu colonelul în vreme ce se înclina adânc în faţa ei, deoarece fata primi plecăciunea fără să ridice capul deloc, după care colonelul o luă înainte conducându-le pe amândouă spre birou. Îi oferi plin de politeţe un scaun, fata se aşeză pe o margine, cu oarecare ceremonie şi începu să privească plină de concentrare capătul umbrelei de soare cu care închipuia tot felul de desene pe covor. Un al doilea scaun fu oferit mamei, dar aceasta îl refuză.

— Cred că-i mai bine să vă las singur cu Zaidee, ca să vorbiţi în voie, spuse ea.

Apoi, întorcându-se spre fată, îi puse în vedere:

— Trebuie să-i spui totul, Zaidee, aşa cum a fost.

Şi, înainte ca avocatul să apuce a se ridica, femeia ieşi din cameră. În ciuda experienţei sale profesionale, Starbottle rămase o clipă descumpănit. Dar fata, fără să ridice ochii din pământ, rupse tăcerea.

— Adoniram K. Hotchkiss, începu ea cu voce monotonă, ca şi cum ar fi fost în faţa unui public, m-a băgat în seamă prima oară acum vreun an. După asta din când în când…

— Numai o clipă, o întrerupse colonelul uluit. Vrei să spui că-i vorba de Hotchkiss, preşedintele companiei de drenaj?

Colonelul recunoscuse numele unui cetăţean de vază, al unui bărbat cam de vârstă mijlocie, băţos, ascetic şi tăcut, ba şi diacon al bisericii şi, mai mult decât atât, conducătorul companiei pentru care tocmai pledase în calitate de avocat. Părea de neconceput.

— El este, continuă fata, cu privirile fixate mai departe pe umbrela de soare şi fără să-şi schimbe tonul monoton. De atunci mereu s-a ţinut după mine. De cele mai multe ori la biserica baptistă „Libera voinţă” … la slujba de dimineaţă… la reuniunile de rugăciuni şi în alte ocazii de astea. Ca şi acasă… afară… ăăă… pe drum.

— Şi domnul acesta… Adoniram K. Hotchkiss… e cel care… care ţi-a făgăduit să te ia de soţie! se bâlbâi colonelul Starbottle.

— Da!

Colonelul se foi încurcat pe scaun.

— Nemaipomenit! Fiindcă vezi dumneata, domniţă… chestiunea devine… foarte delicată.

— Aşa zicea şi mama, îi răspunse fata cu simplitate, în vreme ca o urmă de zâmbet începuse să-i apară pe guriţa sfioasă.

— Vreau să spun, adăugă colonelul cu un zâmbet mâhnit, dar totuşi curtenitor, că domnul cu pricina… ăăă… e de fapt… clientul meu.

— Aşa spunea şi mama şi bineînţeles dacă îl mai şi

cunoaşteţi, o să vă vină cu atât mai uşor.

O uşoară roşeaţă trecu peste obrajii colonelului, care se răsuci iute şi puţin cam ţeapăn.

— Din contra… ăăă… asta ar putea face să-mi fie imposibil… ăăă… să acţionez în chestiunea asta.

Fata îşi ridică privirea. Colonelului i se tăie răsuflarea în clipa în care genele lungi se ridicară, dezvăluind ochii aţintiţi asupra lui. Chiar şi un bărbat obişnuit, dacă ar fi privit-o, ar fi băgat de seamă că această dezvăluire a privirii îi schimba cu totul chipul, de parcă ar fi fost vorba de o vrăjitorie. Dezvălui nişte ochi mari, căprui, languroşi şi cu toate astea plini de un fel de extraordinară putere de pătrundere în sufletul celuilalt. Erau ochii unei femei cu experienţă, de vreo treizeci de ani, care nimeriseră pe un chip de copil. Ce mai văzu în ei colonelul Starbottle numai Dumnezeu ştie! Simţi deodată că sub privirea aceea cele mai ascunse taine ale sale erau date în vileag… că sufletul întreg îi fusese dezgolit, vanitatea, instinctul războinic, chiar cavalerismul medieval fuseseră pătrunse până în adânc şi iluminate de ochii aceia. Iar când pleoapele se lăsară din nou, simţi ca şi cum o bună parte din fiinţa lui ar fi fost înghiţită de acea privire.

— Vă cer iertare, spuse el în grabă. Vreau să spun că… ăăă… chestiunea poate fi… aranjată… în mod amiabil. Obligaţiile pe care le am faţă de clientul meu… aşa cum atât de bine aţi spus… faptul că-l cunosc pe… domnul Hotchkiss… poate sluji la… o… un compromis.

— Şi despăgubiri, spuse fata adresându-se umbrelei, de parcă n-ar fi ridicat niciodată ochii din podea.

Colonelul tresări.

— Şi… fără îndoială… ăăă… unele compensaţii… dacă nu vreţi să-l obligaţi să-şi ţină promisiunea. Numai dacă nu cumva, continuă el încercând să se întoarcă la vechiul ton de uşoară galanterie, pe care amintirea ochilor ei îl făcea acum imposibil, dacă nu cumva e o problemă de… afecţiune.

— Poftim? întrebă încet frumoasa lui clientă.

— Dacă poate îl mai iubiţi? încercă să explice colonelul, roşindu-se cu adevărat.

Zaidee ridică din nou privirile şi din nou colonelului i se tăie

suflarea, când văzu ochii aceia care arătau nu numai că înţelesese pe deplin ceea ce spusese el, dar şi ceea ce gândise şi nu îndrăznise să spună, adăugând şi o subtilă insinuare în legătură cu ceea ce ar mai fi putut gândi.

— Nici vorbă, răspunse ea şi-şi lăsă genele în jos.

Colonelul râse aiurea. Apoi dându-şi seama că se cam prostise, încercă să adopte măcar o umbră de seriozitate.

— Scuzaţi-mă, dar am înţeles că nu e vorba de scrisori. Aş putea să ştiu felul în care v-a făcut declaraţiile şi promisiunile?

— Prin cartea de rugăciuni.

— Poftim? exclamă încurcat colonelul.

— Cartea de rugăciuni… a însemnat cuvintele cu creionul… şi mi-a dat-o apoi mie, continuă Zaidee. Cuvinte ca dragoste, *dragă, scumpă, dulce* şi *binecuvântată*, adăugă ea subliniind fiecare cuvânt cu o lovitură de umbrelă în covor. Uneori însemna câte un vers întreg şi cântecele lui Solomon, ştiţi şi altele asemenea.

— Vă cred, spuse colonelul indignat, că astea… ăăă… frânturile din sfintele cântece au fost folosite pentru a da glas sentimentelor. Dar în legătură cu promisiunea precisă de căsătorie.. Au mai fost folosite… ăăă… şi alte expresii?

— Slujba cununiei din cartea de rugăciuni… cuvinte şi fraze din ea… toate însemnate, răspunse Zaidee.

Colonelul dădu din cap cu un aer firesc şi aprobator.

— Foarte bine. Mai ştia şi altcineva de toată povestea asta? A existat vreun martor?

— Bineînţeles că nu, spuse fata. Numai eu şi el. De obicei se întâmpla în timpul slujbei sau la întâlnirile de rugăciuni. O dată, când mi-a trecut tava pentru strângerea milelor, mi-a strecurat acolo într-adins ca s-o iau o bomboană de mentă, din acelea pe care scrie „Te iubesc”.

Colonelul tuşi uşor.

— Şi mai aveţi bomboana?

— Nu, am mâncat-o.

— Ah! exclamă colonelul.

După o pauză, adăugă plin de delicateţe:

— Dar aceste atenţii s-au limitat numai la… ăăă… lăcaşul

sfânt? V-a mai întâlnit şi altundeva?

— Îşi făcuse obiceiul să treacă pe lângă casa noastră, îi răspunse fata întorcându-se la recitativul ei monoton şi să scoată un semnal.

— Ah, un semnal, repetă colonelul aprobator.

— Da, el făcea „chiur-chiur”, iar eu făceam „chir-chir”, ştiţi, cam aşa cum fac păsărelele când ciripesc.

Într-adevăr, când fata ridică glasul imitând chemarea păsărelelor, colonelul socoti că era tare dulce şi foarte aproape de realitate. Cel puţin aşa cum glăsuia ea. Dar, din câte şi-l amintea pe posomorâtul diacon al bisericii, se îndoia ca ciripitul lui să fie cât de cât melodios. Păstrându-şi toată gravitatea, o făcu pe fată să mai repete o dată chemarea.

— Şi după acel semnal? o îmboldi ei.

— Trecea mai departe.

Colonelul tuşi din nou uşor şi lovi condeiul de birou.

— A existat vreun semn de afecţiune… ăăă… vreo mângâiere… ăăă… să zicem că v-a luat mâna de exemplu… că v-a apucat de mijloc? Îi sugeră el, făcând un gest galant, dar respectuos, cu mâna albă, înclinându-şi în acelaşi timp şi capul. Să zicem… ăăă… dacă nu v-a strâns uşor degetele când s-au schimbat perechile la dans… vreau să spun… când v-a trecut tava? spuse el corectându-se şi tuşind în semn de scuză.

— Nu, nu era, aşa cum spuneţi dumneavoastră, un ibovnic, îi răspunse fata.

— Ah, deci Adoniram K. Hotchkiss nu era un „ibovnic” în sensul obişnuit al cuvântului, observă colonelul cu profesională gravitate.

Fata îşi ridică din nou spre el ochii tulburători şi parcă-i sorbi pe ai lui, apoi spuse:

— Da! Deşi ochii ei, cu acea misterioasă putere de a ghici tot ceea ce gândea colonelul, păreau să înlăture nevoia oricărui răspuns.

El zâmbi încurcat. Urmă o lungă tăcere în timpul căreia fata dezlipi încet umbrela de pe motivele covorului şi se ridică în picioare.

— Cred că asta-i cam tot, spuse ea.

— Da… ăăă… doar o clipă, începu colonelul.

Ar fi vrut s-o reţină mai mult, dar, cunoscându-i puterea ciudată de a-i ghici gândurile, nu se simţi în stare s-o facă să mai stea şi nici să-i explice pentru ce motiv voia să mai rămână. Ştiu din instinct că fata îi relatase totul, iar raţionamentul lui de avocat îi spunea că niciodată nu mai auzise de vreun caz mai lipsit de speranţe decât acesta. Faptul nu-l descurajă, ci mai degrabă îl făcu să se simtă încurcat.

— Nu contează, spuse el. Bineînţeles că va trebui să mai stăm de vorbă.

Ochii ei îi răspunseră că se aşteptau să-l audă spunând asta, iar gura adăugă cu multă simplitate:

— Când?

— Într-o zi sau două, răspunse el repede. Am să vă trimit vorbă.

Ea se întoarse să plece. În graba de care se simţi îmboldit să-i deschidă uşa, colonelul se împiedică de scaunul ei şi, plin de o tinerească stânjeneală, aproape că dădu peste fată în hol şi scăpă din mână pălăria albă de panama cu boruri late în cursul plecăciunii pline de curtoazie de la urmă. Cu toate astea, atunci când trecu pe dinaintea lui, cu chipul ei micuţ, cu pălăria simplă de pai prinsă cu o panglică albastră pe sub bărbie, fata arăta mai copilă ca niciodată.

Colonelul îşi petrecu după-amiaza cu tot felul de investigaţii diplomatice. Descoperi că tânăra lui clientă era fiica unei văduve care avea o mică fermă la răscrucea de lângă biserica baptistă „Libera voinţă” – adevărata scenă a acestei idile. Duceau o viaţă retrasă, fata fiind foarte puţin cunoscută în oraş, iar frumuseţea şi fascinaţia ei încă nu ajunseseră să fie recunoscute. Aflând acestea, colonelul încercă un sentiment de plăcere şi uşurare, precum şi o satisfacţie generală pe care nu şi le putea explica. Cele câteva investigaţii asupra domnului Hotchkiss nu făcură decât să-i confirme impresiile de dinainte asupra pretinsului ibovnic – un om cu preocupări serioase, cufundat în gândurile lui, care nu frecventa societatea tineretului şi ultimul om care putea fi bănuit de înclinaţii spre uşoare aventuri amoroase sau flirturi serioase.

Colonelul se simţea cam încurcat, dar era un om hotărât de felul lui, indiferent care era scopul pe care îl urmărea.

A doua zi, la aceeaşi oră, se afla la birou. Era singur ca de obicei, biroul fiind de fapt o cameră rezervată pentru consultaţii, una din încăperile care dădeau una într-alta în apartamentul în care locuia. Nu avea nici un funcţionar, hârtiile şi dosarele lui fiind duse de servitorul şi fostul lui sclav, Jim, la o altă firmă care-i făcea oficiul de a-i executa lucrările de birou şi asta de când murise maiorul Stryker, singurul tovarăş pe care-l avusese vreodată colonelul şi care căzuse răpus în duel cu câţiva ani mai înainte. Dând dovadă de o rară statornicie, colonelul mai păstra şi acum numele asociatului său pe firma de la intrare şi minţile superstiţioase pretindeau că manii care plutiseră în jurul celui plâns şi temut atât de multă vreme îi dădeau colonelului şi acum un fel de invincibilitate.

Colonelul îşi consultă ceasul, pe capacul de aur al căruia se mai vedea încă urma providenţială a întâlnirii cu un glonte destinat de fapt stăpânului său. Suflând din greu, colonelul puse cu oarecare dificultate ceasul la loc în buzunarul care-i era sortit. În aceeaşi clipă auzi zgomot de paşi în hol şi uşa se deschise dinaintea lui Adoniram K. Hotchkiss. Colonelul se simţi impresionat – avea respectul duelistului faţă de punctualitate.

Omul intră salutând uşor cu o înclinaţie a capului şi-i aruncă o privire nerăbdătoare de om cu multe ocupaţii. În clipa în care îi trecu’ pragul sacru al biroului, colonelul deveni politeţea întruchipată. Îi aduse musafirului un scaun, îi luă pălăria pe care Hotchkiss o ţinea în mână şi de care nu prea voia să se despartă. Apoi deschise un dulăpior şi scoase o sticlă de whisky şi două pahare.

— Să ne… înviorăm puţin, domnule Hotchkiss, spuse el curtenitor.

— Nu beau niciodată, răspunse Hotchkiss cu severitatea unui abstinent desăvârşit.

— Ah. Nici chiar… ăăă… din cel mai bun bourbon, ales pentru mine de un prieten din Kentuky? Nu? Scuzaţi-mă? Un trabuc atunci… cea mai moale havană!

— Nu obişnuiesc nici tutun, nici cafea sub nicio formă, repetă Hotchkiss cu un aer ascetic. Nu am niciuna dintre slăbiciunile astea aiurite.

Ochii umezi, rotunzi ai colonelului trecură în tăcere peste chipul palid al musafirului. Colonelul se lăsă mai confortabil pe spătarul scaunului şi, închizând pe jumătate ochii de parcă ar fi rememorat visător nişte amintiri, spuse rar:

— Răspunsul dumneavoastră, domnule Hotchkiss, îmi aduce aminte de o… împrejurare… ăăă… care s-a petrecut de fapt la hotelul St. Charles, în New Orleans. Pinkey Hornblower… un prieten personal de-al meu… l-a invitat pe senatorul Doolittle să ciocnească prieteneşte un pahar cu el. Destul de ciudat, dar a primit un răspuns la fel cu al dumneavoastră. „Nu beţi, nu fumaţi?” s-a mirat Pinkey. „Oh. Doamne, trebuie să vă placă tare mult femeile.” Ha! Ha!

Colonelul făcu o pauză destul de lungă, pentru a îngădui roşeţii care se arătase pe chipul musafirului să dispară şi apoi continuă închizând din nou ochii pe jumătate:

— „Nu îngădui nimănui să discute obiceiurile mele personale, domnule”, l-a pus la punct senatorul Doolittle băţos. „Atunci, bănuiesc că trasul cu pistolul face parte din obiceiurile dumneavoastră”, îi spuse Pinkey cu răceală. A doua zi dimineaţă cei doi bărbaţi s-au îndreptat pe Shell Road spre spatele cimitirului. De la doisprezece paşi, Pinkey i-a trimis senatorului un glonte drept în tâmplă. Sărmanul Doo, de atunci n-a mai deschis gura. A lăsat în urma lui trei văduve, şapte copii, între care se zice că erau şi doi mai tuciurii.

— Am primit în dimineaţa asta o notă de la dumneavoastră, îl întrerupse Hotchkiss cu o nerăbdare foarte prost mascată. Bănuiesc că-i vorba de cazul nostru. Bănuiesc că aţi obţinut sentinţa.

Fără să răspundă, colonelul îşi turnă încet într-un pahar nişte whisky şi puţin apă. Ţinu o clipă, visător, paharul dinaintea ochilor, ca şi cum ar fi fost încă năpădit de amintirile pe care i le trezise tocmai împlinirea acelui ritual. Apoi dădu băutura pe gât, se şterse la gură cu o batistă mare, albă şi, lăsându-se pe spătarul scaunului, spuse făcând un

gest cu mâna:

— Întrevederea pe care v-am cerut-o, domnule Hotchkiss, priveşte o problemă… care aş zice că deocamdată nu e de… notorietate publică sau de domeniul afacerilor… deşi mai târziu ar putea deveni… ăăă… şi una şi alta. E o treabă oarecum… delicată.

Colonelul făcu o pauză şi domnul Hotchkiss îl măsură cu sporită nerăbdare. Colonelul continuă totuşi cu acelaşi glas tărăgănat:

— Treaba priveşte… ăăă… o tânără fată… o fiinţă minunată, cu un suflet neprihănit, domnule, care în afară de drăgălăşenia ei personală… ăăă… aş putea spune că face parte dintr-una din primele familii din Missouri şi… ăăă… prin alianţă e rudă cu… ăăă… unul dintre cei mai dragi prieteni ai mei din copilărie.

Trebuie să mărturisesc cu regret că ultima afirmaţie era pură invenţie de-a colonelului, un adaos oratoric la informaţiile destul de precare pe care le obţinuse cu o zi înainte..

— Tânăra domnişoară, continuă el politicos, se mai bucură şi: de faptul de a fi fost obiectul atenţiilor dumneavoastră, ceea ce face ca această discuţie… ăăă… să fie cu adevărat… o chestiune confidenţială… ăăă… între prieteni… şi rude fie prezente, fie viitoare. Nu mai e nevoie să spun că domnişoara în chestiune este Zaidee Hooker, singura fiică a doamnei Almira Ann Hooker, văduva lui Jefferson Brown Hooker, venit din ţinutul Boone, Kentucky, unde sosise din… ţinutul Pike, Missouri.

Culoarea feţei domnului Hotchkiss trecu de la paloarea ascetică de la început la o nuanţă lividă şi apoi la una verzuie, pentru ca să se oprească în cele din urmă la un roşu mohorât.

— Ce-i cu toată povestea asta? întrebă el cu glas dur.

În privirile colonelului Starbottle se aprinse o uşoară pâlpâire războinică, dar politeţea lui reţinută nu se schimbă cu nimic.

— Cred, spuse el manierat, că am fost destul de limpede ca… ăăă… între gentlemeni… dar probabil nu la fel de limpede cum aş fi… ăăă… dinaintea unui juriu.

Domnul Hotchkiss fu evident izbit de semnificaţia celor spuse de avocat.

— Nu pricep, începu el cu o voce mai reţinută şi mai prudentă, ce vreţi să spuneţi prin „atenţii” acordate de mine cuiva, sau în ce măsură acestea vă privesc pe dumneavoastră. N-am schimbat nici măcar zece cuvinte cu persoana… despre care aţi pomenit… nu i-am scris niciodată nici un rând… nu i-am făcut niciodată vreo vizită acasă.

Se ridică în picioare, cu un aer voit detaşat, îşi trase jiletca în jos, îşi încheie haina şi-şi luă pălăria. Colonelul nu se clinti.

— Cred că am arătat ce vreau să spun prin cuvântul „atenţii”, vorbi curtenitor colonelul şi v-am spus şi care sunt motivele mele… ăăă… în calitate de prieten comun. Iar în ceea ce priveşte relaţiile dumneavoastră cu domnişoara Hooker, aş putea să spun că acestea sunt pe deplin coroborate de dezvăluirile făcute de tânăra în cauză chiar în acest birou, ieri.

— Atunci, ce înseamnă toată aiureala asta impertinentă? De ce am fost chemat aici? întrebă Hotchkiss furios.

— Pentru că, începu colonelul tărăgănat, aceste dezvăluiri sunt infamante… da, acuzatoare şi vă discreditează, domnule!

În această clipă domnul Hotchkiss fu apucat de una din furiile acelea neputincioase şi lipsite de sens care-l trădează de obicei pe omul prevenitor şi timid. Apucă bastonul colonelului, care se afla pe masă şi în aceeaşi clipă colonelul, fără un efort vizibil, apucă bastonul de mâner. Spre uimirea domnului Hotchkiss, bastonul se desfăcu în două, iar în mâna colonelului rămase mânerul dimpreună cu o lamă îngustă de oţel, sclipitoare, de vreo două picioare. Omul de afaceri se trase înapoi, lăsând să-i scape din mână bucata de lemn nefolositoare. Colonelul o culese de jos, băgă lama strălucitoare înăuntru, făcu resortul să ţăcăne şi apoi, ridicându-se în picioare, cu un aer de om politicos, dar lăsând să i se vadă pe chip o suferinţă adevărată, spuse grav, cu o uşoară tremurare în glas:

— Domnule Hotchkiss, vă datorez o mie de scuze pentru că… ăăă… am fost silit să scot din teacă arma asta… chiar

dacă am făcut-o din cauza unui gest nesocotit din partea dumneavoastră… tocmai când vă aflaţi sub protecţia sacră a acoperişului meu… şi asta asupra unui om neînarmat. Vă cer iertare, domnule şi, mai mult, îmi retrag cuvintele care v-au împins la comiterea acestui gest imprudent. Dar aceste scuze nu vă împiedică să mă socotiţi *răspunzător… personal răspunzător*… oriunde în altă parte… pentru indiscreţia comisă în interesul unei domnişoare care este… clienta mea.

— Clienta dumneavoastră? Vreţi să spuneţi că aţi acceptat cazul ei? Dumneavoastră, consilierul companiei de drenaj? îl întrebă domnul Hotchkiss tremurând de indignare.

— Deşi am pledat şi am câştigat cazul dumneavoastră, domnule, răspunse colonelul cu răceală, uzanţele meseriei de avocat nu mă împiedică să accept să apăr cauza celor slabi şi lipsiţi de apărare.

— Vom vedea, domnule, spuse Hotchkiss apucând clanţa şi retrăgându-se cu spatele spre ieşire. Mai există şi alţi avocaţi care…

— Îngăduiţi-mi să vă conduc până la ieşire, îl întrerupse colonelul ridicându-se politicos de pe scaun.

— … sunt gata să reziste oricărui atac şi şantaj, continuă Hotchkiss retrăgându-se mai departe spre ieşire.

— … iar atunci o să aveţi ocazia de a-mi repeta cuvintele de mai înainte în stradă, încheie colonelul, făcând o plecăciune dinaintea musafirului său în vreme ce continua să-l însoţească spre uşă.

Dar când ajunse la uşă, domnul Hotchkiss o închise repede în urma lui şi porni grăbit mai departe. Colonelul se întoarse în birou, se aşeză pe scaun, luă o bucată de hârtie care purta antetul „Starbottle şi Stryker, avocaţi şi consilieri” şi scrise următoarele:

Hooker contra Hotchkiss.

Stimată domnişoară, în urma vizitei pârâtului mai sus menţionat, v-am fi foarte îndatoraţi dacă ne veţi oferi prilejul de a avea o convorbire cu dumneavoastră la ora două după-amiază, în cursul zilei de mâine.

Slujitorii dumneavoastră devotaţi,
Starbottle şi Stryker.

Sigilă scrisoarea, o expedie prin credinciosul său servitor şi apoi se lăsă câteva momente pradă gândurilor. Colonelul avea obiceiul să acţioneze mai întâi şi abia apoi să-şi justifice acţiunile. Ştia că Hotchkiss va încredinţa cazul unui avocat rival. Ştia că acesta avea să-l sfătuiască, neapărat că domnişoara Hooker nu era un „caz”, că ea va fi obligată să-şi retragă plângerea din cauza lipsei de dovezi, aşa că el nu trebuia să accepte nici un compromis, ci mai degrabă să fie gata să se prezinte dinaintea tribunalului. Dar socotea că Hotchkiss se temea de o dezvăluire şi, deşi la început colonelul nu fusese în favoarea unei astfel de soluţionări, acum din instinct era în favoarea ei. Îşi aduse aminte de puterea pe care o avea asupra juriului, iar vanitatea şi spiritul lui cavaleresc aprobau şi ele această metodă eroică. De data asta nu era îngrădit de fapte prozaice, avea el propria lui teorie asupra cazului şi existenţa unor dovezi banale nu-l putea contraria. Iar sugestia doamnei Hooker, cum că nu-i rămânea decât să relateze toată povestea aşa cum o vedea el, îi apăru colonelului ca o inspiraţie profetică.

Poate că la asta mai contribuise şi altceva, poate chiar ochii minunaţi ai fetei, la care se gândise. Destul de mult. Nu simplitatea feţei îl impresionase, ci din contra puterea minţii ei de a citi caracterul nevolnicului ibovnic… ba chiar şi pe al lui! Dintre toate legăturile sentimentale serioase sau mai puţin serioase ale colonelului, niciuna nu-l flatase în felul acesta. Acest motiv, cât şi respectul faţă de relaţiile profesionale dintre ei, îl împiedicau să încerce s-o cunoască mai îndeaproape pe clienta sa, punându-i o serie de întrebări pe un ton foarte serios, sau cu un aer de curtenitoare glumă. Nu sunt sigur nici dacă nu cumva i se părea foarte atrăgătoare şi perspectiva de a avea drept clientă o rustică *femme incomprise*.[2]

---

2 Femeie neînţeleasă (în franceză, în original).

Nimic nu putea depăşi respectul cu care o întâmpină pe fată în clipa când intră în biroul lui a doua zi. Se prefăcu chiar a nu băga de seamă că îşi pusese cu acea ocazie cea mai frumoasă toaletă şi apăru – el nu se îndoia deloc de asta – la fel ca atunci când atrăsese asupra ei pentru prima dată atenţiile mature, dar necredincioase ale diaconului Hotchkiss în incinta sfântului locaş.

Trupul ei zvelt era înveşmântat într-o muselină de un alb neprihănit, prinsă în talie cu o cingătoare albastră, iar pălăria de pai era legată cu o panglică de aceeaşi culoare, care-i încadra ovalul obrazului. Avea picioare mici cum se întâlnesc de obicei la fetele din sud, ciorapi albi şi sandale ca de copil. Stătea pe scaun, plină de afectare, picior peste picior, sprijinindu-se în credincioasa umbrelă înfiptă bine în podea. Împrăştia în jur o mireasmă uşoară de pădure şi, destul de ciudat, acest parfum trezi în sufletul colonelului amintirile îndepărtate ale unei şcoli duminicale ce se ţinea la poalele unei păduri pe un deal din Georgia şi ale primei lui iubiri, în vârstă de zece ani, îmbrăcată într-o rochiţă foarte scrobită. Probabil că tot acea amintire trezi-şi ceva din stângăcia pe care o încercase atunci.

În orice caz, reuşi să zâmbească puţin cam vag, se aşeză pe scaun, tuşi încurcat şi-şi împreună degetele.

— Am avut… ăăă… o discuţie cu domnul Hotchkiss, dar… ăăă… regret că trebuie să vă spun… se pare că… ăăă… nu există nicio perspectivă de compromis.

Se opri şi, spre surprinderea lui, faţa de o „aleasă” nepăsare a fetei se lumină de un zâmbet adorabil.

— Bineînţeles că nu! Încolţiţi-l! exclamă ea. S-a înfuriat rău de tot când i-aţi spus?

Îşi apropie genunchii ca să se aşeze mai confortabil şi se aplecă înainte să audă mai bine răspunsul. Dar nici cu nişte cai sălbatici n-ar fi putut cineva să-i smulgă colonelului vreo mărturisire despre mânia lui Hotchkiss.

— Şi-a manifestat intenţia de a angaja un avocat… şi de a se apăra împotriva unei chemări în judecată, îi răspunse amabil colonelul, încălzindu-se ca la un soare la căldura zâmbetului ei.

Fata îşi trase scaunul mai aproape de birou.

— Atunci, o să vă luptaţi împotriva lui cu ghearele şi cu dinţii? îl întrebă ea nerăbdătoare. O să-l învăţaţi minte? O să relataţi povestea aşa cum ştiţi dumneavoastră? O să-l faceţi să turbeze? Şi să plătească? Precis? întrebă ea pe nerăsuflate.

— Eu… ăăă… da! răspunse colonelul, pierindu-i şi lui suflarea.

Fata apucă mâna lui albă şi durdulie, care odihnea pe birou, între mâinile ei şi i-o duse la buze. Colonelul simţi căldura moale a degetelor ei prin mănuşile din fir d’Ecosse pe care le avea pe mâini, ca şi dogoarea uşor umedă a buzelor. Simţi cum roşeşte… dar nu fu în stare să rupă tăcerea sau să facă vreo mişcare. În clipa următoare, fata se trăsese înapoi cu scaun cu tot, pe vechea poziţie.

— Eu… ăăă… am să fac tot ce-mi stă-n puteri, se bâlbâi colonelul, încercând vitejeşte să-şi recâştige vechea demnitate şi stăpânire de sine.

— E destul! Veţi reuşi! spuse ea entuziasmată. Oh, Doamne! Pledaţi pentru mine aşa cum aţi pledat pentru compania ceea învechită a lui şi o să-l doborâţi… de fiecare dată! Ah! Aproape că mi-am pierdut suflarea alaltăieri când aţi făcut juriul să se ridice în picioare… când v-aţi pornit să vorbiţi despre steagul american care flutură la fel deasupra drepturilor oamenilor cinstiţi care se întrec laolaltă, într-o paşnică concurenţă comercială, ca şi deasupra cetăţii oribilahiei…

— Oligarhiei, murmură colonelul, curtenitor.

— … oligarhiei oficiale. Atunci i-am zis eu mamei: „Aşa-i că-i grozav la orice?” Aşa i-am zis, să mor de nu! Şi la urmă când aţi dat drumul la toate alea… fără să pierdeţi un cuvânt (nici n-aţi avut nevoie să le subliniaţi din vreo carte cu lecţii din astea, pentru că aveaţi pe buze toate cuvintele, la îndemână), am ieşit afară… Ei bine, nici nu mai ştiam unde mi-era capul, ci-mi venea să dau buzna şi să vă sărut acolo, de faţă cu toată lumea aia de la tribunal!

Fata râse, chipul îi strălucea de bucurie, deşi îşi ţinea ochii în pământ. Şi chipul colonelului, vai, se roşi de asemenea! El îşi pironise ochii pe birou. În faţa oricărei alte femei, colonelul

ar fi răspuns cu câteva banale replici galante, cum că aştepta şi acum cu nerăbdare acea răsplată, dar de data asta cuvintele nu-i ajunseră pe buze. Râse, tuşi încurcat, iar când ridică ochii din nou, fata îşi reluase vechea atitudine adoptată la prima vizită, cu umbrela de soare proptită în podea.

— Sunt nevoit să solicit memoria dumneavoastră… ăăă… asupra altui punct: ruperea acelei… ăăă… făgăduieli. V-a mărturisit vreun… ăăă… motiv pentru asta? A invocat cauză?

— Nu, n-a spus niciodată nimic, îi răspunse fata.

— Nici măcar în felul lui? Adică… ăăă… cu vreun reproş din cartea de rugăciuni? Sau din cărţile sfinte?

— Nu. M-a părăsit pur şi simplu.

— Adică… ăăă… şi-a încetat atenţiile, spuse colonelul cu gravitate. Dar dumneavoastră aţi fost, bineînţeles… ăăă… conştientă de motivul pentru care se purta astfel?

Fata îşi aţinti asupra lui privirea ei uimitoare cu un aer atât de pătrunzător, încât deşi nu scoase o vorbă, colonelul se grăbi să spună:

— Da, am priceput. Nu ştiţi care ar putea fi.

La aceste vorbe fata se ridică în picioare şi colonelul se ridică şi el.

— Vom începe acţiunea de îndată. Trebuie totuşi să vă previn să nu răspundeţi la nicio întrebare şi să nu discutaţi cu nimeni nimic, până în momentul când veţi ajunge dinaintea tribunalului.

Fata îi răspunse la această rugăminte cu o privire care arăta că înţelesese şi cu un semn din cap. O însoţi până la uşă. Luă mâna pe care fata i-o întinse şi duse la buze, după ritualul vechii curtoazii, degetele înmănuşate. Acest gest parcă-i spălă păcatele şi stângăcia de mai înainte în aşa măsură, încât deveni acelaşi dintotdeauna, îşi încheie cu grijă redingota, îşi răsfiră jaboul cămăşii şi se îndreptă cu pas sprinten şi falnic spre birou.

După o zi sau două, tot târgul ştia că Zaidee Hooker îl chemase în judecată pe Adoniram Hotchkiss pentru false făgăduieli de căsătorie şi că daunele fuseseră fixate la cinci mii de dolari, în vremurile bune de odinioară, presa ţinea seama de cenzura revolverului, aşa că în paginile ziarelor se

păstra o anumită prudenţă când era vorba de notele critice, iar bârfele se mărgineau doar la câteva aluzii – ba chiar şi atunci vorbăreţul îşi asuma un mare risc.

Cu toate acestea, cazul stârni cea mai mare curiozitate. Chiar şi colonelul fu iscodit… dar numai până când se văzu obligat să declare că va socoti orice insistenţă de a-i afla secretele profesionale drept o *jignire personală*, ceea ce reteză orice încercare de acest gen. Setea de cunoaştere a obştii rămase numai în seama declaraţiilor pline de ifose ale apărătorilor pârâtului şi anume domnii Kitcham şi Bilser, care afirmau că era vorba de un caz „ridicol” şi „fără nicio bază”, că pârâtul nu va putea fi chemat în faţa instanţei şi că Starbottle, cel care scotea foc şi pară pe nări, va avea ocazia să înveţe şi el o dată că legea nu poate fi „intimidată” şi, pe deasupra, se mai făceau şi nişte aluzii păcătoase.

Se lăsa chiar să se înţeleagă că acest caz era un act de răzbunare şi urmarea absurdă a refuzului lui Hotchkiss de a-i plăti lui Starbottle o sumă exorbitantă pentru serviciile aduse mai înainte companiei de drenaj. Nu mai e nevoie să spunem că aceste vorbe n-au ajuns niciodată la urechile colonelului. Totuşi subiectul nu putea fi cântărit cu tot calmul necesar şi cu etica ce se cuvenea pentru că, din nefericire, biserica era de partea lui Hotchkiss, ceea ce stârni o reacţie similară de adeziune faţă de cauza reclamantei şi a lui Starbottle din partea celor ce nu prea mergeau la biserică şi care păreau şi mai numeroşi. Aceştia din urmă se arătau cât se poate de încântaţi să vadă dată în vileag slăbiciunea educaţiei făcute de biserică.

— Totdeauna m-au încercat bănuielile când am văzut întâlnirile acelea la lumina luminărilor, de colo, de la prăvălia unde se predică scriptura, spuse unul dintre critici. Şi mă bate gândul că diaconul Hotchkiss nu ademenea el fetele acolo chiar numai aşa, ca să le cânte psalmi!

— Da de unde! Lui îi place să se ridice de la masă şi s-o şteargă înainte de a se termina jocul, spuse altul. Şi asta numesc ei religie!

Deci nu e de mirare că trei săptămâni mai târziu, sala tribunalului era plină ochi de o mulţime de curioşi şi partizani

fie ai unei părţi, fie ai celeilalte. Frumoasa reclamantă şi mama ei veniseră devreme şi aşteptau, iar, potrivit sfatului avocatului, fata se îmbrăcase la fel de modest ca prima dată când venise la biroul lui. Ţinuta şi purtarea ei sobră şi modestă au dezamăgit la început mulţimea, care se aştepta la o frumuseţe uluitoare, la o Circe care să-l fi ademenit pe asceticul, mohorâtul pârât ce stătea lângă avocatul lui.

Şi deodată, toate privirile se aţintiră asupra colonelului ce compensa, prin prestanţa lui, toate neajunsurile clientei. Avea o ţinută maiestuoasă şi îşi pusese un frac albastru, cu nasturi de alamă, o jiletcă gălbuie ce îngăduia jaboului de la cămaşă să se reverse în afară, o cravată de satin negru care înconjura un guler tinereşte lăsat în jos, scoţând în evidenţă gâtul puternic şi nişte pantaloni imaculaţi de doc, strânşi peste cizmele lustruite.

Un murmur făcu ocolul mulţimii din sală.

— Bătrânul „îmi asum răspunderea” şi-a pus culorile războiului!

— Mârţoaga năbădăioasă adulmecă praf de puşcă.

Cam acestea erau comentariile care se vânturau în şoaptă. Dar cu toate acestea, chiar şi cei mai lipsiţi de respect recunoşteau vag în acea personalitate bizară ceva din trecutul demn de cinste al istoriei pământului lor şi poate că unii au simţit chiar şi farmecul vechilor isprăvi şi vechilor nume care în copilărie le încingeau sângele.

Noul judecător al districtului răspunse salutului şi plecăciunii de o perfectă pedanterie a colonelului. Colonelul era urmat de servitorul său negru, care ducea un pachet de cărţi de cântece bisericeşti şi biblii şi, cu o politeţe în care se vedea că încerca să-şi imite stăpânul, aşeză un exemplar pe pupitrul din faţa avocatului părţii adverse. După ce aruncă o privire curioasă, avocatul dădu cartea deoparte cu dispreţ. Dar când mai apoi, Jim începu să aşeze cu acelaşi aer politicos câte un exemplar dinaintea membrilor juriului, avocatul părţii adverse sări în picioare.

— Vreau să atrag atenţia onoratului tribunal asupra acestei încercări fără precedent de a corupe juriul, prin prezentarea unor elemente neavenite şi fără nicio legătură cu speţa în

cauză.

Judecătorul îi aruncă o privire întrebătoare colonelului Starbottle.

— Rog curtea să asculte, răspunse colonelul plin de demnitate. Avocatul pârâtului poate băga de seamă că aceleaşi elemente i-au fost oferite şi dumnealui, dar, îmi pare rău că trebuie s-o spun, a tratat cartea sfântă în prezenţa acestui tribunal şi a clientului său – diacon al bisericii – cu… ăăă… mult dispreţ. Când am să vă spun că acestea sunt cărţi de rugăciuni şi exemplare ale sfintei scripturi şi că sunt aduse pentru ca juriul să aibă posibilitatea să se edifice, deoarece am să mă refer la ele în cursul pledoariei mele de început, o să înţelegeţi că m-am menţinut în cadrul drepturilor mele.

— Acest act este cu adevărat fără precedent, spuse judecătorul cu răceală şi nu socot prezenţa lor drept neavenită, decât în cazul în care avocatul reclamantei va avea pretenţia ca juriul să cânte după ele, aşa că nu aprob obiecţiunea ridicată aici. Întrucât şi avocatului pârâtului i s-au pus la dispoziţie exemplarele necesare, nu se poate aduce învinuirea că partea adversă a fost luată prin surprindere prin introducerea unor noi elemente şi întrucât avocatul reclamantei solicită atenţia juriului pentru pledoaria sa, nu vedem cum ar putea fi tocmai el cel care s-o tulbure.

După o pauză adăugă, adresându-se colonelului, care rămăsese mai departe în picioare:

— Curtea vă ascultă, domnule. Aveţi cuvântul.

Dar colonelul rămase mai departe nemişcat, cu o înfăţişare statuară, cu braţele încrucişate la piept.

— Am respins obiecţia, repetă judecătorul. Aveţi cuvântul.

— Înălţimea voastră, aştept ca avocatul pârâtului să-şi retragă… ăăă… cuvintele „a corupe” care se referă la mine şi „neavenit” care se referă la sfintele cărţi.

— Cererea este îndreptăţită şi nu am nicio îndoiala că. Va fi satisfăcută, răspunse judecătorul liniştit.

Avocatul pârâtului se ridică în picioare şi mormăi câteva cuvinte de scuză, iar incidentul fu închis. Dar toată lumea simţi că avocatul reclamantei marcase puncte, iar dacă dorinţa lui fusese de a atrage atenţia asupra cărţilor, atunci îşi

atinsese pe deplin ţinta. Dar, nepăsător faţă de această victorie, colonelul îşi umflă pieptul, ţinându-şi mai departe mâna înfiptă în reverul hainei şi-şi începu pledoaria. Chipul lui, de obicei mult mai îmbujorat, păli uşor, dar pupilele ochilor aveau scăpărări de oţel. Fata se aplecă înainte absorbită, uitând aproape să mai respire, vădind o emoţie atât de puternică şi o admiraţie atât de sinceră şi inconştientă, că întreaga asistenţă îşi concentră atenţia asupra ei ca şi asupra celui care pleda. În sală domnea zăpuşeală, era îmbulzeală şi oamenii mai că se sufocau, iar prin geamurile deschise se vedea înghesuiala chipurilor celor de afară care sorbeau cuvintele colonelului.

Acesta aminti juriului că, numai cu câteva săptămâni în urmă, el se ridicase tot acolo, în aceeaşi sală, ca avocat al puternicei companii reprezentate atunci de actualul pârât. Şi în acea împrejurare vorbise ca apărător al dreptăţii stricte şi împotriva abuzurilor legii. Cu nu mai puţină tărie, avea să fie de data asta apărătorul unei fiinţe lipsite de sprijin şi de apărare – dacă nu se ţine seama de acea putere de neînvins care înconjoară frumuseţea şi nevinovăţia – chiar dacă reclamantul de odinioară era pârâtul de acum.

În timp ce se apropia de tribunal cu câteva momente mai înainte, ridicase ochii şi zărise steagul înstelat fluturând deasupra acestui locaş şi înţelesese că această glorioasă flamură era simbolul deplinei egalităţi în faţa constituţiei – şi a celor avuţi şi a celor sărmani şi a celor puternici şi a celor nevolnici – egalitate care-i făcea pe simplul cetăţean ce-şi lăsa plugul în brazdă, sau pe cel ce abandona cazmaua din mână la terenul lui aurifer, sau pe cel ce venea din spatele tejghelei dintr-un oraş de mineri – aşa cum erau toţi cei ce formau juriul de faţă – în aceeaşi măsură apărători ai justiţiei, care slujea în cel mai înalt grad legalitatea şi pe care toată lumea era mândră să o salute în persoana celor ce ocupau banca juriului în acele clipe.

Colonelul se opri şi făcu o elegantă plecăciune în faţa impasibilului judecător. Aceste gânduri continuă el, i-au ridicat moralul în vreme ce se apropia de tribunal. Şi cu toate astea, pătrunsese înăuntru cu un pas nesigur, ar fi putut

spune chiar timid. De ce? Îşi dăduse seama, domnilor, că era pe cale să preia o profundă, da! O sacră răspundere! Acele sfinte scripturi şi cărţi de rugăciune nu fuseseră înmânate juriului, aşa cum presupusese înălţimea sa, pentru a da posibilitatea domnilor juraţi să se distreze cu câteva exerciţii preliminare de cor. Putea chiar să spună cu tărie: „Din păcate, nu!”

Acele scrieri constituiau dovada incriminantă, de necontestat a perfidiei pârâtului, fiind un avertisment la fel de cumplit pentru el ca şi cuvintele fatale de pe zidul lui Baltazar. Cuvintele produseră o puternică senzaţie. Hotchkiss se făcu galben-verzui. Avocaţii lui arborară un zâmbet indiferent.

Era de datoria lui să le arate că nu se aflau în faţa unui obişnuit caz de încălcare a făgăduielii, care provoca atât de des o veselie grosolană şi o indecentă neseriozitate în sala tribunalului. De data asta juriul nu va asista la ceva similar. De data asta nu era vorba de scrisori de amor pline de tot felul de epitete şăgalnice şi nici de cruciuliţe mistice şi cifre, despre care fusese informat de oameni demni de crezare că ascundeau cu nevinovăţie acel schimb de mângâieri reciproce, cunoscute sub numele de săruturi. De data asta nu era vorba să se sfâşie fără milă vălul care ascunde sacra intimitate a sentimentelor umane. De data asta nu se dădeau în vileag, în gura mare, în faţa instanţei drăgăstoasele confidenţe destinate numai unei singure fiinţe!

Dar, cu mâhnire trebuia să spună, era vorba de o nouă formă de sacrilegiu. Glăsciorul nevolnic al lui Cupidon se amesteca laolaltă cu glasurile din corul sfinţilor; caracterul sfânt al acelui templu cunoscut drept casă de rugăciuni fusese pângărit de nişte obiceiuri potrivite mai degrabă cu altarul Venerei şi până şi sfintele scripturi inspirate de Dumnezeu fuseseră folosite în scopul unei legături amoroase şi uşuratice de către pârât, care avea şi sacra funcţie de diacon în acel lăcaş.

După această furtunoasă dezvăluire, colonelul se opri dramatic. Juriul se întoarse cu nerăbdare la foile cărţilor sfinte, dar privirile celorlalţi rămaseră aţintite asupra avocatului şi asupra fetei, care era ca în transă, mută de

admiraţie faţă de perioadele lui oratorice. După ce se ceru să se facă tăcere, colonelul continuă pe un ton mai coborât şi mai îndurerat:

— Probabil că printre noi se află destul de puţini – cu excepţia pârâtului – care să se poată lăuda cu virtutea de a fi nişte credincioşi ce frecventează cu regularitate sfântul lăcaş, familiarizaţi cu menirea întâlnirilor din casa de rugăciuni, a şcolii duminicale, sau a lecţiilor privind sfintele scripturi. Dar, continuă el cu glas şi mai solemn, în adâncul inimilor noastre nutrim convingerea neclintită a păcatelor şi neajunsurilor noastre şi o lăudabilă dorinţă ca măcar ceilalţi să profite de învăţăturile pe care noi le nesocotim. Probabil, urmă el visător închizând ochii, că nu există om în sala asta care să nu-şi aducă aminte de fericitele zile ale copilăriei, de turla clopotniţei din sat şi de lecţiile pe care le-a ascultat laolaltă cu vreo simplă feţişoară de ţară, alături de care, mână-n mână, a pornit după aceea ţopăind prin pădure, în vreme ce de pe buze îşi luau zborul versurile:

„Ai grijă mereu şi devreme te scoală
Să n-ajungi vreodată să-ntârzii la şcoală.”

Colonelul evocă apoi petrecerile de la iarbă verde, sărbătoarea bine venită de sfârşit de an şi peste tot mirosul de turtă dulce.

— Cam ce sentimente ar fi încercat ei dacă ar fi aflat că acele sfinte amintiri sunt pângărite de dezvăluirea că pârâtul a fost în stare să se folosească de astfel de prilejuri pentru intenţiile lui amoroase faţă de tinerele fete sau faţă de profesoare, în vreme ce ceilalţi participanţi – oameni mai simpli – erau cu totul nevinovaţi şi nu ştiau nimic de faptul că slujeau – şi rog curtea să mă ierte că sunt nevoit să folosesc o expresie despre care mi s-a spus fără putinţă de îndoială că este uzuală prin partea locului – drept inocente momii de paie?

Pe chipurile mulţimii care asculta trecu o umbră de zâmbet şi colonelul tresări uşor. Dar se stăpâni imediat şi continuă:

— Clienta mea – singura fată a unei văduve care ani de zile

a stat pavăză valurilor de nenorociri care s-au abătut rând pe rând asupra ei şi nu s-a clintit din mahalaua de apus a târgului – se află acum dinaintea dumneavoastră, gătită numai cu propria ei inocenţă. Nu poartă... ăăă... podoabe preţioase dăruite de necredinciosul ei ibovnic, nu e gătită cu... ăăă... tot felul de bijuterii, inele şi nici altfel de zorzoane, aşa cum le place îndrăgostiţilor să spânzure la altarul dragostei lor. Ea nu are gloria de a fi fost dăruită precum regina din Saba de către regele Solomon, deşi pârâtul – aşa cum voi arăta mai apoi – a dăruit-o cu florile nu mai puţin preţioase ale regelui poet. Nu, domnilor, de data asta pârâtul a vădit o mare cumpătare când a fost vorba de... ăăă... investiţii băneşti, ceea ce, sunt gata să recunosc, e un lucru lăudabil pentru clasa din care face parte. Darurile sale sunt caracteristice deopotrivă pentru metodele folosite ca şi pentru spiritul de economie de care a dat dovadă. Am înţeles că există în biserică o practică religioasă nu lipsită de importanţă care se cheamă „strângerea milei”. Când îi revenea sarcina aceasta, pârâtul prezenta fără o vorbă tava acoperită cu postav şi solicita o contribuţie bănească din partea credincioşilor. Când se apropia de reclamantă, de obicei strecura pe tavă un fel de cadou şi îl împingea spre ea. De fapt, cadoul era o bomboană, un disc din acela mic, cred eu, în care se pune mentă şi zahăr şi care are scris pe partea de dedesubt câteva cuvinte simple: „Te iubesc”. De când am aflat acest amănunt, m-am interesat şi am descoperit că aceste discuri se vând cu cinci cenţi duzina... adică mai puţin de jumătate de cent bucata! Da, domnilor, „Te iubesc”, cea mai veche inscripţie dintre toate, refrenul la „Atunci când stele cântă-mpreună”, i-a fost dăruită reclamantei prin intermediul unui cadou atât de insignifiant, încât din fericire republica n-a bătut monedă atât de măruntă încât să poată reprezenta valoarea acestuia.

Apoi colonelul scoase din buzunarul de la frac o biblie şi spuse cu un aer solemn:

— Domnilor membri ai juriului, am să vă dovedesc că în decursul ultimelor douăsprezece luni, pârâtul a întreţinut o corespondenţă amoroasă cu reclamanta prin intermediul unor

cuvinte subliniate în sfânta scriptură şi în cărţile de rugăciuni, cum ar fi: *iubită, cea mai scumpă*, uneori folosindu-se de câte un întreg pasaj care părea să redea tandrele lui sentimente. Am să vă reţin atenţia asupra unuia dintre ele. Pârâtul – în vreme ce se mândreşte a fi un total abstinent, adică un om care, după câte cunosc eu, refuză orice băutură alcoolică socotind-o drept o necumpătată slăbiciune a trupului – cu o neruşinată ipocrizie subliniază cu condeiul următorul pasaj şi-l oferă reclamantei. Domnii juraţi vor găsi pasajul în Cântecele lui Solomon, pagina 548, capitolul II, versetul 5.

După o pauză în timpul căreia dinspre banca juriului nu se auzi decât foşnetul grăbit al paginilor, colonelul Starbottle recită cu o voce puternică şi rugătoare:

— „Întinde-mi pocalele să-mi sting… setea, adu-mi mângâierea unui… măr… fiindcă sunt bolnav de dragoste!” Da, domnilor, da, vă puteţi ridica privirile de pe paginile acuzatoare şi vă puteţi uita la acest om cu două feţe – pârâtul. El voieşte a i se „stinge setea”. Nici acum nu prea ştiu ce fel de băutură se serveşte la acele întâlniri religioase, după care reclamantul tânjea cu atâta însetare. Dar, după încheierea acestui proces, va fi de datoria mea să descopăr despre ce e vorba, chiar de va fi să chem dinaintea instanţei pe fiecare barman din district! Deocamdată am să vă atrag atenţia numai asupra cantităţii. Pârâtul nu solicită numai un pahar, un pahar de vin uşor şi generos ca să petreacă cu aleasă inimii, ci o seamă de *pocale* sau recipiente încăpătoare, fiecare conţinând nu mai puţin de jumătate de litru! Şi asta numai pentru el singur!

Zâmbetul asistenţei se transformă în râs. Judecătorul îşi ridică privirea în semn de avertizare şi-l surprinse pe avocatul apărării tresărind, în faţa acestui acces de veselie. Îl măsură cu o privire gravă. Avocatul domnului Hotchkiss se alătură şi el veseliei celorlalţi şi râse plin de afectare. În schimb domnul Hotchkiss stătea nemişcat şi se făcuse palid-cenuşiu. De asemenea se stârni zarvă şi pe banca juriului, unde juraţii începură să răsfoiască sfintele scripturi şi să poarte discuţii aprinse.

— Domnilor juraţi, interveni judecătorul cu oficială

severitate, vă rog să păstraţi liniştea şi să urmăriţi doar pledoaria avocatului. Orice alte discuţii aici sunt nepotrivite şi premature, acestea trebuie păstrate pentru camera de deliberare a juriului, după ce domnii juraţi se vor retrage acolo.

Primul jurat se ridică brusc în picioare. Era un bărbat zdravăn, cu o figură de bonom şi, în ciuda poreclei nefericite de „Frânge-Oase”, omul avea o fire blândă, simplă şi oarecum emotivă. Cu toate astea părea să se chinuie sub imperiul unei puternice indignări.

— Putem să punem şi noi o întrebare? se interesă el plin de respect, deşi vocea lui păstra o notă de neconfundat din temperamentul vestului american, ca şi cum nici nu i-ar fi trecut prin cap că nu se adresa unor oameni egali cu el.

— Da, răspunse judecătorul înveselit.

— Am dat de tărăşenia asta, din care tocmai a citit colonelul, peste nişte cuvinte mai oarecum – şi drept să spun mie şi tovarăşilor mei aici de faţă ni se par prea deocheate ca să se îngăduie a fi citite dinaintea unei tinere fete aflate la tribunal şi am vrea să ştim şi noi... şi să ne spuneţi dumneavoastră – om cu minte cuprinzătoare şi nepărtinitor – dacă astea-s cărţile obişnuite care se pun în mâna fetelor şi copiilor, acolo la ei, în casa de rugăciuni.

— Juriul este rugat să urmărească pledoaria avocatului fără nici un comentariu, spuse scurt judecătorul, deplin conştient că avocatul pârâtului avea să sară în picioare, ceea ce acesta şi făcu.

— Curtea să ne îngăduie să arătăm acestor domni că limbajul în chestiune, faţă de care domniile lor par să aibă obiecţii, a fost acceptat de cei mai mari teologi ai ultimului mileniu drept formule pur mistice. Aşa cum am să arăt mai târziu, acestea sunt numai simboluri ale bisericii...

— Ale cui? îl întrebă primul jurat, cu adânc dispreţ.

— Ale bisericii!

— Pe dumneata nu te-a poftit nimeni la vorbă, aşa că răspunsul dumitale nu ne interesează, spuse primul jurat aşezându-se brusc jos.

— Trebuie să insist, interveni judecătorul cu severitate, ca

avocatul reclamantei să fie lăsat să-şi continue pledoaria fără a fi întrerupt. Iar dumneavoastră, se adresă el avocatului pârâtului, veţi avea prilejul de a răspunde mai târziu.

Avocatul se lăsă jos cu amara convingere că juriul era pe faţă împotriva lui, iar cazul mai mult ca pierdut. Dar chipul său nu era nici pe departe atât de tulburat ca al clientului care, foarte agitat, începu să se certe cu el prins de mânie şi se vedea limpede că voia să-l facă să accepte un punct de vedere faţă de care avocatul se opunea cu vehemenţă. Privind cu ochi scăpărători sala, rămase mai departe în picioare, cu mâna vârâtă pe după reverul hainei.

— Am să vă arăt, domnilor, atunci când avocatul pârâtului se va abţine să mă mai întrerupă şi se va mulţumi doar să răspundă la întrebările ce i se pun, că nefericita mea clientă nu are dreptul la acţiune juridică – nici la reparaţii din partea legii – pentru că nu s-a rostit nici un cuvânt de dragoste. Dar, domnilor, depinde numai de dumneavoastră să spuneţi ce este şi ce nu este expresia adevărată a sentimentelor de dragoste. Cu toţii ştim că animalele aflate pe o treaptă mai de jos, alături de care poate veţi fi siliţi să-l clasificaţi şi pe pârât, scot anumite semnale mai mult sau mai puţin armonioase, după cum e cazul. Măgarul rage, calul nechează, oaia behăie, iar înaripaţii locuitori ai pădurii îşi cheamă perechea scoţând sunete mult mai muzicale. Acestea sunt fapte recunoscute de toată lumea, domnilor, pe care şi dumneavoastră, ca oameni ai acestor plaiuri minunate, le cunoaşteţi cu toţii. Sunt fapte pe care nimeni nu va putea să le nege şi… am avea o părere foarte proastă despre măgarul care… în… astfel de momente supreme… ar spune că aceste răgete ale lui n-au nicio menire şi nicio semnificaţie. Dar, domnilor, am să vă dovedesc că acesta a fost modul zănatic, care-l acuză pe deplin, al pârâtului de a-şi manifesta sentimentele. Cu mare greutate şi după ce m-am luptat destul de mult… cu feciorelnica pudoare a clientei mele, am reuşit să obţin de la ea mărturisirea plină de nevinovăţie că pârâtul a silit-o să ia legătura cu el în acest chip. Imaginaţi-vă, domnilor, lucind în bătaia lunii drumul singuratic ce trece pe lângă modesta casă a văduvei. E o noapte frumoasă, parcă anume făcută pentru dragoste, iar

neprihănita fată stă rezemată de fereastră. Deodată pe drum vede cum se apropie pe furiş o siluetă – pârâtul – care se îndreaptă spre biserică. Credincioasă indicaţiilor pe care pârâtul i le-a dat, fata deschide gura şi (aici colonelul imită cu voce slabă, într-un uşor falseto, vocea frumoasei lui cliente) se aude chemarea „Chiiir!” Deodată noaptea răsună de un răspuns plin de pasiune „Chiuuuur!” (aici colonelul dă drumul cu putere unor note grave). Din nou la trecerea lui se aude un glas blând „Chiiir!”, iar în vreme ce silueta lui se pierde în depărtare, se aude un adânc „Chiuuuur!”

Toată sala izbucni într-un hohot de râs puternic, prelung, de nestăpânit şi, înainte ca judecătorul să fie în stare să-şi recompună o mină serioasă şi să-şi ia batista de la gură, dintr-un ungher întunecat al sălii se auzi un slab „Chiiir!” urmat de un puternic „Chiuuur!” ce răsună din celălalt capăt.

— Şeriful să evacueze sala! spuse cu severitate judecătorul.

Dar, vai! În vreme ce oamenii legii alergau încurcaţi şi pufnind de râs de colo-colo, de la una din ferestre se auzi un blând „Chiiir!” scos de spectatorii aflaţi afară, semnal la care, spectatorii care umpleau cadrul ferestrei opuse răspunseră în cor „Chiuuuur!”. Din nou izbucniră hohote de râs din toate părţile şi chiar şi frumoasa reclamantă se zguduia, cu batista la gură.

Numai silueta colonelului Starbottle rămase dreaptă, neclintită şi albă. Şi atunci, ridicându-şi ochii, judecătorul văzu ceea ce nimeni altcineva din sală nu fusese în stare să vadă şi anume că avocatul era sincer şi de bună credinţă, că ceea ce socotise judecătorul până atunci a fi o pledoarie bine jucată şi plină de ironie era, de fapt, expresia celor mai adânci şi mai serioase convingeri ale unui om care n-avea nicio umbră de simţ al umorului. Tocmai respectul faţă de aceste convingeri îl făcu pe judecător să-i spună cu glas domol:

— Puteţi continua, domnule colonel Starbottle.

— Vă mulţumesc, înălţimea voastră, spuse colonelul rar, că aţi făcut tot ceea ce vă stă în puteri ca să nu fiu întrerupt, lucru ce nu mi s-a întâmplat în treizeci de ani de când sunt avocat fără ca cei care au instigat la această întrerupere să fie socotiţi răspunzători, *personal răspunzător* de aceasta.

Probabil că e vina mea că n-am fost în stare să redau domnilor juraţi deplina semnificaţie a semnalelor pârâtului. Sunt conştient că numai vocea mea e de vină că n-am reuşit să reproduc tonurile suave ale clientei mele, sau vehemenţa pasionată a răspunsului pârâtului. Am să încerc din nou, continuă colonelul cu un aer de oboseală, dar prins de-o oarbă demenţă care-l făcu să nu ia în seamă graba cu care se încruntă judecătorul şi nici privirile pline de înţeles ale acestuia. Clienta mea scotea nişte sunete cam aşa (şi colonelul ridică vocea până la cel mai acut falseto): „Chiiir!”, iar răspunsul era „Chiuuuur!” (aici vocea colonelului mai să dărâme clădirea).

Un nou val de hohote de râs urmă după această temerară încercare, dar veselia fu întreruptă de un neaşteptat incident. Pârâtul se ridică deodată în picioare şi, smulgându-se din mâinile avocatului şi în ciuda protestelor acestuia, o luă la fugă, ieşind din sala tribunalului. Apariţia sa afară fu salutată de un cor prelungit de „Chiuuuur!”, scos de tot felul de gură cască, chemare care-l urmări până se pierdu în depărtare.

În scurtul răgaz de linişte care urmă se auzi din nou vocea colonelului:

— Ne oprim aici, înălţimea voastră! După care se aşeză jos.

Nu mai puţin palidă, dar mult mai tulburată, era faţa avocatului pârâtului care se ridică în aceeaşi clipă.

— Din motive inexplicabile, clientul meu doreşte suspendarea acţiunii, înălţimea voastră, în vederea unei paşnice înţelegeri cu reclamanta. Deoarece este un om cu situaţie şi cu avere, e dornic să acopere daunele care se cuvin. Întrucât, în calitate de avocat al său, sunt convins încă şi acum că nu poate fi tras la răspundere în faţa legii pentru nimic în cazul de faţă, deoarece a socotit cu cale să renunţe în faţa tuturor la drepturile sale, nu-mi revine decât sarcina de a vă cere permisiunea, înălţimea voastră, de a suspenda procesul până când voi avea posibilitatea să mă consult cu avocatul reclamantei, colonelul Starbottle.

— În măsura în care am putut înţelege cuvintele celor doi apărători, spuse judecătorul cu gravitate, cazul de faţă nu mai constituie pricină de judecată şi aprob întrutotul poziţia

adoptată de pârât şi, în acelaşi timp, îndemn din toată inima pe reclamantă să accepte acest punct de vedere.

Colonelul Starbottle se aplecă spre frumoasa lui clientă, dar imediat după aceea se ridică în picioare, fără să arate schimbat în vreun fel şi păstrându-şi aceleaşi gesturi.

— Înălţimea voastră, mă supun dorinţelor clientei mele… dorinţelor unei domnişoare. Acceptăm.

Încă înainte de a se întrerupe dezbaterile din acea zi, în tot târgul se ştia că Adoniram K. Hotchkiss reuşise să pună capăt procesului în schimbul sumei de patru mii de dolari, plus cheltuielile de judecată.

În vremea asta, colonelul Starbottle îşi recăpătase deplina stăpânire de sine şi pornise ţanţoş, cu pas degajat, spre biroul său unde urma s-o întâlnească pe frumoasa lui clientă. Fu surprins când o găsi acolo, ba încă şi însoţită de un tânăr. Cu o înfăţişare cam bleagă. Chiar dacă în situaţia respectivă colonelul încercă vreun sentiment de dezamăgire dând peste un al treilea la acea convorbire, politeţea sa de modă veche nu-i îngădui să-şi dea sentimentele pe faţă. Se înclină plin de curtenie şi-i invită politicos pe amândoi să ia loc.

— M-am gândit să-l aduc şi pe Hiram încoace cu mine, spuse fata, ridicându-şi după o mică pauză ochii ei sfredelitori spre colonel. Deşi săracul de el e ruşinos nevoie mare şi-mi tot zicea că nici nu l-aţi văzut. În viaţa dumneavoastră şi că nici măcar prin cap nu v-a trecut că mai exista şi el pe lume. Dar eu i-am spus: „Uite, chiar aici greşeşti, Hiram şi un bărbat deştept cum e colonelul Starbottle ştie totul… am citit eu asta în ochii lui”. Oh, Doamne! Continuă fata râzând şi rezemându-se mai departe în umbrela de soare, în vreme ce ochii ei îi căutau pe ai colonelului, nu vă aduceţi aminte că m-aţi întrebat dacă-l iubesc pe bătrânul Hotchkiss, iar eu v-am răspuns „nici vorbă”? Şi v-aţi uitat la mine, oh Doamne! Şi am ştiut atunci că bănuiţi că pe undeva există şi un Hiram şi mi-aţi arătat asta atât de limpede de parcă mi-aţi fi spus-o cu gura dumneavoastră. Uite acum, Hiram, ia scoală-te tu în picioare şi strânge mâna domnului colonel. Că de n-ar fi fost el, puterea lui de pătrundere şi puterea cuvintelor lui, n-aş fi reuşit să scot patru mii de dolari de la zănaticul acela

amorezat de Hotchkiss – bani buni şi destui pentru a cumpăra o fermă, aşa ca eu şi cu tine să ne putem căsători. Şi toate astea i le datorezi numai dumnealui. Nu sta acolo proţăpit ca un năuc şi nu te mai holba aşa la el! N-are să te mănânce, deşi a omorât el şi alţii mai breji decât tine. Haide! Sau poate că numai eu trebuie să-l sărut?

E demn de consemnat felul în care colonelul se înclină politicos şi adânc, încât reuşi nu numai să se eschiveze de mâna întinsă a timidului Hiram, ci să atingă doar uşor mâna întinsă cu mai mult francheţe şi impulsivitate de gingaşa Zaidee.

— Eu… vă transmit felicitările mele… ăăă… deşi cred că supraestimaţi puterea mea de… ăăă… pătrundere. Din nefericire, o obligaţie urgentă, care mă sileşte să părăsesc oraşul încă în noaptea asta, mă împiedică să vă spun mai multe Am lăsat… ăăă… rezolvarea acestui… ăăă… caz în mâinile avocaţilor care-mi execută lucrările de birou şi care au să vă arate toate consideraţia. Iar acum, îngăduiţi-mi să vă spun bună ziua.

Cu toate acestea, colonelul se întoarse în iatacul său privat şi aproape se lăsase întunericul când credinciosul său servitor Jim intră înăuntru şi-l găsi stând gânditor la birou.

— Pen’ numele lui Dumnezeu, don’ colonel! Mă bate gândul că nu s-a-ntâmplat nicio nenorocire, dar arătaţi aşa de supărat! Nu v-am mai văzut aşa, don’ colonel, din ziua în care a fost adus acasă sărmanul don’ Stryker, cu un glonte în cap.

— Ia dă-mi sticla aia de whisky, Jim, spuse colonelul ridicându-se încet.

Înseninat negrul dădu fuga la dulap şi scoase sticla. Colonelul îşi turnă un pahar de băutură şi-l dădu pe gât cu vechea lui tărăgăneală.

— Ai dreptate, Jim, spuse el aşezând paharul pe birou. Dar… ştii… încep să îmbătrânesc şi… ăăă… să simt că-mi cam lipseşte amarnic sărmanul Stryker.

Un episod din viaţa domnului John Oakhurst

Totdeauna s-a gândit că numai soarta a fost de vină. În mod cert, nimic nu era mai contrar obiceiurilor sale decât să se afle în piaţeta oraşului, la ora şapte, în dimineaţa aceea de miez de vară. Era lucru rar să-i zăreşti chipul palid prin Sacramento la acea vreme a anului şi, lucru nemaiauzit, să-l vezi, indiferent în care anotimp sau în care loc, arătându-se în public înainte de ora două după-amiază. În anii care au urmat, întorcându-se cu gândul înapoi şi privind clipa aceea, în lumina vieţii lui desfăşurate sub semnul norocului, ajunse la concluzia, pe baza filosofiei proprii îndeletnicirii sale, că numai soarta fusese de vină.

Faptul că se afla acolo în acea dimineaţă se datora unui motiv foarte simplu. Exact la ora şase şi jumătate, când pe masă era un pot de vreo douăzeci de mii de dolari, se ridică de la partida de faro, cedă locul unui tovarăş priceput şi se retrase în linişte, fără ca vreunul dintre cei care-şi aplecaseră muţi feţele încordate spre masă să-i arunce măcar o privire. Însă când intră în dormitorul său elegant, aflat de cealaltă parte a coridorului, rămase oarecum contrariat descoperind că soarele se strecura înăuntru printr-un geam al cărui oblon nu fusese bine închis. Ceva din frumuseţea nemaiîntâlnită a acelei dimineţi, poate chiar noutatea gândului care-i trecu prin minte, îl izbi în momentul în care era pe cale să închidă obloanele şi-l făcu să şovăie. Apoi, luându-şi pălăria de pe masă, coborî pe o scară mai ferită şi ieşi în stradă.

Cei care mişunau pe-afară la un ceas atât de matinal făceau parte dintr-o lume aproape necunoscută domnului Oakhurst. Foiau lăptari şi precupeţi care-şi împărţeau marfa, negustoraşi care-şi desfăceau tarabele, servitoare măturând treptele de la intrarea caselor şi, din când în când, câte un copil. Domnul Oakhurst cântări toate acestea cu un fel de

curiozitate rece, aproape lipsită de dispreţul cinic cu care-i măsura pe ceilalţi, mai modeşti decât cei din tagma oamenilor cu care avea obiceiul să se întâlnească.

Într-adevăr, cred că nu-i displăceau deloc privirile pline de admiraţie pe care femeile modeste le aruncau spre chipul plăcut şi spre statura lui şi asta evident într-o ţară plină de bărbaţi arătoşi. Şi pe acest înrăit vântură-lume, orgolios în izolarea lui socială, care ar fi primit probabil cu rece indiferenţă avansurile unei doamne elegante, o fetişcană, într-un veşmânt, ca vai de lume, care grăbi pasul plină de admiraţie ca să meargă alături de el, izbuti totuşi să-i aducă sângele în obrajii ofiliţi. În cele din urmă scăpă de ea, dar nu înainte ca fata să descopere.

— Aşa cum au descoperit întotdeauna femeile cu sufletul larg şi cu mult discernământ – că domnul Oakhurst era o adevărată mână spartă cu banii lui şi că – lucru pe care probabil nicio altă femeie nu-l. Remarcase – ochii sfidători ai acelui bărbat chipeş erau de fapt de un cenuşiu ce bă tea într-un căprui destul de blajin.

Atenţia domnului Oakhurst fu atrasă de o grădiniţă aflată în faţa unei căsuţe văruite în alb, de pe o stradă lăturalnică. Grădina era plină de trandafiri, heliotropi şi verbine -- flori care-i erau cunoscute doar sub formă de buchete ce costau destul de mult, dar niciodată parcă nu-i păruseră atât de minunate. Şi asta poate pentru că erau pline de rouă, poate pentru că nu fuseseră tăiate, iar domnul Oakhurst le admira în clipa aceea nu ca pe un posibil viitor tribut oferit fermecătoarei şi desăvârşitei domnişoare Ethelinda, ce apărea la varietăţi pentru domnul Oakhurst în mod special, după cum îl asigurase ea adeseori, nici măcar ca o atenţie pentru răpitoarea domnişoară Montmorrissy, cu care domnul Oakhurst spera să ia masa în seara aceea. Le admira pur şi simplu pentru sine şi poate şi de dragul florilor că-s flori. Cu toate acestea trecu mai departe şi ieşi în spaţiul deschis al pieţei unde, găsind o bancă sub un plop, şterse mai întâi locul cu batista şi apoi se aşeză.

Era o dimineaţă minunată. Aerul era atât de liniştit încât atunci când dinspre sicomori veni un oftat uşor, parcă înşişi

copacii se porniseră să caşte din toţi rărunchii, iar când crengile începură să fremete domol, parcă aceiaşi copaci se întindeau dezmorţindu-şi mădularele înţepenite. Hăt în zare, munţii se proiectau pe un cer atât de depărtat încât nu se putea spune ce culoare avea, atât de depărtat în înalturile sale încât soarele, cuprins de deznădejde, nu mai spera nici el să mai ajungă acolo vreodată, drept care îşi revărsa fără nicio reţinere razele asupra întregii întinderi, până când totul se contura doar din lumină albă şi umbre aflate în puternic contrast.

Împins de un impuls rar încercat, domnul Oakhurst îşi scoase pălăria şi se rezemă de bancă, rămânând cu faţa îndreptată spre cer. Câteva păsărele, care luaseră o atitudine critică pe-o crenguţă de deasupra lui, începură deodată o însufleţită dezbatere asupra posibilelor sale intenţii răuvoitoare. Una sau două, încurajate de liniştea care se lăsase, se porniră să ţopăie pe jos, la picioarele lui, până când fură alungate de un scrâşnet de roţi înaintând pe prundişul aleii.

Uitându-se într-acolo, văzu un bărbat ce se apropia încet de el, împingând un vehicul greu de descris, în care se afla o femeie şezând în capul oaselor şi sprijinindu-se de spătar. Fără să ştie de ce, domnului Oakhurst îi trecu brusc prin minte că acel vehicul era invenţia şi creaţia bărbatului, fie din cauza ciudăţeniei instalaţiei, fie datorită mâinii puternice, de om muncitor care apucase minerul, fie din cauza mândriei pline de importanţă cu care-l împingea.

Apoi domnul Oakhurst mai băgă de seamă ceva: chipul omului îi era cunoscut. Cu acea facultate suverană de a nu uita niciodată o figură intrată în raza sa profesională, el o identifică îndată, formulându-şi astfel gândul: „La Frisco, saloonul Polka. Pierdut salariul pe-o săptămână. Cred că şaptezeci de dolari… pe roşu. N-a mai apărut niciodată”.

Dar nimic din toate acestea nu se putea citi în ochii calmi şi pe faţa lui netulburată când se întoarse spre străinul care, din contră, se roşi, se fistici, şovăi şi apoi se opri, cu un gest involuntar care suci căruciorul în aşa fel încât domnul Oakhurst şi frumoasa ocupantă din vehicul se treziră faţă în

faţă.

Pentru rolul pe care îl va deţine în această relatare adevărată, i-aş face o nedreptate dacă aş încerca s-o zugrăvesc acum pe doamnă – în cazul că aş putea s-o zugrăvesc. În mod cert, opiniile sunt contradictorii. Regretatul colonel Starbottle – şi rămân deosebit de îndatorat vastei sale experienţe în privinţa sexului frumos, pentru numeroasele idei pe care mi le-a sugerat – îmi pare rău că trebuie să spun, dar nu punea mare preţ pe farmecul persoanei în cauză: „O mutră gălbejită de infirmă… fir-ar să fie.., o muiere bolnavă cu nişte ochi ca mahonul. Una dintre fiinţele acelea neterminate şi spiritualizate, fără pic de carne pe ciolanele ei, sărmana!”

Pe de altă parte, aceeaşi doamnă s-a bucurat mai apoi de multe vorbe veninoase din partea celorlalte reprezentante ale sexului ei. Domnişoara Celestina Howard, a doua conducătoare a ansamblului de balet de la varietăţi, folosind, ani de zile după aceste evenimente, cu mult năduf aliteraţia, o numi „năpârcă năpârlită”. Domnişoara Brimborion îşi amintea că-l prevenise pe „domnul Jack” că femeia aceea avea „să-l otrăvească”. Dar domnul Oakhurst, ale cărui impresii sunt mult mai importante, nu văzu decât o femeie palidă, trasă la faţă, cu nişte ochi adânci, o fiinţă cu mult superioară tovarăşului ei, purificată de îndelungată suferinţă şi singurătate, emanând în felul ei de-a fi o anumită neprihănire. Faldurile pline de prospeţime ale veşmântului respirau multă curăţenie fizică, iar detaliile sugerau un anumit bun gust, ceea ce, fără să ştie exact de ce, îl făcu pe domnul Oakhurst să bănuie că rochia era ideea şi creaţia femeii, aşa după cum căruciorul în care stătea era rezultatul strădaniilor tovarăşului ei. Iar mâna ei, puţin cam prea uscată, dar frumos modelată, cu degete subţiri, odihnea pe marginea căruciorului, replică feminină a mâinii puternice a soţului ei, iscusite în ale meşteritului.

Vehiculul înainta oarecum cu poticneli, iar domnul Oakhurst făcu un pas înainte ca să de-a o mână de ajutor, în vreme ce roata era trecută peste bordura trotuarului, domnul Oakhurst fu nevoit s-o ţină pe femeie de mână şi, o clipă, mâna ei

subţire, uşurică şi rece adăstă în palma sa, iar apoi – după cum i se păru – se topi ca un fulg de zăpadă. Urmă o pauză şi apoi începură să discute, femeia scoţând, timidă, doar din când în când câte un cuvinţel.

Reieşi că erau soţ şi soţie, că în ultimii doi ani femeia ajunsese invalidă, în stare foarte gravă şi, din cauza reumatismului, nu o mai ascultau deloc picioarele, că până nu demult fusese nevoită să stea numai în pat, iar în cele din urmă soţul ei – meşter tâmplar – se gândise să încropească acel cărucior. Dimineaţa, înainte de a pleca la lucru, o scotea în mod regulat să ia puţin aer, fiindcă numai atunci avea şi el oleacă timp… şi… atrăgeau mai puţin atenţia. Umblaseră pe la o groază de doctori, dar fără nici un rezultat.

Fuseseră sfătuiţi să se ducă la Izvoarele Sulfuroase, dar pentru ei era prea costisitor. Domnul Decker, soţul ei, reuşise să adune cu greu vreo optzeci de dolari pentru treaba asta, dar, pe când se afla în San Francisco, fusese vămuit de un hoţ de buzunare… domnul Decker era atât de zăpăcit! (Unui cititor inteligent nu mai e nevoie să i se spună că doamna era cea care vorbea). N-au mai fost în stare niciodată să adune laolaltă o sumă atât de mare, aşa că au renunţat la ideea aceea. „Era groaznic să fii jefuit în chipul acela. Dumnealui nu gândea la fel?”

Faţa soţului se făcu stacojie, dar chipul domnului Oakhurst rămase calm şi neclintit în clipa în care încuviinţă cu gravitate spusele doamnei şi merse mai departe alături de ea până ce trecură de grădiniţa pe care domnul Oakhurst o admirase atât de. Mult. Aici domnul Oakhurst ceru să se facă un popas, se duse până la uşa casei şi-l ului pe proprietar, făcându-i o ofertă absurd de generoasă pentru un buchet de flori alese. Apoi se întoarse la cărucior cu braţele pline de trandafiri, heliotropi şi verbine şi le depuse în poala invalidei. În vreme ce femeia se apleca asupra lor cu o copilărească bucurie, domnul Oakhurst profită de prilej pentru a-l lua pe soţ deoparte.

— Poate că-i bine c-ai minţit-o aşa cum ai făcut, îi şopti el purtându-se într-un chip care arăta că nu se simţea jignit în nici un fel. Dar ai putea să-i spui că hoţul de buzunare a fost

prins acum o zi şi că ţi-ai recăpătat banii.

Şi domnul Oakhurst strecură calm în palma mare a uluitului domn Decker patru monezi de aur de câte douăzeci de dolari fiecare.

— Spune-i aşa cum ţi-am sugerat… sau, mă rog, tot ce pofteşti… numai nu adevărul! Promite-mi că n-ai să-i spui!

Omul făgădui. Domnul Oakhurst se întoarse liniştit în faţa căruciorului. Bolnava era încă ocupată cu florile, dar când ridică privirea spre el, obrajii ei ofiliţi parcă împrumutaseră puţin din culoarea trandafirilor, iar ochii din roua lor plină de prospeţime. În aceeaşi clipă, domnul Oakhurst îşi ridică pălăria şi, înainte ca femeia să apuce să-i mulţumească, era departe.

Sunt mâhnit că trebuie să vă spun că domnul Decker şi-a încălcat fără ruşine făgăduiala. În aceeaşi seară, îmboldit de inima sa virtuoasă şi de totala dăruire cu care-şi iubea soţia, domnul Decker, ca toţi soţii devotaţi, se jertfi nu numai pe sine, ci şi pe prietenul şi binefăcătorul lui, pe altarul familiei. Pentru a fi drepţi, trebuie să adăugăm că vorbi cu mare ardoare despre generozitatea domnului Oakhurst şi se lansă cu entuziasmul propriu tagmei sale în consideraţii asupra faimei pline de mistere şi a viciilor nemaipomenite ale jucătorului de cărţi.

— Şi acu’, Elsie, dragă, spune-mi că m-ai iertat, se milogi domnul Decker, lăsându-se într-un genunchi lângă patul nevestei sale. Am greşit gândindu-mă cum să fac să iasă mai bine. Pentru tine, scumpo, am mizat banii la joc, în noaptea aia la Frisco. Am crezut c-am să câştig un purcoi de bani, destul ca să te iau de-aici şi să-mi rămână şi pentru ca să-ţi cumpăr o rochie nouă.

Doamna Decker zâmbi şi-i strânse mâna.

— Te iert, te iert, dragul meu Joe! spuse ea zâmbind mai departe, dar cu ochii fixaţi. Visător în tavan. Pentru că m-ai înşelat în felul acesta şi pentru că mă faci să vorbesc astfel, ar trebui să fii biciuit, băiat, rău ce eşti tu. Hai, să nu mai discutăm despre asta. Dacă de-acum încolo o să fii cuminte şi dacă-mi dai uite acum buchetul acela de trandafiri, atunci te iert.

Apucă mănunchiul uşor între degete, ridică trandafirii spre obraz şi, de după frunze, exclamă deodată:

— Joe!

— Ce-i, iubita mea?

— Crezi că domnul acela… cum îi zice? Jack Oakhurst, ţi-ar fi dat banii înapoi dacă nu i-aş fi vorbit aşa cum i-am vorbit?

— Cre' că da!

— Chiar dacă nu m-ar fi văzut deloc?

Domnul Decker îşi ridică privirea spre ea. Doamna Decker reuşise să-şi ascundă toată faţa în trandafiri, în afara ochilor care străluceau primejdios.

— Nu. Pentru tine, Elsie… numai şi numai fiindcă te-a văzut pe tine, a făcut el ce-a făcut.

— O biată femeie bolnavă ca mine?

— O fetiţă dulce, micuţă şi drăguţă ca Elsie… nevestica lui Joe! Cum să nu vadă şi el!

Doamna Decker îşi aruncă drăgăstoasă un braţ pe după gâtul soţului, în vreme ce cu cealaltă mână ţinea mai departe trandafirii la nas. De dinapoia lor, ea începu să îngâne blând şi cam nătâng:

— Bătrânul, dragul, bunul meu Joe! Ursul mare al lui Elsie!

Nu socot că misia mea de cronicar al acestor fapte trebuie să mă silească să continui discursul micuţei doamne şi, din respect pentru burlacii care citesc aceste rânduri, mă opresc aici.

A doua zi dimineaţă, când ajunse în piaţă, doamna Decker vădi o uşoară stare de nervozitate, aparent cam deplasată, exprimându-şi deodată dorinţa ca soţul ei s-o aducă înapoi acasă. Mai mult, se arătă foarte uimită întâlnindu-l pe domnul Oakhurst tocmai când se întorceau şi chiar se îndoi dacă era el şi-l întrebă şi pe soţul ei dacă cel care se apropia de ei era una şi aceeaşi persoană cu străinul din ziua precedentă.

Purtarea ei fu cu totul opusă faţă de cea a soţului ei, care-l întâmpină cu sufletul deschis. Domnul Oakhurst surprinse îndată această notă: „Soţul i-a destăinuit totul, iar soţiei îi e silă de mine”, îşi spuse el, cu acea putere nefastă de a surprinde, doar pe jumătate, motivele unei femei – ceea ce-l face pe bărbatul cu un astfel de ochi critic să dea totdeauna

greş. Nu mai adăstă decât atât cât fu nevoie ca să afle adresa unde lucra soţul şi apoi, ridicându-şi cu un aer grav pălăria, îşi văzu de drum fără să se mai uite la doamnă. Cinstitul meşter tâmplar puse pe seama ciudăţeniei fermecătoare a caracterului soţiei sale faptul că, deşi întâlnirea fusese neplăcută şi stânjenitoare, îndată după aceea femeia se arătă mai bine dispusă.

— Ai fost cam rea cu el... puţin cam rea, Elsie, nu-i aşa? Făcu domnul Decker dojenitor. Mi-e teamă să nu-şi închipuie că mi-am călcat făgăduiala.

— Da, aşa-i! Spuse doamna indiferentă.

Domnul Decker ocoli vehiculul şi se opri în faţa lui.

— Arăţi ca o doamnă prima-ntâi, pornită în preumblare, în trăsurica ei, Elsie, pe Broadway, spuse el. Nu te-am văzut niciodată atât de veselă şi de drăguţă!

Câteva zile mai târziu, patronul de la Izvoarele Sulfuroase San Isabel primi următoarele rânduri, aşternute cu scrisul elegant, binecunoscut, al domnului Oakhurst:

„Dragă Steve,

M-am mai gândit la propunerea ta de a cumpăra partea din acţiunile Nichols şi am ajuns la concluzia că mă interesează. Dar nu văd cum poate fi rentabilă toată treaba până ce nu faci mai multe amenajări pe-acolo şi pentru cei de prima mână, vreau să zic pentru clienţii mei. Ce ne mai trebuie e o anexă la clădirea principală şi vreo două-trei cabane ridicate în jur. Trimit un meşter ca să se apuce de treabă de îndată. Vine şi cu soţia lui, care e bolnavă şi sunt sigur că vei avea grijă de ei ca de nişte prieteni de-ai noştri.

Poate am să dau şi eu o fugă pe-acolo după ce se încheie cursele, ca să văd cum merg treburile. Dar în sezonul ăsta nu stârnesc nici un joc pe-acolo.

Al tău,
John Oakhurst”.

Tocmai ultima propoziţie a scrisorii stârni obiecţii.

— Nu pot să înţeleg, spuse domnul Hamlin, frate de tagmă căruia îi fusese arătată scrisoarea domnului Oakhurst. Nu pot să înţeleg de ce intră Jack atât de masiv în afacerea asta şi se apucă de construit, fiindcă-i ceva sigur, neîndoielnic, dar poate ajunge la un punct slab cu vremea, dacă se arată pe aici regulat. Ei şi-atunci, fir-ar chinta spartă să fie, ceea ce mă dă gata pe mine e că nu iese cu potul încă în sezonul ăsta, ca să încerce să-şi scoată o parte din banii pe care-i vântură pentru construit-ul ăsta. Stau şi mă-ntreb, se cufundă el în gânduri, ce cacialma pune la cale.

Sezonul se arătă deosebit de profitabil pentru domnul Oakhurst şi în aceeaşi măsură dezastruos pentru câţiva oameni ai legii, judecători, colonei şi alţii, care se bucuraseră dar scurt timp de plăcerea de a fi în anturajul de miez de noapte al domnului Oakhurst. Şi cu toate acestea, Sacramento devenise foarte plicticos pentru el. În ultima vreme îşi crease obiceiul de a se plimba dimineţile devreme, obicei atât de neobişnuit şi de frapant în ochii prietenilor săi, atât bărbaţi cât şi femei, încât stârni cea mai avidă curiozitate.

Două sau trei persoane din această ultimă categorie au pus iscoade pe urmele lui, dar toată agitaţia nu reuşi să dea la iveală decât că domnul Oakhurst o lua pe jos până în piaţa oraşului, stătea câteva momente pe o anume bancă şi apoi se întorcea fără să întâlnească pe nimeni. Aşa că teoria după care era vorba de o femeie a fost abandonată. Câţiva domni mai superstiţioşi care profesau aceeaşi meserie socoteau că făcea asta pentru a „momi norocul”. Alţii, mult mai practici, declarau că ieşeau la aer pentru „a studia diverse ponturi”.

După cursele de la Marysville, domnul Oakhurst se duse la San Francisco; de-acolo se întoarse la Marysville, dar la numai câteva zile fu văzut la San Jose, Santa Cruz şi Oakland. Cei care l-au întâlnit declarau că arăta cam nesăbuit şi nervos, ceea ce era cu totul neobişnuit pentru felul său flegmatic şi calm de-a fi. Colonelul Starbottle scoase în relief faptul că la San Francisco, la club, Jack refuzase să dea cărţile.

— Tremuratul mâinii, dom’le… asta-i buba… n-a stimulat-o destul… fir-ar să fie!

De la San Jose se porni spre Oregon, cu cai şi echipament de tabără în care a băgat o groază de bani, dar ajungând la Stockton se abătu din drum şi, patru ceasuri mai târziu, putea fi văzut intrând cu un singur cal în canionul cu izvoare sulfuroase şi ape termale de la San Isabel. Era o vale aproximativ triunghiulară, la poalele a trei munţi cu un aer întunecat din cauza codrilor mari da pini, părând fantastici datorită desişurilor de manzanita şi madrona. Vârâte în coasta muntelui, clădirile hotelului şi veranda prelungă din faţă se zăreau lucind prin frunziş, iar ici şi colo sclipea câte o cabană albă, micuţă, ca o jucărie. Domnul Oakhurst nu era un admirator al naturii, dar în faţa priveliştii încercă aceeaşi bucurie ca la prima lui plimbare matinală prin Sacramento.

Pe lângă el începură să treacă tot felul de trăsuri, în care se arătau femei gătite cu veşminte strălucitoare şi liniile austere ale peisajului californian începură să împrumute un fel de căldură şi culoare omenească. Apoi se arătă vederii şi veranda lungă din faţa hotelului, parcă înflorită de mulţimea toaletelor scoase ca la expoziţie.

Domnul Oakhurst, bun călăreţ după tradiţia californiană, nu-şi domoli deloc goana când se apropie de destinaţie, ci se repezi spre hotel în plin galop, făcu bidiviul să se proptească pe picioarele dindărăt când ajunse la un pas de veranda hotelului şi apoi se arătă senin din mijlocul norului de praf care ascunsese privirii momentul descălecării.

Indiferent de tulburarea care ar fi putut să-l bântuie pe dinăuntru, în clipa în care păşi pe verandă îşi redobândi desăvârşitul său calm. Cu un reflex format după o îndelungată experienţă, se întoarse şi înfruntă artileria de ochi cu aceeaşi rece indiferenţă cu care înfruntase ani de zile sarcasmul abia pe jumătate ascuns al bărbaţilor şi admiraţia pe jumătate temătoare a femeilor. Numai o singură persoană îi ieşi înainte să-l salute. Şi, destul de ciudat, această persoană era Dick Hamilton, probabil singurul din cei de faţă care prin naştere, educaţie şi poziţie socială era în stare să satisfacă cele mai înalte exigenţe sociale. Din fericire pentru reputaţia domnului Oakhurst, acesta era totodată şi un bancher destul de avut şi o personalitate de vază.

— Dar ştiţi cine-i cel cu care aţi vorbit? întrebă tânărul Parker cu o mutră alarmată.

— Da, replică Hamilton cu îndrăzneala-i cunoscută. Omul la care ai pierdut săptămâna trecută o mie de dolari. Eu nu-l cunosc decât aşa din societate.

— Dar nu-i cumva un jucător de cărţi? se interesă cea mai tânără dintre domnişoarele Smith.

— Da, este, răspunse Hamilton, dar, stimată domnişoară, aş dori ca toţi să jucăm la fel de deschis şi de cinstit, ca prietenul nostru de colo şi să fim la fel de dornici să ne supunem sorţilor acestui joc ca şi el.

Din fericire, domnul Oakhurst era prea departe ca să audă vreun crâmpei din această discuţie; îşi omora vremea cu nepăsare, dar fără să-i scape nimic, prin holul de la etaj. Pe neaşteptate auzi în spate un pas uşor şi apoi numele lui rostit de o voce cunoscută, ceea ce făcu să i se ridice de îndată sângele în obraji. Se întoarse şi o văzu dinaintea lui. Dar cât de schimbată! După ce am şovăit cu câteva pagini mai înainte să v-o descriu pe infirma cu ochii duşi în fundul capului – nevasta meşterului, atât de ciudat îmbrăcată – acum ce-aş putea spune de această nobilă doamnă, graţioasă, bine făcută? Şi pentru toată această metamorfoză, fusese nevoie de numai două luni. Zău că era tare drăguţă! Şi eu şi dumneata am fi băgat de seamă îndată că gropiţele fermecătoare nu erau chiar unde trebuia pentru o adevărată frumuseţe, că erau prea ţepene ca să fie vesele; că liniile abia zărite din jurul nasului acvilin vădeau cruzime şi egoism; că mirarea dulce şi neprihănită din privirea ei minunată putea fi tot atât de firească în faţa farfuriei sau în faţa discursului curtenitor al tovarăşului de masă; că roşea foarte frumos, dar parcă lucrul acesta o avantaja mai mult pe ea decât pe dumneata.

— Dar nici eu nici dumneata nu suntem îndrăgostiţi de ea, pe când domnul Oakhurst este. Şi mi-e teamă că acest nefericit vedea acum o neprihănită puritate în faldurile rochiei ei făcute la Paris, cum de altfel acelaşi lucru văzuse mai înainte în vestmântul lucrat în casă. Iar în plus avea acum şi revelaţia că femeia putea merge, că avea picioruşe foarte

frumoase în pantofiorii făcuţi de un meşter franţuz, gătiţi cu nişte rozete albastre atât de nostime, purtând pe tocul îngust chiar marca lui Chappel, Rue de Nu-ştiu-cine sau Nu-ştiu-care, Paris.

Se repezi spre ea cu mâinile întinse, îmbujorat la faţă. Dar ea îşi duse iute mâinile la spate, aruncă o privire de-a lungul coridorului şi rămase apoi în faţa lui măsurându-l cu o privire care exprima admiraţie, pe jumătate îndrăzneaţă, pe jumătate răutăcioasă, în flagrant contrast cu vechea ei rezervă.

— Tare mă bate gândul nici să nu dau mâna cu dumneata. Chiar mai înainte ai trecut pe lângă mine pe verandă şi nu mi-ai spus o vorbă, aşa că am alergat după dumneata aşa cum bănuiesc că au făcut multe alte biete femei.

Domnul Oakhurst îngăimă ceva în legătură cu faptul că era foarte schimbată.

— Un motiv în plus să mă recunoşti. Cine m-a făcut să mă schimb? Dumneata! M-ai făcut să renasc. Ai dat de-o biată femeie neajutorată, bolnavă, infirmă, înecată în sărăcie, doar cu un veşmânt la viaţa ei şi acela lucrat tot de mâna ei şi i-ai dăruit viaţă, sănătate, putere şi bani. Asta ai făcut şi o ştii doar bine, domnule! Cum îţi place creaţia dumitale?

Ea îşi apucă uşor cu degetele rochia şi îi făcu în glumă o reverenţă. Apoi, pe neaşteptate, cu un gest de iertare, îi întinse amândouă mâinile. Mi-e teamă că acest discurs, scandalos şi total nefeminin, cum cred că-l va socoti şi cititorul, i-a plăcut tare mult domnului Oakhurst. Nu se poate spune că nu era obişnuit cu o anumită admiraţie feminină destul de făţişă. Dar această admiraţie venea mai ales din culise şi nu din sfânta sfintelor, unde continua el s-o aşeze pe doamna Decker. Să ţi se adreseze în felul acesta o puritană invalidă, o sfântă chinuită de boală, învăluită încă în austeritatea suferinţei, o femeie care se duce la biserică de trei ori pe zi şi e credincioasă soţului ei – ei bine, gândul acesta îl năuci cu totul, încă o mai ţinea de mâini, în vreme ce ea continuă:

— De ce n-ai venit mai înainte? Ce-ai tot făcut în Marysville, San Jose, Oakland? Vezi, te-am urmărit peste tot. Te-am văzut

de când veneai prin canion la vale şi te-am recunoscut îndată. Am văzut şi scrisoarea pe care i-ai trimis-o lui Joseph şi am ştiut că vii. Mie de ce nu mi-ai scris? Odată tot o să-mi scrii! Bună seara, domnule Hamilton.

Îşi trase mâinile, dar nu înainte ca domnul Hamilton, care venise pe scări, să ajungă aproape în dreptul lor. Acesta îşi ridică pălăria în faţa ei fără o tresărire, ca un om bine crescut, îl salută cu familiaritate, cu o mişcare a capului pe Oakhurst şi trecu mai departe.

După ce intrusul dispăru, doamna Decker ridică din nou ochii spre domnul Oakhurst.

— Într-o bună zi am să-ţi cer o mare favoare.

Domnul Oakhurst o imploră ca ziua aceea să fie chiar atunci.

— Nu, nu înainte ca dumneata să ai prilejul de a mă cunoaşte mai bine. Atunci, în ziua aceea, s-ar putea să te rog… să-l ucizi pe omul acesta!

Femeia râse, slobozind un hohot atât de cristalin, dădu la iveală nişte gropiţe atât de ispititoare – deşi puţin cam prea rigide în colţul gurii – în ochii căprui îi scăpără o lucire atât de nevinovată, iar în obraji îi apărură nişte bujori atât de încântători, încât domnul Oakhurst, care nu râdea decât rareori, fu silit să râdă şi el. Era ca şi cum un miel ar fi propus unui lup un raid prin târla oilor din vecini.

Câteva seri după întâmplarea asta, doamna Decker se desprinse din mijlocul unui fermecător cerc de admiratori aflaţi pe veranda hotelului, se scuză pentru câteva clipe, refuză râzând o escortă şi alergă spre căscioara ei – creaţie a soţului – care se afla de cealaltă parte a drumului. Probabil că din cauza efortului pe care-l făcu deodată, mai ales că era încă în perioada de convalescenţă, femeia începu să respire agitat în clipa când intră în iatacul ei, iar o dată sau de două ori fu nevoită să-şi ducă mâna la piept. Tresări când, aprinzând lumina, îl zări pe soţul ei întins pe sofa.

— Arăţi înfierbântată şi tulburată, Elsie, iubito, spuse domnul Decker. Nu ţi s-a făcut rău cumva?

Doamna Decker pălise, dar acum se îmbujoră din nou.

— Nu, spuse ea. Doar un mic junghi uite aici, adăugă

femeia şi duse din nou mâna la decolteu.

— Cu ce te pot ajuta? spuse domnul Decker ridicându-se plin de afectuoasă îngrijorare.

— Dă o fugă până la hotel şi adu nişte brandy, iute!

Domnul Decker o luă la fugă. Doamna Decker închise uşa, puse zăvorul şi apoi, ducând mâna la piept, dădu la iveală junghiul care o supărase.

— Era un plic pătrat şi, îmi pare rău că trebuie să spun, pe el se vedea scrisul domnului Oakhurst. Devoră scrisoarea şi atât ochii cât şi obrajii începură să-i ardă. Se auziră paşi la uşă. Ascunse scrisoarea iute în sân şi trase zăvorul. Când intră soţul ei, duse băutura la buze şi declară pe dată că se simţea mai bine.

— Iar te duci dincolo în seara asta? o întrebă domnul Decker smerit.

— Nu, răspunse doamna Decker, cu ochii aţintiţi visător în podea.

— Nici eu nu m-aş duce dacă aş fi în locul tău, adăugă domnul Decker cu un oftat de uşurare.

După un moment de tăcere, se aşeză pe sofa şi, trăgându-şi soţia mai aproape de el, îi spuse:

— Ştii tu ce-mi trecea mie prin cap în clipa când ai intrat în cameră, Elsie?

Doamna Decker îşi trecu degetele prin părul lui negru şi sârmos şi nu reuşi să ghicească ce-i trecuse soţului ei prin minte.

— Mă gândeam la vremurile de demult, Elsie. Mă gândeam la zilele când ţi-am meşterit căruciorul acela, Elsie... când obişnuiam să te scot la plimbare şi tot eu eram şi căluţul şi vizitiul. Şi eram nişte oameni sărmani pe vremea aia, iar tu erai bolnavă, Elsie, dar eram fericiţi. Acum avem bani, ba şi o casă, iar tu eşti altă femeie. Aş zice chiar, draga mea, că eşti într-adevăr cu totul altă femeie. Şi tocmai ăsta-i necazul. Sunt în stare să-ţi meşteresc un cărucior, să clădesc o casă, Elsie. Dar puterile mele se opresc aici – pe tine nu te-aş putea face să renaşti. Eşti sănătoasă şi frumoasă, Elsie, proaspătă şi cu totul alta. Dar, nu ştiu cum, nu eşti opera mâinilor mele.

Bărbatul tăcu. Doamna Decker puse uşor o mână pe

fruntea lui, iar cu cealaltă îşi apăsă pieptul, de parcă ar fi vrut să simtă mai bine junghiul acela şi-i spuse dulce şi consolator:

— Dar e opera mâinilor tale, dragule.

Domnul Decker scutură necăjit din cap.

— Nu, Elsie. Nu a mâinilor mele. Odinioară am avut ocazia asta şi am lăsat-o să-mi alunece printre degete… Acum e împlinită, dar nu de mine.

Doamna Decker îşi ridică, surprinsă, privirile inocente, spre el. El o sărută plin de dragoste şi apoi continuă pe un ton ceva mai vesel:

— Dar nu numai la asta mă gândeam, Elsie. Mă mai gândeam că prea mult din timpul tău dărui domnului Hamilton. Nu că ar fi ceva rău în treaba asta, pentru tine sau pentru el. Dar ceilalţi s-ar putea să se apuce să scoată tot felul de vorbe. Eşti singura femeie de pe-aici, spuse meşterul dulgher uitându-se cu dragoste la soţia lui, despre care n-au ieşit vorbe până acum, ale cărei treburi nu sunt urmărite şi nici privite cu reproş de nimeni.

Doamna Decker era bucuroasă că el adusese vorba despre asta. Şi ea se gândise la lucrul acesta, dar nu putea fi nepoliticoasă cu domnul Hamilton, care era un gentleman desăvârşit, fără a risca să-şi facă un duşman periculos.

— Şi totdeauna m-a tratat de parcă aş fi o doamnă înnăscută, ca toate celelalte din cercul său de cunoştinţe, adăuga micuţa doamnă, cu o anumită mândrie care-l făcu pe soţul ei să zâmbească plin de dragoste. Dar mi-a trecut mie prin minte un plan. Dacă nu voi mai fi eu aici, atunci va pleca şi el. Dacă, de exemplu, m-aş duce la San Francisco, să-i fac mamei o vizită vreo câteva zile, când mă voi întoarce el nu va mai fi aici.

Domnul Decker era încântat.

— Bineînţeles, draga mea, insistă el, pleacă chiar mâine. Jack Oakhurst pleacă mâine într-acolo şi te dau în grija lui.

Doamna Decker socotea că nu era prea prudent să procedeze astfel.

— Domnul Oakhurst e prietenul nostru, Joseph, dar ştii bine ce reputaţie are!

De fapt, ea nu mai ştia dacă era bine să se ducă odată ce

aflase că în aceeaşi zi pleca şi domnul Oakhurst, dar, cu un sărut, domnul Decker îi învinse scrupulele. Ea cedă plină de graţie. Într-adevăr, puţine femei ştiau să cedeze cu atâta farmec ca ea.

Rămase la San Francisco o săptămână încheiată. Când se întoarse, era o idee mai slabă şi mai palidă decât înainte. Ea puse faptul pe seama efortului prea mare şi a emoţiilor.

— Mai toată vremea am fost pe drumuri, aşa cum îţi poate spune şi mama, îi povesti ea soţului şi totdeauna singură. Am ajuns cam independentă acum, adăugă veselă. Nu mai vreau nici un fel de escortă de-acum… aşa cred, Joey, dragul meu şi mă pot descurca chiar şi fără tine… Atât de curajoasă am ajuns!

Dar se pare că vizita ei nu se vădi la fel de fructuoasă în privinţa motivului care o provocase. Domnul Hamilton nu plecase, ci rămăsese mai departe acolo şi chiar în seara aceea le făcu o vizită.

— Mi-a trecut prin minte un alt plan, Joey, dragul meu, spuse doamna Decker soţului ei după plecarea musafirului. Sărmanul domn Oakhurst are o cameră mizerabilă la hotel. Ce-ar fi dacă, după ce se va întoarce de la San Francisco, i-ai propune să stea la noi. Poate locui în camera liberă. Nu cred că în cazul acesta, adăugă ea plină de şiretenie, domnul Hamilton ne va mai vizita aşa de des.

Soţul ei râse, îi mărturisi că era o micuţă cochetă, o ciupi de obrăjor şi se declară de acord.

— Partea ciudată e că o femeie, îi mărturisi el confidenţial domnului Oakhurst când se întâlniră, e în stare să adopte planul altuia şi să-şi ridice pe baza lui o casă care să arate cu totul altfel de cum a fost concepută, dar care să fie pe măsura ei. Şi, afurisit să fiu dacă, după asta, mai poţi spune că tu ai fost cel care i-ai stabilit dimensiunile sau nu. Uite asta mă minunează pe mine.

Săptămână următoare, domnul Oakhurst era instalat în căsuţa familiei Decker. Toată lumea cunoştea relaţiile de afaceri care existau între el şi soţul ei, iar reputaţia doamnei era deasupra oricărei bănuieli. Într-adevăr, puţine femei se bucurau de atâta simpatie. Era o femeie de casă, foarte

sfioasă, plină de pioşenie. Într-un ţinut în care femeile aveau toată libertatea să facă ce vor, ea nu pornea la plimbare, călare sau pe jos, cu nimeni altcineva decât cu soţul ei; într-o vreme când era la modă vorba pe şleau, vorba în doi peri, ea era totdeauna rezervată şi foarte precisă în tot ceea ce spunea; în mijlocul unui fast vestimentar ostentativ, nu se afişase niciodată cu vreun diamant, sau cu vreo bijuterie mai de valoare.

Nu-şi îngăduise niciodată vreun gest deplasat în public, niciodată nu permisese familiarităţile obişnuite în societatea californiană. Propovăduia împotriva tonului general de schismă şi neîncredere în materie de religie. Cei câţiva care fuseseră de faţă nu aveau să uite niciodată modul demn, dar aspru, în care-l dojenise pe domnul Hamilton în holul hotelului pentru că se băgase în vorbă tocmai când era discutată o carte ateistă publicată nu cu multă vreme înainte. Iar unii dintre cei de faţă nu vor uita, asemenea, expresia amuzată de surprindere de pe faţa domnului Hamilton, expresie care se transformă într-un fel de seriozitate zeflemitoare pe măsură ce renunţa la argumentele lui. Cu siguranţă că nu avea să uite întâmplarea nici domnul Oakhurst care, din clipa aceea, începu să nu-l mai sufere pe amicul său, ba chiar mai mult, s-ar putea spune că începu să-i fie *teamă* de el, dacă un astfel de cuvânt s-ar putea folosi în legătură cu vreuna din calităţile morale ale domnului Oakhurst.

Şi, în vremea asta, domnul Oakhurst începu să vădească semnele unor schimbări simţitoare în obiceiurile sale. Rareori mai putea fi văzut prin vechile lăcaşuri pe care le frecventase înainte: la bar, sau alături de foştii lui acoliţi. Bileţele albe şi rozalii se strângeau pe masa de toaletă din camera lui din Sacramento. La San Francisco se aflase că era atins de un fel de suferinţă organică la inimă şi că medicul îi recomandase odihnă desăvârşită. Acum citea mai mult, făcea lungi plimbări, îşi vânduse bidivii cei iuţi, se ducea la biserică.

Mi-e vie în memorie amintirea primei lui apariţii în sfântul lăcaş. Nu veni odată cu soţii Decker şi nici nu se duse în strana lor, ci intră după ce slujba începuse şi se aşeză cuminte pe una din băncile din fund. Printr-un fel de instinct

misterios, prezenţa lui fu simţită îndată de toţi credincioşii aflaţi de faţă, dintre care unii fură într-atât de copleşiţi de curiozitate, încât uitară unde se aflau, se întoarseră spre el şi-i adresară lui răspunsurile care se cuveneau preotului. Înainte de a se încheia slujba, toată lumea înţelese destul de bine că vorbele „nenorociţii păcătoşi” se refereau de fapt la domnul Oakhurst.

Nici preotul care oficia slujba nu fu scutit de această misterioasă influenţă şi introduse aluzii la înclinaţiile şi apucăturile domnului Oakhurst în predica lui despre arhitectura templului lui Solomon, dar într-un mod atât de direct şi în acelaşi timp atât de stângaci, încât cei mai tineri roşiră de indignare. Din fericire, asupra lui Jack predica nu avu nici un efect şi mă îndoiesc dacă a auzit vreo vorbă. Faţa lui chipeşă, lipsită de culoare – deşi arăta o idee cam obosită şi gânditoare – era de nepătruns. Numai o singură dată, în timp ce se intona un cântec, la o anumită notă în contralto în ochii lui negri trecu o lucire de tandreţe melancolică, tristeţe atât de plină de patimă şi de deznădejde, încât cei care-l surprinseră simţiră cum şi lor li se umezesc ochii. Şi-mi mai amintesc foarte bine momentul când s-a ridicat în picioare ca să primească binecuvântarea, iar gesturile şi ţinuta lui ţeapănă, cu haina aceea strâmtă pe el, încheiată la toţi nasturii, îl făceau să arate de parcă avea de gând să înfrunte focul adversarului de la numai zece paşi.

După slujbă dispăru la fel de cuminte cum apăruse şi, din fericire, fu scutit să mai audă comentariile asupra gestului său îndrăzneţ. Prezenţa lui fusese socotită îndeobşte drept o impertinenţă, pusă doar pe seama unui ciudat capriciu – sau poate a unui pariu. Unul sau doi socotiră că paracliserul nu-şi făcuse deloc datoria, pentru că nu-l poftise afară după ce descoperise cine era noul venit, iar un enoriaş de vază declară că, în situaţia în care el nu mai putea veni împreună cu soţia şi fiica lui la biserica aceea fără să le expună unei astfel de influenţe, avea să caute alt lăcaş unde vor fi mai ferite.

Un altul puse prezenţa domnului Oakhurst în biserică pe seama tendinţelor de liberalizare a bisericii anglicane şi-i păru

rău că trebuia să spună dar, în ultima vreme, observase aceste tendinţe chiar şi la preotul lor. Diaconul Sawyer – a cărui soţie, o femeie cu constituţie gingaşă, bolnăvicioasă, îi dăruise unsprezece copii şi-şi dăduse obştescul sfârşit în încercarea ambiţioasă de a completa duzina – declară că prezenţa unei persoane de teapa domnului Oakhurst, care-şi risipeşte galanteriile fără alegere, în atâtea direcţii, constituia o insultă la adresa memoriei decedatei şi că el, ca bărbat, n-o putea îngădui.

Cam pe vremea aceea, domnul Oakhurst, confruntându-se cu lumea plină de convenţionalism printre care rareori se amestecase până atunci, deveni conştient că pe chipul lui, în trăsăturile şi în ţinuta lui, dăinuia ceva deosebit, ceva care, chiar dacă nu-i trăda vechea îndeletnicire, în orice caz vădea o personalitate şi o originalitate ce dădeau de bănuit. Încercă să dreagă lucrurile, îşi rase mustaţa mătăsoasă şi-şi netezi cu religiozitate buclele în fiecare dimineaţă; merse până acolo încât arboră o anumită neglijenţă în felul de a se îmbrăca şi-şi ascunse picioarele delicate, mici, cu talpa frumos arcuită în cei mai mari şi mai grosolani pantofi.

Circula o poveste cum că s-ar fi dus la croitorul lui din Sacramento şi i-ar fi cerut să-i facă un costum de haine ca al oricărui muritor de rând. Croitorul, obişnuit cu pretenţiile domnului Oakhurst, nu înţelese ce voia să spună.

— Vreau să spun, replică domnul Oakhurst turbat, ceva respectabil, ceva care…să nu mi se potrivească deloc… ştii…

Dar oricum şi-ar fi ascuns mădularele bine făcute, în tot felul de veşminte încropite, tot dăinuia ceva în ţinuta lui, în felul în care-şi purta capul arătos, în prezenţa bărbătească şi puternică, ceva în modul desăvârşit în care îşi stăpânea fiecare fibră a muşchilor, în calmul deplin al firii sale – calm care nu era atât un rezultat al premeditării, cât un element inerent firii sale – ceva care, oriunde s-ar fi dus, cu oricine s-ar fi dus, l-ar fi făcut totdeauna să iasă în evidenţă dintre zece mii de bărbaţi.

Poate că ideea asta nu-i apăru niciodată mai limpede domnului Oakhurst decât atunci când, la sfaturile insistente ale domnului Hamilton şi lăsându-se influenţat de

preocupările acestuia, ajunse agent la bursa din San Francisco. Chiar înainte ca în consiliul de conducere ai bursei să se ridice vreo obiecţie cu privire la prezenţa lui acolo – şi îmi aduc aminte că obiecţia a fost făcută într-un mod deosebit de grăitor de către Watt Sanders, despre care se bănuie c-ar fi fost inventatorul sistemului de „îngheţare” a preţurilor prin care se descotoroseau de acţionarii mai scăpătaţi şi care se bucura şi de faima de a fi pricinuit ruina pe Briggs din Tuolumne, împingându-l apoi la sinucidere – deci chiar mai înainte de a se da glas acestui protest oficial al respectabilităţii împotriva fărădelegii, chipul şi purtările domnului Oakhurst, care sugerau ţinuta vulturului, îi gonise în mod prematur pe porumbei, ba mai provocase şi o derută destul de mare printre ulii care dădeau târcoale la altitudine mai mică în vreme ce-şi ţineau prada în gheare.

— Afurisit să fiu dacă nu arată ca şi cum e gata-gata să se ia şi după noi cu pistolul! spuse Joe Fielding.

Nu mai erau decât vreo câteva zile până la încheierea scurtului sezon de vară la Izvoarele termale de la San Isabel. În rândurile elitei migraţia începuse şi la reuniunile care mai aveau loc, se simţea un iz de drojdie. Domnul Oakhurst era posomorât. I se sugerase că nici măcar reputaţia neprihănită de care se bucura doamna Decker nu mai era de ajuns ca s-o ferească de bârfelile stârnite de prezenţa lui acolo. Pentru a-i face pe deplin dreptate acestei doamne, trebuie să spunem că, după cele câteva săptămâni de calvar, ea începu să arate palidă şi înduioşătoare ca o martiră şi se îndrepta către cei care cleveteau pe seama ei cu aerul de blândeţe şi iertare al celui ce se încrede nu în onorurile trecătoare ale mulţimii, ci în tăria principiilor care-i sunt mai scumpe decât bunăvoinţa celorlalţi.

— Toată lumea vorbeşte despre mine şi domnul Oakhurst, dragul meu, îi spuse ea unei prietene. Numai Dumnezeu şi soţul meu pot răspunde cel mai bine acestor calomnii. Dar nu se va putea spune niciodată că soţul meu a întors spatele unui prieten în momentele în care soarta i-a fost potrivnică, numai pentru că raportul dintre ei s-a schimbat, numai pentru că prietenul a ajuns sărman, iar el e acum bogat.

Aceasta a fost prima dezvăluire că Jack rămăsese fără bani. Pe de altă parte, în general se ştia că soţii Decker cumpăraseră în ultima vreme câteva proprietăţi de valoare la San Francisco.

La câteva seri după întâmplarea asta, se petrecu un incident care contrastă foarte neplăcut cu armonia generală ce domnea întotdeauna în societatea din San Isabel. Era la ora cinei şi la un moment dat domnul Oakhurst şi domnul Hamilton, care mâncau la o masă separată, fură văzuţi ridicându-se deodată, cuprinşi de oarecare tulburare. Când ajunseră în hol, printr-o intuiţie comună, amândoi intrară într-o încăpere mică folosită pentru micul dejun care în momentul acela era goală şi închiseră uşa după ei. Apoi domnul Hamilton se întoarse spre celălalt, cu un zâmbet pe jumătate amuzat, pe jumătate serios şi-i spuse:

— Jack Oakhurst, dacă noi doi – tu şi cu mine – va fi să ne certăm, în numele a tot ceea ce e ridicol, hai să nu ne certăm pentru o…

Nu ştiu ce epitet avea de gând să pronunţe. Ori n-a fost rostit niciodată, ori s-a pierdut în vălmăşagul evenimentelor. Pentru că, în aceeaşi clipă, domnul Oakhurst apucă un pahar de vin de pe masă şi-i zvârli domnului Hamilton conţinutul în obraz. Când se uitară unul la altul, parcă-şi schimbaseră firea. Domnul Oakhurst fierbea de enervare, încât paharul de vin pe care-l puse pe masă îi tremura în mână. Domnul Hamilton rămase încruntat, alb la faţă, drept şi murat. După o pauză spuse cu răceală:

— Fie. Dar ţine bine minte! Cearta noastră a început aici! Dacă o să cad răpus de mâna ta, nu-ţi este permis să foloseşti asta pentru a vădi caracterul ei neprihănit; iar de va fi să pieri tu de mâna mea, să ştii că nu vei fi socotit un martir. Îmi pare foarte rău că am ajuns la asta, dar de-acum amin! Cu cât mai repede cu atât mai bine!

Se răsuci plin de mândrie, îşi coborî pleoapele peste ochii albaştri ca oţelul, de parcă ar fi vârât un pumnal în teacă, se înclină şi ieşi calm afară.

Se întâlniră douăsprezece ceasuri mai târziu într-o mică vâlcea, la vreo două mile de hotel, pe drumul către Stockton.

În clipa în care domnul Oakhurst lua pistolul din mâna colonelului Starbottle, îi spuse acestuia cu glas scăzut:

— Indiferent cum cad sorţii, bine sau rău, la hotel nu mă mai întorc. O să găseşti instrucţiuni în camera mea. Te duci acolo…

Dar, în clipa aceea, glasu-i deveni nesigur şi-şi întoarse ochii scăpărători într-o parte, spre nespusa uimire a martorului său.

— Am avut la viaţa mea cel puţin douăsprezece ieşiri alături de Jack Oakhurst, povesti colonelul Starbottle mai apoi, dar nu l-am văzut niciodată zdruncinat ca atunci. Afurisit să fiu dacă n-am crezut că i s-a cam ofilit vâna. Dar asta numai până când s-a dus să-şi ocupe locul.

Cele două detunături au răsunat aproape în acelaşi timp. Mâna dreaptă a domnului Oakhurst se lăsă brusc în jos şi pistolul i-ar fi căzut din degetele paralizate, de n-ar fi fost îndelungata disciplină şi stăpânire a nervilor şi muşchilor, aşa că reuşi să-l mai ţină până ce-l prinse cu cealaltă mână, fără să-şi clintească poziţia cu nimic. Urmă o tăcere care păru nesfârşită, câteva persoane dădură buzna acolo unde încă mai pluteau alene câteva rotocoale de fum, apoi se auzi vocea gâfâită, aspră a colonelului Starbottle spunând în grabă:

— E lovit grav… plămânii… trebuie s-o întinzi acum!

Jack îşi întoarse ochii negri întrebători spre martorul său, dar nu părea să asculte ce i se spunea, ci mai degrabă să audă altă voce în depărtare. Şovăi, apoi făcu un pas înainte spre grupul care se formase ceva mai departe. Se opri din nou, în clipa în care cei adunaţi acolo se dădură la o parte, iar medicul se îndreptă în grabă spre el.

— Vrea să vorbească numai cu tine o clipă, spuse medicul. Ştiu că acum nu prea ai timp de pierdut, dar, adăugă el în şoaptă, trebuie să-ţi spun că el are şi mai puţin.

Pe faţa de obicei impasibilă a domnului Oakhurst trecu o expresie de disperare atât de intensă, încât medicul tresări.

— Eşti rănit, constată el, aruncând o privire la braţul neajutorat al lui Jack.

— Nu-i nimic, o simplă zgârietură, spuse Jack în grabă.

Apoi, slobozind un râs amar, adăugă: Azi nu prea am noroc. Dar hai să mergem. Să vedem ce vrea.

Cu pasul lui mare, nervos, îl depăşi pe medic şi, în clipa următoare, ajunse lângă muribundul care zăcea ca cei mai mulţi muribunzi – cu figură calmă, stăpân pe sine, în mijlocul unui grup de oameni tulburaţi. Când se lăsă într-un genunchi lângă el şi-i luă mâna, domnul Oakhurst era mai puţin calm.

— Vreau să vorbesc numai cu acest gentleman şi să fim singuri, spuse Hamilton cu ceva din vechiul lui ton poruncitor, întorcându-se spre cei din preajmă.

Când aceştia se îndepărtară, se uită drept în ochii lui Oakhurst.

— Jack, trebuie să-ţi spun ceva.

Avea chipul palid, dar nu chiar atât de palid ca al domnului Oakhurst în clipa în care se aplecă spre el – un chip atât de cadaveric, bântuit de îndoieli şi de presentimentul unor tragice urmări, un chip atât de vrednic de milă, chinuit şi plin de invidie că nu el fusese cel ales de către moarte, încât cel ce era pe cale să-şi dea duhul se simţi răscolit, chiar în acele clipe de agonie, de un val de compătimire şi zâmbetul cinic i se şterse de pe buze.

— Iartă-mă, Jack, murmură el şi mai slăbit, pentru ceea ce am să-ţi spun. Nu o spun la mânie, ci numai pentru că lucrul acesta trebuie spus. Nu mi-aş putea împlini datoria pe care o am faţă de tine… n-aş putea muri împăcat dacă nu vei şti totul. În cel mai bun caz e o treabă mizerabilă, de la un capăt la altul. Dar acum nu mai ajută la nimic. Numai că ar fi trebuit să cad răpus de pistolul lui Decker şi nu de al tău.

Obrajii lui Jack se aprinseră pe dată ca focul şi s-ar fi ridicat în picioare, dar Hamilton îl ţinu strâns.

— Ascultă! În buzunarul meu vei găsi două scrisori. Ia-le. Ai să recunoşti scrisul. Dar promite-mi că n-ai să le citeşti decât în momentul în care vei ajunge la loc sigur. Promite-mi.

Jack nu spuse nimic, dar ţinea scrisorile în mână de parcă ar fi fost tăciuni aprinşi.

— Promite-mi! spuse Hamilton cu glas pierit.

— De ce? întrebă Oakhurst, lăsând cu răceală mâna prietenului său să cadă.

— Pentru că, spuse muribundul zâmbind amar, pentru că… atunci când le vei citi… te… te… vei întoarce… înapoi… unde… te… pândeşte… pericolul… să fii prins… şi… moartea!

Acestea fură ultimele lui cuvinte. Strânse uşor mâna lui Jack, apoi strânsoarea slăbi şi omul căzu pe spate, rămânând doar un cadavru.

Era aproape ora zece noaptea. Doamna Decker stătea întinsă alene pe sofa şi ţinea în mână un roman, iar în vremea asta soţul ei dezbătea problemele politice ale statului în barul hotelului. Era o noapte caldă, iar uşa de sticlă ce dădea spre un mic balconaş era pe jumătate deschisă. Deodată auzi zgomot de paşi în balcon şi ridică ochii de pe carte cu o uşoară tresărire. În clipa următoare uşa fu deschisă în grabă şi intră un bărbat. Doamna Decker sări în picioare, scoţând un strigăt scurt de spaimă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Jack, eşti nebun? N-a plecat decât pentru scurt timp… se poate întoarce în orice moment. Vino peste o oră… mâine… oricând, îndată ce reuşesc să scap de el… dar pleacă acum, imediat, dragule…

Domnul Oakhurst se duse la uşa de la intrare, puse zăvorul şi apoi se întoarse spre ea fără să scoată o vorbă. Avea o înfăţişare sălbatică, una din mânecile hainei atârna goală deasupra braţului bandajat şi plin de sânge. Cu toate astea, în glasul lui nu era nici urmă de şovăială în clipa în care femeia se răsuci din nou spre el.

— Ce s-a-ntâmplat, Jack? Ce cauţi aici?

El îşi descheie haina, scoase două scrisori şi i le aruncă în poală.

— Ca să-ţi restitui scrisorile ibovnicului dumitale… ca să te ucid… şi apoi să-mi fac şi eu seama, spuse el cu o voce atât de înceată că aproape nici nu se auzi.

Printre numeroasele virtuţi ale acestei admirabile femei se număra şi un curaj de neînvins. Nici nu leşină, nici nu se porni pe plâns. Se aşeză liniştită înapoi pe sofa, îşi împreună mâinile în poală şi spuse calmă:

— Şi de ce să n-o faci?

Dacă s-ar fi tras îndărăt, dacă ar fi trădat cât de cât teamă sau remuşcare, dacă ar fi încercat să dea vreo explicaţie sau

să-şi ceară iertare, domnul Oakhurst ar fi socotit asta drept o dovadă de vinovăţie. Dar curajul recunoştea dintre toate virtuţile în primul rând tot curajul, iar disperarea nu se înclină decât în faţa disperării.

Şi în clipa aceea, puterea de discernământ a domnului Oakhurst nu era atât de pătrunzătoare încât să-l ajute să nu confunde curajul cu altă însuşire de cu totul alt gen. Chiar şi în momentul acela de furie, nu se putu împiedica să n-o admire pe acea neînfricată invalidă.

— De ce să n-o faci? repetă ea zâmbind. Doar dumneata mi-ai dat viaţă, sănătate şi fericire, Jack. Mi-ai dăruit şi dragostea dumitale. De ce să nu iei înapoi tot ceea ce mi-ai dăruit? Haide! Sunt gata.

Întinse mâinile cu aceeaşi infinită graţie şi abandonare ca în prima zi în care se întâlnise cu el la hotel. Jack ridică deodată capul, îi aruncă o privire sălbatică, căzu apoi în genunchi lângă ea şi duse poala rochiei ei la buze. Femeia era prea deşteaptă ca să nu vadă în aceeaşi clipă că era victorioasă, dar cu toată inteligenţa ei era prea femeie ca să nu profite de ocazie şi să nu fructifice victoria până la capăt.

În acelaşi moment, ca într-un impuls de femeie jignită, se ridică şi, cu un gest imperios, arătă spre uşa de la balcon. Domnul Oakhurst se ridică şi el la rândul lui, îi aruncă o privire şi, fără un cuvânt, ieşi din cercul existenţei ei pentru totdeauna.

După plecarea lui, ea închise uşa de la balcon şi apoi o zăvorî, se duse la cămin şi arse scrisorile, una câte una, la flacăra luminării până nu mai rămase decât cenuşă. N-aş vrea ca cititorul să creadă că în timpul acestei operaţii ea nu vădi nici un semn de tulburare. Mâinile îi tremurau şi, nefiind o fiinţă nesimţitoare, vreme de câteva minute, poate chiar mai mult nu se prea simţi în apele ei, iar colţurile buzelor sensibile se lăsară în jos, mâhnite. Când se arătă soţul ei, ea alergă în întâmpinarea lui cu bucurie sinceră şi se cuibări la pieptul lui larg, încercând un sentiment de siguranţă, ceea ce-l mişcă pe cinstitul om până în adâncul sufletului.

— În noaptea asta am auzit nişte lucruri groaznice, Elsie! spuse domnul Decker, după ce schimbară câteva mângâieri.

— Să nu-mi spui nimic groaznic, dragule. În seara asta nu mă simt prea bine, îl imploră ea dulce.

— Dar e în legătură cu domnul Hamilton şi domnul Oakhurst!

— Te rog!

Domnul Decker nu putu rezista graţioasei rugăminţi a mâinilor albe împreunate şi a gurii seducătoare şi o luă în braţe. Dar deodată exclamă:

— Ce-i asta?

Arătă cu mâna spre pieptul rochiei albe, unde o atinsese domnul Oakhurst şi unde rămăsese o picătură de sânge. Oh, nu era nimic. Se tăiase puţin la mână când închisese uşa la balcon. Se închidea aşa de greu! Dacă domnul Decker şi-ar fi adus aminte s-o închidă şi s-o zăvorească bine înainte de plecare, ar fi scutit-o pe ea. Observaţia era plină de atâta sinceră, supărare, încât domnul Decker păru aproape copleşit de remuşcări. Dar doamna Decker îl iertă cu acea graţie de care s-a mai pomenit în paginile de până acum – şi hai să-i părăsim pe amândoi în momentul acesta înconjuraţi de fericirea deplinei încrederi matrimoniale şi iertării şi să ne întoarcem la domnul Oakhurst.

Dar nu mai înainte de a fi trecut două săptămâni. La capătul acestui răgaz, el îşi făcu apariţia în apartamentul său din Sacramento şi, în vechiul lui stil, se aşeză la masa de faro.

— Ce-ţi mai face mâna, Jack? îl întrebă un jucător cam imprudent.

Un zâmbet însoţi această întrebare, dar zâmbetul îngheţă în clipa când Jack îşi ridică privirea spre partenerul său.

— Îmi mai dă bătaie de cap atunci când împart cărţile, dar cu stânga mânuiesc revolverul la fel de bine.

Jocul continuă în acea linişte cuviincioasă prin care se distingea de obicei masa prezidată de domnul John Oakhurst.

Poştăriţa din Laurel Run.

Diligenţa poştei tocmai trecu prin Laurel Run, dar atât de repede încât norul de praf care se învârteji odată cu ea la vale pe coasta abruptă pluti la poalele muntelui multă vreme după ce vehiculul se mistuise în depărtare; apoi, luat de vânt, începu să cearnă din el un praf roşu peste peronul încins al oficiului poştal de la Laurel Run, din acest nor se arătă deodată silueta îngrijită a poştăriţei şi sacul poştal care-i fusese zvârlit cu îndemânare la picioare de pe imperiala vehiculului ce trecuse. Vreo duzină de pierde-vară întinseră în grabă mâinile ca s-o ajute, dar fură reţinuţi de vocea unui privitor care glăsui: „După toate canoanele e oprit să pună mâna careva pe el, în afară de ea, băieţi!”, ca şi de gestul poştăriţei, clătinând cochet din cap în semn de dezaprobare, gest mult mai convingător decât orice oprelişte.

Sacul nu era prea greu. Laurel Run era o aşezare mult prea nouă ca să primească foarte multă corespondenţă, iar tânăra femeie, după ce se repezi asupra prăzii cu un fel de instinct de felină, apucă sacul şi-l târî, nu fără oarecare dificultate, în spatele despărţiturii din incinta oficiului poştal şi încuie uşa. Faţa ei drăguţă, care se zări o clipă prin fereastra ghişeului, arăta roşie de efort, iar şuviţele de păr blond desprinse din pieptănătură erau umede de sudoare, răsucite în cârlionţi ademenitori pe frunte. Dar fereastra fu îndată închisă, iar această fermecătoare, însă fugară apariţie se retrase pierind din raza vederii publicului care aştepta.

— Guvernul ar trebui să aibă mai multă minte şi să nu silească o femeie să ridice saci de poştă din mijlocul drumului, spuse Jo Simmons plin de compasiune. Nu-i asta treaba ei. Guvernul ar trebui să-i dea sacii ca unei doamne, că-i destul de bogat şi de nesuferit şi aşa.

— Pen’ asta nu-i de vină guvernul, ci milostenia companiei, îl întrerupse un nou venit. Socoate că-i cine-ş’ ce mare lucru

dacă droşca aia trece pocnind din bici şi zvârlindu-şi prafu-n nasul tuturor şi asta pen' că-n înţelegerea lor nu se pomeneşte o iotă de nicio oprire aici. Fir-ar să fie, dacă poştaşul ăla care-a făcut vânt sacului ar fi avut vreun pic de bun simţ că era o doamnă… mai spuse acesta şi se opri aici văzând chipurile înveselite ale ascultătorilor.

— Bag seamă că nu prea ştii ce simţăminte îl pasc pe poştaşul cela, străine, se vârî în vorbă Simmons, cam posomorât. Păi, ar trebui să-l vezi pe sărmanul poştaş cum strânge-n braţe sacul ca pe-un prunc, în vreme ce hodoroaga se porneşte la vale într-acoace, cum se saltă-n picioare şi apoi zvârle sacul către doamna Baker, de parcă-ar fi un mănunchi de flori de v'o cinci dolari! Se topeşte după ea! E atât de mort după ea, că ne aşteptăm de fiecare dată să uite ce are de făcut mai departe şi să-l vedem şi pe el pornit prin aer ca să poposească la picioarele ei.

În vremea asta, dincolo, după despărţitură, doamna Baker şterse praful roşietic de pe sacul închis cu lacăt, apoi desfăcu ceva ce arăta a fi un pachet suplimentar, prins de sac cu o sârmă. Când îl deschise, descoperi o frumoasă sticluţă de parfum – evident un dar din partea credinciosului poştaş. Puse cadoul deoparte zâmbind uşor şi murmurând „trăsneală”. Dar când deschise sacul, văzu că până şi interiorul sacru al acestuia fusese profanat de dirigintele oficiului vecin de la Creasta Arsă, care strecurase pe ascuns un pacheţel cu o broşă dintr-o pepită de aur şi nişte bilete pentru circ. Şi acesta fu pus deoparte alături de celălalt. Asta dintr-un fel de vanitate şi… probabil… din tulburare.

În total, erau şaptesprezece scrisori, din care cinci pentru ea… şi totuşi în dimineaţa aceea proporţia era mică. Două dintre ele purtau inscripţia „Oficial” şi fură pe dată puse, cu un tipic discernământ feminin, în altă despărţitură, separat de cea în care se aflau cadourile.

Apoi oblonul se dădu la o parte şi începu împărţirea corespondenţei. Această operaţie era însoţită de un anumit ritual, care cu vremea devenise ceva obişnuit la Laurel Run. În timp ce dădea scrisorile una câte una bărbaţilor care aşteptau răbdători în şir indian, tânăra femeie făcea din acest simplu

act un privilegiat, dar limitat, prilej de conversaţie asupra unor subiecte particulare sau generale, vesele sau serioase, după cum era cazul, sau după cum se cuvenea, în funcţie de firea respectivului. E uşor de imaginat că din partea lor discuţia avea un caracter curtenitor, dar era totdeauna însoţită de un fel de rezervă delicată şi, fie dintr-o înţelegere stabilită cu vremea, fie dintr-un simţ al onoarei, această discuţie nu depăşea niciodată limitele politeţii sau ale unui anumit respect.

În consecinţă, distribuirea corespondenţei era mai mult sau mai puţin tărăgănată, dar după ce fiecare din cei aflaţi la rând avea parte de cele trei sau patru minute de conversaţie cu frumoasa poştăriţă – conversaţie care uneori se poticnea din cauza sfielii ce-şi făcea loc doar în sufletul interlocutorului, ce se mărginea adesea numai la un zâmbet vag – acesta făcea loc următorului. Era o primire cu adevărat protocolară, atenuată doar de tactul, de umorul generos şi de infinita răbdare a vieţii de ţară şi toată treaba ar fi fost amuzantă dacă. N-ar fi fost totdeauna cât se poate de serioasă, iar uneori chiar emoţionantă. Şi asta mai mult pentru că era specifică acelui loc şi acelei perioade, pentru că avea legătură cu toată viaţa doamnei Baker.

Fusese nevasta lui John Baker, supraveghetorul de la „Ultima şansă”, care zăcea mort de un an într-o galerie aflată la vreo jumătate de milă adâncime, acum prăbuşită şi blocată, la Creasta Arsă. Într-una din zile, în plină amiază, din adâncuri se auzise deodată un strigăt de groază, iar John ieşise din cabană – tânăra lui nevastă tulburată, înnebunită se agăţase de el – dar omul dădu să se repeadă spre strigătul disperat al oamenilor săi blocaţi în mină. Mai exista o ieşire pe care numai el o ştia şi, în iadul acela de pereţi ce se prăbuşeau, de grinzi ce trosneau gata să cadă, numai ieşirea aceea putea rezista destul de mult ca să îngăduie oamenilor să ajungă afară. O singură clipă bărbatul acela puternic a şovăit între strigătul disperat al fraţilor lui şi braţele nevestei care-l implora. Dar femeia s-a ridicat deodată, albă la faţă şi i-a spus:

— Du-te! Am să te aştept aici!

El s-a dus, oamenii au fost salvaţi... şi de atunci ea îl tot aşteaptă! Cu toată nenorocirea, cu toate necazurile şi sărăcia care s-au abătut asupra taberei ajunse în paragină, ea nu s-a schimbat mai deloc. Bărbaţii însă au devenit alţii. Deşi după toate aparenţele ea rămăsese aceeaşi zvăpăiată şi frumoasă Betsy Baker care-i tulburase atât de mult pe mai tinerii membri ai coloniei, aceştia la rândul lor păreau să nu se mai lase tulburaţi de ea în acelaşi fel. Părea că pe toţi îi pălise un fel de smerenie şi veneraţie, ca şi cum spiritul martirizat al lui John Baker ar fi ţinut-o încă în braţe. Îşi opreau suflarea când trecea pe dinaintea lor acea femeie frumoasă, căreia scurta perioadă de doliu parcă nu-i schimbase cu nimic firea veselă, ba chiar năstruşnică. Însă femeia a stat neclintită lângă cabana ei şi lângă colonie – singura femeie în tabăra aceea de patruzeci de bărbaţi – în cele mai negre ceasuri care s-au abătut asupra lor. Îi ajuta pe bărbaţi să-şi gătească, să-şi spele, la toate treburile gospodăreşti, dar cabana ei a rămas sfântă şi inviolabilă, de parcă ar fi fost mormântul lui!

Nimeni nu ştia exact cum se ajunsese la asta, pentru că era vorba de un instinct tacit: chiar şi unul sau doi care nu se prea încurcaseră cu scrupulele şi-i făcuseră curte nevestei lui Baker pe când acesta mai era încă în viaţă, acum se sfiau să arate chiar şi o umbră de familiaritate faţă de femeia care spusese că avea să-l aştepte acolo!

Când colonia cunoscu şi zile mai luminoase şi numărul localnicilor spori cu una sau două familii, iar capitalul care se mocăise atâta vreme acum îi dădea zor să scoată la iveală bogăţiile zăvorite cu şapte lacăte ale Crestei Arse, în cercurile politice se făcură cunoscute cu atâta tărie nevoile comunităţii şi dorinţele văduvei lui John Baker, încât oficiul poştal din Laurel Run fu creat special pentru ea. Fiecare bărbat puse umărul la construirea acelui arătos şi închegat edificiu – singurul edificiu public din Laurel Run – care se ridica în praful şleaului celui mare, la vreo jumătate de milă de colonie. Acolo rămânea câteva ceasuri pe zi – fiindcă nu putuse fi convinsă, nici în ruptul capului, să părăsească definitiv cabana lui John – unde, bucurându-se de tot respectul cuvenit unui funcţionar public, stătea netulburată în singurătatea ei.

Dar veneraţia oarbă a coloniei faţă de memoria lui John Baker nu se opri aici. Din exces de zel pentru a convinge autorităţile guvernamentale de necesitatea unui oficiu poştal şi pentru a asigura dirigintei o slujbă permanentă, s-a ajuns la unele gesturi stânjenitor de exagerate. În prima săptămână vânzarea de timbre la oficiul din Laurei Run a ajuns la cote nemaiatinse în analele departamentului poştelor. Pentru primele emisiuni de timbre s-au stabilit preţuri uimitoare, apoi timbrele au început să se cumpere nebuneşte, fără noimă, fără nici un profit, cu orice prilej. Toate complimentele de rigoare din faţa micului geam de la ghişeu se terminau fără greş cu vorbele:

— Şi timbre de un dolar, doamnă Baker!

Se împământenise obiceiul, ca un semn de înaltă delicateţe, să cumperi timbrele cele mai scumpe, fără nicio legătură cu faptul dacă erau cele care trebuiau sau nu: apoi fiecare începu să ia cât mai multe. Toate scrisorile ce plecau din Laurel Run erau francate mai mult decât se cuvenea şi cu supărător de multe timbre faţă de mărimea şi greutatea lor. După ce doamna Baker le arătă cât de nepotrivit era acest lucru şi ce impresie proastă putea face din pricina asta Laurel Run în ochii oficiului poştal general, timbrele au fost folosite ca un fel de valută locală sau chiar ca ornament pe oglinzi ori pe pereţii cabanelor.

Toată lumea scria scrisori în Laurel Run şi era bătător la ochi că numărul celor expediate era caraghios de mare în comparaţie cu al celor primite. Pentru a mai drege lucrurile, grupuri alese pe sprânceană făceau câte un drum forţat până la Hickory Hill, următorul oficiu poştal, unde depuneau scrisori şi înştiinţări pe care şi le adresau tot lor la Laurel Run. Nu se ştie câtă vreme ar mai fi continuat aceste exagerări, dar s-au potolit în momentul când s-a zvonit că, datorită marelui volum de activitate, departamentul ajunsese la concluzia că pentru acest post era mai nimerit un diriginte decât o dirigintă. În cele din urmă s-a ajuns la un compromis cu oficiul poştal general, asigurându-se un salariu permanent poştăriţei.

Asta era povestea doamnei Baker care tocmai îşi terminase recepţia de după-amiază şi, după ce dădu din cap zâmbitoare

şi spuse la revedere ultimului client, închise din nou oblonul. Apoi se opri la propriile ei scrisori, dar înainte de a se apuca să le citească, îşi aruncă ochii, cuprinsă de o tulburare care-i venea bine, spre cele două scrisori oficiale adresate ei pe care le pusese pe un raft.

În general erau o groază de „noi dispoziţii” sau notificări, ori tot felul de chestionare absurde care nu aveau nici în clin nici în mânecă cu Laurel Run şi doar îi făceau necazuri şi-i dădeau bătaie de cap, aşa încât de obicei le expedia dirigintelui vecin de la Hickory Hill, tot un admirator al ei, pentru a-i da explicaţii, iar acesta i le trimitea înapoi cu câte o scurtă notă: „Fleacuri, nu-ţi bate capul”, sau: „Apă de ploaie, las-o să treacă”.

Acum îşi aduse deodată aminte că vecinul nu i le trimisese înapoi pe ultimele două. Încruntându-şi sprâncenele şi bosumflându-se uşor, lăsă la o parte propria corespondenţă şi deschise prima scrisoare oficială. Cu concizia tonului oficial, aceasta se referea la o comunicare făcută cu o săptămână înainte la care nu se primise răspuns, ceea ce „făcea necesar să i se reamintească dispoziţia 47 din regulament”. Din nou dispoziţiile acelea îngrozitoare! O deschise pe cealaltă: se încruntă şi mai tare şi ramase aşa. Era lista unor mandate de bani care se pierduseră pe parcurs şi asupra cărora îi trimiseseră încă dinainte o notificare. O clipă obrajii i se aprinseră. Cum de îndrăzneau! Adică ce voiau să spună cu asta! Borderourile şi registrul erau totdeauna în regulă. Ştia pe dinafară numele fiecărui bărbat, femeie sau copil din raza oficiului ei. În Laurel Run nu exista nici un nume din cele trecute pe scrisorile dispărute, iar de la oficiul poştal din Laurel Run nu se expediaseră niciodată scrisori care să se fi rătăcit.

Era o insinuare josnică! Avea să-şi trimită de îndată demisia! Avea ea să-i convingă pe „băieţi” să-i adreseze senatorului Slocumb – doamna Baker avea în minte ideea foarte feminină că guvernul era doar o anumită persoană – o scrisoare jignitoare şi avea ea să afle cine pusese la cale toată obrăznicia aceea. Neruşinată! Probabil că aici era mâna babei aceleia cu albeaţă la ochi, a nevestei dirigintelui din

Heavy Tree Crossing, care era geloasă pe ea.

Şi-i mai pomeneau şi de „precedenta comunicare la care nu se răspunsese”, cum să nu! Dar unde o fi comunicarea aceea? Îşi aminti că o trimisese admiratorului ei de la Hickory Hill. Ciudat că nu-i răspunsese încă! Bineînţeles că ştia şi el de josnicia asta... ba poate că şi el îndrăznise s-o bănuiască! Gândul o făcu să roşească din nou. Acesta, Stanton Green, era un vechi colonist din Laurel Run, prieten de-al lui John, puţin cam „şugubăţ” şi „îndrăzneţ”, dar totuşi un vechi şi credincios pionier din tabără! De ce nu spusese nimic, măcar el?

Se auzi deodată un tropot înfundat de copite în praful gros al şleaului, apoi zăngănitul pintenilor unui călăreţ coborând din şa şi nişte paşi grei pe peronul de la intrare. Fără îndoială că era unul dintre „băieţi”, care se întorcea pentru a mai schimba câteva vorbe, sub pretextul cusut cu aţă albă că uitase să ia nişte timbre. Se mai întâmplase asta şi mai înainte şi de fiecare dată se supărase pentru că „i se dădeau târcoale”. Dar de data asta ardea de nerăbdare să-şi verse amarul dinaintea primului venit. Impulsivă şi pusese mâna pe uşa care dădea spre sala de aşteptare, când se opri simţind deodată că asta-i ştirbea demnitatea. Putea să-şi împărtăşească necazurile adoratorilor ei? Dar tocmai în acel moment uşa se deschise chiar în nasul ei şi intră un străin.

Era un bărbat de vreo cincizeci de ani, zdravăn şi clădit dintr-o bucată. De sub buzele subţiri şi frumoase pornea în jos o bărbuţă pătrată, uşor învrâstată cu fire albe. Avea ochii negri, zâmbitori şi, în acelaşi timp, scrutători. Dar trăsătura lui distinctivă, care o izbi pe doamna Baker, era acel amestec de degajare orăşenească şi francheţe de om al frontierei. Se vedea limpede că era un om care văzuse multe oraşe, ca şi multe aşezări de la ţară. Purta vestmântul comod şi simplu al californianului care bate drumurile călare. Ochii lipsiţi de experienţă, dar totuşi ochi de femeie, ai doamnei Baker surprinseră îndată o anumită notă de respectabilitate în felul îngrijit în care-şi înnodase legătoarea la gât. Gâtul unui bărbat din Sierra nu suferea nimic, trebuia să fie liber, neconstrâns în nici un fel.

— Bună dimineaţa, doamnă Baker, spuse străinul cu o voce plăcută, în vreme ce-şi ţinea pălăria în mână. Sunt Harry Home, din San Francisco.

În vreme ce spunea aceste vorbe, se uită cu deplină aprobare la încăperea foarte curată, cu toate hârtiile frumos legate şi bine rânduite în compartimente, la vasul cu flori de pe birou, la mantia ei de mătase chinezească şi pălăriuţa de pai cu panglicuţe atârnată pe perete, apoi îşi mută privirea la chipul ei roşu ca para, ochii albaştri şi luminoşi, părul care-i cădea ca nişte vrejuri şerpuite şi, în cele din urmă, se opri la sacul poştal din piele care încă mai zăcea pe masă. Privirea îi rămase fixată pe nenorocita de sârmă a îndrăgostitului poştaş, care încă mai spânzura de garda încuietorii de alamă şi întinse mâna spre ea.

Dar micuţa doamnă Baker fu mai iute decât el şi luă sacul în braţe. Fusese prea preocupată şi uimită ca să se supere că străinul trecuse dincolo de ghişeu, dar acest din urmă gest de familiaritate faţă de sacra proprietate oficială… deşi goală… puse vârf tuturor necazurilor ei din ziua aceea.

— Cum de îndrăzneşti să te atingi de el! răbufni ea plină de indignare. Cum de-ai îndrăznit să intri aici! Şi, la urma urmei cine eşti dumneata? Ieşi afară imediat!

Străinul se trase înapoi, cu un gest amuzat de dezaprobare, scuturat de un hohot de râs neauzit.

— Mi-e teamă că de fapt, nu mă cunoaşteţi, spuse el cu aceeaşi voce plăcută. Sunt Harry Home, inspector departamental, de la oficiul din San Francisco. Nota cu numărul 201, purtând numele meu pe plic, se pare că s-a rătăcit şi ea.

Chiar în starea aceea de teamă şi uimire, doamnei Baker îi trecu prin minte că expediase şi acea notă tot la Hickory Hill. Dar odată cu asta, se trezi în ea întregul instinct feminin înclinat spre tăinuire, aşa că nu scoase o vorbă.

— Ar fi trebuit să vă spun de la început, continuă bărbatul zâmbind. Dar aveţi dreptate, doamnă Baker, adăugă făcând semn cu capul spre sac. După cum bine ştiţi, n-am nici un drept să mă apropii de el. Mă bucur să văd că ştiţi cum să apăraţi proprietatea Unchiului Sam, Eram doar mirat şi voiam

să ştiu, continuă el arătând spre sârmă, dacă obiectul acela era legat de sac atunci când v-a fost predat.

Doamna Baker nu văzu nici un motiv, să ascundă adevărul. La urma urmei, acest funcţionar era şi el bărbat ca toţi ceilalţi şi era cu atât mai bine dacă-şi dădea şi el seama de puterea ei.

— E isprava zănaticului de poştaş, spuse ea scuturând uşor din cap, cu cochetărie. I se pare că-i cine ştie ce dacă leagă tot felul de fleacuri cu sârma de sac, când îl aruncă jos în faţa oficiului.

Domnul Home, care nu-şi mai desprindea ochii de pe chipul acela drăguţ, nu părea să socoată asta drept o greşeală de neiertat, ci un gest cât se poate de omenesc.

— Atâta vreme cât nu umblă la conţinutul sacului, cred că trebuie să vă împăcaţi cu gestul, spuse el râzând.

Deodată ea îşi aduse aminte cu groază că dirigintele oficiului din Hickory Hill se folosea de interiorul sacului pentru atenţiile lui nebuneşti. Nu se cădea, cu nici un chip, să mărturisească şi păcatul ăsta. Pe chipul ei probabil că se citi oarecare agitaţie, pentru că inspectorul reluă discuţia pe un ton pe jumătate părintesc, pe jumătate liniştitor.

— Dar destul cu treburile astea. Doamnă Baker să revenim la motivele care mă aduc aici. Pe scurt, nu vă privesc câtuşi de puţin pe dumneavoastră, decât în măsura în care vă pot scuti de o anumită responsabilitate şi poate chiar şi nelinişte, pe dumneavoastră şi pe alţii pe care departamentul îi cunoaşte la fel de bine. Suntem cât se poate de bine informaţi în ceea ce priveşte Laurel Run şi, adăugă el înclinându-se uşor, cred că ştim totul despre dumneavoastră şi John Baker. Misiunea mea aici e doar să vă ţin locul în seara asta când vine sacul poştal general care, după cum ştiţi, soseşte la ora nouă jumătate, nu-i aşa?

— Da, domnule, spuse doamna Baker grăbită, dar n-are niciodată nimic pentru noi, decât, adăugă ea stăpânindu-şi iute fâstâceala care-o cuprinse când îşi aminti de atenţiile ocazionale ale dirigintelui Green, decât câte o notificare de la oficiul poştal din Hickory Hill. Pleacă de acolo, continuă ea cu afectată precizie, la opt şi jumătate fix şi până aici nu-i decât

cale de-un ceas, vreo şapte mile pe drumul cel mare.

— Exact, făcu domnul Home. Ei bine, de data asta o să primesc eu sacul, îl deschid şi-l expediez din nou. Dacă doriţi, puteţi să vă luaţi puţină vacanţă.

— Dar cum, începu doamna Baker, amintindu-şi că Laurel Run îşi făcuse un obicei din a fi de faţă când primea ea poşta de seară, mai ales pentru că se bucura de mai mult răgaz, doar ştiţi că vine multă lume după scrisori!

— Mi s-a părut că aţi spus că la poşta asta nu prea vin scrisori, spuse domnul Home iute.

— Nu, dar... dar..., se poticni ea şi continuă bâlbâindu-se, uşor tulburată, cu toate astea băieţii tot vin!

— Aşa, exclamă domnul Home cu răceală.

— Şi... Doamne!...

Închipuindu-şi spectacolul probabil al dezamăgirii coloniei când avea să dea cu ochii la ghişeu de mutra bărboasă a domnului Home, în locul obrajilor ei plini de prospeţime, doamna Baker fu apucată de o puternică tulburare nervoasă şi se simţi atât de copleşită, încât îşi trase şorţul cu volănaşe pe cap şi se lăsă pradă unei crize isterice de râs. Domnul Home aşteptă îngăduitor şi amuzat să se potolească, iar când îşi reveni reluă discuţia:

— Uitaţi, acum aş vrea să ne oprim o clipă la prima comunicare pe care v-am făcut-o. O aveţi la îndemână?

Doamna Baker se posomori.

— Nu. Am trimis-o domnului Green, de la Hickory Hill, pentru lămuriri.

— Cum?

Îngrozită de tonul brusc grav din vocea bărbatului, diriginta reuşi totuşi să îndruge că, după cum îi era obiceiul, nu deschidea scrisorile oficiale, ci le trimitea colegului mult mai experimentat, pentru sfaturi şi lămuriri, fiindcă ea nu le prea înţelegea, îi dădeau dureri de cap şi o împiedicau să-şi vadă de celelalte îndatoriri ale ei... Dirigintele vecin le pricepea şi-i trimitea vorbă ce să facă. Amintindu-şi stilul lui obişnuit de a le caracteriza, poştăriţa roşi din nou.

— Iar el ce v-a răspuns?

— Nimic! Nu mi le-a trimis încă înapoi.

— Fireşte, făcu domnul Home cu o mutră plina de subînţeles!

După ce-şi mângâie câteva clipe barba în tăcere, se întoarse deodată către femeia speriată.

— Mă obligaţi, doamnă Baker, să vă vorbesc mult mai pe şleau decât aveam de gând. Aţi furnizat fără voie, bănuiesc, informaţii unuia pe care statul îl bănuie de fraudă. Fără să ştiţi, l-aţi prevenit pe dirigintele din Hickory Hill că e bănuit. Şi pentru că s-ar putea să fi zădărnicit astfel planurile noastre de a-l da în vileag pe autorul unei serii de delapidări, vă puteţi da seama singură că v-aţi creat mari greutăţi, fiind vecina lui şi următoarea persoană responsabilă pentru aceste acte. Ca s-o spun de-a dreptul, am reuşit să aflăm că mandatele de bani dispar undeva, la unul din aceste două oficii poştale. Iar acum nu am nicio reţinere să vă mai spun că Laurel Run nu e bănuit şi nici n-a fost bănuit vreodată. Chiar şi gestul dumneavoastră, deşi îl pune în gardă, ne confirmă de fapt bănuielile că el e vinovatul. Cât priveşte faptul că a fost prevenit, acest act ori nu şi-a atins scopul, ori omul a ajuns foarte nechibzuit, pentru că de atunci a mai dispărut un mandat. Cu toate astea, diseară vom împrăştia orice îndoială asupra chestiunii. Diseară, când am să deschid sacul exact în acest birou şi nu vom găsi un anumit mandat strecurat drept momeală înăuntru, luat în evidenţă ultima oară la Heavy Tree Crossing. O să ştim cu siguranţă c-a rămas în stăpânirea lui Green. La Hickory Hill.

Femeia împietri, sprijinită de spătarul scaunului, albă la faţă şi cu suflarea tăiată. El o privi cu bunăvoinţă şi apoi îşi luă pălăria.

— Haideţi, doamnă Baker, nu vă lăsaţi tulburată de chestiunea asta. Aşa cum v-am spus de la început, dumneavoastră nu aveţi a vă teme de nimic. Tocmai gestul dumneavoastră necugetat şi nesocotirea dispoziţiunilor au contribuit la dovedirea nevinovăţiei dumneavoastră. Nimeni nu e destul de înţelept pe lumea asta. Iar noi, cei de la departament, nu facem prea mare publicitate unor treburi de felul ăsta. Nimeni, nici un suflet de om nu ştie motivul adevărat al vizitei mele aici. Am să vă las puţin timp singură

aici, ca să înlătur orice bănuială. Diseară o să veniţi, ca de obicei, să vă vadă şi prietenii dumneavoastră. Eu n-am să apar decât la sosirea sacului, pentru ca să-l deschid. La revedere, doamnă Baker, e o treabă afurisită, dar şi asta face parte din meseria noastră. Am văzut lucruri şi mai rele şi, mulţumesc Domnului, dumneavoastră n-aveţi nici un amestec.

Îi auzi paşii în sala de aşteptare, tropăitul lor se stinse pe peronul de afară, apoi răsună zăngănitul pintenilor, urmat de tropotul, înfundat al copitelor, care parcă trezeau un ecou mohorât în inima ei şi, în cele din urmă, diriginta rămase singură. Încăperea părea foarte liniştită, aerul încins. Putea auzi cum trosneau şindrilele, acum când se mai potolise dogoarea soarelui ce apunea. Ceasul din birou bătu ora şapte. În tăcerea netulburată ce se lăsase, o ciocănitoare îşi reîncepu ticăitul pe care îl întrerupsese pe acoperiş şi parcă îi ciocănea monoton în ureche ultimele cuvinte ale străinului: Stanton Green – hoţ!

Stanton Green, unul din băieţii pe care John îi ajutase să iasă afară din galeria ce se prăbuşea! Stanton Green, căruia maică-sa îi scria tot la Laurel Run, care în câteva ceasuri avea să fie un om stigmatizat şi distrus pe toată viaţa! Îşi reaminti, aşa cum numai o femeie zănatică îşi aduce aminte, tot felul de poveşti despre viaţa lui extravagantă şi risipitoare pe care înainte nu le luase în seamă; cu un sentiment de jenă îi veniră în gând şi cadourile pe care i le trimisese şi abia acum vedea limpede că întreceau cu mult posibilităţile lui. Ce aveau să spună, „băieţii”? Ce-ar fi spus John? Ah! Şi ce-ar fi făcut oare John?

Deodată sări drept în picioare, albă la faţă şi îngheţată, ca în ziua în care se despărţise de John Baker, în faţa intrării galeriei. Îşi puse mantia şi pălăria, se îndreptă spre casa de fier din colţul încăperii, o deschise şi luă de-acolo toţi banii de aur şi argint care erau înăuntru. Ajunsese la uşă când îi veni o altă idee şi, deschizând biroul, luă toate timbrele pe care le găsi, până la ultima foiţă, le făcu sul în grabă şi le ascunse sub pelerină. Apoi, după ce aruncă o privire spre ceas şi se uită în fugă de pe peronul din faţă spre drum, sări jos şi, într-o

clipă, o înghiţi pădurea care părea să stea în aşteptare.

Îndată ce se văzu sub umbra binefăcătoare a lungului şir de pini, doamna Baker se aţinu printre copaci până ce lăsă Laurel Run departe, în dreapta şi ieşi pe coasta golaşă a Crestei Arse, unde ştia ea că paşte în tihnă Fulger Albastru, mustangul lui Jo Simmons. Îl mai călărise şi în alte rânduri şi, după ce-i dezlegă de la căpăstru funia lungă de vreo cincizeci de picioare, calul îi îngădui şi celelalte familiarităţi recunoscute: să-şi înfigă degetele în coamă lui albăstruie şi să i se salte în spinare. Şopronul de la galeria de pe Creasta Arsă, unde-şi ţinea Jo totdeauna atârnate şaua şi frâul, era doar la câţiva paşi.

Ajunse la şopron nevăzută de nimeni şi – altă ispravă de pe vremuri! — apucă iute din copacul lui Simmons o şa de damă înaltă şi cu mâner şi mai luă şi o pătură. Apoi, săltându-se în şa, îşi scoase iute mantia, îi legă mânecile în jurul mijlocului, o trase, în jos şi-i lăsă faldurile să cadă pe spinarea calului. În vremea astă prin mintea de cal a lui „Fulger Albastru” trecură nişte amintiri care-l făcură să-şi ciulească urechile. Doamna Baker scoase un fel de strigăt ciripit de care animalul îşi aduse aminte şi, în clipa următoare, goneau amândoi peste creastă.

Poteca pe care o apucase, deşi anevoioasă, prăpăstioasă şi primejdioasă în câteva locuri, însemna un câştig clar de două mile bune faţă de drumul pe care apuca diligenţa. Iar pericolul de-a fi urmărită sau de-a întâlni pe cineva era mai mic. Canioanele mai adânci erau acum în umbră. Pinii de pe creasta din faţă se vedeau limpede proiectaţi, unul câte unul, pe cer, aerul era încă încins şi suflarea răcoroasă a înserării, pe care ea o ştia destul de bine, nu începuse încă să se scoboare dinspre munte. Dunga mai joasă a Crestei Arse nu era deocamdată prinsă de umbrele furişe ale Înălţimilor mai mari de dinaintea ei.

Fără nici un ceas, ci având în faţă doar acel cadran mereu şi încet schimbător, ea ştia cât era ora, minut cu minut. Arătătorul de umbră trecuse de Heavy Tree Hill, o înălţime mai mică în depărtare – şapte şi jumătate! Diligenţa avea să

ajungă la Hickory Hill înainte de opt şi jumătate. Trebuia să ajungă mai repede decât ea, dacă se putea – diligenţa stătea zece minute pentru schimbarea cailor – trebuia să ajungă măcar înainte de plecarea ei!

Până la următoarea creastă erau vreo două mile bune de loc drept. Hai, Fulger Albastru, arată tot ce poţi! Şi avea ce arăta! Lipită de spinarea calului, cu pălăriuţa şi panglicile fluturând aproape una cu coama albăstruie a bidiviului, cu mantia curgând pe spinarea animalului, femeia zbura pe întinderea aceea ca o gaiţă albastră care abia de atingea pământul. Încă vreo câteva suişuri şi coborâşuri, tot ca în zbor de pasăre şi începu urcuşul lung şi chinuitor al crestei.

Emanând un miros iute de sudoare, acoperit cu o crustă de praf, lunecând prin ţărâna înşelătoare a drumului, împleticindu-se năuc în acel coşmar de praf roşietic, tuşind, fornăind, scuturând din cap, sfârşit deodată, cu muşchii coapselor istoviţi, împleticindu-se fără vlagă pe pantele mai dulci sau muncindu-se turbat, cu agilitate unde coasta era mai pieptişă, lui Fulger Albastru începură să-i treacă tot felul de gânduri prin cap şi să-şi amintească de trecut. Aha! Asta era dracul acela de ciocârlie, fiinţa care i se ţinea acum uşor în spinare, îl mângâia, îi şoptea vorbe drăgăstoase, îi gângurea în urechi! Acum îşi aducea bine aminte de ea! Aha! Atunci foarte bine! Diii!

Şi, zvâcnind deodată înainte ca un iepure, făcându-şi vânt cu două picioare, silindu-se din greu, călcând mărunt, sărind doar în trei copite şi reuşind să se adune la loc.

— Aşa cum numai un mustang californian e în stare – neînvinsul Fulger Albastru se opri, în cele din urmă, victorios pe creastă. Luceafărul de seară tocmai reuşise să răzbată prin pâcla aurie care adăsta pe dunga zării – ora opt! Putea ajunge! Dar tocmai în acel moment o ajunseră şi cele dintâi şovăieli.

Îşi cunoştea calul, ştia drumul, se cunoştea şi pe sine, dar îl ştia oare pe bărbatul spre care se îndrepta acum călare? Un fior rece o străbătu şi se zgribuli de frig când o prinse pe neaşteptate o pală de vânt. În cele din urmă, noaptea se lăsa dinspre Sierra acum invizibilă şi se înstăpânea deplin

pretutindeni unde ajungea. Dar până la Hickory Hill nu mai era decât o coastă lungă de coborât şi femeia o porni la vale în zbor, sigură de aripile ei. Chiar în faţă se vedeau luminile aşezării… şi de asemenea cele două felinare ale diligenţei care aştepta dinaintea oficiului poştal şi a hotelului.

Din fericire toţi cei care n-aveau treabă se adunaseră în jurul hotelului, aşa că putu să se strecoare nezărită de nimeni în oficiu prin uşa din spate. În momentul în care trecu dincolo de despărţitură, singurul om din încăpere – un tânăr bine făcut, cu o mustaţă roşcovană – se întoarse spre ea şi se înroşi în faţa acestei plăcute surprize. Dar se schimbă la faţă când zări chipul ei palid. Şi hotărât, ochii strălucitori care nu se abătură nicio clipă spre el, ci rămaseră ţintuiţi asupra unui sac mare care stătea cu gura larg căscată, sprijinit de birou.

— Unde-i mandatul de bani care a sosit odată cu sacul? spuse ea iute.

— Ce… vrei… să zici? se bâlbâie el, deodată mai alb la faţă decât ea.

— Vreau să spun că-i o momeală şi a fost verificat la Heavy Tree Crossing şi că domnul Home din San Francisco aşteaptă acum în biroul meu ca să afle dacă l-ai luat sau nu!

Hohotul de râs şi minciuna pe care încercă la început să le cheme pe buze n-au ajuns niciodată la destinaţie. Fiindcă impresionat de chipul ei încordat, demn de crezare, se răsuci aproape mecanic spre birou de unde apucă un plic.

— Oh! Doamne! L-ai şi deschis! strigă ea arătând spre sigiliul rupt.

Expresia de pe chipul ei, mai mult decât tot ceea ce spusese înainte, îl convinse că ştia totul. Începu să se bâlbâie prins de panica pe care o vădea tonul ei plin de disperare.

— Da!… din cauza unor poliţe… creditorul aştepta banii aici la mine… şi atunci am luat şi ceva din plic… da’ aveam de gând să-i pun la loc cu poşta următoare… jur că da!

— Cât ai luat?

— Un fleac acolo. Am…

— Cât?

— O sută de dolari!

Ea smulse din buzunar banii pe care-i adusese de la Laurel

Run şi, numărându-i, îi puse la loc în plicul deschis. El dădu fuga să aducă ceara de sigilat, dar ea îi făcu semn s-o lase baltă şi aruncă plicul în sacul de poştă.

— Nu! Dacă banii sunt găsiţi în sac, plicul se putea rupe din întâmplare. Acum ia şi unul sau două plicuri din celelalte şi rupe-le şi pe acelea puţin… aşa.

Apucă un pachet cu scrisori şi-l boţi cu piciorul ei delicat, până când sfoara cu care erau legate slăbi.

— Acum dă-mi ceva mai greu.

Apucă o greutate din alamă de două livre şi, cu aceeaşi febrilă grabă, dar deplin stăpână pe sine, o înveli în nişte hârtie, o sigilă, o ştampilă, scrise pe pachet, cu litere mari de tipar, propriul ei nume şi adresa ei de la Laurel Hill şi-i dădu drumul în sac. Apoi închise sacul şi-l încuie cu lacătul. Bărbatul ar fi vrut să-i dea o mână de ajutor, dar ea îi făcu din nou semn să stea deoparte.

— Trimite pe cineva să-l caute pe poştaş şi să-i spună să vină aici şi deocamdată fă ce ştii şi nu te încurca în calea mea spuse ea scurt, în sufletul lui locul spaimei de mai înainte fu luat de o stare de nevolnică admiraţie şi pasiune nebună. O asculta cutremurat, dar fără să scoată. Un cuvânt. Doamna Baker îşi şterse fruntea asudată şi buzele şi îşi scutură rochia. Tare trebuie să mai fi tresărit tânărul poştaş când, pe neaşteptate, la geamul ghişeului îi apărură ochii aceia scânteietori şi gura ce-i zâmbea cu un aer plin de seriozitate.

— Doamna Baker!

Ea îşi duse iute degetul la buze şi făcu să i se citească pe faţa năstruşnică o mie de înţelesuri şi subînţelesuri tainice şi de nerostit.

— La Laurel Run în seara asta îmi ţine locul un mare grangure din San Francisco, Charley.

— Da, coniţă!

— Şi e tare păcat că tocmai acum s-a întâmplat ca sacul poştal general să fie atât de târnosit, de izbit şi de scuturat.

— Poftim?

— Spuneam, continuă doamna Baker cu multă gravitate în vreme ce ochii îi jucau în cap, că ar fi groaznic dacă domnul funcţionar de la oraş o să găsească un talmeş-balmeş de

lucruri amestecate în toate felurile în sac, tocmai când are să-l deschidă el. Pentru nimic în lume, Charley, n-aş vrea să-i fac vreun necaz.

— Nu! Coniţă, nu faceţi dumneavoastră aşa ceva!

— Deci, pot să mă bizui pe tine că o să ai mare grijă de el, aşa de dragul meu!

— Doamnă Baker, spuse Charley cu nespusă seriozitate. De s-o întâmpla ca sacul ăsta să cadă de vreo duzini de ori de aici până la Laurel Hill, o să am mare grijă să mă dau jos şi să-l ridic eu cu mâna mea, de fiecare dată.

— Mulţumesc! Dă-mi mâna!

Şi i-o strânse prin deschizătura ghişeului.

— Dumneavoastră nu mergeţi odată cu noi de vale, doamnă Baker?

— Sigur că nu! Ar fi cu neputinţă… fiindcă eu nici nu-s aici. Nu vezi?

— Da! Cum să nu!

Ea îi înmână sacul la uşă. Poştaşul îl luă cu mare băgare de seamă, dar, în ciuda tuturor măsurilor de prevedere, se împiedică de două ori de el până să ajungă la drum şi după cât se înţelegea din exclamaţiile şi strigătele ce veneau din partea aceea, se pare că de aceeaşi nenorocire avu parte sărmanul sac şi la urcarea lui în lada diligenţei. Apoi doamna Baker reveni la birou, iar în clipa în care se auzi huruitul roţilor se aruncă pe un scaun şi fără nicio noimă, pentru prima oară se lăsă pradă unui hohot de plâns. Apoi deodată simţi că o apucă cineva de mână şi-l descoperi pe Green în genunchi dinaintea ei. Ea sări îndată în picioare.

— Stai aşa şi nu mişca, spuse el apucat de o criză nevolnică de isterie. Ci ascultă-mă, pentru numele lui Dumnezeu! Sunt ruinat, ştiu, chiar dacă tocmai acum m-ai salvat să nu fiu dat în vileag şi făcut de ruşine. Am fost zănatic!… nebun de-am putut face ceea ce-am făcut, ştiu, da' tu nu ştii totul… nu ştii de ce-am făcut ce-am făcut… nici nu-ţi poţi închipui ce ispită m-a împins la asta! Ascultă, doamnă Baker. M-am dat de ceasul morţii să fac rost de bani, cinstit, necinstit… cu orice chip… ca să fiu grozav în ochii tăi… să fiu demn de tine… să ajung bogat, să fiu în stare să-ţi dau un cămin şi să te scot din

Laurel Run. Am făcut-o numai pentru tine, am făcut-o numai de dragul tău. Betsy, draga mea! Ascultă-mă!

Plină de mânie, cu simţămintele călcate în picioare, indignată şi apucată de nesfârşitul dezgust ce pusese stăpânire în acel moment pe trupul ei mărunţel, doamna Baker probabil să fi părut o zeiţă uriaşă, poruncitoare, neîndurătoare. Dar Dumnezeu e uneori ironic cu spiţa chinuită a femeilor. Ea nu fu în stare decât să-şi smulgă mâna din strânsoarea lui, zbătându-se ca un copil, nu fu în stare decât să-l străpungă cu nişte ochi care erau în acelaşi timp şi frumoşi şi îmbietor de strălucitori, nu fu în stare decât să-l pocnească uşurel cu palma catifelată peste mâna care o ţinea, iar când îi reveni glasul, acesta era subţirel şi piţigăiat. Şi nu fu în stare să spună decât atât:

— Lasă-mă în pace, zănaticule! altfel ţip.

Şi se ridică scăpând un chicot slab, nedumerit, pe jumătate prefăcătorie nevolnică, pe jumătate mânie adevărată şi ruşine.

— Atunci, de ce-ai venit călare tocmai până aici? Atunci, de ce te-ai primejduit atât? De ce-ai dat fuga încoace ca să împărtăşeşti ruşinea mea… dacă nu ţi-a fost gândul să împărţi cu mine şi tot restul? De ce-ai venit atunci aici. Dacă nu pentru mine?

— De ce-am venit? articula doamna Baker fără o picătură de sânge în obraji şi cu buzele tremurându-i. De ce-am… venit aici? Ei bine, am venit aici de dragul lui John Baker! Al lui John Baker, care s-a aşezat între tine şi moarte la Creasta Arsă, aşa cum m-am pus şi eu între tine şi condamnarea dumitale, domnule Green! Da, John Baker, care zace cu jumătate din Creasta Arsă deasupra lui, dar care pentru mine, în clipa asta, înseamnă mai mult decât oricare om în viaţă care se… târăşte deasupra lui… şi… şi…, se bâlbâi ea într-un fatal moment culminant şi… şi are parte de toate bucuriile. De ce-am venit aici? Am venit pentru că-s nevasta lui John Baker, pentru a împlini treaba lui John Baker care-i mort. Da, murdară treabă de data asta, poate, domnule Green! Dar totuşi treaba lui… numai pentru el preţioasă! De asta am venit aici! De asta trăiesc eu! Şi doar atât mai aştept… să mă

arăt vrednică de el şi… de cele făcute de el! Asta-s eu, Betsy Baker!

Bătea încăperea în lung şi-n lat, legându-şi din nou pălăriuţa sub bărbie. Apoi se opri şi, scoţându-şi punga din piele de căprioară din buzunar, o puse mânioasă pe masă.

— Stanton Green, nu fi nebun! Ieşi din mizeria asta şi arată-te din nou bărbat în toată firea! Ia-ţi din punga aia cât ai nevoie, ca să-ţi achiţi datoriile faţă de stat, trimite-ţi demisia şi păstrează restul ca s-o poţi lua de la capăt, oriunde în altă parte şi să începi o viaţă cinstită. Dar cată să nu mai exişti de mâine încolo în Hickory Hill!

Îşi smulse mantia din cui şi deschise uşa.

— Cum, pleci? făcu el cu amărăciune.

— Da!

Fie că mintea ei capricioasă nu rezista să stea prea multă vreme serioasă, fie că, dintr-un tact feminin, încerca să facă despărţirea mult mai uşoară pentru el, adevărul e că pe chipul dirigintei de poştă din Laurel Run apăru un zâmbet tulburător.

— Da, am să-l gonesc pe Fulger Albastru ca să-l întrec pe Charley şi sacul acela pornit spre Laurel Run şi am să bat drumul ăsta mai repede decât a fost bătut vreodată până acum!

Se zice că aşa a şi făcut. Roate pentru că la întoarcere panta a fost în favoarea ei, poate pentru că a putut evita urcuşul lung şi ocolit spre creastă pe unde a apucat diligenţa, sau poate datorită greutăţilor nemaipomenite pe care le-a avut de întâmpinat pe drum sacul poştal care a trebuit să fie salvat de două ori de sub roţile vehiculului, însă adevărul e că diriginta intră în biroul poştei din Laurel Run chiar în vreme ce înaintaşii de la diligenţă se arătau urcând dealul la trap. Domnul Home era pe peronul de la intrare.

— Data viitoare, şefule, trebuie să cumpăniţi mai bine sacul ăsta, începu Charley cu un aer grav în vreme ce-l mai scăpa din mână încă o dată drept în praful drumului, sau de nu, trebuie să faceţi alt contract cu compania diligenţelor. În alea cinci mile de la urmă, am pierdut zece minute cu sărăcia asta

care nu stă locului cu nici un chip.

Home nu răspunse, ci-şi luă în grabă prada şi o târî în biroul poştei, abia băgând-o în seamă pe doamna Baker care stătea lângă el palidă şi cu suflarea tăiată. Când se scoase bulonul de la încuietoarea sacului şi se dezvălui talmeş-balmeşul dinăuntru, doamna Baker scoase un mic oftat. Home îi aruncă o privire iute, goli sacul jos şi apucă plicul cu bani, rupt, abia pe jumătate plin. Apoi adună monezile împrăştiate peste tot şi le numără.

— E-n regulă, doamnă Baker, spuse el grav. De data asta a scăpat.

— Mă bucur tare mult! exclamă micuţa doamnă Baker, cu un oftat ipocrit de uşurare.

— Şi eu! îi răspunse Home cu şi mai multă seriozitate, în vreme ce lua monezile. Fiindcă, după câte am reuşit să aflu în după-amiaza asta, se pare că era un vechi colonist în Laurel Run, prieten de-al soţului dumneavoastră şi-l socot mai degrabă zănatic decât pungaş.

Preţ de-o clipă rămase tăcut, lovind monezile una de alta, apoi reluă nepăsător:

— S-a lăsat convins să plece fără prea multă gălăgie, nu-i aşa, doamnă Baker?

— Mi se pare că nu prea înţeleg ce vreţi să spuneţi, replică doamna Baker cu un aer mândru, plină de demnitate, dar pierindu-i puţin culoarea din obraji. Nu văd de unde aş cunoaşte eu toate chestiunile astea, sau măcar de ce-ar trebui să plece.

— Păi, începu domnul Home lăsându-şi uşor mâna pe umărul văduvei, păi, vedeţi, prietenilor lui le-ar fi putut trece prin cap că banii erau însemnaţi! Fără îndoială că asta-i pricina pentru care o să le asculte sfatul şi o să plece. Dar, aşa cum am spus şi mai înainte, doamnă Baker, dumneavoastră sunteţi în regulă, indiferent ce se mai întâmplă… statul e de partea dumneavoastră!

Cartea de vizita a lui Dick Boyle.

În faţa staţiei aştepta diligenţa de Sage Wood şi Dead Flat. Vehiculul de legătură de la Pine Barrens întârzia cu pasagerii lui destul de mult, aşa că cei de la staţie continuau să aştepte cu nerăbdare. Nici chiar glumele lui Dick Boyle, comis-voiajorul din Chicago – până în momentul acela singurul pasager – care mai învioraseră pe cei ce aşteptau nu mai aveau nici un efect, deşi veselia glumeţului părea să nu se dea învinsă. Rândaşii se făcură nevăzuţi în grajd, şeful staţiei şi vizitiul diligenţei ajunseră să converseze numai în monosilabe mârâite, ca şi cum fiecare îl socotea pe celălalt răspunzător de întârziere.

Un indian singuratic, învelit într-o pătură uzată şi purtând pe cap o pălărie înaltă aruncată de cine ştie cine, stătea ghemuit lângă peretele staţiei şi se uita apatic în gol. Staţia aceea, o clădire prelungă, neregulată care, sub un acoperiş ca de hambar, oferea adăpost şi animalelor şi oamenilor, nu avea nimic atrăgător pentru ochi. Cu atât mai puţin peisajul din jur care, de o parte dăruia privirii două mile de teren arid, până la pinii chirciţi din depărtare, loc cunoscut sub numele de Barrens, iar de cealaltă o nesfârşită întindere otova cu rare petece întunecate de tufişuri de salvie, semănând cu urmele lăsate de un incendiu.

Dick Boyle se apropie de indianul acela încremenit, sperând ca măcar el să-i ofere un prilej de destindere.

— Nu pare să-ţi pese prea mult dacă lucrurile merg pe făgaşul lor sau nu. Aşa-i, Lo?

Indianul, care stătea ghemuit cu picioarele aduse sub el, în aşa fel încât îşi arăta tălpile, zvâcni în sus cu o mişcare de sălbăticiune şi se ridică în picioare. Boyle apucă un capăt de pătură şi o examină cu un ochi critic.

— Guvernul nu v-a înzestrat cu nişte lucruri chiar de mâna-ntâi, Lo! Bănui că agentul a cerut vreo patru dolari pentru

sărăcia asta. Firma noastră le-ar fi dat cu doi dolari şi treizeci şi şapte de cenţi şi pe deasupra ar mai fi pus la bătaie şi o cutie cu mărgele, cam aşa!

Scoase din buzunar o cutie mică în care era un şirag de mărgele ţipătoare şi-l vântură pe dinaintea nasului celuilalt. Indianul, care-l privise, sau care mai degrabă se uitase prin el, în depărtare, cu o indiferenţă îngăduitoare, ca şi cum ar fi avut de-a face cu un animal zburdalnic, acum îşi schimbă deodată expresia. Faţa lui posomorâtă se lumină de dorinţa aproape copilărească şi întinse mâna să apuce fleacul acela.

— Stai oleacă!

Boyle şovăi o clipă, apoi deodată exclamă:

— Bine, ia-l, dar ţine şi asta!

Şi scoase din buzunar o carte de vizită pe care era trecut numele firmei la care lucra şi câteva cuvinte de reclamă şi i-o înfipse în panglica gioarsei lui de pălărie.

— Aşa, frumos, acum s-o arăţi şi prietenilor tăi şi ori de câte ori veţi pofti ceva de la noi…

Hohotul de râs ce izbucni de pe capra diligenţei întrerupându-i peroraţiile părea să fie taman ceea ce aştepta şi Boyle, fiindcă se întoarse cu încântare şi porni spre diligenţă.

— Salutare, băieţi! L-am gătit pe nobilul indian şi steaua imperiului îşi ia zborul spre vest. Şi bănuiesc că firma noastră va fi pentru el darnică precum Marele Părinte şi o să-i vândă de toate la jumătate din preţul pe care l-ar fi plătit la Washington.

Dar în clipa aceea, dinspre grajduri se arătară în grabă rândaşii.

— Soseşte! spuse unul dintre ei. Uite, dincolo de Lone Pine, se vede praful pe care-l ridică şi, după cum goneşte de repede, mă bate gândul că vine cam goală.

— Aşa-i, spuse agentul poştal ridicându-se în picioare pe capra diligenţei ca să vadă mai bine. Dar să fiu al naibii de văd vreun pasager pe imperială. Adevărul e că am aşteptat degeaba!

Într-adevăr, în clipa când în depărtare se văzură caii ieşind din norul de praf, apăru şi vizitiul singur sus, pe capră,

îndemnându-şi bidiviii. Câteva minute mai târziu, aceştia se opreau la celălalt capăt al staţiei.

— Mă-ntreb ce s-o fi întâmplat! făcu agentul poştal.

— Nimic! La Pine Barrens s-a-ntins spaima că indienii s-au pus pe picior de război, spuse unul dintre rândaşi. Indienii s-au cam apucat de dansuri de-ale lor, ştiţi din alea şi pasagerii au tulit-o toţi cu diligenţa care merge pe partea cealaltă. Cu noi n-a mai venit decât un singur pasager, da' şi ăla-i femeie.

— O femeie? exclamă ca un ecou Boyle.

— Taman cum auzi, răspunse vizitiul, uitându-se lung la o fată înaltă, zveltă care, îndepărtând cu un gest al mâinii pe şeful staţiei ce venise galant să-i ofere ajutor, sări jos din diligenţă singură. Da, o femeie, ba încă şi fata comandantului! Fată curajoasă nu glumă, fac prinsoare… ţandără ruptă din bătrânu'. Şi unde mai pui că asta înseamnă că o să-i dai locul de pe capră, fiule, taman ei. Domnişoara Julia Cantire nu se mulţumeşte cu altceva când mă aflu şi eu prin preajmă.

Fata pornise dreaptă spre diligenţa care aştepta şi se arăta a fi foarte stăpână pe sine, frumos gătită, cu mănuşi, cu încălţări arătoase şi bine îmbrăcată cu, o pelerină cu glugă, din lână curată, de culoare cenuşie, etalând acea panoplie care trădează gust şi bună creştere. Nasul acvilin şi destul de mare pentru ca, prin comparaţie, gura ei frumoasă să arate şi mai mică, ochii cenuşii care aveau uneori o scăpărare moale, gălbuie, în adâncurile lor, zulufii castanii, în fine totul i se părea lui Boyle minunat, mai ales felul cum erau scoase în relief trăsăturile feţei de către voalul gri-argintiu, legat sub bărbie şi apoi în jurul gâtului. Nuanţele acelea sobre pe care le purta fata evocau în ochii lui o desăvârşită armonie, chiar şi în valul acela nenorocit de praf care domnea în jurul lor. Nu era prea limpede însă ce gândea fata despre el. Îl măsură cu privirea de sus până jos – era cam scund – ba se uită chiar şi prin el – părea destul de uşor de pătruns – apoi ochii fetei se opriră asupra vizitiului pe care-l recunoscu.

— Bună dimineaţa, domnule Foster, spuse ea zâmbind.

— 'Neaţa donşoară! Bănui că bărbaţii se simt destul de prost c-au fost umiliţi de o donşoară.

— Nu cred c-au bănuit că am să viu totuşi, iar unii dintre ei

mai erau şi cu nevestele, îi răspunse tânăra cu un aer indiferent. Şi, în plus, erau din cei de pe coasta de est, care nu-i cunosc pe indieni aşa cum îi cunoaştem noi doi, domnule Foster.

Vizitiul roşi de încântare când auzi această alăturare.

— Da, donşoară! râse el. Mă bate gândul că, de-l vedeau chiar şi pe Moş Păduche ăla înfofolit în pături de colo, adăugă arătând spre indianul ce se îndepărta de staţie cu un aer nepăsător, tot i-ar fi trecut sudorile. Şi când colo, săracul duce cu el la pălărie cartea de vizită a acestui domn, Dick Boyle, care călătoreşte în interesul importantei firme *Fletcher şi Compania* din Chicago, aduse el vorba, înălţându-se deodată la stilul politicos al prezentărilor oficiale. Aşa că, de-i vorba cumva de vreo scalpare, treburile par să se fi schimbat în defavoarea indienilor… Ha! Ha!

Domnişoara Cantire întâmpină şi prezentările şi gluma cu o indiferenţă politicoasă şi rece şi se urcă sprintenă pe capră, în vreme ce coletele de poştă şi un mare număr de bagaje, aparţinând evident pasagerilor care renunţaseră să mai vină, erau transferate în grabă în diligenţa. Însă, de n-ar fi fost frumoasa lui pasageră, probabil că vizitiul ar fi dat frâu liber blestemelor şi şi-ar fi arătat toată sila, pentru că vehiculul lui ajunsese „o căruţă afurisită de cărat bagaje”. Dar, în împrejurările date, doar zâmbi mohorât, strânse hăţurile în mână şi plesni din bici. Diligenţa ţâşni înainte, în mijlocul norului de praf care se înălţă în aceeaşi clipă în aer, iar la scurt timp vehiculul deveni doar un vârtej de praf în depărtare.

Parte din acest vârtej de praf îl ajunse din urmă şi-l ascunse vederii şi pe indianul care o pornise apatic şi el la drum, dar când ieşi din norul de praf, se văzu că o apucase în cu totul altă parte, cu pas iute şi legănat. Mersul lui se vădi cu spor, pentru că în vreo oră omul ajunse la un teren plin de bolovani şi desişuri scunde ce nu se zăriseră din cauza denivelărilor câmpiei ce părea otova, iar indianul dispăru printre tufişuri. Norul de praf care indica diligenţa se pierduse de mult în zare, probabil din cauza aceloraşi iregularităţi.

Locul unde dispăruse indianul era de fapt marginea unei

depresiuni ascunse cu totul vederii dinspre câmpie şi care se întindea în formă de copaie pe mai multe mile, acoperită de copăcei chirciţi şi de tufărişuri – adăpost natural pentru lupi, coioţi şi din când în când şi câte un urs, ale cărui urme aproape omeneşti ar fi putut înşela pe un străin. Dar asta nu-l abătu din drum pe indianul nostru care, mergând mai departe cu acelaşi pas iute, îndărătnic, nu se opri decât pentru a cerceta o altfel de urmă – mult mai frecventă – ce dădea în vileag întipăritura, cu degetele adunate înăuntru, a unui picior în mocasin.

Desişul deveni şi mai des şi mai greu de străbătut pe măsură ce înainta, dar indianul părea să alunece prin vegetaţie şi prin umbra deasă ce domnea acolo, tulburată şi de mişcarea altor fiinţe ce abia se distingeau cam nedesluşit şi greu de definit, ca şi umbrele pe care le aruncă frunzele tremurate de vânt în bătaia soarelui; dar parcă totuşi aduceau oarecum a chipuri omeneşti.

După ce mai făcu vreo câţiva paşi, indianul nostru deveni parte a acestei procesiuni de umbre care, la o mai atentă cercetare, se vădi a fi un şir de indieni ce mergeau unul după altul, cu acelaşi pas grăbit şi neobosit. Pâlcul de copaci şi tufişurile foiau de ei şi toţi se îndreptau în aceeaşi parte ca şi primul indian, pe un drum ce ducea oarecum paralel cu cel pe care apucase diligenţa. Din când în când, în câte o rarişte, se zărea în fugă câte un mădular vopsit, un smoc de pene, sau vreun petec de pătură, în culori ţipătoare – dar numai atât. Şi totuşi, la numai câteva sute de iarzi mai departe, se întindea câmpia întunecată, tăcută, unde nu se clintea nimic şi nu se auzea nici un sunet.

În vremea asta diligenţa de Sage Wood şi Pine Barrens – care după obiceiul tuturor invenţiilor omeneşti era total indiferentă faţă de orice în afară de menirea sa – îşi croia drum mai departe în mijlocul norului de praf; apoi părăsi platoul înalt şi începu un binecuvântat coborâş printr-un canion împădurit ce constituia de fapt partea cea mai ridicată a depresiunii de care am pomenit mai înainte şi de-a lungul căreia înainta încet acea procesiune de umbre, la nu mai mult de o milă în urma diligenţei.

Domnişoara Julia Cantire, care înfruntase fără să clipească rafalele de praf ale câmpiei, aşa cum se cădea să facă fiica unui ostaş, când ajunseră aici se ridică în picioare şi se scutură – arătându-se ca o zeiţă doar cu capul şi umerii deasupra unui nor de praf argintiu. Cel puţin aşa socotea domnul Boyle ce fusese condamnat să ocupe locul din spate, în vreme ce întreaga atenţie a fetei fusese concentrată asupra vizitiului şi agentului poştal. La un moment dat, când Boyle îi adresă în glumă vreo câteva cuvinte, acestea fură primite cu o politeţe nu prea încurajatoare, ceea ce-l făcu să renunţe la alte încercări. Însă incidentul nu-i umbri buna dispoziţie şi nici nu-l îndemnă să nutrească resentimente faţă de ceilalţi doi tovarăşi, care păreau foarte încântaţi pentru felul în care i se dăduse peste nas.

Ne este teamă că domnişoara Julia nutrea anumite prejudecăţi sociale şi s-ar putea să fi socotit că un comis-voiajor, sau un agent comercial era tot atât de nimerit să ţină companie unei fete de maior ca un negustor ambulant de rând. Dar e mai probabil că reputaţia de om glumeţ a domnului Boyle, care obişnuia să povestească tot felul de istorii deocheate şi era un plăcut tovarăş mai ales pentru bărbaţi – nu putea fi pe măsura idealului mult mai înalt pe care-l visa o femeie. Un bărbat care face pe toţi comesenii să se zguduie de râs are toate şansele să fie detestat de sexul opus, ca să nu mai spunem nimic despre celelalte motive evidente pentru care Julietelor nu le plac bărbaţii de teapa lui Mercutio!

Şi cam din aceste motive Dick Boyle era obligat să se amuze cum îl tăia capul de unul singur pe locul din spate, folosindu-se în voie de puterea de observaţie cu care-l dăruise natura. Când ajunseră la canion, el băgă de seamă drumul ocolit pe care-l bătuseră până acolo şi se gândi la un traseu mult mai scurt care pătrundea în depresiune cam prin punctul prin care intrase şi indianul (bineînţeles că Boyle nici nu bănuia treaba asta) şi închipui prin încâlcitura de vegetaţie un drum care avea să reducă distanţa cu vreo câteva mile bune. Socoti cât făcea toată treaba şi se gândi că merita. Între timp diligenţa ieşise din depresiune şi începuse să urce o pantă

abruptă şi destul de grea de cealaltă parte a canionului.

Vehiculul nu mai merse mult şi se opri. Dick Boyle se uită în jur. Domnişoara Cantire coborî căci îşi exprimase dorinţa de a parcurge pe jos restul drumului până urcau panta, iar diligenţa avea s-o aştepte când ajungea pe culme. Foster o implorase să nu se grăbească prea tare, că era vreme destulă! Dick se uită cu jind în urma acelei siluete graţioase care scăpase acum de chinul de a sta ţeapănă pe capră şi o văzu păşind cu un aer tineresc şi dispărând când încoace, când încolo printre copacii de pe margine. I-ar fi plăcut şi lui s-o însoţească în preumblarea aceea, dar nici măcar firea lui veselă nu constituia o apărare în faţa indiferenţei.

La un cot al drumului o pierdură din vedere şi, deoarece vizitiul şi agentul poştal erau adânciţi într-o aprinsă discuţie privind nişte urme cam nedesluşite de pe drum, Boyle se cufundă tăcut în cercetarea împrejurimilor. Deodată scoase o exclamaţie şi se dădu iute jos prin spatele diligenţei care se trudea la deal. Vizitiul prinse mişcarea, puse prompt piciorul pe frână şi trase de hăţuri.

— Ce s-a mai întâmplat? mârâi el.

Boyle nu răspunse, ci se întoarse în fugă vreo câţiva paşi şi începu să caute atent în jos.

— Ai pierdut ceva? se interesă Foster.

— Am găsit, îi răspunse Boyle ridicând de jos ceva mărunt. Ia uită-te la asta! Fir-ar să fie, e taman cartea de vizită pe care i-am dat-o indianului acum câteva ceasuri la staţia de poştă!

Ridică bucata de carton în sus s-o vadă şi ceilalţi.

— Ascultă aici, fiule, îi replică Foster cu seriozitate. Dacă ai chef să baţi coclaurii şi să te fâţâi pe lângă donşoara Cantire, de ce nu spui? Povestea asta nu stă-n picioare.

— Da'-i adevărul curat! continuă Boyle tulburat. E aceeaşi carte de vizită pe care i-am înfipt-o eu în pălărie… uite, are şi pata de grăsime la colţ. Cum dracu de-a ajuns aici… cum de-a ajuns indianul ăla aici?

— Mai bine l-ai întreba pe el, făcu Foster posomorât dacă dai cumva de el prin preajmă.

— Ascultă-mă, Foster, treaba asta nu-mi miroase a bine!

Domnişoara Cantire e singură şi…

Dar fu întrerupt de hohotul de râs al vizitiului şi agentului poştal.

— Asta-i! Vezi? spuse Foster. E cel mai bun clenci. Ţine-o aşa. Spune-i şi ei tărăşenia. Zi-i că iar s-au pornit indienii, că Moş Păduche, însetat de sânge, a apucat poteca războiului, dar că dumneata ai să-ţi verşi şi ultima picătură de sânge ca s-o aperi. Asta are s-o mai moaie, mai ales că nu te-a prea băgat în seamă până acum. Diii!

Caii ţâşniră înainte îndemnaţi de biciul lui Foster, iar Boyle rămase în mijlocul drumului, pe jumătate înclinat să râdă şi el de ideile lui, dar îmboldit de un ciudat instinct să se uite mai serios la ceea ce descoperise. Nu era nicio îndoială – avea în mână aceeaşi carte de vizită pe care o oferise indianului. E drept că acesta putuse s-o dea altcuiva. Şi totuşi, cine o lăsase să cadă tocmai acolo, ajungând înaintea diligenţei care mersese pe acelaşi drum şi asta fără să-l vadă nimeni?

O clipă îi trecu prin minte ideea năstruşnică de a accepta propunerea lui Foster şi de a-i relata domnişoarei Cantire descoperirea lui. Într-o situaţie obişnuită, ar fi încropit o poveste straşnică şi ar fi reuşit să amuze pe oricare altă fată, dar de data asta nu voia să se bage nepoftit în sufletul ei şi începu să se îndoiască din nou că istoria era motiv de glumă. Iar de era treabă serioasă, de ce s-o mai sperie şi pe ea? Se hotărî totuşi să rămână pe drum, la distanţă respectabilă de fată, până ce avea să se întoarcă la diligenţă. Nu putea să fie prea departe. Cu acest gând o luă mai departe alene, oprindu-se din când în când ca să se uite înapoi.

În vremea asta diligenţa îşi continua urcuşul dificil, urcuş ce părea şi mai greu din cauza nervozităţii neobişnuite a cailor care, numai cu multe chinuri şi multe sudalme din partea vizitiului, au putut fi împiedicaţi să nu se abată de la drumul obişnuit.

— Ei, ce le-o fi apucat pe gloabele astea? făcu Foster mânios, strângând hăţurile până ce i se păru că reuşise să-l silească pe înaintaş să se întoarcă la drumul cel bun.

— Parcă ar fi adulmecat ei ceva… fie urs, fie ponei indian, îşi dădu cu părerea agentul poştal.

— Ponei indian? repetă Foster cu dispreţ.

— Zău! Poneii indienilor scot un cal obişnuit din minţi… cam la fel cum fac şi caii sălbatici.

— Şi de unde, mă rog, ponei indian aici? întrebă Foster neîncrezător.

— De un’ să ştiu eu? răspunse agentul poştal.

În clipa aceea caii se smuciră atât de sălbatic, ferindu-se de un desiş anume de pe marginea drumului, încât diligenţa aproape că părăsi cu totul drumul bătut, luând-o spre dreapta. Din fericire într-acolo ducea un drum nefolosit, destul de bun, iar Foster lăsă caii să-şi facă mendrele, încredinţându-se în priceperea lui de a ieşi la drumul cel bun când avea să fie cazul. I-au trebuit câteva minute bune pentru a reuşi să stăpânească animalele, iar apoi, când spaima le mai trecu pe măsură ce se depărtau de amintitul desiş, vizitiul se hotărî să urmeze drumul acela, care era şi mai puţin abrupt, deşi ocolea mai mult şi avea multe serpentine până ajungea la creastă, unde putea să se abată din nou la drumul cel mare şi să-şi aştepte acolo pasagerii. După ce manevra reuşi, cei doi se ridicară în picioare pe capră şi, cuprinşi de-o nelinişte pe care încercau să şi-o ascundă unul faţă de celălalt, începură să se uite în josul canionului să-i vadă pe călătorii rămaşi în urmă.

— Sper că donşoara Cantire nu s-a speriat cumva şi ea şi n-a luat-o pe lângă drum, spuse agentul poştal cu inima îndoită.

— Ea nu! E prea curajoasă şi prea isteaţă ca să facă una ca asta – numai de n-o fi ajuns-o din urmă telalul şi nu i-o fi turnat toate poveştile lui cu indienii.

Acestea fură ultimele cuvinte schimbate între cei doi. Fiindcă, din desişul de lângă drum, trosniră două puşti şi se porniră două gloanţe ţintite atât de bine, că cei doi, loviţi mortal, se prăbuşiră pe locurile unde stăteau, ţinându-se scurt timp de marginea din faţă înainte de a se prăvăli în spinarea cailor. Dar nici acolo nu rămaseră prea multă vreme, deoarece în clipa următoare fură apucaţi de vreo şase umbre omeneşti şi târâţi în tufiş cu cai cu tot, după ce fură tăiate hamurile.

Apoi cele şase umbre, după care se arătară vreo duzină,

începură să mişune prin jurul diligenţei, când înăuntru, când afară şi mai veniră şi altele drept întărire, până când vehiculul păru stăpânit, acoperit şi înghiţit de ele, lăsându-se într-o parte şi-n alta, clătinându-se sub greutatea lor, ca un cadavru nenorocit sub o haită de lupi nesătui. Dar chiar în timp ce avea loc viermuiala asta, la un semnal neştiut buluceala se împrăştie, dispăru, lăsând diligenţa goală şi pustiită de tot ceea ce-i dăduse mai înainte viaţă, greutate, mişcare şi sens – un biet schelet la margine de drum.

Doar vântul după-amiezii bătea prin uşile deschise, prin lăzile şi cutiile în dezordine de parcă ar fi fost distruse de săptămâni întregi, nu de câteva minute, iar razele soarelui care scăpătase spre apus băteau în geamuri făcându-le să strălucească, încât la toată distrugerea părea că se adăuga acum şi focul. Dar şi lucirea aceea păli lăsând diligenţa părăsită – o arătare neînsufleţită pe câmpia cuprinsă de amurg.

O oră mai târziu se auzi ropot grăbit de copite, scârţâit de harnaşamente şi, dinspre câmpie, se avântă un pâlc de cavalerişti care se repezi drept spre diligenţa lăsată de izbelişte. Vreme de câteva minute, noii veniţi înconjurară şi puseră stăpânire pe vehicul, cam în acelaşi chip ca şi umbrele dinainte, apoi pătrunseră în desişul din jur. Şi, la fel de brusc, la un semnal porniră val-vârtej, cu furie, pe urmele umbrelor devastatoare.

Domnişoara Cantire profită pe deplin de sugestia de a nu se grăbi, adăugând la această recomandare şi unele nuanţe feminine. Culese câteva flori sălbatice şi nişte fragi de prin desişuri, cercetă câteva cuiburi de păsări cu o sănătoasă curiozitate de om tânăr şi îşi îngădui chiar să-şi aranjeze vreo câteva şuviţe de păr mătăsos, folosindu-se de un obiect pe care-l scoase din săculeţul ce-i atârna cochet la cingătoare. Trecură vreo douăzeci de minute până să se arate din nou la drumul măre; vehiculul dispăruse, bineînţeles, după vreuna din curbele drumului sinuos, când deodată, chiar în faţa ei, apăru individul acela nesuferit, comis-voiajorul din Chicago. Fata nu era plină de fumuri, dar era sigură de data asta că individul pe ea o aştepta. Nu era chip să-l evite, dar tovărăşia

lui putea fi scurtată. Începu să meargă cu o grabă ostentativă.

Boyle, care simţi că îngrijorarea lui faţă de soarta fetei se mai domolise, iuţi şi el pasul luând-o înaintea ei. Fără să se mai uite deloc în jur. Domnişoara Cantire nu se aşteptase la asta, mai ales că împrejurările păreau ridicole, de parcă ea ar fi fost cea care alerga după el! Şovăi o clipă, iar când ajunse în dreptul lui, fu silită să meargă mai departe în acelaşi pas.

— Mă gândesc că ar fi foarte bine dacă v-aţi grăbi puţin, domnişoară Cantire, spuse Boyle în clipa în care fata trecu pe lângă el. De mai multă vreme am pierdut diligenţa din vedere şi aş zice că ne cam aşteaptă pe creastă.

Domnişoarei Cantire nici replica asta nu-i plăcu în mod deosebit. Era prea mult să alerge după diligenţa de să-şi dea sufletul alături de individul acela nesuferit, arătând în ochii lumii ca doi plimbăreţi îndrăgostiţi atât de absorbiţi de ei încât rămăseseră în urma celorlalţi.

— Poate că ar fi mai bine să daţi dumneavoastră o fugă înainte şi să le spuneţi că vin şi eu cât de repede pot, îi propuse ea punându-l la încercare.

— Dacă aş apărea în faţa lui Foster fără dumneavoastră, s-ar putea să plătesc cu viaţa, îi răspunse el râzând. Nu trebuie decât să vă grăbiţi doar ceva mai mult.

Dar domnişoarei îi displăcu să fie îmboldită astfel de un telal. Începu să meargă şi mai încet, încruntându-şi ameninţător frumoasele sprâncene.

— Îngăduiţi-mi să vă duc eu florile, se oferi Boyle.

Băgase de seamă, că fetei îi venea greu să-şi ţină şi rochia lungă şi mănunchiul de flori în acelaşi timp.

— Nu! Nu! spuse ea grăbită, cuprinsă de groază la această idee venită din partea însoţitorului ei. Vă mulţumesc foarte mult… dar nu merită să le mai păstrez. Acolo să stea! Adăugă ea aruncându-le nemulţumită în praful drumului.

Dar nu cunoştea firea poznaşă a lui Boyle. Idiotul acela blând se aplecă, culese într-adevăr buchetul de pe jos şi venea acum după ea!

Fata grăbi şi mai mult pasul. De-ar fi putut ajunge la diligenţă mai repede, fără să-l mai bage în seamă! Dar un individ necioplit ca el bineînţeles că avea să i le ofere, însoţite

de cine ştie ce glumă! Apoi merse iarăşi mai domol: începuse să simtă oboseala şi, pe deasupra, nu vedea nici urmă de diligenţă. Comis-voiajorul rări şi el pasul şi rămase în urma ei, la distanţă respectabilă, ca un rândaş sau ca unul dintre soldaţii de sub comanda tatălui ei. Cu toate astea, faptul nu-i însenină fetei deloc gândurile; se opri până ce comis-voiajorul ajunse în dreptul ei şi-i zise supărată:

— Nu văd de ce Foster a găsit de cuviinţă să trimită pe cineva să mă păzească.

— El n-are nicio vină, răspunse Boyle simplu. Am coborât singur, ca să iau ceva de pe jos.

— Ceva de pe jos? repetă ea neîncrezătoare.

— Da! Asta! îi răspunse el, arătându-i cartea de vizită. E cartea de vizită a firmei noastre.

Domnişoara Cantire zâmbi ironică.

— Într-adevăr, sunteţi credincios meseriei dumneavoastră.

— Ei, da! îi răspunse Boyle bine dispus. Vedeţi, nu merită să faci nici un lucru pe jumătate. Şi orice aş face, am de gând să deschid bine ochii.

În ciuda prejudecăţilor ei, domnişoara Cantire putu să observe că ochii lui, deşi puţin cam îndrăzneţi, aveau un aer foarte deschis.

— Da, cred că în general reuşesc să văd tot ce e nevoie. Uitaţi, de exemplu, domnişoară Cantire, pelerina aceea frumoasă de voiaj pe care o purtaţi nu face parte dintre produsele comercializate de noi, nici de altcineva la vest de Chicago. Provine din Boston sau New York şi anume dintr-o serie produsă pe scară restrânsă. Dar pălăria dumneavoastră – şi e tare drăguţă, mai ales cum aţi aşezat-o – e dintre mărfurile obişnuite ale firmei Dunstable, pe care noi, la Pine Barrens, le vindem cu patru cenţi jumătate bucata. Dar bănuiesc că aţi dat aproape douăzeci şi cinci de cenţi când aţi cumpărat-o de la agenţie.

E destul de ciudat, dar această rece apreciere a veştmintelor ei n-o supără pe tânăra domnişoară, aşa cum ar fi fost cazul. Din contra, din anumite motive oculte, pur feminine, treaba păru s-o amuze şi s-o intereseze. Ce poveste straşnică avea să servească ea cercului ei de prieteni despre

felul cum înţelegea să fie galant un comis-voiajor şi cum avea să râdă de proaspeţii tineri ofiţeri sosiţi de la West Point şi puşi pe aventuri amoroase!

Comis-voiajorul apreciase exact: maiorul Cantire n-avea nici un alt venit în afară de salariu, aşa că domnişoara Cantire fusese obligată să aleagă pălăria din magazinele guvernamentale.

— Aveţi totdeauna obiceiul de a furniza astfel de informaţii doamnelor pe care le întâlniţi în drumurile dumneavoastră? îl întrebă ea.

— Ah! Nu! îi răspunse Boyle. Tocmai în asemenea cazuri trebuie să deschizi ochii bine. Celor mai multe nu le face prea mare plăcere să audă astfel de lucruri şi n-are nici un rost să superi o eventuală clientă. Dar dumneavoastră nu faceţi parte dintre ele.

Domnişoara Cantire rămase tăcută. Ştia şi ea că nu făcea parte dintre clientele lui, dar n-avea chef să audă justificările lui necioplite. Grăbi pasul şi câteva minute merse singură, când deodată el o strigă. Fata se întoarse enervată. Boyle cerceta cu grijă drumul de-o parte şi de alta.

— Ori noi am rătăcit drumul, spuse el când ajunse lângă ea, ori diligenţa a luat-o prin altă parte. Urmele astea sunt vechi şi, cum toate duc în aceeaşi direcţie, probabil că au fost făcute de diligenţa ce a trecut încoace, azi noapte. Nu-s urmele noastre. Mă gândeam eu că e ciudat că până acum n-am văzut diligenţa.

— Şi atunci…? făcu domnişoara Cantire nerăbdătoare.

— Trebuie să ne întoarcem înapoi până dăm din nou de urme.

Tânăra fată se încruntă.

— De ce să nu mergem mai departe pe aici până ajungem sus? spuse ea arţăgoasă. Eu cred că aşa voi face.

Dar se opri deodată, când văzu figura lui gravă şi ochii pătrunzători, cercetători.

— De ce să nu mergem mai departe pe aici?

— Pentru că suntem aşteptaţi să sosim la diligenţă, nu. Spre creastă. Acestea sunt ordinele şi dumneavoastră ştiţi cum e cu ordinele, că sunteţi fiică de militar.

În vreme ce-i spunea lucrurile astea, Boyle râse, dar în felul lui de-a fi se vedea o anumită seriozitate care o impresionă. Iar când, după o pauză, el mai adăugă. „Trebuie s-o luăm înapoi ca să găsim locul unde s-au abătut de la drum”, fata se supuse fără o vorbă.

O vreme au mers grăbiţi, căutând cu atenţie urmele vehiculului dispărut. Curiozitatea şi o nouă încredere în instinctul lui Boyle o făcură să uite supărarea de mai înainte şi să se poarte mai firesc. Porni chiar iute înaintea lui, cu un fel de tinerească nerăbdare, cercetând pământul, o luă pe-o pistă falsă cu mare însufleţire şi-şi mărturisi greşeala cu un râs fermecător şi tot ea, după ce bătuseră drumul înapoi cale de vreo zece minute, găsi urmele bune, manifestându-şi bucuria cu un strigăt de triumf.

Boyle, care-i urmărise toate mişcările cu acelaşi interes cu care îi întâmpină descoperirea, se arătă oarecum îngrijorat când observă urmele adânci lăsate de caii speriaţi. Domnişoara Cantire citi pe faţa lui această schimbare. Cu zece minute mai înainte nici n-ar fi băgat de seamă.

— Bănuiesc că ar trebui să pornim pe noile urme, spuse ea mai mult întrebător, pentru că-l vedea că ezita.

— Bineînţeles, răspunse el iute, ca şi cum ar fi ajuns la o bruscă hotărâre. E lucrul cel mai sigur.

— Ce credeţi că s-a-ntâmplat? Locul pare tare frământat, spuse fata pe un ton confidenţial, la fel de nou pentru ea ca şi spiritul de observaţie cu care-l ghicise mai înainte.

— Probabil să fi alunecat şi să fi căzut vreun cal şi atunci au apucat-o pe vechiul drum ca fiind mai uşor, răspunse Boyle iute.

Dar în sufletul lui nu credea o iotă din toată povestea. Ştia însă că, în eventualitatea în care ar fi plutit o ameninţare reală asupra lor, diligenţa i-ar fi aşteptat în drum.

— E un drum uşor şi pentru noi, deşi puţin mai lung, adăugă el îndată.

— Domnule Boyle, dumneavoastră luaţi totdeauna lucrurile în glumă, spuse fata după o vreme.

— Aşa se fac afacerile, domnişoară Cantire, răspunse el. Unul care se ocupă de afaceri ca mine trebuie să-şi cultive

buna dispoziţie.

Fata ar fi preferat să nu-l audă răspunzând în felul acela, aşa că i-o întoarse cu oarecare cochetărie.

— Dar n-aveţi nici un fel de afaceri cu firma ce se ocupă de diligenţe şi nici cu mine, deşi trebuie să recunosc că am de gând să dau o fugă la Dunstable ca să profit de preţurile cu ridicata ale firmei dumneavoastră.

Dar înainte de a putea el să-i răspundă, dinspre creasta de deasupra lor se auziră deodată două împuşcături de armă ce se pierdură-n depărtare.

— Ascultă! exclamă domnişoara Cantire tulburată. Ai auzit?

Boyle se întoarse cu faţa spre creastă, într-adins ca ea să nu-i vadă ochii. Fata continuă plină de însufleţire:

— E de la diligenţă… ca să ne arate drumul… aşa că să ne grăbim… nu-nţelegi?

— Da! îi răspunse el râzând scurt. Înseamnă: grăbiţi-vă… cât puteţi de repede… ne-am săturat să vă tot aşteptăm… aşa că să ne grăbim.

— De ce nu tragi un foc de revolver în semn de răspuns? Îl întrebă fata.

— Fiindcă n-am, răspunse el.

— N-ai? repetă ea cuprinsă de sinceră uimire. Socoteam că bărbaţii care călătoresc mereu au totdeauna unul la ei. Probabil că nu se potriveşte cu biblia umorului pe care o predici dumneata.

— Exact, domnişoară Cantire, răspunse el râzând. Ai nimerit.

— Păi, începu ea şovăielnic, chiar şi eu am un… deringer… unul mic de tot, ştii, pe care-l port în pungă. Mi l-a dat căpitanul Richards.

Fata îşi desfăcu punga şi-i arătă pistolul mititel cu mâner de fildeş. Expresia de plăcută surpriză de pe faţa lui dispăru subit în clipa în care fata armă revolverul şi-l ridică în sus. O apucă iute de mână.

— Nu, te rog să nu-l descarci că… s-ar putea să ai nevoie de el… vreau să spun… pocnitura lui nici n-are să se audă prea departe. E o jucărie foarte folositoare, cu toate astea, dar nu-i bună decât de la mică distanţă.

Boyle păstră pistolul la el şi porniră mai departe. Domnişoara Cantire băgă de seamă manevra, ca şi bucuria lui de la început când văzuse pistolul şi îngrijorarea pe care o manifestase când ea fusese gata să tragă în aer fără rost. Era o fată deşteaptă şi sinceră cu cei în care avea încredere. Şi începuse să aibă încredere în străinul acela. Pe faţa ei ovală se ivi un zâmbet fugar.

— Sunt încredinţată că ţi-e teamă de ceva, domnule Boyle, spuse ea fără să ridice ochii. Ce s-a-ntâmplat? Doar nu te-a pălit şi pe dumneata spaima de indieni!

Boyle nu se lăsă prins de o falsă ruşine.

— Mi se pare că da, îi răspunse el cu aceeaşi sinceritate. Vezi, nu prea înţeleg eu firea indienilor aşa cum o înţelegi dumneata şi cu Foster.

— Ei bine, crede în cuvântul meu şi al lui Foster că dinspre partea lor nu-i nici cel mai mic pericol. Cei de pe aici nu-s decât un fel de copii mai mari, cruzi şi distrugători ca cei mai mulţi copii. Dar până acum au avut prilejul să afle cine le e stăpân, iar vremurile de odinioară cu scalpări au trecut de mult. Singurul nărav de copii ce le-a mai rămas e furtişagul. Dar şi atunci nu fură decât ceea ce au ei nevoie: cai, puşti, pulbere. O diligenţă poate trece nevătămată pe acolo pe unde o căruţă cu muniţii sau un car cu emigranţi ar răzbate mai greu. Aşa că valiza dumitale cu mostre e în siguranţă lângă Foster.

Boyle nu socoti necesar să protesteze. Probabil că se gândea la altceva.

— Mă bate gândul să-ţi mai spun ceva, continuă ea timidă. Sinceritate pentru sinceritate. Aşa cum dumneata ne-ai dezvăluit secretele dumitale de afaceri, am să-ţi spun şi eu unul de-al nostru. Înainte de-a pleca de la Pine Barrens, tatăl meu a dat ordin ca o mică escortă de cavalerişti să fie gata să ne însoţească, dacă cercetaşii au să găsească de cuviinţă că e necesar. Aşa că vezi, am cam trişat când am vrut să-mi creez reputaţia de fată curajoasă.

— Treaba nu prea stă-n picioare, spuse el plin de înfocare, fiindcă tatăl dumitale s-a gândit el că e vreun pericol, altfel n-ar fi luat măsura asta de prevedere.

— Dar nu e vorba de mine, spuse fata iute.

— Nu de dumneata? repetă Boyle.

Domnişoara Cantire se opri deodată, se înroşi toată şi slobozi un râs adorabil.

— Ca să vezi! Am făcut-o! Aşa că mai bine să-ţi spun toată povestea. Dar pot să am încredere în dumneata, domnule Boyle?

Fata îl cântări direct, cu ochii ei sinceri, pătrunzători.

— Ei, bine, râse ea din nou, probabil c-ai băgat de seamă că avem o seamă de bagaje care sunt ale pasagerilor ce n-au mai venit? Să ştii că pasagerii aceia n-au avut niciodată de gând să pornească la drum şi n-au avut nici un fel de bagaje. Înţelegi? Lăzile acelea grele şi inofensive sunt pline de carabine şi gloanţe pentru Fortul Taylor şi se află, în momentul acela fata făcu o plecăciune ironică dinaintea lui Boyle, în seama mea. Şi aşa precum vezi, adăugă ea bucurându-se de uimirea lui, le-am adus în siguranţă până la staţie, le-am transferat dintr-un vehicul în altul cu mai puţină gălăgie şi tărăboi decât ar fi făcut un transport militar special însoţit de escortă.

— Şi erau în diligenţă? întrebă Boyle cu gândul în altă parte.

— Erau? Sunt! întări domnişoara Cantire.

— Atunci, cu cât ajung mai repede la comoara aceea a dumitale cu atât mai bine, spuse Boyle râzând. Ştie şi Foster de treaba asta?

— Bineînţeles că nu. Îţi închipui că aş mărturisi eu chiar oricui un lucru ca acesta? Doar dacă nu-i vorba cumva de unul străin de locurile astea! Probabil că, la fel ca şi dumneata, ştiu şi eu când şi cui să dau unele informaţii, adăugă ea ironică.

Indiferent ce era în mintea lui Boyle, mai avea el acolo destul loc şi pentru adânca admiraţie şi uimire pe care le încerca faţă de fata aceea. Simplitatea feciorelnică şi încrezătoare cu care făcuse acea dezvăluire se potrivea foarte puţin cu impresia pe care i-o lăsase mai înainte aerul ei rezervat şi independent, la fel cum mintea şi purtările de copilă pe care le vădea acum contrastau în chip plăcut cu

statura înaltă, silueta dreaptă şi nasul acvilin. Domnul Boyle, ca toţi oamenii scunzi, era înclinat să supraaprecieze importanţa înălţimii.

Câteva minute au continuat să meargă în tăcere. Urcuşul era mai uşor, dar mai ocolit şi Boyle îşi dădu seama că acest drum avea să le ia ceva mai mult timp până să ajungă la creastă. În cele din urmă, domnişoara Cantire îşi dezvălui gândurile cu glas tare.

— Mă întreb ce i-a făcut s-o apuce pe drumul ăsta. Iar dacă dumneata n-ai fi fost destul de iscusit să descoperi urmele, cum i-am mai fi găsit pe ceilalţi? Dar, adăugă ea cu o adâncă logică feminină, tocmai de aceea au tras cu puştile.

Boyle îşi aminti că focurile de armă se auziseră din cu totul altă parte, dar nu dori să-i corecteze aceste concluzii greşite. Cu toate astea spuse glumind:

— Poate să-l fi ajuns chiar şi pe Foster spaima de indieni.

— Până acum ar fi trebuit să-i cunoască mai bine pe indienii „prietenoşi” şi pe cei din „rezervaţiile guvernamentale”, spuse domnişoara Cantire. Totuşi, e ceva la mijloc. Ştii, deşi nu am agerimea ochilor dumitale, adăugă râzând, totuşi sunt dăruită şi eu cu un nas foarte fin şi o dată sau de două ori mi s-a părut că simt miros de indian... mirosul acela aparte care dăinuie în jurul taberelor lor, care nu poate fi confundat cu nimic altceva şi pe care-l simţi chiar şi la poneii lor. Am băgat de seamă asta pe când obişnuiam să călăresc un ponei şi, indiferent cât de bine era ţesălat, mirosul tot nu se ducea.

— Mă întreb totuşi dacă intensitatea mirosului nu-ţi poate da o idee asupra sentimentelor lor de prietenie sau ostilitate, făcu Boyle întunecat.

Deşi observaţia era pe măsura îndoielnicei reputaţii de umorist a lui Boyle, totuşi domnişoara Cantire socoti nimerit să-l încurajeze cu un zâmbet şi, drept urmare, Boyle, care avea oarecum inima mai uşoară în ceea ce privea securitatea lor, deocamdată, mai ales că se apropiau de capătul plimbării, dădu drumul unei şarje întregi de glume, iar după un ceas se treziră că ieşiseră din nou la loc neted.

Nu se vedea nici urmă de diligenţă, dar urmele sale proaspete duceau evident de-a lungul buzei canionului spre

intersecţia cu drumul iniţial pe care ar fi trebuit să vină şi într-acolo o luase fără îndoială diligenţa. Domnul Boyle respiră adânc. Acum erau în siguranţă şi la adăpost de orice atac. După vreo zece minute, domnişoara Cantire, care avea avantajul înălţimii, desluşi acoperişul diligenţei pe deasupra tufişurilor chircite de la intersecţie.

— Te superi dacă te rog să arunci florile acelea ofilite? spuse ea uitându-se la comoara din mâna domnului Boyle.

— De ce? se miră el.

— Oh! Sunt atât de ridicole. Te rog!

— Pot să păstrez măcar una? îi ceru el voie şi vocea îi trădă prima notă de slăbiciune masculină.

— Dacă-ţi face plăcere! îi răspunse fata cu o uşoară răceală.

Boyle alese o rămurică de mirt. Şi aruncă ascultător celelalte flori.

— Oh, Doamne, ce caraghios! exclamă ea.

— Ce-i aşa de caraghios? se interesă el şi, roşindu-se, ridică ochii spre ea.

Dar văzu că fata se uita cu încordare în depărtare.

— Păi, se pare că nu mai e nici un cal la diligenţă!

Se uită şi el într-acolo. Printr-o spărtură în desişul de grozamă, vedea şi el acum vehiculul destul de bine: era fără cai, gol, pustiu. Aruncă iute o privire în jur: dintr-o parte câteva stânci îi apărau dinspre tufişurile încâlcite de pe creastă, iar de cealaltă se întindea câmpia.

— Stai jos şi nu te mişca până ce nu mă întorc, spuse el repede. Ţine asta.

Îi puse pistolul în mână şi alergă spre diligenţă. Nu-l înşelaseră ochii: diligenţa era părăsită, goală, cu hulubele căzute şi hamurile tăiate, ceea ce arăta cât se poate de limpede graba plină de spaimă cu care fusese abandonată. Un pas uşor în spatele lui îi făcu să se răsucească. Era domnişoara Cantire, roşie la faţă şi cu sufletul la gură, ţinând în mână pistolul gata de tras.

— Ce prostie din partea dumitale… fără nicio armă, gâfâi ea în vreme ce se explica.

Apoi amândoi se zgâiră la diligenţă, la întinderea pustie şi

apoi unul la celălalt. După urcuşul acela plictisitor şi ocolul lung pe care-l făcuseră, după nerăbdarea cu care aşteptaseră să ajungă o dată şi curiozitatea de a afla ce se întâmplase, acum iată-i în faţa acelui vehicul abandonat şi nefolositor, care părea într-adins lăsat acolo ca să le pară şi mai cumplit sentimentul de părăsire. Instinctiv amândoi reacţionară la fel. Deoarece eu scriu adevărul despre natura umană, sunt obligat să spun că amândoi izbucniră într-un hohot de râs, care pe moment înlătură orice altă formă de expresie.

— Ce drăguţ din partea lor că ne-au lăsat măcar diligenţa, spuse domnişoara Cantire abia auzit, în vreme ce-şi lua batista de la ochii umezi de atâta veselie. Dar de ce-or fi luat-o la fugă?

Boyle nu răspunse. Cerceta cu atenţie diligenţa. Într-un ceas şi jumătate, praful se aşternuse din belşug peste tot şi acoperise orice pată sau urmă care ar fi putut sugera groaznicul adevăr. Chiar şi urmele uşoare ale mocasinilor indienilor erau şterse de urmele de copite ale cailor cavaleriştilor. Tocmai asta îi atrase mai întâi atenţia lui Boyle, dar socoti că fuseseră lăsate de caii sloboziţi de la diligenţă. Nu acelaşi lucru se întâmplă cu tovarăşa lui. Fata cercetă urmele mai îndeaproape şi deodată îşi ridică chipul luminat de însufleţire.

— Uite! spuse ea. Oamenii noştri au trecut pe aici şi au şi ei un amestec în treaba asta… oricare o fi fost.

— Oamenii noştri? repetă Boyle absent.

— Da! Cavalerişti de la post… escorta de care ţi-am vorbit. Sunt urme lăsate de potcoave de cavalerie regulată, nu de caii lui Foster, nici de poneii indienilor, care n-au niciodată nici un fel de potcoave. Nu vezi? Continuă ea plină de însufleţire. Oamenii noştri or fi aflat ei ceva şi au dat o fugă încoace… de-a lungul crestei, vezi, continuă ea arătând urmele de potcoave care veneau dinspre câmpie. Au prevăzut vreun atac indian şi au pus totul la adăpost.

— Dar dacă ar fi fost escorta de care spuneai, atunci trebuiau să ştie că erai şi dumneata aici şi… (fusese gata-gata să spună „şi totuşi te-au părăsit”, dar se stăpâni la timp, amintindu-şi că erau soldaţii tatălui ei).

— Ştiau că pot să-mi port şi singură de grijă şi că n-aş fi stat în calea îndeplinirii misiunii lor, spuse fata, luând-o înaintea lui Boyle şi răspunzându-i iute, îmboldită de mândria ei de fiică de militar care părea să se potrivească atât de bine cu nasul acvilin şi silueta înaltă. Şi dacă ştiau asta, adăugă mai domol, cu un zâmbet ştrengar, cu siguranţă că au aflat că eram apărată de un străin viteaz pentru care a pus chezăşie chiar şi Foster! Nu! întări ea cu un fel de încredere oarbă, neclintită, pe care Boyle o remarcă şi se încruntă uşor dându-şi seama că mai înainte fata nu manifestase un astfel de sentiment. E în regulă, domnule Boyle! Şi, „conform ordinelor”, după ce-şi vor îndeplini misiunea se vor întoarce.

Dar intuiţia masculină a lui Boyle era probabil mai demnă de crezare decât optimismul feminin şi disciplina moştenită a domnişoarei Cantire, fiindcă într-o clipă el înţelese întregul adevăr. Primii fuseseră indienii, care jefuiseră diligenţa şi o şterseseră teferi şi nevătămaţi cu prada şi cu prizonierii la apropierea escortei; iar acum cavaleriştii bineînţeles că-i urmăreau cu toată furia de care erau în stare, convinşi că fiica maiorului Cantire, comandantul lor, era şi ea prizonieră. Gândul era îngrozitor, dar simţi totuşi o uşurare în privinţa fetei. Să-i spună şi ei? Nu! Mai bine să-şi păstreze liniştitoarea ei credinţă în iniţiativa promptă a soldaţilor şi în grabnica lor întoarcere.

— Aş zice că ai dreptate, spuse el cu glas vesel. Şi să fim mulţumiţi că până la întoarcerea lor vei avea cel puţin un adăpost oarecum civilizat. Între timp, am să dau o raită prin jur.

— Merg şi eu cu dumneata, spuse fata.

Dar Boyle exprimă cu atâta tărie necesitatea ca fata să rămână acolo să aştepte întoarcerea soldaţilor, încât ea – fiind şi sfârşită de urcuşul îndelung de mai înainte – se supuse. Iar el, bănuind adevărul, era convins că jefuitorii nu se vor mai întoarce şi că fata se afla în siguranţă acolo.

Aşa că se îndreptă spre cel mai apropiat tufiş, de unde bănuia pe bună dreptate că fusese pusă la cale ambuscada şi încotro se retrăseseră mai întâi jefuitorii cu prada lor. Se aştepta să găsească urme sau rămăşiţe din lucrurile furate pe

care, în graba lor, să fi fost nevoiţi să le arunce. Bănuiala lui fu încununată de succes chiar mai mult decât se aşteptase. Câţiva paşi făcuţi în desiş îl puseră faţă în faţă cu adevărul celor mai negre intuiţii – cadavrul lui Foster! Lângă el se afla cadavrul agentului poştal! Era limpede că amândoi fuseseră târâţi în desiş, scalpaţi şi apoi lăsaţi acolo, pe jumătate despuiaţi. Nu se vedea nicio urmă că s-ar fi dat vreo luptă. Cei doi cu siguranţă că erau morţi când fuseseră târâţi acolo. Boyle nu era nici inimă de piatră, dar nici un nevolnic de om sensibil, îndeletnicirea lui îl mânase în calea multor pericole, atât pe uscat cât şi pe apă. De multe ori dăduse şi el un ajutor preţios altora în cazuri grele şi mila nu-l făcuse niciodată să-şi piardă dreapta judecată şi promptitudinea de acţiune.

Îi era milă de cei doi oameni şi, de-ar fi putut, s-ar fi bătut ca să-i salveze. Nu-l bântuiau idei năstruşnice despre moarte. Dar spiritul său ascuţit de observaţie, care surprindea adevărul, era cutremurat de poziţiile groteşti ale cadavrelor, caracteristice victimelor nevinovate ale violenţei. Nici urmă de suferinţă nu se vedea în ochii lipsiţi de viaţă ai celor doi bărbaţi care zăceau pe spate, părând mai degrabă că se abandonaseră satisfăcuţi în braţele beţiei, impresie care părea întărită şi de părul răvăşit căzut peste ochi, îmbâcsit de sângele închegat ce începea să-şi piardă culoarea.

Nu se gândi decât la fata care stătea liniştită în diligenţă şi nu bănuia nimic, aşa că-i apucă pe cei doi şi-i târî în grabă mai la adăpost, în tufiş. În vreme ce se îndeletnicea cu asta, descoperi un revolver încărcat şi o ploscă cu whisky sub cele două cadavre şi puse de îndată stăpânire pe ele. La câţiva paşi mai încolo zăceau, goale, cu capacele smulse, jinduitele lăzi de arme şi muniţii. Zâmbi mohorât când băgă de seamă că până şi cutia lui de mostre împărtăşise aceeaşi soartă, dar fu bucuros când descoperi că, deşi toate fleacurile strălucitoare stârniseră lăcomia copilărească a indienilor, un şal gros, negru, din lână merinos, ieftin dar foarte bun la nevoie, fusese trecut cu vederea. Avea să prindă bine domnişoarei Cantire ferind-o de vântul nopţii care începea să sufle rece peste câmpul pustiu.

Prin minte îi trecu apoi că fata ar putea avea nevoie şi de

nişte apă ca să bea după plimbarea care le uscase gâtlejurile, aşa că se gândi să caute vreun izvor. În cele din urmă, eforturile lui fură răsplătite de susurul unui firicel de apă care curgea în apropierea locului unde avusese loc ambuscada. Dar n-avea la el decât plosca de whisky pe care o goli şi o umplu apoi cu apă curată – un sacrificiu eroic pentru un călător care ştie ce înseamnă mângâierea unui gât de licoare întăritoare la drum.

Pomi înapoi şi era aproape să iasă din desiş, când privirea-i ageră surprinse o umbră furişându-se pe pământ chiar în faţă, ceea ce-i făcu sângele încins să-i alerge şi mai iute prin vine.

Era silueta unui indian ce se târa pe brânci spre diligenţă, la nici patruzeci de paşi înaintea lui. Pentru prima oară în după-amiaza aceea, o turbare oarbă îi înecă complet umorul calm dintotdeauna. Dar chiar şi atunci rămase destul de lucid ca să-şi dea seama că un foc de revolver avea să sperie fata, aşa că păstră arma drept ultim mijloc de apărare.

Se furişă tăcut şi pe nesimţite, ca şi indianul şi apoi cu un salt se aruncă asupra lui, izbindu-l cu capul şi cu umerii de piatra drumului, înainte de a apuca acesta să scoată măcar un sunet. Cuţitul de scalpare pe care indianul îl avea între dinţi zbură cât colo. Cu genunchii pe spinarea indianului, Boyle apucă cuţitul, dar trupul trântit la pământ nici nu mai clintea „doar picioarele îi zvâcneau uşor. Izbitura îi frânsese indianului grumazul. Când întoarse cadavrul cu faţa în sus, capul se lăsă moale într-o parte. Dar chiar şi în străfulgerarea aceea, Boyle îl recunoscu pe indianul prietenos de la staţie, căruia îi încredinţase cartea de vizită.

Se ridică ameţit în picioare. Tot incidentul durase doar câteva secunde şi singura ocupantă a diligenţei nu băgase de seamă nimic. Boyle armă instinctiv revolverul, dar omul de sub el nu mai mişca. Dinspre tufişurile din jur nu venea nici un semn să o fi luat cineva la fugă sau urma să se repeadă în ajutorul indianului doborât. Din nou îi fulgeră prin minte tot adevărul: iscoada şi trădătorul fusese lăsat în urmă de cei ce puseseră la cale jaful pentru a se întoarce la staţie şi a înlătura orice bănuială. Indianul se aţinuse prin jur, după plecarea celorlalţi, dar neavând armă nu îndrăznise să-i atace

pe cei doi.

Boyle avu nevoie de câteva clipe pentru a-şi recăpăta obişnuita bună dispoziţie. Apoi, deplin stăpân pe sine, se întoarse la firul de apă, se spălă pe mâini „de indianul acela”, cum îşi spuse el singur cu mâhnire, îşi scutură hainele, luă şalul şi plosca şi se întoarse la diligenţă. Se făcuse târziu, dar spre apus cerul ardea încă luminând ferestrele vehiculului şi liniştea aceea îl umplu pe Boyle de spaimă. Când deschise uşa diligenţei, se simţi uşurat văzând-o pe domnişoara Cantire stând cu un aer înţepat într-un colţ.

— Îmi pare rău că am întârziat aşa de mult, spuse el pe un ton de scuză, dar…

— Bănuiesc că nu te-a prea îndemnat inima să vii înapoi, îl întrerupse ea cu o voce care trăda un fel de jignită îngăduinţă. Nu te condamn prea tare: oriunde e mai plăcut decât în diligenţa asta sufocantă, unde am stat Dumnezeu ştie câtă vreme.

— Am fost să caut nişte apă, spuse el smerit şi ţi-am adus şi dumitale.

Îi întinse fetei plosca.

— Şi, după câte văd, ai avut plăcerea să te şi speli, remarcă ea puţin invidioasă. Cât de dichisit arăţi! Dar ce s-a întâmplat cu cravata dumitale?

El îşi duse iute mâna la gât. Cravata i se desfăcuse şi se răsucise într-o parte în timpul înfruntării cu indianul. Se roşi atât din jena pe care o încearcă un bărbat deosebit de grijuliu cu ţinuta lui, cât şi de teamă ca fata să nu descopere adevărul.

— Şi acolo ce mai ai? adăugă fata arătând spre şal.

— Una din mostrele mele, pe care în timpul transferului au scos-o din diligenţă şi au uitat-o, spuse el volubil. M-am gândit că s-ar putea să-ţi prindă bine dacă se mai răcoreşte.

Ea se uită cu îndoială la şal şi-l puse cu grijă deoparte.

— Doar nu vrei să spui că-ţi laşi lucrurile aşa, la îndemâna oricui! Spuse fata pe un ton cam certăreţ.

— Ba da, nu trebuie să pierd ocazia de a face niscaiva vânzări, ştii, explică el zâmbind.

— Dar plimbarea asta n-a fost prea profitabilă pentru

dumneata, spuse fata tăios. Eşti într-adevăr dăruit trup şi suflet meseriei dumitale!

După o pauză, fata reluă nemulţumită:

— S-a cam lăsat noaptea. Nu putem rămâne aşa în întuneric.

— Putem lua unul din felinarele diligenţei şi să-l aducem înăuntru. Sunt deocamdată tot la locul lor. Mă gândeam tocmai că, de lăsăm şi unul aprins afară, ar putea să-i ajute pe prietenii dumitale să ne găsească mai repede.

Într-adevăr, cumpănise treaba asta de mai înainte şi socotise că în felul acesta, mai degrabă avea să-i descurajeze, decât să-i invite, să se învârte prin preajmă pe indienii care ştiau de prezenţa soldaţilor prin apropiere. Fata se mai însenină şi ea când Boyle aduse felinarul înăuntru şi-l aprinse. La lumina aceea îl privi plină de curiozitate. Era uşor îmbujorat la faţă, iar ochii îi scăpărau vioi. Când omori un om, dacă nu ai obişnuinţa celor de meserie, descoperi că faptul are influenţe neplăcute asupra circulaţiei. Domnişoara Cantire simţise că plosca mirosea a whisky. Probabil că bietul om se mai întărise şi el puţin după oboseala acelei zile!

— Bănuiesc că întârzierea asta te cam supără, spuse ea ca să-l încerce.

— Câtuşi de puţin, răspunse Boyle. Nu vrei să jucăm cărţi? Am o pereche în buzunar. Putem folosi banca din mijloc drept masă şi legăm felinarul de cordonul de la geam.

De pe banca din spate unde se aciuase, fata încuviinţă într-o doară. Boyle era pe banca din faţă, iar între ei banca din mijloc servea foarte bine drept masă. Mai întâi Boyle îi arătă fetei câteva şmecherii care se puteau face cu cărţile şi pe moment interesul îi fu stârnit de un valet care când apărea în mod misterios, când dispărea din nou. Apoi se apucară să joace un fel de whist, în timpul căruia domnişoara Cantire începu să trişeze adorabil, iar domnul Boyle pierdu fără ruşine o partidă după alta. O dată sau de două ori, domnişoara Cantire se văzu silită să ducă pe furiş cărţile la gură ca să-şi ascundă căscatul, iar pleoapele albăstrui începură să i se îngreuneze. Drept urmare, domnul Boyle îi sugeră să se aşeze cât mai confortabil în colţul diligenţei, folosind cum voia

pernele vehiculului, ba şi dispreţuitul şal pe deasupra, în vreme ce el se va duce să mai ia puţin aer de noapte, plimbându-se în jurul diligenţei şi pândind întoarcerea cetei de soldaţi. Se conformară acestui plan şi Boyle fu încântat când, după un tur sau două, o găsi pe fată dormind, aşa că se întoarse mulţumit la misiunea lui de santinelă.

Se afla la oarecare distanţă de diligenţă când, din desiş, se auzi deodată un mârâit adânc ce deveni apoi urlet prelung, trezind răspunsuri asemănătoare dinspre câmpia întunecată Recunoscu îndată glasul lupilor şi îşi dădu seama care era motivul nefericit al acestor urlete: adulmecaseră cadavrele. Acum Boyle regretă că lăsase trupul indianului atât de aproape de diligenţă.

Se grăbi într-acolo când, dinspre vehicul, se auzi un ţipăt omenesc, care tocmai de aceea păru mult mai groaznic. Se repezi în direcţia aceea, la timp ca să vadă uşa dându-se în lături şi pe domnişoara Cantire repezindu-se spre el. Nu avea pic de sânge în obraz, ochii i se măriseră de groază şi tot trupul înalt şi zvelt al fetei tremura ca varga în clipa când se prinse deznădăjduită de reverele hainei lui, ca şi cum ar fi vrut să se ascundă după ele. Şopti pierită:

— Ce-a fost asta? Domnule Boyle, salvează-mă.

— Sunt lupi, spuse el în grabă. Dar nu-i nicio primejdie. N-au să te atace niciodată. În diligenţă erai în siguranţă. Hai să te duc înapoi.

Dar fata parcă prinsese rădăcini şi nu se clintea din loc, agăţându-se mai departe cu disperare de haina lui.

— Nu! Nu! îngăimă ea. Nu-ndrăznesc să mă-ntorc. Am auzit urletele acelea în somn. M-am uitat afară şi am văzut… o fiinţă îngrozitoare, cu nişte ochi galbeni şi cu o limbă ce-i atârna din gură. Iar în urmă a lăsat o duhoare greţoasă când a fugit sub roţi, drept pe sub mine. Ah! Ce-i asta? ţipă ea şi din nou groaza o făcu să se lipească de el.

Boyle o cuprinse de mijloc cu fermitate, cu o mână de stăpân. Ea păru să simtă de îndată că se afla la adăpost şi se abandonă în voia lui, doar din când în când lăsând să-i scape câte un suspin.

— Nu-i nici un pericol, repetă el cu glas voios. Lupii nu-s

prea frumoşi când te uiţi la ei, ştiu, dar nu ţi-ar fi făcut nici un rău. Fiara a adulmecat vreun cadavru prin câmpie şi probabil că s-a speriat de dumneata mai tare decât te-ai speriat dumneata de ea. Reazemă-te de mine! continuă el să-i spună, în vreme ce ea mergea împiedicându-se. În diligenţă ai să te simţi în siguranţă.

— Dar de data asta nu mă mai laşi singură, da? spuse ea şovăind îngrozită.

— Nu!

O conduse până la diligenţă, cu un aer serios, blând – stăpân pe ea, dar şi mai stăpân pe sine. Părul minunat al fetei se despletise, îl atingea pe obraz şi i se revărsa pe umăr, mireasma lui îi pătrundea nările, în vreme ce tot trupul ei mlădios, desăvârşit se lipise de al lui. O ajută să se urce din nou în diligenţă, încropi din pernele vehiculului şi din şal un fel de sofa pe bancheta din spate, şi apoi îşi reluă liniştit vechiul loc. Încetul cu încetul, fetei îi veni din nou culoarea în obraji… sau cel puţin în partea care se vedea de după batistă.

Apoi, dinspre bancheta din spate, un glas tremurător pe jumătate înăbuşit începu să-şi ceară iertare:

— Mi-e aşa de ruşine, domnule Boyle, dar… n-am putut să mă stăpânesc! A venit aşa deodată… şi a fost atât de cumplit… Nu m-aş fi speriat atât de tare de-ar fi fost vreun indian cu un cuţit de scalpat în mână… în locul fiarei aceleia! Nu ştiu ce m-a apucat… dar eram atât de singură… şi mi se părea că murisem… şi dumneata erai mort… iar fiarele veneau să mă sfâşie! Doar aşa fac ele, mai înainte ai spus chiar dumneata! Poate că visam. Nu ştiu ce-ţi închipui acum despre mine… dar n-am crezut că pot să fiu atât de fricoasă!

Boyle protestă plin de indignare. Era convins că, de-ar fi fost el adormit în locul ei şi de n-ar fi ştiut de dinainte de lupi, ar fi fost şi el la fel de înspăimântat. Trebuia să încerce să doarmă din nou… era convins că fata putea… iar el n-avea să se clintească din diligenţă până se va trezi sau vor veni prietenii ei.

Deodată fata se linişti, îşi luă batista de la gura pe care înflori un zâmbet, deşi buzele încă tot îi mai tremurau. Veni şi reacţia, iar nervii obosiţi cedară şi-i aduseră linişte şi somn.

Boyle urmări cum genele i se făcură tot mai grele, până ce rămaseră nemişcate, iar obrajii prinseră uşor culoare, aburind de somn. Buzele i se desfăcură uşor, iar respiraţia iute de mai înainte se transformă în răsuflarea regulată a celui adormit.

Fata dormea astfel mai departe, iar el, neclintit în faţa ei, începu să viseze – vechiul vis câre-i bântuie pe cei mai mulţi bărbaţi cumsecade măcar o dată în viaţa lor. Aproape că nu se mişcă deloc până ce zorii începură să poleiască în opal câmpia dezolantă, dezvăluind din nou linia orizontului şi faţa zilei; iar el se dezmetici oftând din visul pe care-l visa, apoi râse încet. Ciuli urechile să prindă, mai bine ropotul unor copite în depărtare şi, auzindu-le mai limpede, se strecură fără zgomot din diligenţă. O ceată compactă de cavalerişti se îndrepta spre ei. Porni în întâmpinarea lor şi ridică mâinile spre ei, făcându-i să se oprească la oarecare distanţă de diligenţă. Ceata compactă de călăreţi se răzleţi, lăsând să se distingă vreo duzină de cavalerişti conduşi de un tânăr ofiţer foarte dichisit, cu aer de elev de şcoală militară.

— Dacă o căutaţi pe domnişoara Cantire, spuse Boyle pe un ton calm, indiferent, să ştiţi că e în diligenţă, în siguranţă şi doarme. Deocamdată nu ştie nimic din cele întâmplate şi crede că dumneavoastră aţi luat totul din vehicul, din motive de securitate în eventualitatea unui atac din partea indienilor. A avut o noapte destul de grea şi din cauza oboselii şi din cauza lupilor care au speriat-o, aşa că am socotit că e mai bine să nu afle adevărul cât mai multă vreme. De aceea mi-aş permite să vă sfătuiesc să nu-i dezvăluiţi totul dintr-o dată.

Apoi le relată pe scurt păţaniile de care avuseseră parte, lăsând deoparte numai întâlnirea lui cu indianul. Un nou sentiment de mândrie, pe care-l încerca acum după o noapte întreagă de veghe, îl împiedica să dezvăluie chiar totul.

Tânărul ofiţer îl măsură cu toată politeţea pe care şi-o putea permite faţă de un civil ce se amestecă într-o operaţie militară.

— Sunt sigur că maiorul Cantire vă va rămâne recunoscător când va afla toate astea, spuse el curtenitor. Şi cum avem de gând să punem de îndată caii la diligenţă şi să ducem vehiculul înapoi la staţia de la Sage Wood, o să aveţi

posibilitatea să-i povestiţi singur.

— Eu nu mă întorc înapoi cu diligenţa la Sage Wood, răspunse Boyle rar. Am pierdut şi aşa vreo douăsprezece ore… ca şi lada cu mostre, la petrecerea asta în aer liber. Dar cred că maiorul Cantire ar putea să-mi facă hatârul de a-mi împrumuta unul din caii dumneavoastră până la următoarea staţie de poştă, ca să ajung la vreme şi să prind diligenţa ce merge în direcţia cealaltă. Aş putea s-o mai prind dacă aş porni imediat.

Boyle îşi auzi numele, rostit de un sergent de intendenţă pe care-l recunoscu pentru că-l întâlnise la o agenţie a firmei, adăugându-se şi cuvintele „telalul din Chicago" şi un zâmbet grăitor se întinse molipsitor pe chipurile tuturor celor din ceată.

— Prea bine, domnule, spuse ofiţerul cu o familiaritate parcă o idee mai lipsită de respect decât înainte. Puteţi lua calul şi cred că la vremea asta indienii şi-au împărţit mostrele dumneavoastră. Sergent, dă-i un cal.

Cei doi bărbaţi se îndreptară spre diligenţă. Boyle întârzie o clipă la fereastră, ca să-i arate ofiţerului pe domnişoara Cantire ce dormea încă între pernele vehiculului şi apoi se îndepărtă liniştit. O clipă mai târziu gonea peste câmpia pustie pe unul din caii soldaţilor.

Domnişoara Cantire se trezi auzind o voce cunoscută şi imediat văzu în jur chipuri pe care le ştia. Dar primele cuvinte ale tânărului ofiţer – care-i relată cu fereală cum îi urmăriseră pe indieni şi recuperaseră armele, fără să pomenească o vorbă de uciderea lui Foster şi a agentului poştal – produseră o schimbare totală pe chipul iluminat al fetei, care încruntă îndată sprâncenele.

— Dar domnul Boyle nu mi-a pomenit nimic din toate astea, spuse ea ridicându-se. Unde-i?

— Goneşte spre următoarea staţie de poştă să prindă diligenţa care merge la vale, ca să-şi aducă o nouă cutie cu mostre, îmi închipui, pentru că vajnicii indieni s-au cam servit cu generozitate cu panglicile şi horboţelele lui. Mi-a spus că a pierdut destulă vreme cu petrecerea asta în aer liber, răspunse ofiţerul zâmbind. Un tip isteţ în afacerile lui. Dar

sper că nu v-a plictisit prea mult, nu?

Domnişoara Cantire simţi cum se roşeşte şi-şi muşcă buzele.

— Îl socotesc un om deosebit de amabil şi de atent, domnule Ashford, spuse fata cu răceală. Probabil că s-a gândit că escorta ar fi putut sosi ceva mai devreme, ca să ne scutească da toate aceste necazuri. Dar era prea gentleman ca să-mi spună aşa ceva, adăugă ea înţepată, ridicându-şi oarecum nasul acvilin în vânt.

Dar cu toate astea, simţi că ultimele cuvinte ale lui Boyle o dureau adânc. Să plece aşa în grabă, fără să spună măcar o vorbă de rămas bun, sau măcar s-o întrebe cum dormise! Fără îndoială că pierduse destulă vreme şi se săturase de tovărăşia ei. Şi se gândise mai mult la preţioasele lui mostre decât la ea! La urma urmei, acesta era felul lui de a alerga după comenzi!

Mai că era înclinată să-l cheme înapoi pe tânărul ofiţer şi să-i spună cum îi criticase Boyle costumul de călătorie. Dar domnul Ashford era în vremea asta foarte ocupat cu oamenii lui în jurul, unui colţ de stâncă, printre tufişuri, ceva mai departe de diligenţă, dar nu atât de departe ca fata să nu audă ce vorbeau.

— Po’ să jur că nu era urmă de indian mort când am trecut noi pe-aici ieri! Am răscolit tot locul în jur… pe lumină… să găsim vreo urmă. Indianului i-a făcut seama cineva azi noapte. Dom’le locotenent, asta-i treaba lui Dick Boyle, că numai el e-n stare de una ca asta şi să nu scoată o vorbă ca să n-o sperie pe donşoara. Ştie el când trebuie să-şi ţină gura… şi când s-o deschidă!

Domnişoara Cantire se trase şi mai mult în colţul ei când tânărul ofiţer se întoarse şi se apropie de diligenţă. În minte îi fulgerară iar evenimentele din noaptea precedentă… lunga absenţă a lui Boyle, felul cum se întorsese roşu la faţă, cu cravata strâmbă şi cu un aer de veselie silită. Era zguduită, uluită, încurcată şi… plină de admiraţie. Şi eroul acela stătuse dinaintea ei fără să scoată o vorbă toată noaptea!

— V-a spus domnul Boyle ceva despre vreun atac al indienilor noaptea trecută? întrebă Ashford. Aţi auzit cumva

ceva?

— Numai lupii urlând, răspunse domnişoara Cantire: Domnul Boyle a părăsit de două ori diligenţa.

Fata era acum ciudat de puţin înclinată să vorbească… imitându-l, în semn de omagiu, pe eroul dispărut.

— E acolo un indian mort care se pare că a fost ucis, începu Ashford.

— Oh, te rog, nu-mi mai spune nimic, domnule Ashford, îl întrerupse fata. Şi, hai să plecăm mai repede din locurile astea groaznice. Puneţi caii la diligenţă. Nu mai pot suporta.

Dar caii fuseseră înhămaţi şi soldaţii încălecaseră pe ei ca la poştalion. Diligenţa era gata de plecare, când domnişoara Cantire strigă:

— Staţi! În clipa în care Ashford se arătă la fereastră, domnişoara se lăsase pe podeaua diligenţei, căutând ceva.

— Oh, am pierdut ceva. S-ar putea să-mi fi căzut pe drum, spuse ea roşindu-se şi respirând agitat. Trebuie să mai aşteptaţi puţin, până mă duc s-o caut. N-o să-mi ia multă vreme. Şi doar ştii că acum nu mai e nici un zor în vreme ce domnul Ashford se uita uluit la ea, fata se strecură ca o şcolăriţă din diligenţă şi o luă iute la picior, pe poteca pe care venise împreună cu Boyle cu o seară înainte. Nu merse prea mult şi dădu de florile vestejite pe care Boyle le aruncase din porunca ei.

— Pe aici pe undeva trebuie să fie! murmură ea.

Deodată scoase un strigăt de bucurie şi ridică de jos cartea de vizita pe care i-o arătase Boyle. Apoi se uită pe furiş în jur Şi, alegând o crenguţă de mirt dintre florile aruncate, le ascunse pe amândouă sub pelerină şi porni în fugă înapoi, strălucind de încântare.

— Mulţumesc, totu-i în regulă. Am găsit ce căutam, îi strigă ea lui Ashford, cu un zâmbet ameţitor, după care sări în diligenţă.

Diligenţa porni şi domnişoara Cantire, singură în ascunzătoarea ei, scoase de sub pelerină crenguţa de mirt şi, îndoind-o cu grijă în batistă, o puse în punguţa ei. Scoase şi cartea de vizită, citi de mai multe ori la rând cuvintele acelea concise care dădeau relaţii despre firmă, cercetă marginile

murdărite, le şterse cu grijă şi apoi ţinu câteva clipe cartonaşul în mână fără să clipească, cu privirea pierdută în depărtare. Apoi îl duse încet la buze, îl răsuci sul şi, desfăcându-şi o copcă, îl băgă în sân.

Iar Dick Boyle, care gonea călare spre îndepărtata staţie de poştă, nici nu bănuia că primul pas spre împlinirea visului lui nebunesc fusese făcut!

Neprihănita din Sierra.

Când diligenţa porni val-vârtej prin semiobscuritatea do pe Creasta Fugarului, toţi am rămas cu sufletul la gură. Vehiculul nu era nici el decât o imensă umbră masivă; felinarele laterale fuseseră stinse cu mare grijă, iar Yuba Bill tocmai smulsese cu multă politeţe trabucul din gura unui pasager de pe imperială, dornic să-şi arate în felul acesta totala nepăsare. Se auzise că banda de tâlhari a lui Ramon Martinez avea de gând să ne taie calea la cel de-al doilea urcuş şi, ca să ne poată ieşi înainte taman la vreme, când aveam să intrăm în codrul ce începea în partea cealaltă, urma să se ia după luminile noastre la trecerea peste Creasta Fugarului. Dacă puteam depăşi creasta fără să fim zăriţi şi astfel să ieşim din pădure înainte de a ajunge şi ei acolo, atunci eram scăpaţi. De se luau după noi, avea să urmeze o goană nebună, dar atunci balanţa înclina în favoarea noastră.

Hodoroaga aceea imensă se legăna dintr-o parte în alta, se hurduca, sălta prin gropi, se arunca înainte, însă Bill ţinea drumul de parcă, aşa cum spusese în şoaptă omul cu poşta, ar fi fost în stare să pipăie şi să adulmece şleaul pe care nu-l mai putea vedea. Ştiam că uneori ne aplecam primejdios de mult peste marginea prăpăstiilor ce se prăvăleau câte o mie de picioare bune până în vârful pinilor californieni din vale, dar ştiam că şi Bill ştia treaba asta. Capetele abia zărite ale cailor, vârâte unul în celălalt din cauza hăţurilor strânse fără milă, păreau să despice întunericul ca lama unui plug pe care nu-l slăbea o clipă din mână. Chiar şi ropotul copitelor celor şase bidivii se auzea ca un zvon monoton, îndepărtat, nedesluşit.

Apoi am trecut creasta şi ne-am avântat în bezna şi mai adâncă a codrului. Acum părea că nu noi ne mişcăm, ci doar noaptea fantomatică gonea pe lângă noi. Caii se

scufundaseră în apele repezi ale râului Lethe; deasupra lor nu se zărea decât partea de sus a diligenţei şi silueta ţeapănă a lui Yuba Bill. Dar nici în acele momente groaznice goana n-a slăbit. Părea că Bill nu-şi mai bătea capul să conducă bidivii, ci se mulţumea doar să-i îndemne la fugă, ca şi cum drumul harabalei imense era ales de cu totul altă mână. Un vorbăreţ imprudent întrebă în şoaptă ce-ar fi fost dacă ne întâlneam cu vreo altă diligenţă, lucru care ne îngheţă sângele în vine. Spre uimirea noastră, Bill auzi totul. Şi am fost şi mai uimiţi când l-am auzit şi răspunzând.

— N-ar fi decât o goană grumaz lângă grumaz care mai întâi ne-ar duce-n iad, făcu el liniştit.

Dar am respirat uşuraţi – Bill glăsuise! Aproape îndată drumul se lărgi şi începu să se ghicească un şleau cât de cât vizibil înaintea noastră. Copacii care mărgineau drumul rupseră rândurile şi se dădură deoparte, unul după altul; ieşisem la larg, pe un platou, scăpasem fără să fim zăriţi sau urmăriţi, după câte se părea.

Cu toate acestea, în timpul discuţiilor care se stârniră odată cu aprinderea felinarelor, în cursul comentariilor, fíritisirilor şi impresiilor pe care le schimbau acum fără nicio reţinere călătorii între ei, Yuba Bill păstră o tăcere nemulţumită şi chiar bosumflată. Cele mai grozave laude aduse priceperii şi curajului său nu treziră nicio replică.

— Bănui că pe bătrân îl cam mâncau palmele a încăierare şi acum e dezamăgit, spuse un călător.

Dar cei care ştiau că Bill nutrea dispreţul adevăratului bărbat de acţiune pentru orice încăierare fără sens, doar de dragul încăierării, erau mai mult sau mai puţin îngrijoraţi şi nu-l slăbeau deloc din ochi. Bill continuă să mâne caii mai departe în acelaşi galop încă vreo patru-cinei minute, încruntat şi gânditor, dar lucindu-şi ochii scrutători pe sub pălăria trasă pe sprâncene şi abia după aceea îşi mai muie atitudinea ţeapănă şi începu să se mişte nerăbdător.

— Te necăjeşte cumva ceva, Bill? îl iscodi poştaşul în taină.

Bill îşi ridică privirea cu o uimire uşor dispreţuitoare.

— Nu pen’ ce mi se poate-ntâmpla de-acu-ncolo. Nu prea mă dumiresc eu ce s-a petrecut până aici. Văz că banda lui

Ramon a ieşit la vânat şi, dac-a ieşit, nu văz pen’ ce nu s-a luat după noi.

— Simplu ca bună ziua, pen’ c-am fost mai isteţi ca ei şi i-am păcălit, se băgă în vorbă un pasager de pe imperială. Au tot zăbovit degeaba să vadă felinarele diligenţei pe creastă, nu le-au văzut, ne-au pierdut de clienţi şi am trecut. Cam aşa mă bate pe mine gândul.

— Bănui că şuguieşti, aşa-i? întrebă Bill plin de politeţe.

— Nu.

— Fiindcă-i un jurnal de ăla hazliu la Frisco, ce plăteşte parale bune pen’ chestii de-astea, ş-am văzut eu acolo lucruri şi mai proaste.

— Haide, Bill, n-o lua nici chiar aşa, spuse călătorul uşor întărâtat de chicoteala celorlalţi tovarăşi. Atunci, de ce-ai mai stins felinarele?

— Păi, făcu Bill posomorât, poat’ pen’ că n-aveam poftă să vă văz trăgând ca apucaţii în primul tufan care s-ar fi întâmplat să vi se năzărească, de spaimă, că se mişcă, ca să-i faceţi să ne ia ei pe noi la cătare.

Această explicaţie, deşi nesatisfăcătoare, nu era chiar atât de absurdă, aşa că ne-am hotărât s-o acceptăm râzând. Cu toate astea, Bill îşi reluă atitudinea visătoare de mai înainte.

— Cin’ s-a urcat la Culme? îl întrebă el deodată pe neaşteptate pe poştaş.

— Derrick şi Simpson de la Izvorul Rece şi unul din băieţii de la „Excelsior”, răspunse poştaşul.

— Şi fetiţa aceea de prin ţinutul Pike, care s-a suit la Teşitura lui Dow cu toate calabalâcurile ei. N-o trece cu vederea, adăugă ironic de pe imperială un alt pasager.

— O ştie careva din cei de-aici? continuă Bill trecând cu vederea ironia.

— Mai bine l-ai întreba pe judecătorul Thompson. A fost atât de atent cu ea, că i-a făcut rost de un loc taman lângă fereastră şi a avut grijă de toate boccelele ei.

— I-a făcut rost de un loc la fereastră? repetă Bill.

— Da, că cică voia zor nevoie să vadă dumneaei totul, iar de puşcături zicea că nici că-i pasă.

— Da, se băgă în vorbă al treilea pasager şi i-a purtat de

grijă atât de-al dracului, că atunci când i-a căzut fetei inelul prin paie, a aprins şi un chibrit în ciuda poruncilor tale, ştii şi l-a ţinut aşa, aprins, ca să-şi găsească fata inelul. Şi asta taman când treceam prin pădure. Am văzut eu toată tărăşenia pe geam, că mă aplecasem spre roţi cu arma în mână gata de tras. Şi judecătorul Thompson n-are nicio vină că nu ne-am dat de gol din cauza chestiei ăsteia afurisite şi nu ne-am ales cu câteva gloanţe din partea bandiţilor.

Bill mârâi scurt, dar continuă să mâne caii mai departe, fără să mai comenteze sau măcar să arunce o privire celui care vorbise. Eram la mai bine de jumătate de milă de staţia de poştă de la răscruce unde urma să schimbăm caii. În depărtare se vedeau licărind lămpile staţiei, iar pe culmile din răsărit se bănuia o părere de lumină care vestea zorile. Am intrat într-un brâu de pădure când, deodată, de pe o potecă care părea să meargă paralel cu noi ieşi în galop întins un călăreţ. Toţi am tresărit; numai Yuba Bill îşi păstră calmul acela posomorât al lui.

— Noroc! făcu el.

Străinul îşi abătu calul spre noi, în vreme ce Bill mai slăbi goana. Părea să fie unul din cei care cărau poveri cu calul sau vreun catârgiu.

— Nu te-a buzunărit nimeni când ai trecut creasta? îl întrebă Bill înveselit.

— Nu prea, i-o întoarse cărăuşul râzând şi el. Nu duc cu mine nicio comoară. Dar văz c-aţi scăpat şi voi cu bine. V-am zărit când treceaţi Creasta Fugarului.

— Ne-ai zărit? făcu Bill scurt. Doar stinsesem toate luminile.

— Da, da’ atârna ceva alb la fereastră, o batistă sau o basma de femeie, bănui. Era ca un punct mişcător pe coasta muntelui şi fiindcă mă tot uitam într-acolo să vă văd, după basmaua aia m-am dumirit că voi eraţi.

Noapte bună.

Şi porni departe în trap grăbit. Ne-am uitat unii la alţii şi apoi am încercat să zărim în întuneric chipul lui Bill, dar el nu scoase o vorbă şi nici nu clinti până când nu zvârli hăţurile din mână în clipa în care ne-am oprit dinaintea staţiei. Pasagerii de pe imperială au coborât în grabă, iar poştaşul era pe cale

să-i urmeze, când Bill îl apucă de mânecă.

— ’Nainte de-a pleca, am eu aşa un gând să cercetez dimpreună cu tine mai de aproape staţia asta şi călătorii.

— Da’ de ce? Ce s-a-ntâmplat?

— Păi, făcu Bill scoţându-şi alene una dintre mănuşile acelea enorme ale lui, când ne-am pornit noi să dansăm prin pădure colo sus, am zărit un bărbat, cum te văz şi cum mă vezi, ridicându-se din desiş. Am crezut că ne-a sunat ceasul şi că bandiţii aveau să înceapă balul, când văz deodată că se trage cumva înapoi, face un semn, iar noi ne strecurăm pe lângă el nevătămaţi.

— Şi?

— Şi asta-nseamnă, răspunse Bill, că diligenţa a fost făcută scăpată-n noaptea asta.

— Bănui că n-ai nimic împotrivă la treaba asta, nu-i aşa? Socot c-am fost a’ dracului de norocoşi.

Bill îşi scoase alene şi cealaltă mănuşă.

— De trei ori pe săptămână îmi pun pielea la bătaie; pe afurisita asta de creastă, spuse el cu prefăcută umilinţă şi mulţumesc, totdeauna când sunt păsuit cât de cât. Da’ nu-mi prea vine la socoteală, adăugă posomorât, când un individ de hoţ de cai mă face scăpat. Nu, dom’le, nu-mi vine la socoteală!

Pasagerii au primit cu sentimente cam amestecate vestea. Că Bill cel mohorât poruncise ca diligenţa să mai întârzie vreun sfert de ceas, pentru a se mai strânge nişte şuruburi. Unii erau nerăbdători să-şi ia micul dejun la „Pinul Californian”, încă alţii nu se împotriveau să mai adaste până se mai lumina de ziuă, ceea ce însemna mai multă siguranţă pe drum. Poştaşului, care ştia adevărata cauză a întârzierii poruncite de Bill, îi venea greu să priceapă ce haz avea toată treaba asta. Toţi pasagerii erau figuri bine cunoscute şi orice bănuială că aceştia ar fi putut avea legături cu tâlharii era cu desăvârşire neîntemeiată. Şi nebunească; şi chiar de-ar fi fost printre ei un acolit de-al bandiţilor, prezenta acestuia, din contra, ar fi precipitat lucrurile, nu le-ar fi împiedicat. Şi apoi descoperirea acestui fârtat al tâlharilor – căruia îi datorau într-adevăr faptul că scăpaseră – şi arestarea lui ar fi fost

împotriva simţului dreptăţii, aşa cum era el înţeles în California, dacă nu chiar ilegală. Era evident că sentimentul de donquijotească onoare, pe care-l încerca acum Bill, îl făcea să bată câmpii.

Staţia de poştă era compusă dintr-un grajd, un şopron pentru căruţe şi o clădire cu trei încăperi. În cea dintâi erau încropite un fel de paturi sau locuri de dormit pentru angajaţii staţiei; în cea de-a doua era bucătăria, iar cea de-a treia, cea mai mare, era sufrageria sau sala de mese şi se folosea ca sală de aşteptare pentru călători. Nu era o staţie „de ajustare”, aşa că nu avea bar. Dar o tainică poruncă a atotputernicului Bill făcu să apară o damigeană de whisky, din care-i omeni cu generozitate şi pe ceilalţi.

Dar înşelătoarea influenţă a băuturii dezlegă limba curtenitorului judecător Thompson. Recunoscu îndată că aprinsese un chibrit pentru a o ajuta pe frumoasa din Pike să-şi găsească inelul care, de altfel, se vădi că ajunsese drept în poala ei. Fata era „o tânără minunată şi sănătoasă – adevăratul tip de femeie din Far West, dom'le – în adevăr o floare a preriei! Simplă şi neprihănita ca un prunc”. Se ducea la Marysville, bănuia el, „deşi spera să se întâlnească mai apoi cu prieteni, de fapt cu un prieten”. Era prima ei vizită într-un oraş mai mare... de fapt într-un centru mai civilizat... de când traversase preria, în urmă cu trei ani. Curiozitatea ei de fetişcană era într-adevăr emoţionantă, iar inocenţa irezistibilă.

De fapt, pentru un ţinut în care tendinţa era de a cultiva „la tinere uşurinţa şi îndrăzneala”, el o socotea o persoană „foarte deosebită”. Chiar în clipa aceea se afla în ocol, urmărind cum erau înhămaţi caii, „preferind să se, lase pradă unei sănătoase curiozităţi tinereşti, lesne de iertat, decât să asculte osanalele găunoase ale mai tinerilor călători”.

Persoana pe care o zări Bill prinsă de această preocupare, fără să aibă ceva cu totul deosebit, părea să justifice într-adevăr părerea judecătorului. Arăta ca o fată de la ţară, destul de bine coaptă, ai cărei ochi cenuşii, neprihăniţi şi gura largă şi mereu zâmbitoare exprimau o sănătoasă şi nestrămutată dragoste de viaţă, de tot ceea ce-o înconjura. În

clipa aceea urmărea cum se puneau la loc bagajele diligenţei. Deodată avu o tresărire foarte feminină când unul din cuferele ei fu zvârlit cu ceva mai puţină ceremonie pe acoperişul diligenţei, ceea ce-i oferi lui Bill un bun prilej de a interveni.

— Încet, măi, mârâi el către cel care ajuta la încărcat, doar nu zvârli bolovani. Ia fii mai cu băgare de seamă, auzi? Îs lucrurile ’mneatale, donşorică? adăugă cu o amabilitate cam aspră, întorcându-se spre ea. Par examplu, ăla-i cufărul ’mneatale?

Fata zâmbi în semn de încuviinţare, iar Bill, după ce-l dădu la o parte pe hamal, apucă în braţe un cufăr imens. Dar fie din exces de zel, fie dintr-un accident nenorocit, lui Bill îi alunecă piciorul şi se prăbuşi cu tot cu cufăr, izbându-l cu un colţ de pământ, desfăcându-l astfel din toate încheieturile şi legăturile. Era un cufăr ieftin, obişnuit, dar când se căscă, prin deschizătură lăsă să se vadă o grămadă de veşminte femeieşti, de foarte bună calitate, albe, cu danteluţe pe margini.

Tânăra scoase un strigăt şi se apropie repede de locul accidentului, dar Bill făcu adevărată risipă de scuze şi legă chiar el cu mâna lui cufărul cu o chingă şi-şi exprimă hotărârea de a pune compania să compenseze acest necaz, oferindu-i un cufăr nou. Apoi, cu un aer firesc, o întovărăşi până în uşa sălii de aşteptare, intră înăuntru. Îi găsi un loc dinaintea focului, luându-l pur şi simplu de guler pe cel mai apropiat şi mai tinerel pasager şi săltându-l de pe scaun şi, după ce o instală frumuşel pe fată şi mătrăşi pe un altul care se proţăpise dinaintea vetrei, se înfiinţă cât era de lung – vreo şase picioare – în faţa ei, o măsură de sus pe frumoasa pasageră şi scoase din buzunar lista de călători.

— ’Mneata eşti trecută colea cu numele de donşoara Mullins, aşa-i? întrebă el.

Ea ridică ochii, îşi dădu seama deodată că ea şi cel care o întreba erau acum centrul atenţiei întregului cerc de călători şi, roşindu-se uşor, răspunse:

— Da.

— Ei bine, donşoară Mullins, am a-ţi pune şi eu nişte-

ntrebări. Şi am să le zic şi eu de-a dreptul, fără ocol, dinaintea oamenilor ăstora. E dreptul meu să te iau deoparte şi să te iscodesc, dar nu-mi stă-n fire. Nu-s poliţai. Aş putea să nu te-ntreb chiar deloc, ci să fac aşa ca şi cum aş şti dinainte răspunsul, sau aş putea lăsa pe ceilalţi să te-ntrebe. Da' dacă nu-ţi vine la-ndemână, poţi să nu răspunzi. Ţi-ai şi câştigat un prieten, cel de colo… judele Thompson… care, fie că eşti de treabă sau nu, ţi-e prieten, ca dealtminteri toţi ceilalţi aici de faţă… de parcă ţi-ai fi ales singură cu mâna 'mneatale juriul. Ei bine, am o simplă întrebare de pus, asta: ai făcut sau n-ai făcut semne cuiva când am trecut acum vreo oră pe Creasta Fugarului?

În acel moment cu toţii am socotit că îndrăzneala lui Bill depăşise orice margini. Era un gest aproape necugetat să acuzi făţiş, în public, dinaintea unui grup de californieni trăiţi în cultul cavalerismului, o femeie care, pe deasupra, mai e şi atrăgătoare şi tânără. Se stârni o vizibilă mişcare de simpatie faţă de frumoasa necunoscută, în dreapta ei se auzi un uşor murmur, dar tocmai acea nemaipomenită îndrăzneală îi făcu pe toţi să rămână împietriţi de uimire.

Judecătorul Thompson, cu un zâmbet împăciuitor, începu:

— Zău, Bill, ar trebui să protestez în numele acestei tinere…

Dar, spre consternarea tuturor, frumoasa împricinată, ridicând ochii spre cel ce-o acuzase, răspunse cu acea ezitare uşoară ce pare izvorâtă dintr-o sinceră sfiiciune:

— Am făcut!

— Hm, făcu judecătorul Thompson iute – adică… ăăă… ai scos batista pe geam, din nebăgare de seamă, am văzut şi eu… s-ar putea spune chiar că-n joacă… dar asta fără să însemne ceva anume…

Fata, măsurându-l pe cel care încerca s-o scuze astfel cu o privire în care se împletea în mod ciudat mândria şi enervarea, răspunse scurt.

— Nu, am făcut semne cuiva!

— Cui? o întrebă Bill grav.

— Tânărului cu care urmează să mă căsătoresc.

Privirea severă a lui Bill reteză pe dată agitaţia şi chicoteala

care se stârni printre cei mai tineri pasageri.

— De ce i-ai făcut semne? continuă el s-o întrebe.

— Ca să-i dau de ştire că-s aici şi că totu-i în regulă, îi răspunse tânăra, roşindu-se treptat şi mai tare şi vădind tot mai multă mândrie.

— Şi ce anume-i în regulă? întrebă Bill.

— Că n-am fost urmărită şi că ne putem deci întâlni pe drum, dincolo de staţia lui Cass de pe creastă.

Ea ezită o clipă şi apoi cu şi mai multă mândrie şi un fel de tinerească cutezanţă, urmă:

— Am fugit de-acasă ca să mă mărit cu el. Şi am de gând s-o fac. Nimeni nu mă poate împiedica. Tatei nu-i place fiindcă-i cam scăpătat, iar tata are ceva hani. El ar vrea să mă mărit cu un bărbat pe care nu-l pot suferi şi a venit cu o groază de haine şi tot felul de alte lucruri ca să mă ademenească.

— Şi ’mneata le-ai luat şi le-ai pus în cufăr să te duci cu ele la bărbatul celălalt? făcu Bill posomorât.

— Da, fiindcă el e sărman, i-o întoarse fata cu îndrăzneală.

— Şi numele tatălui ’mneatale-i tot Mullins? continuă Bill.

— Nu-i Mullins. Numele acela mi l-am luat eu, spuse ea şovăind cu aceeaşi sfiiciune.

— Da’ atunci care-i?

— Eli Hemmings.

Un zâmbet de uşurare plin de înţeles trecu de la unul la altul. Faima de zgârie-brânză şi cămătar a lui Eli Hemmings, poreclit Jupuitorul, trecuse dincolo de Creasta Fugarului.

— Pasul pe care-l faceţi acum, domnişoară Mullins, e deosebit de grav, lucru pe care cred că nu mai trebuie să vi-l spun eu, interveni judecătorul Thompson, cu un aer serios, oarecum părintesc, în care noi am fost deosebit de încântaţi să detectăm şi o nepotolită afecţiune. Bănui că dumneata şi logodnicul dumitale aţi cântărit bine lucrurile. Departe de mine gândul să mă amestec în viaţa a doi tineri sau să le pun sentimentele fireşti la îndoială. Dar aş putea, oare să întreb şi eu… ăăă… ce ştii dumneata despre… tânărul pentru care sacrifici acum atât de mult şi, poate, îţi pui în joc tot viitorul? De-o pildă, îl ştii de multă vreme?

Aerul uşor încurcat, de om care se străduie să priceapă,

aducând foarte mult a uimire copilărească, ce se întipărise pe chipul domnişoarei Mullins la începutul acestui discurs, se transformă într-un zâmbet plin de uşurare şi înţelegere şi ea răspunse iute:

— Da, cum să nu, de un an încheiat.

— Şi apoi, continuă judecătorul zâmbind şi el, are vreo înclinaţie… se ocupă de afaceri…?

— Da, cum să nu, e încasator, răspunse fata.

— Încasator?

— Da, adună bancnote… ştiţi… bani, continuă ea, cu o copilărească nerăbdare. Nu, nu pentru el… că el, sărmanul Charley, n-are bani niciodată… Pentru firma la care lucrează. Şi-i o muncă tare, tare cumplită. Zile şi nopţi în şir trebuie să alerge pe drumuri proaste şi pe vreme nenorocită. Uneori, când se strecura pe la fermă de dragul meu, era atât de trudit că de-abia mai putea să se ţină în şa, nicidecum să mai stea în picioare. Şi pe deasupra mai trebuie să se şi primejduiască foarte mult. Uneori oamenii sunt crânceni şi nu vor să-i dea banii, o dată au tras şi cu puşca în el rănindu-l la o mână şi s-a târât sărmanul până la mine şi l-am îngrijit de s-a vindecat. Dar el nu pune toate astea la inimă. E tare viteaz… şi e tot atât de bun.

Laudele ei sunau atât de sincer, încât ne-a tulburat şi ne-a câştigat simpatia tuturor.

— Şi pentru care firmă adună el banii? întrebă judecătorul cu blândeţe.

— Nu ştiu exact… că n-a vrut să-mi spună. Dar bănui că-i vorba de firma unui spaniol. Vedeţi, făcu ea câştigându-ne încrederea cu zâmbetul ei neprihănit, dar oarecum viclean şi răutăcios, ştiu fiindcă mi-am aruncat o dată ochii pe o scrisoare primită de el din partea firmei, în care i se spunea să-i dea bătaie şi să fie gata de drum a doua zi. Mi se pare că numele era Martinez… da, da, Ramon Martinez.

În tăcerea mormântală care se lăsă – o tăcere atât de adâncă de se auzea cum îşi scuturau hamurile caii din ocolul aliat destul de departe – unul dintre băieţii mai necopţi de la „Excelsior” izbucni în hohote isterice de râs, însă asupra lui se abătu privirea cruntă a lui Yuba Bill care-i luă piuitul şi-i

îngheţă rânjetul pe faţă. Fata păru să nu bage de seamă nimic. Continuă furată de amintiri, cu entuziasmul îndrăgostitei:

— Da, e-o treabă tare grea, dar mi-a spus să nu-mi pese că, îndată ce ne căsătorim, o s-o lase baltă. Ar fi putut să se scuture de slujba asta şi mai înainte, dar de la mine n-a vrut să ia bani, nici măcar ceea ce i-am spus că pot scoate de la tata. Nu e felul lui. E tare mândru… chiar de-i sărac… ăsta-i Charley. Păi, nu voiam să iau decât banii mamei, pe care mi i-a lăsat ea la Banca Savin… fiindcă aveam dreptul… şi să-i dau lui, dar el nici să nu audă! Dac-ar şti, n-ar suferi să iau cu mine nimic din ce-am adus. Şi cum vă spuneam, toată ziua-i călare, când încoace, când încolo şi-i tot mai istovit şi mai amărât, ba tot mai jigărit şi palid, ca o arătare şi mereu îngrijorat de treburile lui. Şi când ne întâlneam mai departe prin crângul de miazăzi, sau în vreo poiană mai ferită, una două îl vedeam sărind în picioare şi-l auzeam: „Acum, Polly, trebuie să mă cam duc”. Dar, când era cu mine, totdeauna încerca să se arate vesel şi bine dispus. Păi, socot că pentru ca să poată veni în pădure, la poalele Crestei Fugarului, să vegheze asupra mea, cred că trebuie să fi alergat călare mile şi mile la şir şi numai ca să vadă că eram în siguranţă. Şi, martor mi-e Dumnezeu, că i-aş fi pus semnalul şi aş fi aprins o lumină chiar dacă ar fi fost să mor în clipa următoare… Asta-i. Vedeţi câte ştiu eu despre Charley… de-asta am fugit de-acasă… de-asta alerg să ajung la el şi nu-mi pasă dacă ştie cineva sau nu. Şi nu vreau decât s-o fi făcut mai dinainte… şi aş fi făcut-o dacă… dacă…mi-ar fi cerut-o. Acum ştiţi totul!

Se poticni, rămase cu sufletul la gură. Şi amuţi. Apoi chipul ei zâmbitor, plin de neastâmpăr, suferi una din acele prefaceri născute dintr-o tinerească emoţie: se întunecă copilăresc de iute, o fulgerătoare tremurare trecu peste el şi veni… ploaia!

Cred că gestul acesta puse capac stării generale de descurajare. Ne-am uitat zâmbind cam strâmb unii la alţii şi ne-am luat acea poză de superioritate masculină pe care şi-o iau bărbaţii când simt al naibii de tare cât sunt de neajutoraţi în astfel de momente. Am început să ne uităm pe fereastră, să ne suflăm nasul şi să îngăimăm unii către alţii: „Auzi-colo”,

„Ca să vezi” şi ne-am simţit tare uşuraţi, deşi aparent oarecum miraţi, când Yuba Bill – care se întorsese cu spatele la frumoasa fată şi se tot chinuia să dea cu piciorul în buştenii din vatră – s-a repezit deodată la noi şi ne-a expediat pe toţi afară, în mijlocul drumului, lăsând-o pe domnişoara Mullins singură.

Apoi o porni alături de judecătorul Thompson şi rămase cu el câteva minute; se întoarse la noi, ne ceru tuturor pe tonul lui tiranic o desăvârşită discreţie faţă de subiectul aflat în discuţie, intră din nou în clădirea staţiei, apăru alături de fată, reteză scurt uşoara noastră izbucnire de veselie idioată la vederea chipului ei nevinovat, din nou luminos şi îmbujorat, se urcă pe capră şi, în clipa următoare, porneam la drum.

— Deci, ea habar n-are cu ce se ocupă drăguţul ei, aşa-i? întrebă plin de nerăbdare poştaşul.

— Nu!

— Eşti sigur că face parte din bandă?

— Nu se poate şti precis. S-ar putea să fie vreun tip de prin Yalo care-o fi dat de bucluc la Sacramento, l-or fi curăţat ăia şi-o fi rămas lefter şi-o fi ales banda drept loc de scăpare. Se vorbeşte că în ziua aceea la Kelley s-a arătat şi-o mutră nouă… vânat pe cinste şi cum în distracţia aia s-au mai slobozit şi nişte plumbi mai mari, poa’ că şi-a încasat şi el porţia şi asta se loveşte taman cu ce ne spunea fata despre mâna lui. Ştii, dacă el e omul, atunci mi-a ajuns mie la ureche că-i feciorul unui grangure de predicator, flăcău din tagma celor greu de stăpânit, care şi-a făcut de cap în Frisco până n-a mai rămas nici cămaşă pe el. Ăştia-s din soiul cel mai afurisit, greu de dat pe brazdă când au apucat o dată să calce strâmb. Ca să am un tovarăş la locul lui, cumsecade, adăugă Bill gânditor. Dă-mi mie pe feciorul unuia care-a fost spânzurat!

— Şi acum ce-ai de gând să faci?

— Asta depinde de individul care-i iese fetei înainte.

— Bănui că nu ai de gând să pui mâna pe el, nu-i aşa? Ar însemna să ne purtăm destul de urât cu amândoi.

— Nu-ţi mai răci gura de pomană, Jimmy! Numai eu şi judele o să ne chinuim cu duhul pungaşului ăluia tânăr şi

vesel, când s-o abate după fata asta… şi-o să-i dăm noi nişte învăţături pe cinste. Dacă s-arată c-a înţeles ce-i păcatul şi are de gând s-o apuce pe cărările Domnului, atunci pe el şi pe fată-i nuntim zor nevoie, la prima staţie de poştă, iar judele-o să le facă serviciul ăsta pe degeaba. Şi atunci toată tărăşenia cu fugitul de-acasă s-aranjează cum trebuie şi lista noastră de călători va fi şi ea în regulă… pun prinsoare.

— Şi chiar îţi închipui că el are să se lase aşa pe mâna dumitale?

— Polly o să-i facă semne că totu-i în ordine.

— Aha! făcu poştaşul.

Cu toate astea, în câteva minute cei doi oameni parcă-şi schimbară starea sufletească. Poştaşul privea înainte cuprins de îndoieli şi cu o mutră dezaprobatoare şi chiar cinică, pe când încordarea de pe chipul lui Bill se mai muie şi se putea vedea chiar ceva ce aducea a zâmbet palid în vreme ce mână plin de încredere, fără şovăire, caii mai departe. Deşi acum se revărsa deplină şi radioasă asupra culmilor, lumina zilei era încă sfioasă şi tulbure în văile prin care treceam. În cabane şi pe la cele câteva ferme care arătau că locurile erau tot mai populate, era încă aprinsă lumina. Întunericul părea şi mai adânc în crângul în care ajunseserăm şi unde, din partea judecătorului Thompson, aflat înăuntru în diligenţă, lui Bill i se înmână o hârtie, iar acesta începu îndată să-şi strunească bidiviii. Apoi diligenţa se opri la o întretăiere cu un drumeag.

În aceeaşi clipă, domnişoara ’Mullins cobori uşurel din vehicul şi, după ce-i făcu semn de rămas bun judecătorului care o ajutase să coboare pe treptele scării, o luă spre întretăiere şi dispăru în semiîntunericul ce mai domnea încă acolo. Spre surprinderea noastră, diligenţa rămase pe loc în aşteptare, Bill ţinând nepăsător hăţurile în mână. Trecură cinci minute… o veşnicie când aştepţi… şi până şi pe chipul lui Bill, care nu te prea îndemna să pui întrebări fără rost, se putu citi că liniştea începea să-l apese. Tăcerea fu ruptă deodată de o voce necunoscută, care răsună din spatele diligenţei, de pe drum:

— Luaţi-o înainte… venim şi noi.

Diligenţa porni. De îndată auzirăm zgomot de roţi înapoia

noastră. Ne-am răsucit cu toţii gâturile înapoi să desluşim şi noi cât de cât despre cine era vorba, dar în lumina care abia începea să se limpezească, n-am putut vedea decât o şaretă ce venea la oarecare distanţă în urma noastră, iar în şaretă două siluete. Bineînţeles, Polly şi drăguţul ei! Am sperat că vor trece pe lângă noi ca s-o ia înainte. Dar vehiculul, deşi tras de un fugar iute, se menţinea mereu la aceeaşi distanţă şi era limpede că cel care mâna caii nu avea de gând să ne satisfacă deloc curiozitatea. Poştaşul se întoarse în cele din urmă spre Bill.

— Ăsta-i omul de care spuneai? întrebă el plin de nerăbdare.

— Aşa bănui, făcu Bill laconic.

— D’acum ce-i împiedică s-o şteargă frumuşel amândoi? continuă poştaşul revenind la vechea lui neîncredere.

Bill făcu semn spre lada diligenţei şi zâmbi cam întunecat.

— Calabalâcurile.

— Aha! făcu poştaşul.

— Asta-i, adăugă Bill. Şi-o să ne agăţăm şi noi de danteluţele şi fleacurile alea până isprăvim treaba şi se face balul, taman cum am face de-am fi tat-su. Şi, asculta la mine, flăcăule, adăugă deodată întorcându-se spre poştaş, ba mai mult decât atât, ai să expediezi cuferele fetei mai departe, la Sacramento şi o să le lipeşti etichetele firmei tale şi-o să-i dai doar recipisele şi hârtiile, tocmai ca să nu poată pune prea repede mâna pe zestre. Asta o să-l ţină pe dumnealui departe de ispită, iar lucrurile n-or să prea fie la îndemâna bandei, până ce s-or vedea copiii scăpaţi la liman, printre oameni aşezaţi. Atâta vreme cât tat-tu mare, cu păr alb, sau, ca să fiu mai bine priceput, bătrâna sugativă îmbibată de whisky cunoscută sub numele de Yuba Bill, o să stea pe capra asta, continuă el făcând cu ochiul în mod diabolic către poştaş şi-o să se bage-n horă ca să căpătuiască o pereche aflată la începutul vieţii, n-ai să poţi spune vreodată că n-a fost salon, îşi plăteşte poliţele de fiecare dată! Unde-i el cu mâna, e şi Domnul cu mila.

Când, la o bătaie de puşcă, se iviră pe platoul hotelului staţiei de poştă de la „Pinul Californian” şi cele câteva

locuinţe împrăştiate ici şi colo, care se vedeau acum destul de bine în lumina tot mai puternică a dimineţii, şareta o zbughi deodată pe lângă noi – dar atât de repede încât chipurile celor doi dinăuntru abia s-au putut distinge în trecere – şi păstră continuu o distanţă de vreo douăsprezece lungimi până ajunse la uşa hotelului. Fata şi însoţitorul ei au sărit iute jos şi, până să ajungem noi, au dispărut înăuntru. Era limpede că nu voiau să ne satisfacă şi nouă curiozitatea şi au reuşit pe deplin.

Pofta de mâncare a călătorilor, stârnită şi de aerul tare de munte, s-a dovedit mai puternică decât curiozitatea şi, în clipa când se opri diligenţa, cei mai mulţi dădură buzna în salon îndată ce se auzi clopoţelul pentru masă şi se îmbulziră să ocupe un loc, fără să se mai gândească la perechea ce dispăruse, nici la judecătorul Thompson şi la Yuba Bill, care şi ei se făcuseră nevăzuţi.

Cealaltă diligenţă, către Marysville şi Sacramente, aştepta şi ea, fiindcă „Pinul Californian” marca limita parohiei lui Bill, aşa că diligenţa cu care veniserăm până aici nu mergea mai departe. Dar, după vreo douăzeci de minute, în hol şi pe verandă se stârni o zarvă sărbătorească şi-şi făcură apariţia Yuba Bill şi judecătorul. Acesta din urmă, cu o subliniată grijă şi atenţie, o conducea pe domnişoara Mullins, iar Yuba Bill îl însoţea pe tovarăşul ei spre şaretă.

Ne-am repezit cu toţii la geam să-l vedem mai bine pe misteriosul necunoscut şi probabil ex-tâlhar, a cărui viaţă avea să fie legată de cea a frumoasei noastre tovarăşe de călătorie. Dar mi-e teamă că am încercat cu toţii aceleaşi sentimente de dezamăgire şi îndoială. Era arătos şi chiar destul de şlefuit, iar în plus mai era şi tânăr şi vânjos. Dar în înfăţişarea lui dăinuia ceva pe jumătate sfios şi pe jumătate sfidător şi arăta marcat de un fel de nelinişte pânditoare, care nu era nici prea plăcută şi nici nu stătea bine unui mire cu o astfel de mireasă. Chipul deschis, vesel, neprihănit al fetei, ce radia în jur o încredere plină de fericire, de simplitate, reuşi până la urmă să ne înmoaie din nou inimile şi să compenseze defectele tânărului ei partener. Am început să le facem semne cu mâna şi cred că, de nu se abăteau asupra noastră

ochii atoatevăzătorului Yuba Bill, i-am fi petrecut şi cu trei rânduri de urale. Era mai bine aşa, pentru că în clipa următoare am fost chemaţi dinaintea acelui tiran slab de înger. L-am aflat într-un salonaş separat, unde stătea împreună cu judecătorul lângă o masă pe care erau o carafă şi câteva pahare. După ce ne-am strecurat înăuntru unul după altul plini de nerăbdare şi s-a închis uşa, el ne învălui pe toţi cu o privire în care se citea că nu era încă sigur dacă să ne ierte sau nu.

— Dom'lor, făcu el tărăgănat, în dimineaţa asta aţi fost cu toţii faţă la o mică tărăşenie, iar judele de colo spune că acum, fiindcă s-a isprăvit, să nu vă lăsăm în neştiinţă. Nu prea văd eu să fie asta treaba voastră, fir-ar să fie, dacă-i vorba să vorbim. Da' fiindcă judele socoate că toţi sunteţi părtaşi la povestea asta, v-am poftit înăuntru să luaţi, acum la despărţire, un pahar în sănătatea domnului şi doamnei Charley Byng… căre-au şi pornit în călătoria lor de nuntă. Şi nu-i treaba nimănui ce ştiţi sau ce bănuiţi despre individul ăla, iar eu, din partea mea, nu dau pe toată tărăşenia o ceapă degerată, însă judele ţine morţiş ca toţi să vă juraţi chiar acum că nu o să suflaţi o vorbă. Asta-i părerea lui. Dac-ar fi după mine însă, continuă Bill cu şi mai multă miere în voce şi aparentă bunăvoinţă, apăi atunci n-aş zice decât aşa în treacăt, fără multe fasoane, că de prind cumva pe vreun neisprăvit uitat de Dumnezeu, mai greu de cap, pe care l-o împinge nevoia să-şi scape gura la vale…

— Numai o clipă, Bill, interveni judecătorul Thompson, zâmbind cu gravitate, lasă-mă să le explic eu. Cred că înţelegeţi cu toţii, domnilor, făcu el întorcându-se spre noi, strădaniile emoţionante depuse până acum de prietenul nostru aici de faţă, pentru a se ajunge la ceea ce socotim noi a fi un fericit sfârşit al chestiunii. Vreau, de asemenea, să-mi exprim, ca om de meserie, părerea că nu există nimic care să vă împiedice, ca buni cetăţeni ce sunteţi şi cu frica legii, să-i împliniţi rugămintea. Mai vreau să vă spun că nu ştirbiţi cu nimic legea, deoarece nu există nicio dovadă că domnul Byng ar fi comis vreo nelegiuire în trecut, decât ceea ce aţi aflat de pe buzele neprihănite ale logodnicei sale, pe care legea

acestui pământ le-a pecetluit pentru totdeauna, acum fiind de fapt gura soţiei sale, iar, în plus, ceea ce ştim noi acum despre actele sale îl absolvă de orice vină, dacă nu cumva chiar şi acestea sunt în afara oricărei blamări… Pe scurt, în baza unor astfel de dovezi nu ar putea fi acuzat de nici un judecător şi nici un juriu nu l-ar putea condamna. Şi dacă mai adaug că mireasa este majoră, că nu există nicio dovadă că ar fi fost influenţată de către mire s-o apuce pe căi greşite, ba mai degrabă din contra, că eu, ca om al, legii, am fost onorat să împlinesc ceremonia căsătoriei, socot că veţi, încuviinţa şi veţi face promisiunea cerută „de dragul miresei” şi veţi bea un pahar, urându-le la amândoi o viaţă fericită.

Nu mai trebuie să spun că ne-am supus cu bucurie şi chiar am reuşit să-i smulgem lui Bill un mormăit de mulţumire. Cei mai mulţi din acel grup, care urmau să pornească mai departe cu diligenţa spre Sacramento şi-au luat rămas bun, iar când i-am însoţit pe verandă, am văzut cum erau puse în celălalt vehicul cuferele domnişoarei Polly Mullins, care se aflau sub protecţia peceţilor şi a etichetelor atotputernicei companii a poştelor. Apoi biciul pocni, diligenţa se puse în mişcare şi ultima urmă a acelei aventuroase perechi dispăru în norul roşiatic de praf, stârnit de roţi.

Însă pe chipul lui Bill continuă să dăinuie neofilit zâmbetul plin de morocănoasă satisfacţie pentru sfârşitul fericit al acestei poveşti. Îşi încălca până şi obişnuita lui măsură în ceea ce privea băutura şi, stând comod cu spatele spre mijlocul încăperii părăsite de ceilalţi, se vădi nemaipomenit de vorbăreţ faţă de poştaş.

— Vezi ’mneata, începu el să-şi depene prietenos aducerile aminte, când moş-tu cel bătrân, Bill, se înhamă la o treabă ca asta, apoi nu se mai opreşte până nu o vede împlinită. Da’, fătul meu, a fost şi o clipă când mi s-a părut că m-am împotmolit! Când ne-am pus noi în gând să-l facem pe flăcău să-i mărturisească pe loc fetei ce hram poartă. Dacă faţa s-ar fi tras înapoi sau ar fi zvârlit speriată ca un cal nărăvaş, sau măcar ar fi şovăit o clipă, i-am fi lăsat individului numai cinci minute, cum scrie la carte, să se scoale, să-şi ia rămas bun de la fată şi să spele putina, iar apoi am fi luat-o şi pe ea şi

calabalâcurile ei şi le-am fi dus plocon înapoi lui tat-su. Da' când colo, sărmana n-a scos decât un strigăt subţirel, a sărit în sus şi s-a aruncat la pieptul lui, lăsându-se pradă tuturor năbădăilor, acu' râzând, acu' plângând şi toată vremea bolborosind că nimic nu-i poate despărţi. Oh! Doamne! Zău că mi s-a năzărit că el era şi mai lovit de toată tărăşenia asta. O clipă a părut că, după câte se întâmplaseră, n-avea acum să se mai însoare cu ea, da' a trecut şi asta şi apoi i-am căsătorit zdravăn, cum scrie la carte… pariu! Cred că i-a ajuns şi lui câte nopţi a tot pierdut pe coclauri până acum. Şi chiar dacă cei pe unde s-or aşeza ei nu s-or procopsi cu cine ştie ce concetăţean de vază, în schimb banda lui Ramon Martinez s-a mai împuţinat cu unu'.

— Ce-i cu banda lui Ramon Martinez? se auzi o voce puternică şi calmă.

Bill se întoarse iute. Era vocea şefului districtual al companiei poştelor – om de o neobişnuită tărie de caracter şi unul dintre puţinii pe care Bill îi recunoştea drept egali – care tocmai intra în bar. După haina şi pălăria lui moale, pline de praf, se vedea că tocmai în dimineaţa aceea se întorcea dintr-o inspecţie.

— Nu te deranja, Bill, spuse el mergând spre bar ca răspuns la gestul de invitaţie al lui Bill. Pe drum e puţină zarvă. Şi ce spuneai despre banda lui Ramon Martinez? Doar n-ai dat peste vreunul din ei, nu-i aşa?

— Nu, răspunse Bill, clipind uşor din ochi, în vreme ce ridica ostentativ paharul în dreptul luminii.

— Şi nici n-o să ai norocul să mai dai de vreunul, adăugă şeful sorbindu-şi pe îndelete băutura, pentru simplul motiv că banda e pe ducă. Şi nu fiindcă ar duce lipsă de ocupaţie, că mai au ei ce face din când în când, ci pentru că le vine tot mai greu să se scuture de dobânda muncii lor. De când au intrat în vigoare noile instrucţiuni către toţi agenţii de schimb, de a afla de unde provine aurul, fie că-i praf sau lingouri, după cum vezi nu prea mai pot scăpa de pradă. Toţi membrii bandei sunt cunoscuţi ca nişte cai breji la toate oficiile şi i-ar costa mult prea mult să năimească un om de paie sau un intermediar mai ca lumea. Tot aurul acela de râu, în solzi, pe

care l-au săltat de la compania „Excelsior” poate fi identificat de parcă ar purta marca firmei. Singuri nu-l pot topi, nu-i pot momi nici pe alţii să facă asta, nici nu-l pot expedia spre oficiile *Mint* sau *Assay* din Marysville şi Frisco, fiindcă acolo nu-l primesc fără certificatele şi peceţile noastre. Iar noi nu luăm nicio încărcătură nedeclarată de pe traseele din zona lor de operaţii, decât de la persoane şi agenţi cunoscuţi. Dar ştii şi tu toate poveştile astea cât se poate de bine, Bill. Ca şi dumneata de altfel, nu-i aşa? se adresă el brusc poştaşului.

Probabil că din cauză că fusese luat prea repede şi pe nepregătite, poştaşul înghiţi prost, aşa că fu apucat de o criză de tuse şi, în vreme ce punea paharul pe masă începu să se bâlbâie:

— Da… sigur… domnule… fără-ndoială…

— Aşa că vezi, reluă vesel şeful, sunt cam la mare ananghie. Şi cea mai bună dovadă e faptul că în ultima vreme n-au mai jefuit decât cuferele obişnuite ale pasagerilor. Într-una din zilele trecute, au jefuit un transport lângă Teşitura lui Dow şi au săltat o groază de bagaje. A trebuit să mă duc şi eu acolo să văd despre ce era vorba. Afurisit să fiu dacă n-au luat o mulţime de farafastâcuri de haine muiereşti de nuntă de la perechea aia de bogătani care s-au căsătorit nu de mult la Marysville! Pare că au scăpătat tare, au ajuns destul de jos, nu-i aşa? Au ajuns la steril, la piatră goală. Ce ziceţi?

Poştaşul se întoarse neliniştit spre Bill care, după ce înghiţi pe nerăsuflate ce mai rămăsese în pahar, rămase nemişcat uitându-se ţintă pe fereastră. Apoi îşi trase alene una din mănuşile lui mari.

— Când ai fost pe-acolo, începu el tărăgănat, dar cu mare grijă de a articula cuvintele, l-ai cunoscut cumva din întâmplare pe bătrânul Şapte-piei, pe Hemmings?

— Da, cum să nu.

— Şi pe fiica lui?

— N-are nicio fată!

— Niciun fel de neprihănită copilă blândă a naturii? insistă Bill, galben la faţă, ţeapăn ca un mort, începând să aibă o bănuială diabolică.

— Nu. Aşa cum ţi-am spus, n-are nicio fată. Bătrânul

Hemmings e un burlac înrăit. E prea josnic ca să mai sufere pe altcineva prin preajma lui.

— Da’ nu cumva ştii şi pe câţiva din bandiţi? continuă Bill cu şi mai multă tărăgăneală în voce.

— Cum să nu. Ştiu câţiva. Pe Pete Franţuzul, Bob Indianul, Joe Hawaianul, Stillson Chiorul, Brown cel Blând, Jack Spaniolul şi vreo doi-trei mexicani.

— Şi n-ai cunoscut cumva un individ cu numele de Charley Byng?

— Nu, îi răspunse şeful, cu un uşor aer de oboseală, aruncând o privire nerăbdătoare spre uşă.

— Un individ negricios, dichisit, cu nişte ochi negri, lunecoşi şi mustaţă întoarsă? continuă Bill cu o încăpăţânare rece, fără nicio inflexiune în voce.

— Nu. Ascultă, Bill, mă cam grăbesc… dar bag seamă că vrei să-ţi închei distracţia înainte de a ne despărţi. Ia spune-mi, ce-i cu gluma asta?

— Adică, ce vrei să spui? întrebă deodată iute Bill.

— Ce vreau să spun? Păi bine, bătrâne, doar ştii la fel de bine ca şi mine. Mi l-ai zugrăvit pe Ramon Martinez în carne şi oase, ha-ha-ha! De data asta, Bill, nu mă păcăleşti tu pe mine. Eşti isteţ şi şugubăţ, da’ de data asta nu ţi-ai găsit omul.

Dădu din cap şi se îndepărtă râzând, plin de veselie. Bill se întoarse cu faţa împietrită spre poştaş. Deodată o lucire poznaşă îi scăpără în privirea aspră. Se aplecă spre tânăr şi-i spuse în şoaptă cu vocea lui răguşită, chicotind:

— Da’, la urma urmei, ştiu că i-am făcut-o şi eu.

— Cum?

— L-am potcovit bine de tot, de nu mai scapă el, cu diavoliţa aia mică, mincinoasă şi afurisită.

Soţii doamnei Skaggs.

Lumina soarelui se arătă în cele din urmă şi la poalele munţilor. Dar, la răsărit de Angel, masele întunecate ale Sierrei au fost timp de o oră conturate cu foc şi pară şi, după obiceiul locului, dimineaţa a venit cu două ore mai devreme, odată cu sosirea diligenţei care coborâse dinspre Placerville. Noaptea rece, uscată, fără picătură de rouă, obişnuită în California, încă mai adăsta prin canioane şi prin râpele de la poalele Muntelui Table. Chiar şi pe munte aerul era încă tăios, de unde şi imperioasa nevoie a unui remediu pentru a alunga frigul adunat de-a lungul întregului drum, care-i dădu brânci barmanului de la staţie, încă chior de somn, să pornească printre butelcile şi paharele lui de vin.

De fapt, s-ar putea spune că primul semn de viaţă s-a stârnit în încăperea barului. În sicomorii de pe marginea drumului s-au pornit pe sfadă vreo câteva păsărele, dar cu mult înainte de asta s-a auzit în salonul din „Mansion House” clinchetul paharelor şi gâlgâitul sticlelor, încă şi acum încăperea mai era luminată de o amărâtă de lampă spânzurată de tavan şi arătând, bineînţeles şi mai jalnică după ce arsese toată noaptea gazul, precum unul dintre chefliii din Angel cu care semăna uimitor de mult şi care abia mai pâlpâia şi mai sfârâia şi el, ţintuit în scaunul aflat taman sub lampă, asemănare atât de, bătătoare la ochi încât atunci când primele raze ale soarelui reuşiră să răzbată prin fereastră, barmanul, dintr-un sentiment de consecventă compasiune, i-a scos la aerisit pe amândoi o dată.

Apoi, soarele se ridică mândru. Îndată ce trecu de piscurile dinspre răsărit, începu, după cum îi era obiceiul, să-şi trimită nemilos razele peste Angel, făcând termometrul să urce douăzeci de grade în tot atâtea minute, alungând catârii către umbra săracă a gardurilor şi îngrăditurilor, încingând ţărâna

roşiatică şi reîncepându-şi atacul neobosit asupra ieşindurilor ascuţite ale scutului convex de pini care apărau Muntele Table. Către ora nouă, într-acolo se retrase toată răcoarea, iar cei ce se aflau pe imperială îşi cufundară feţele încinse în umbra lor înmiresmată ca într-o apă.

Vizitiul de pe diligenţa Wingdam avea boala să şfichiuiască bine caii, ca să intre în Angel în goana aceea nebună pe care o ilustrau pentru ochii omenirii naive gravurile în lemn din barul hotelului, încercând astfel să o convingă că acela ar fi fost mersul obişnuit al respectivului vehicul. Expresia rezervată şi dispreţuitoare a vizitiului, ca şi încruntătura foarte oficială şi mişcările domoale pe care le afişa când stătea pe capră, apăreau şi mai subliniate în momentul când în jurul diligenţei se înghesuiau tot felul de gură-cască, încât numai cei mai cutezători îndrăzneau să-i adreseze vreo vorbă. De data asta însă distinsul judecător Beeswinger, membru al adunării naţionale, se bizui, poate că puţin cam în pripă, pe puterea poziţiei sale oficiale.

— Aduci vreo noutate politică de pe unde vii, Bill? întrebă el, în vreme ce acesta din urmă cobora alene din înaltele sale sfere, fără ca expresia sau manierele sale să sufere vreo modificare.

— Nu mare lucru, răspunse Bill cu subliniată gravitate. Preşedintele Statelor Unite nu şi-a venit nici pân-acu-n fire de când ai dat bir cu fugiţii şi n-ai catadicsit să primeşti locul ăla de ministru. În toate cercurile de politichie e mare întristare pe chestia-asta.

Ironia, chiar şi trântită în felul acesta supărător, era ceva prea obişnuit în Angel ca să mai stârnească un zâmbet sau o încruntare. Bill intră alene în bar, întâmpinat de o linişte seacă, mormântală, în care nu supravieţuia decât o timidă undă de entuziasm.

— Ni' de rândul ăsta nu l-ai repezit încoa' pe aghentul ăla al lui Rotsehikl? se interesă barmanul într-o doară, aducându-şi şi el astfel contribuţia la tonul general al conversaţiei.

— Nu, răspunse Bill scurt după adâncă chibzuinţă Mi-a zis că nu-şi îngăduie să cântărească mai de-aproape concesiunea aia a lui Johnson, fără ca mai întâi să întrebe şi Banca Angliei.

Acest, domn Johnson, la care se face referire aici, fiind de faţă taman în persoana sfârşitului chefliu pe care barmanul îl vânturase afară nu de mult şi cum era binecunoscut că pretinsa concesiune nu prezenta nici un interes pentru nici un acţionar, toată lumea se aştepta ca această evidentă provocare să stârnească un răspuns. Şi omul răspunse declarând pur şi simplu că el în pahar are să-şi mai pună „şi ceva mai dulce”, aşa că o porni cam nesigur spre bar, de parcă ar fi acceptat o invitaţie oficială în acest sens. Spre onoarea lui Bill, trebuie pomenit că el nu făcu nici un efort pentru a corecta această greşeală. Ci din contra ciocni plin de gravitate un pahar cu el, îi aruncă într-o doară: „încă un cui în coşciugul tău!” – veselă urare la care se raliară în glumă şi ceilalţi cu: „Să s-aleagă oale şi ulcele”, după care omul dădu pe gât băutura cu o singură mişcare abilă din cot şi din cap şi se simţi mai întremat.

— Ce faci, şefule? făcu Bill deodată punând paharul jos. Acolo-mi eşti?

Era vorba de un băietan care se fistici când înţelese că rangul acesta lui îi fusese acordat; se retrase pieziş către uşă şi, oprindu-se acolo, începu să-şi lovească pălăria de tocul uşii, afişând o nepăsare pe care o contraziceau ochii destul de poznaşi lăsaţi în jos şi obrajii roşii ca focul. Poate că de vină era statura, poate o anume notă angelică a trăsăturilor sau expresia feţei care inspira încredere, dar băiatul nu arăta a avea nici pe jumătate vârsta pe care o avea de fapt, adică paisprezece ani.

Toţi cei din Angel îl cunoşteau. Era o prezenţă familiară în acea aşezare şi subiect de discuţii sau de dojană, fie că i se acorda titlul folosit de Bill, fie că i se spunea Tom Islington, după numele tatălui său adoptiv. Adeseori încăpăţânarea, lenea şi inexplicabilele sale prieteşuguri fuseseră obiect de discuţii aprinse. Cei mai mulţi dintre oamenii de seamă îl socoteau predestinat spânzurătorii, o minoritate nu prea de soi se bucura de prezenţa lui fără să-şi bată prea mult capul cu viitorul care-l aştepta, iar pentru unul sau doi întunecatele prorociri ale majorităţii nu erau nici lucru prea nou, nici motiv de îngrijorare.

— Ai ceva pentru mine, Bill? îl întrebă puştiul mai mult din obişnuinţă, cu aerul că repeta o formulă glumeaţă pe care Bill o înţelegea perfect.

— Ceva pentru tine! se auzi ca un ecou vocea lui Bill cu o prefăcută severitate, de asemenea bine înţeleasă de Tommy. Ceva pentru tine? Nu! Şi, după cât mă duce pe mine capul, n-o să fie nimic pentru tine atâta vreme cât te aţii prin baruri şi-ţi părăduieşti timpul tău preţios cu tot felul de târâie-brâu şi beţivani. Şterge-o!

Acest reproş fu însoţit de un gest la fel de categoric – Bill apucă o carafă în mână – în faţa căruia băiatul se retrase, fără să-şi piardă deloc buna dispoziţie. Bill se duse după el până la uşă.

— Al naibii să fiu de nu s-a pornit cu beţivul ăla de Johnson, adăugă el după ce se uită pe drum.

— Şi mă rog, ce tot aşteaptă el, Bill? îl întrebă barmanul.

— Carte de la mătuşă-sa. După mintea mea, cam trebuie să-şi scoată din cap gândul ăsta. Îmi miroase mie că vor să se cam scuture de el.

— Aici trăieşte mai mult degeaba şi s-a dat la trândăvie, se băgă în vorbă membrul adunării naţionale.

— Păi, începu Bill care nu suferea ca nimeni altul decât el să-i persecute protejatul, văzând 'mnealui că n-are a se aştepta la vreo slujbuliţă din partea unui prea luminat membru al adunării, cre' şi eu că s-a dat la trai leneş.

După ce-i trimise această săgeată de despărţire, făcând coarda arcului să zbârnâie fără vreun rost anume, ci numai pentru a-i arăta puterea ofensivă, Bill făcu cu ochiul barmanului, îşi puse alene o pereche de imense mănuşi de piele, care lăsau impresia că ar avea degetele rănite şi bandajate, se îndreptă spre uşă fără să se uite la nimeni, strigă: „Toată lumea sus!” cu un aer neglijent de supremă indiferenţă, fără să se uite dacă se dăduse sau nu curs acestei invitaţii, se săltă pe capră şi arse bice cailor, luând-o din loc cu totală nepăsare.

Şi poate că a făcut bine să plece, pentru că de îndată discuţia luă un curs cu totul lipsit de respect faţă de Tom şi rudele lui. Nu se mai făceau aluzii, ci se spunea pe şleau că

pretinsa mătuşă nu era alta decât propria lui mamă şi asta în vreme ce se amintea că pretinsul unchi nu avea la această înrudire o prea mare contribuţie, după cum socotea moral şi necesar târgul acela plin de nazuri. Mintea târgului socotea de asemenea că Islington, tatăl adoptiv, care primea o sumă oarecare, după câte se spunea pentru creşterea băiatului, îi păstra ca pe un fel de răsplată pentru discreţia dovedită de el faţă de aceste fapte.

— Nu. Se prea omoară el cheltuind banii cu Tom, întări barmanul care părea să aibă ştiinţă de starea cheltuielilor lui Islington.

Numai că la vremea aceea, o anumită lâncezeală îi cuprinsese pe cei care luau parte la discuţie, aşa că barmanul se întoarse de la trăncăneala aceea uşuratică la mult mai serioasele lui îndatoriri profesionale. Era mai bine că Bill plecase, fiindcă altfel înclinaţiile sale didactice de moment ar fi fost stârnite şi mai mult de comportarea protejatului său. Fiindcă Tom în vremea asta ajunse la ocolul de cai de lângă „Mansion House”, după ce-l dusese mai mult în spinare pe Johnson, care se dovedise cam nesigur pe picioare şi pe deasupra îl mai şi apucase un chef ciudat de a se repezi din când în când să treacă de partea cealaltă a drumului încins de soare. În cel mai depărtat colţ al ocolului era o pompă şi o adăpătoare pentru cai. Într-acolo îşi duse Tom tovarăşul, fără să spună o vorbă, dar dând, se pare, ascultare unui vechi ritual. Ajutat de băiat, Johnson îşi scoase haina şi legătoarea de la gât, îşi băgă gulerul cămăşii înăuntru şi-şi puse cu seriozitate capul sub gura pompei. Cu acelaşi aer serios şi preocupat, Tom îşi luă locul la mânerul pompei. O vreme, liniştea solemnă şi comică nu fu tulburată decât de clipocitul apei şi de scârţâitul regulat al pompei. Apoi, urmă o pauză, în care Johnson îşi duse mâna la cap – cu apa şiroind pe el – îl pipăi cu un aer critic de parcă ar fi aparţinut altcuiva şi îşi ridică ochii spre tovarăşul său.

— Ar trebui să se ducă, spuse Tom ca răspuns la acea privire.

— Iar de nu-i venim ăsteia de hac nici aşa, răspunse Johnson cu îndărătnicie, ca şi cum s-ar fi scuturat de orice

răspundere în această privinţă, atunci asta-i, altceva nu-i de făcut!

Ăsteia se referea la o anumită schimbare în fizionomia lui Johnson şi-i venise de hac tocmai îndeletnicirea de care s-a pomenit. Sub jetul de apă fusese băgată ditamai căpăţâna, acoperită cu o claie de păr de culoare nedefinită, nişte obraji aprinşi, buhăiţi, o faţă fără expresie şi nişte ochi holbaţi şi injectaţi. De sub jet apăru un cap mult mai mic şi de cu totul altă formă, un păr negru, lins, lucios, o faţă palidă, cu obrajii scobiţi şi nişte ochi vii şi neliniştiţi. În ascetul tras la faţă, plin de nerv care se ridică de la adăpătoarea cailor, nu mai rămăsese aproape nici urmă din Bachusul care îngenunchease acolo cu câteva clipe mai înainte. Oricât era Tom de obişnuit cu acest spectacol, nu se putu stăpâni să nu se uite întrebător la adăpătoare, ca şi cum s-ar fi aşteptat să mai vadă în băltoacele acelea cu apă puţină măcar o urmă cât de mică din fostul Johnson.

Un brâu îngust de sălcii, arini şi castan porcesc – doar un biet franj al mantiei verzi care îmbrăca umerii Muntelui Table – înconjura ocolul. Cu destulă iuţeală, cei doi se traseră într-acolo, ca să profite chiar şi de bruma aceea de umbră şi să se ferească de soarele necruţător. Nu ajunseră prea departe când deodată Johnson, care mergea repede înainte, se opri, îşi îndreptă umerii şi se întoarse spre tovarăşul său cu un interogativ „Hâm!”

— N-am scos o vorbă, îi răspunse Tommy liniştit.

— Cine-a zis c-ai scos? replică Johnson aruncându-i iute o privire şmecheră. Cum să nu, ni’ tu n-ai zis nimic, ni’ eu. N-a vorbit nime’. Cum ţi-a căşunat c-ai vorbit? continuă el, uitându-se curios în ochii lui Tommy.

Zâmbetul care plutea de obicei în privirea lui Tommy se şterse îndată, băiatul se apropie iute de tovarăşul său şi-l luă de braţ, fără o vorbă.

— Cum să nu, ni’ n-ai scos o vorbă, Tommy, spuse Johnson cu un aer dezaprobator. Nu eşti tu băiatu’ ăla care să-şi râdă de-o bătrână sugativă ca mine. D-aia ţin eu la tine. Asta-m văzut eu în tine încă de la-nceput. Mi-am zis: „Iaca un băiat care n-are să râdă de tine, Johnson! Po’ să te laşi cu toată

nădejdea în el, chiar la vremea când nu mai po’ să ai încredere ni’ măcar într-un barman”. Io-te asta mi-am zis eu. Hm?

De data asta Tommy, prudent, se făcu a nu băga de seamă întrebarea, aşa că Johnson continuă:

— Da’ de-ar fi să te iscodesc eu altă întrebare, ai să-ţi râzi de mine sau nu, Tommy?

— Nu, răspunse băiatul.

— De-ar fi să te-ntreb, îi dădu Johnson mai departe fără să-i pese de răspunsul de mai înainte, în vreme ce în ochi i se aprinse o lucire neliniştita, iar buzele începură să fie stăpânite de un tremur nervos, de-ar fi să te-ntreb, de-o pildă, dacă ăl de-a trecut e iepure… ei? … ai să zici c-a fost sau n-a fost, după cum îi şi cazul. Şi n-ai să-ţi râzi de bătrân din pricina asta, nu-i aşa?

— Nu, răspunse Tommy încet, a fost un iepure.

— Da’ de-o fi să te-ntreb, făcu mai departe Johnson, de nu cumva avea, să zicem de-o pildă, o pălărie verde cu pan’lică galbenă, n-o să râzi de mine şi să zici că avea, adăugă el luându-şi un aer şi mai şmecher, de nu cumva chiar avea, aşa-i?

— Nu, răspunse Tommy, sigur că n-aş zice. Da’ vezi, chiar aşa a fost.

— Aşa a fost?

— Aşa! repetă Tommy cu tărie. O pălărie verde cu panglică galbenă… şi… şi o rozetă roşie.

— Eu n-am reuşit să văd ro… rozeta, spuse Johnson chibzuind încet şi adânc, dar cu un oarecare aer de uşurare. Da’ asta nu-nseamnă că n-a avut, ştii! Hm?

Tommy se uită calm la tovarăşul său. Pe fruntea lui cenuşie apăruseră broboane mari de sudoare, ca şi pe la rădăcina părului lins. Mâna de care-l ţinea se scutura spasmodic şi o simţea rece şi umedă, iar cealaltă, care era liberă, făcea nişte mişcări vagi, fără rost, dezarticulate, ca şi cum ar fi fost ataşată la un mecanism stricat. Fără să pară că dă vreo atenţie acestor manifestări, Tommy se opri şi, aşezându-se pe un buştean. Îl făcu pe tovarăşul sau să stea alături. Johnson se supuse fără o vorbă. Deşi părea ceva fără importanţă,

probabil că nici un alt incident al acestei ciudate tovărăşii nu trăda mai bine modul cum acest puştan pe jumătate efeminat, cam nepăsător, însă foarte calm, reuşea să-l stăpânească pe bărbatul îndărătnic, nefiresc de agitat.

— Da’ nu se prea cuvine, făcu Johnson după o pauză, slobozind un hohot de râs care nu sună nici vesel, nici muzical, ci sperie doar o şopârlă care se uita cu sufletul la gură la cei doi, nu se prea cuvine ca un iepure să umble cu pălărie, Tommy… nu-i aşa?

— Păi, răspunse Tommy fără să-i tresară un muşchi pe faţă, uneori poartă, alteori nu poartă. Jivinele astea-s fiinţe tare ciudate.

Şi apoi Tommy se avântă plin de însufleţire, dar mi-e teamă că foarte departe de adevăr şi de crezare, să vorbească despre obiceiurile faunei din California şi o ţinu aşa până-l întrerupse Johnson.

— Da’ de şerpi, Tommy, ce zici, ei? spuse bărbatul uitându-se ţintă spre pământ cu o privire pierdută.

— Îs şi şerpi, reluă băiatul, da’ ei nu muşcă… cei puţin nu ăia pe care-i vezi tu. Uite-l!… Nu mişca!… Unchiule Ben, nu mişca! Acu’ a plecat. Zic că-i vremea să-ţi iei doctoria.

Johnson se ridică iute ca şi cum ar fi vrut să sară pe buştean, dar Tommy la fel de iute îl apucă de braţ cu o mână, scoţând în acelaşi timp cu cealaltă o sticlă din buzunar. Johnson se opri şi aruncă o ochire la sticlă.

— De zici tu aşa, fiule, glăsui el cam poticnit, în timp ce degetele-i nervoase apucau sticla, atunci spune tu gata!

Duse sticla la gură şi trase o duşcă bună, în timp ce băiatul îl urmărea cu o privire critică.

— Gata! făcu Tommy deodată.

Johnson tresări, se roşi la faţă, dar înapoie sticla îndată. Culoarea care-i apăruse în obraji nu se ofili, ochii îi deveniră mai puţin neliniştiţi, iar când porniră amândoi mai departe, mâna care se odihnea pe umărul lui Tommy era mai fermă.

Drumul lor trecea pe la poalele Muntelui Table – o potecă ce şerpuia printr-o pustietate sălbatică ce-ar fi putut părea virgină şi necălcată de om de n-ar fi fost cele câteva cutii de stridii, tinichele de la praful de copt, sticle goale, evident

lăsate la „mal” de refluxul primului val de colonişti. În coaja crestată de vreme a trunchiului unui enorm pin atârnau câteva smocuri de păr cenuşiu, smulse în trecere vreunui grizzly, dar printr-o ciudată alăturare la picioarele copacului odihnea o sticlă goală în care fusese un bitter nemaipomenit – capodopera unei civilizaţii foarte igienice, împodobită cu blazonul unei atotvindecătoare republici. Un şarpe cu clopoţei scoase capul dintr-o cutie în care fusese tutun şi pe care strălucea încă silueta viu colorată a unei dansatoare foarte la modă. Iar puţin mai încolo pământul era crăpat, brăzdat – domnea un talmeş-balmeş de copaci doborâţi, se vedeau urmele unui stăvilar risipit, o grămadă de pământ amestecat cu pietriş, o cabană primitivă şi terenul concesionat de Johnson.

Cabana era un adăpost destul de rudimentar împotriva ploii şi a frigului şi se deosebea foarte puţin de natura sălbatică şi primitivă din jur. Avea naturaleţea unei vizuini de sălbăticiune, dar fără să ofere acelaşi confort şi fără să fie la fel de pitorească. Chiar şi păsările care bântuiau pe-acolo după mâncare trebuie să se fi socotit arhitecţi mai pricepuţi. Era neînchipuit de murdară şi nu arăta a se mai putea face ceva în plus în sensul acesta. Emana un miros greu, de lucru învechit, în duda faptului că materialul din care era făcută părea destul de nou. Când stătea în umbră, avea un aer nespus de posomorât, iar soarele o vizita numai îndurerat, din întâmplare, fără nicio tragere de inimă, ca şi cum i-ar fi fost lehamite de atâtea încercări zadarnice câte făcuse ca să-i mai îndulcească conturul sau măcar să-i mai dea un pic de culoare.

Terenul concesionat pe care-l lucra Johnson în perioadele când era treaz prezenta acum vreo şase galerii primitiv săpate în coasta muntelui şi la gura fiecăreia odihnea câte o grămadă de rocă spartă şi de pietriş. Toate vădeau prea puţină pricepere în ale meşteşugului, nişte intenţii de organizare nu prea limpezi şi nu făceau decât să arate că cel care le începuse, le şi abandonase pe rând ca pe nişte vagi încercări. Acum slujeau la cu totul alto ceva, fiindcă atunci când soarele încinse cabana aceea neîncăpătoare până

aproape de punctul de – aprindere, făcând şindrilele lungi, dogite de căldură, să se zbârlească în sus, iar grinzile verzi de pin să verse lacrimi îmbălsămate, Tommy îl duse, pe Johnson la una din gurile mai largi şi, cu un aer plin de satisfacţie, se trânti gâfâind pe podeaua de piatră. Ici şi colo, umezeala binecuvântată ce domnea înăuntru era condensată în ochiuri liniştite de apă şi se auzeau picăturile căzând monoton, liniştitor de pe piatra de deasupra. Afară te ţintuia un soare fără culoare, sublimat, necruţător. Răstimp de câteva clipe, cei doi au rămas întinşi, rezemaţi în coate, contemplând fericiţi cuptorul din care tocmai scăpaseră.

— Ce-ai zice, începu Johnson tărăgănat, fără să se uite la tovarăşul său, ci adresându-se absent priveliştii de-afară, ce-ai zice de două jocuri cinstite, pe câte o mie de dolari?

— Saltă-le la cinci mii, răspunse Tommy gânditor aceleiaşi privelişti şi mă bag şi eu.

— Pân-acu' cu cât trebuie să-ţi viu? spuse Johnson după o lungă tăcere.

— O sută şap'ş' cinci de mii două sute cin'j' de dolari, răspunse Tommy cu un aer grav de om de afaceri.

— Păi, eu zic, continuă Johnson după ce cântări importanţa tranzacţiei, că de câştigi şi salţi banii, atunci să fie o sută ob'j'de mii, sumă rotundă. Unde-s cărţile?

Erau dosite într-o cutie veche de tablă vârâtă într-o crăpătură a stâncii, deasupra capului. Arătau slinoase şi roase de prea îndelungată folosinţă. Johnson începu să împartă cărţile, deşi mâna dreaptă îi era cam nesigură şi, după ce dădea o carte, rătăcea cu ea fără rost în jurul lui Tommy, încât numai cu un mare efort nervos reuşea s-o aducă la loc. Cu toate acestea, în ciuda neputinţei de a mânui cărţile ca lumea, domnul Johnson trase pe furiş cu atâta neruşinată stângăcie un valet de la fundul pachetului, încât Tommy fu obligat să tuşească şi să se uite în altă parte ca să-şi ascundă stânjeneala. Probabil că din acelaşi motiv tânărul partener fu obligat la rândul lui, pentru a face dreptate, să mai ia şi el o carte importantă, faţă de numărul celor din mână la care avea dreptul. Cu toate acestea jocul decurgea fără emoţii, destul de monoton. Câştigă Johnson. El însemnă partida şi

potul cu un ciot de creion pe care-l plimba cu degete tremurătoare, desenând tot felul de hieroglife într-un carneţel de buzunar. Urmă un lung răgaz, după care Johnson scoase ceva din buzunar şi-i arătă tovarăşului său. După câte se părea era o bucată de rocă de un roşu stins.

— Să zicem că ţi se-ntâmplă să dai de-o buca' de rocă d-asta, spuse Johnson tărăgănat, în ochi cu vechea lui lucire de şiretenie. Ce-ai zice tu, Tommy, că-i?

— Nu prea ştiu, răspunse Tommy.

— Te-ar bate gândul să zici că-i aur sau argint? continuă Johnson cu prudenţă.

— Niciuna nici alta! replică Tommy prompt.

— Ai zice poate că-i argint viu? Da' de-ai avea un prieten care-ar dibaci un' să te duci să scoţi câte zece tone d-astea pe zi şi fiecare tonă să ţină două mii de dolari, ai zice-atunci, de-ai vorbi cum nu vorbeşti, că asta-i o prostie, mare prostie…?

— Da' ştii un' se află? Ai dat dumneata, unchiule Ben, de filon? întrebă de-a dreptul băiatul.

Johnson se uită cu grijă în jur.

— Am dat, Tommy. Ascultă. Ştiu unde-i, da' numai înc-o bucată ca asta mai există deasupra pământului – perechea ăsteia – şi aia-i la Frisco. Şi în vreo zi, două, o să s-arate un aghent să dibuie despre ce-i vorba. Am trimis după el. Ce zici?

Acum îşi pironise ochii strălucitori, neliniştiţi pe chipul lui Tommy, dar băiatul nu se arătă nici surprins nici curios. Şi cu atât mai puţin vădi că-şi amintea că adevărul acestei părţi a relatării fusese întărit de afirmaţiile gratuite şi ironice ale lui Bill.

— Nimeni nu ştie nimic de asta, continuă Johnson şoptind înfrigurat, nimeni nu ştie nimic decât tu şi aghentul ăla din Frisco. Băieţii ăia care-şi tot caută de treabă pe-aici trece şi-l vede pe bătrân scurmând pământul, da' nu s-arată nici urmă mai bălţată, nici măcar cuarţ din cel mâncat, iar băieţii care trândăveşte pe la „Mansion House" – îl mai vede şi ei pe bătrân cum taie frunză la c'ini prin baruri toată vremea şi ei râde şi zice: „îi terminat" şi nu bănuieşte nimic. Poa' te bate gândul că acu bănuieşte ceva? îl iscodi deodată. Johnson,

aruncându-i iute o privire tăioasă şi bănuitoare.

Tommy îl privi drept în ochi, clătină din cap, aruncă cu o piatră după un iepure ce se nimerise pe-acolo, dar nu răspunse.

— Cân' te-am zărit eu întâiaşi dată, Tommy, continuă Johnson oarecum liniştit, întâiaşi dată cân' ai venit şi ai tras la pompă pentru mine, tu un străin, da' străin de tot şi pe care nu-l îmbrâncea nimic să facă treaba asta, mi-am zis eu în sinea mea: „Johnson, Johnson", mi-am zis, „uite-un puşti de nădejde. Uite-un băiat care n-o să-şi râdă de tine, un tovarăş curat şi drept"… curat şi drept, Tommy, chiar cu vorbele astea am vorbit.

Făcu o pauză apoi continuă tainic, în şoaptă:

— „Johnson, ai nevoie de capital", mi-am mai zis, „ca să dai brânci la toată afacerea şi-ţi mai trebuie şi-un tovarăş. Capital n-ai decât să ceri, da' tovarăşul tău, Johnson, tovarăşul tău uite-l dinaintea ochilor. Iar numele lui e Tommy Islington." Taman vorbele astea le-am vorbit.

Se opri şi îşi frecă palmele lipicioase de genunchi.

— Acu-s şase luni de când te-am luat tovarăş. De-atunci n-am mai stârnit nicio treabă, n-am spălat o mână de ţărână, n-am mai întors o lopată de piatră, da' m-am tot gândit la tine. „O să-mpart pe din două", mi-am zis. Când i-am scris aghentului, i-am zis juma-juma cu tovarăşul meu Tommy Islington şi el n-are de-un' să ştie de insu-i băiat sau om în toată firea.

Se trase mai aproape de băiat şi-ar fi vrut poate să-şi lase mâna pe el a mângâiere, dar până şi în această dragoste declarată sălăşluia o puternică sfială, ba chiar şi teamă, ceva nedesluşit îl oprea să facă depline confidenţe. O vagă impresie că exista o barieră ce nu putea fi trecută. S-ar putea ca uneori să fi fost oarecum conştient că, în privirea pe care Tommy o îndrepta spre el, putea citi deplină apreciere faţă de capacitatea lui mintală, un fel de bunăvoinţă critică, o slăbiciune aproape feminină. Dar nimic altceva. Starea lui de enervare fu stârnită şi mai mult tocmai de această stânjeneală; încercă mai apoi să se stăpânească, iar buzele albite de efort porniră să-i tremure, degetele i se crispau

nesigure, dând acestei încercări o nuanţă patetică şi grotescă.

— La bancă-i un act de vânzare… după toate chiţibuşurile legii… asupra a jumătate din partea mea, iar socoteala se ridică la vreo două sute cin'j' de mii de dolari… datorii la cărţi… datoria mea faţă de tine, Tommy… pricepi? spuse el şi în clipa aceea în ochi i se aprinse o lucire de viclenie de o intensitate stranie. Şi-apoi, mai e şi testamentul..

— Testament? făcu Tommy surprins şi amuzat.

Johnson se uită la el speriat.

— Hmm? mormăi el în grabă. Ce testament? Cine-a zis ceva de testament, Tommy?

— Nime', răspunse Tommy calm, fără să roşească vreun pic.

Johnson îşi trecu palma peste fruntea rece, îşi răsuci pe degete câteva fire jilave de păr şi o ţinu mai departe:

— Câteodată, când m-apucă rău ca azi, ăştia de pe-aici zice… poa' şi tu zici aşa, Tommy… că mi se trage de la whisky. Da' nu-i aşa, Tommy. E blestemele… blestemele argintului viu. Asta-i buba cu mine. Săturat! Sunt săturat cu argint-viu. Auzisem eu de asta şi mai'nainte, continuă el, încercând să-l câştige pe băiat, încă pe când citeam cărţi ruşinoase ca puştan, poa' că şi tu ai auzit. Cei ce-au de-a face cu chinovarul până la urmă ajung săturaţi, mai iute sau mai încet. Neapărat că-i ajunge o dată şi-o dată. Săturat de argint-viu.

— Şi ce-ai de gând să faci atunci? îl întrebă Tommy.

— Cân' s-arată aghentul şi încep şi eu să-mi mai umplu teşchereaua la mina asta, spuse Johnson gânditor, mă zvârl pân' la New York. Şi-i zic barmanului de la otel: „Ia află-mi-l pe cel mai mare doctor de prin împrejurimi". Mi-l arată. Şi-i zic tipului: „Săturat cu-argint-viu.., numa' de-un an… cât mă ţine afacerea?" Şi-mi zice el mie apoi: „Cinci miare şi ia două hapuri d-astea cân' te culci şi tot atât din prafurile astea la mese şi arată-te la mine din nou peste-o săptămână". Şi peste-o săptămână mă înfăţişez dinaintea lui sănătos tun şi semnez o poliţă cum ne-am înţeles.

Încurajat de o lucire de interes apărută în ochii lui Tommy, îşi continuă spusele.

— Şi iaca aşa mă-nzdrăvenesc. Şi mă-c la barman şi-i şoptesc: „Ia nimereşte-mi mie cea mai prima casă care-i de vânzare pe coclaurii ăştia”. Şi el îmi zice: „Cea mai dichisită-i a lu’ John Jacob Astor, fireşte”. Şi atunci îi zic: „Ia arată-mi-l pe tip” şi mi-l arată. Şi-i zic omului: „Cam la cât ţii ’mneata hardughia aia?” Şi omul se uită la mine de sus şi-mi zice: „Cată-ţi de drum, moşule, că mi se pare că nu eşti prea zdravăn”. Şi-i mierlesc una peste ochiul stâng şi-şi cere omu’ iertare şi-i dau pe hardughie cât cere el. Şi umplu casa numa’ cu mobilă de mahon şi cu bucate şi acolo hălăduim noi… tu şi cu mine, Tommy, numa’ tu şi cu mine.

Soarele nu mai dogorea acum coastele muntelui. Umbrele pinilor începură să se furişeze spre terenul lui Johnson, iar aerul în văgăună se făcu tot mai rece. În obscuritatea care se îngroşa tot mai mult, ochii lui străluceau tot mai tare. Reluă firul:

— Şi vine apoi şi ziua aceea cân’ facem un chiolhan pe cinste. Şi poftim guvernatori, oameni din congres, feţe alese şi tot de-alde ăştia şi-ntre ei, îl poftesc şi pe un grangure cu nasul foarte pe sus, un grangure pe care l-am cunoscut eu de mult. Da’ el nu ştie că eu îl ştiu, nici în vis nu-şi aduce aminte de mine. Şi uite-l cum vine şi se aşează taman dinaintea mea şi eu mă tot uit la el. Şi-i voios nevoie mare şi turuie într-una grangurele ăsta şi se şterge la gură c-o năframă albă şi zâmbeşte şi mi se uită drept în ochi. Şi glăsuieşte ’mnealui: „Un pahar şi cu mine, dom’le Johnson”. El îşi umple paharul, eu mi-l umplu pe-al meu. Şi ne ridicăm amândoi în picioare. Şi-i trântesc vinul şi paharul drept în mutra aia a lui zâmbăreaţă. Şi se-aruncă individul la mine… că-i tare îndrăzneţ, tare îndrăzneţ grangurele ăsta… da’ cineva îl priponeşte. Şi-l auzi că zice: „Cine-oi mai fi şi tu?” Iar eu îi zic: „Skaggs! Fir-ai afurisit să fii, Skaggs! Uită-te la mine! Ia dă-mi ’napoi nevasta şi pruncul, dă-mi banii pe care mi i-ai furat, dă-mi ’napoi numele meu de om cumsecade pe care mi l-ai furat, dă-mi ’napoi sănătatea măcinată, dă-mi ’napoi ăştia doişpe ani din urmă. Dă-mi-i ’napoi, afurisit să fii, hat iute până nu-ţi scot măruntaiele afară!” Iar el, Tommy fireşte’ nu poa’ să mi-i dea ’napoi şi-i scot măruntaiele, băiete. Îi scot măruntaiele.

Turbarea bestială din ochii lui se prefăcu deodată în lucire de viclenie.

— Şi poa’ te bate gândul că pentru asta o să mă atârne-n ştreang? Da’ n-o s-o facă ei. N-o să le dea mâna. Am să mă duc la cel mai mare avocat de pe-acolo ş-am să-i zic: „Săturat cu argint-viu… mă auzi… săturat cu argint-viu”. Şi el îmi face cu ochiul şi apoi se duce la jude şi-i zice: „Uite, dom’le, omul ăsta nenorocit nu-i răspunzător, îi săturat cu argint-viu”. Şi-aduce şi martori. Vii tu, Tommy şi le zici cum m-apucau câteodată năbădăile şi vine şi doctorul şi zice şi el cum m-a văzut şi cât de groaznic arătam şi juriul, fără să mai catadicsească să se salte de pe scaune, hotărăşte că-i vorba de o zdruncinare firească a minţii – săturat cu argint-viu.

În tulburarea acelui moment culminant, el se ridicase în picioare şi s-ar fi prăbuşit, de nu-l prindea Tommy care-l ajută să iasă la aer curat. În lumina necruţătoare de-afară se vedea că se petrecuse o mare schimbare pe chipul lui palid-gălbui, schimbare care-l făcu pe Tommy să-l apuce iute şi zdravăn şi să-l ducă spre cabană, mai sprijinindu-l, mai târându-l. Când ajunseră la cabană, Tommy îl aşeză pe un pat rudimentar, un fel de prici şi o clipă rămase aşa, privindu-l cu îngrijorare pe omul apucat de tremurături de dinaintea sa. Apoi deodată spuse dintr-o suflare:

— Ascultă, unchiule Ben, dau o fugă până-n târg… până-n târg, pricepi…, după doctor. Să nu te ridici şi să nu te mişti de-aici, cu nici un chip, până mă întorc. Mă auzi?

Johnson dădu din cap în semn de încuviinţare.

— În două ceasuri îs înapoi.

În clipa următoare era plecat.

Timp de vreo oră Johnson îşi ţinu făgăduiala. Apoi deodată se ridică în capul oaselor şi începu să se uite ţintă într-un colţ al cabanei. Tot privind începu să zâmbească, de la zâmbet trecu la vorbă, de la vorbă la ţipăt, de la ţipăt ajunse la blesteme şi apoi se porni să plângă în hohote sălbatice. După aceea rămase o vreme întins liniştit. Stătea atât de nemişcat – încât pentru un ochi omenesc ar fi părut ori adormit, ori mort. Însă o veveriţă care, îmboldită de liniştea aceea, se arătase printr-o gaură din acoperiş, se opri brusc pe o grindă

deasupra priciului, fiindcă văzuse că un picior al omului de dedesubt se mişca încet, cu băgare de seamă, spre podea, iar ochii lui erau la fel de atenţi şi de pânditori ca şi ai ei. Deodată, fără zgomot, amândouă picioarele fură pe podea. Apoi priciul trosni şi veveriţa o zbughi pe jgheabul streaşinei. Când trase cu ochiul înapoi, totul era din nou liniştit şi nici urmă de om.

O oră mai târziu, doi catârgii aflaţi pe drumul dinspre Placerville trecură pe lângă un bărbat cu părul vâlvoi, cu ochi injectaţi, cu hainele sfâşiate prin rugi de mure, mânjit de pământul roşiatic al muntelui. Îi luară urma, când deodată urmăritul se întoarse ameninţător spre cel care se apropiase mai mult, reuşi să-i smulgă din mână un pistol şi apoi iar le scăpă. Mult mai târziu, cam la ceasul când soarele scăpătase dincolo de Creasta lui Payne, prin desişul de pe coasta Pădurii Doborâte, vreascurile trosniră sub o călcătură furişă care se apropia mereu. Era după cât se pare vreo jivină a cărei siluetă, nu prea desluşită, se vedea mişcându-se încoace şi încolo în întunericul care se lăsa tot mai mult. Numai jivină putea fi după mormăitul fără noimă, mereu acelaşi, pe care-l scotea continuu. Totuşi când zgomotul se auzi mai aproape, iar mărăcinişul se dădu la o parte, se ivi o arătare aducând a om şi omul nu era altul decât Johnson.

În afară de hămăitul haitei închipuite de câini care-l urmărea, gonindu-l mereu înainte, fără îndurare şi fără răgaz, în afară de plesnetul unui fantasmagoric bici care i se încolăcea în jurul mădularelor, răsunându-i mereu în urechi şi mânându-l mai departe, în afară de urletele duhurilor necurate care colcăiau în jurul lui, Johnson nu mai era în stare să distingă decât un singur sunet adevărat: murmurul apei curgând, râul Stanislaus!

Râul îşi purta apele galbene de mâl la vreo mie de picioare mai jos. În rătăcirile minţii sale zdruncinate, omul se agăţase de o singură idee: să ajungă la râu, să intre în apă, să înoate la nevoie, numai să-l pună stavilă între el şi fiinţele care-l hărţuiau, să înece pentru totdeauna, în adâncurile sale tulburi haita aceea de duhuri, să-şi spele în apele gălbui toate petele şi urmele trecutului.

Şi iată-l sărind din stei în stei, de pe o buturugă înnegrită de vreme pe alta, de la un tufiş numai noduri şi crengi răsucite la altul, prins pentru o clipă şi imobilizat de viţele agăţătoare, sau prăbuşindu-se în văgăuni pline de praf, până când, mai căzând, mai venind de-a dura, alunecând sau împiedicându-se, ajunse pe malul râului, unde se prăvăli, se ridică, merse împleticindu-se înainte şi în cele din urmă se prăbuşi cu braţele întinse în lături pe o stâncă ce ţinea piept curentului iute al apei. Rămase lat acolo ca mort.

Deasupra coastei Pădurii Doborâte se arătară timid câteva stele. Un vânt rece, care se stârnise odată cu amurgul, le aţâţă jarul făcându-le o clipă să strălucească şi mai tare, mătură coastele încinse ale muntelui şi încreţi faţa apei. Acolo unde zăcea omul acela, râul făcea un cot brusc, aşa încât, în întunericul tot mai adânc, apa ce curgea pe alături părea să ţâşnească drept din bezna care apoi le înghiţea înapoi. Bucăţi de putregaiuri luate de ape, trunchiuri de copaci, frânturi de stăvilare – tot ce spălase râul pe multe mile în sus – apăreau o clipă mânate la vale şi apoi dispăreau îndată. Tot ce putea fi gunoi, resturi, sfărâmături îngrămădite în lungul şir de tabere de mineri sau de aşezări omeneşti, tot ce aruncă o civilizaţie cam primitivă şi fără noimă – toate acestea se arătau o clipă, erau mânate iute mai departe, ca apoi să dispară. Nu e de mirare că atunci când vântul se arunca asupra apei mâloase, valurile păreau să întindă braţe soioase spre stânca pe care zăcea omul, ca şi cum ar fi vrut să-l apuce şi pe el şi să-l măture de-acolo şi să-l poarte spre mare.

Era o linişte adâncă. În atmosfera aceea limpede, se auzi perfect sunetul unei sirene. Pe râu răsună clar zăngănitul unor pinteni şi apoi se auzi un hohot de râs dinspre Creasta lui Payne. Un ropot de copite şi zăngănitul hamurilor vestiră cu multe minute înainte apropierea diligenţei de Wingdam, care, în cele din urmă, trecu, fulgerându-şi felinarele la câţiva paşi de stâncă. Apoi, vreme de vreun ceas, totul rămase învăluit în tăcere. Deodată, deasupra crestelor, se ridică luna plină, oglindindu-se în râu. La început, scăfârlia golaşă a gorganului Pădurii Doborâte străluci albă ca un craniu. Apoi, umbrele pe care Creasta lui Payne le arunca asupra coastei

se traseră încet înapoi, vopsind în negru şi argintiu cioatele diforme, crăpăturile mâncate şi toate ieşindurile coastei Pădurii Doborâte. Alungind încet umbrele mai departe în vale, lumina lunii polei malul şi stânca şi apoi se risipi în mii de luciri pe faţa apei. Stânca era goală, omul dispăruse, iar râul se grăbea mai departe spre mare.

— E ceva pentru mine? se interesă Tommy Islington o săptămână mai târziu, când diligenţa se opri la „Mansion House” şi Bill se arătă alene în încăpere.

Bill nu răspunse, dar, întorcându-se spre un străin care intrase odată cu el, îl arătă cu o mişcare de deget pe băiat. Străinul se întoarse cu un aer pe jumătate curios, pe jumătate preocupat, ca un om de afaceri ce era şi-l măsură cu un ochi critic pe Tommy.

— E ceva pentru mine? întrebă din nou Tommy, puţin cam nedumerit de acea tăcere şi de privirea străinului.

Bill se îndreptă alene spre bar şi, rezemându-se cu spatele la tejghea, se uită la Tommy cu o privire plină de stăpânită bucurie.

— Dacă, începu el alene, o sută de miare bani gheaţă, taman acu şi un milion după aia înseamnă ceva, atunci, şefule, asta-i ce-aştepţi!

Era caracteristic pentru Angel ca dispariţia lui Johnson şi faptul că-şi lăsase toată averea moştenire lui Tommy să stârnească oarecare zarvă, dar asta fu nimic în comparaţie cu tulburarea ce se produse când se descoperi că Johnson avusese ce lăsa moştenire. Vestea găsirii unui filon de chinovar la Angel înecă toate celelalte fapte şi amănunte secundare. Prospectori din taberele învecinate dădură buzna asupra aşezării; pe vreo milă de-o parte şi de alta a concesiunii lui Johnson terenul a fost ocupat şi marcat cu ţăruşi; comerţul se învioră deodată şi, după cum suna tonul retoric din *Însemnările săptămânii* „la Angel a început o nouă eră”. „Joia trecută, adăuga publicaţia, la barul de la «Mansion House» s-au vânturat peste cinci sute de dolari”.

Despre soarta lui Johnson nu mai dăinuia nicio îndoială.

Ultima oară fusese văzut de pasagerii de pe imperiala diligenţei de noapte din Wingdam zăcând pe un bolovan de pe malul râului. Iar, după ce Finn, de la Podu Umblător al lui Robinson, recunoscu că slobozise trei focuri de revolver spre o namilă neagră ce se zbătea în apă aproape de pod, pe care el o bănuise a fi urs, problema păru să fie încheiată. Dacă perspicacitatea minţii sale era îndoielnică, agerimea sa de ţintaş nu putea fi pusă la îndoială. Părerea generală era că, după ce smulsese catârgiului revolverul din mână, Johnson o luase probabil razna, fapt care împrumută întregii poveşti o anume morală, ceea ce o făcu pe deplin acceptabilă pentru cei din tabără.

Era, de asemenea, caracteristic pentru Angel că nu se stârni nici un sentiment de invidie sau de împotrivire faţă de norocul lui Tommy Islington. Totuşi, părerea majorităţii era bine stabilită: ştiuse de la început, cu exactitate, totul despre descoperirea lui Johnson, îi acordase atenţie din interes, pentru că era calculat şi afacerist; şi, în mod cât se poate de curios, această convingere trezi pentru întâia oară, printre cei din tabără, sentimente sincere de respect faţă de Tommy.

— Nu-i el chiar aşa de zănatic. Yuba Bill a mirosit asta dintr-o ochire, spuse barmanul.

Yuba Bill fusese cel care ceruse să fie tutorele lui Tommy după ce acesta devenise moştenitorul concesiunii lui Johnson, iar pe hârtiile lui de garanţie apăreau numele celor mai avuţi oameni din – Calaveras. Tot Yuba Bill a fost cel care, atunci când Tommy a fost trimis în est să-şi completeze educaţia, l-a însoţit până la San Francisco şi, înainte de a se despărţi de el pe puntea vaporului, l-a luat deoparte şi i-a spus:

— De ţi s-o-ntâmpla vreodată să ai o nevoie de parale, Tommy, mai mult decât ţi se cuvine, n-ai decât să-mi scrii. Da' de vrei s-asculţi sfatul meu, continuă el apucat, de o bruscă răguşeală care-i mai îmblânzi asprimea vocii, nici să nu-ţi aduci aminte c-ai văzut în viaţa ta vreun şontorog de beţivan bătrân, jegos şi şubrezit, cam din cei ce-ai întâlnit mai toată vremea prin Angel... de niciunul. Tommy... de niciunul! Şi, băiete... acum... vezi. Ai grijă de tine... şi... Domnul cu tine, iar pe mine, mai cu osebire, să mă bată ca pe-un zăbăuc

prima-ntâi!

După acest discurs Yuba Bill, aruncă o privire turbată în jur, o porni la vale pe apuntamentul plin de lume, scoţându-şi agresiv un umăr înainte, se luă la harţă cu birjarul care-l aştepta şi, după ce-i făcu vânt acestui slujbaş în propriu-i vehicul, apucă chiar el hăţurile şi mână caii într-o goană turbată până la hotelul la care stătea.

— Treaba asta m-a ţinut, spunea Bill povestind întâmplarea ceva mai târziu la Angel, treaba m-a costat un fleac de v'o douj' de dolari număraţi a doua zi dis-de-dimineaţă, dinaintea judelui. Da' fac prinsoare pe cât vreţi că le-am arătat eu tipilor din Frisco cam cum se mână caii. Vreme de v'o zece minute, pe strada Mongomery a fost un bâlci de să te ţii, zău de nu!

Şi încetul cu încetul, primii descoperitori ai marelui Filon de Chinovar s-au şters din amintirea târgului Angel. Iar Calaveras n-a mai ştiut de ei. După cinci ani, până şi numele lor a fost uitat, după şapte chiar şi numele târgului s-a schimbat, după zece aşezarea s-a mutat cu totul pe coastă, iar coşurile înalte ale Topitoriilor Unite aruncau noaptea nişte scăpărări ca luminile amăgitoare din cimitire, chiar pe locul cabanei lui Johnson, iar ziua otrăveau mireasma curată a pinilor. Şi numai scăfârlia golaşă a Pădurii Doborâte se înfigea ca şi odinioară în albastrul cerului, iar la poalele ei, tot la fel ca odinioară, murmura, bolborosea neobosit şi fără odihnă râul Stanislaus care, apoi, se îndrepta grăbit spre ocean.

Zorii unei zile de miez de vară se arătau leneşi asupra Atlanticului. Nu bătea destul vânt ca să mişte aburii de pe faţa înceţoşată a mării, dar când întinderea aceea nedesluşită începu să se limpezească lăsând să se vadă un cer liliachiu, mai întâi se iviră nişte palide dungi roşietice care deveniră tot mai luminoase şi deodată se arătară a fi stele. Curând stâncile întunecate de la Greyport se iviră cu o uşoară geană de lumină şi apoi zorii inundară toată linia cenuşie a coastei pustii, iar scăpărările farului se stinseră una câte una. Apoi, din zarea de pe care se ştergea ceaţa, o sută de pânze, mai înainte invizibile, se porniră spre ţărm. Era într-adevăr

dimineaţă. Şi câţiva din cea mai aleasă societate a Greyportului, pentru că petrecuseră toată noaptea în picioare, s-au gândit că venise vremea să se ducă la culcare. Iar când cerul se lumină de-a binelea, strălucirea sa scapără deodată pe acoperişurile roşii, ţuguiate ale unei pitoreşti locuinţe ridicate lângă plajă care, printre zăbrelele ferestrelor şi de pe balcon, îşi trimisese toată noaptea asupra ţărmului lucirea lămpilor şi muzica. Lumina zilei fulgeră pe întinderea de geamuri a unei mari sere care dădea spre o pajişte foarte îngrijită, unde întreaga noapte s-au amestecat sub lucirea lunii miresmele oceanului cu ale ţărmului. Dimineaţa stârni panică printre lampioanele colorate de pe lunga verandă şi-i îmboldi pe mai mulţi bărbaţi şi femei, care se îndepărtau de geamul de la salon, să se întoarcă şi să privească afară. Lumina era atât de scrutătoare şi atât de necruţător de sinceră încât, atunci când cupeul domnişoarei Gillyflower, frumoasa între frumoase, o porni din loc, iar tânăra fără pereche îşi aruncă ochii în oglinda ovală şi-şi zări chipul, ea trase brusc în jos perdeaua de la fereastră şi, rezemându-şi umărul – cel mai alb din Greyport – de perna purpurie, se lăsă cuprinsă de somn.

— Ce trasă la faţă mai e lumea asta! Rose, dragă, arăţi aproape ca o intelectuală, spuse Blanche Masterman.

— Sper că nu! răspunse Rose, simplu. Răsăriturile astea de soare sunt tare supărătoare. Ia uite cum roşeaţa asta o face pe domnişoara Brown-Robinson să pălească de-a binelea, cu părul ei cu tot.

— Probabil că îngerilor le vine cam greu să se descurce în probleme de toaletă, cu combinaţiile astea celeste, sugeră contele de Nugat, făcând un gest plin de politeţe către cer.

— În alb se descurcă ei, mai greu e când trebuie să pozeze pentru tablourile din Veneţia, adăugă Blanche. Dar cât de proaspăt arată domnul Islington! E aproape jignitor pentru noi.

— Bănuiesc că soarele nu vede în mine nici un rival, răspunse tânărul cu oarecare rezervă. Am trăit multă vreme în aer liber şi n-am nevoie de prea mult somn.

— Ce minunat! exclamă doamna Brown-Robinson, cu o

voce joasă şi emoţionată, într-un fel anumit care îmbina primejdios entuziasmul nereţinut de la şaisprezece ani cu experienţa a treizeci şi doi. Ce minunat, într-adevăr! Ce răsărituri de soare trebuie să fi văzut şi încă în ce locuri sălbatice şi romantice! Cât de mult vă invidiez. Nepotul meu v-a fost coleg de clasă şi adesea mi-a povestit acele fermecătoare istorii pe care le-aţi relatat despre aventurile trăite de dumneavoastră. Nu vreţi să ne spuneţi şi nouă vreuna? Haideţi! Cât de sătul trebuie să fiţi de noi toţi la un loc şi de viaţa artificială pe care o ducem aici, atât de groaznic de artificială, doar ştiţi…, sublinie ea pe un ton confidenţial. Şi când te gândeşti la vremurile când colindaţi vestul sălbatic, plin de indieni, de bizoni şi urşi grizzly! Precis că aţi văzut bizoni şi urşi grizzly, nu-i aşa?

— Sigur c-a văzut, draga mea, se băgă în vorbă Blanche puţin cam ţâfnoasă, aruncându-şi pelerina pe umeri şi apucând de braţ pe îngerul ei păzitor. Încă de mic copil a fost legănat de bizoni, iar urşii grizzly i-au fost tovarăşi de joacă în pruncie. Hai, vino cu mine şi-ţi povestesc eu totul despre asta. Ce drăguţ din partea ta, îi spuse sotto vocea lui Islington în vreme ce stătea lângă cupeu, ce minunat de drăguţ din partea ta că eşti la fel ca fiinţele acelea, de care ne tot povesteşti şi nu-ţi cunoşti puterile. Ia gândeşte-te, cu experienţa şi creditul care ţi se acordă ce poveşti minunate ai putea istorisi. Ai de gând să mergi pe jos? Atunci, noapte bună!

Pe fereastră apăru de îndată o mână fină, înmănuşată şi în clipa următoare cupeul se puse în mişcare.

— Nu ţi se pare că, în cazul ăsta, Islington dă cu piciorul norocului? se întrebă căpitanul Merwin care rămăsese pe verandă.

— Poate că nu prea suportă şi prezenţa scumpei mele mătuşi pe deasupra. Dar, dacă-i vorba, el e invitat aici de tatăl lui Blanche şi aş zice că se întâlnesc ei destul de des şi aşa..

— Dar treaba asta nu ţi se pare oarecum primejdioasă?

— Poate pentru el, deşi, dacă-i vorba, e destul de mărişor şi tare ciudat. Cât o priveşte pe ea, care, cu experienţa ei, îi are

la degetul cel mic pe bărbaţii din ambele emisfere, în frunte cu Nugat cel de acolo, aş zice că un bărbat mai mult sau mai puţin tot n-o tulbură prea tare. Sigur adăugă el, astea-s vorbe stârnite de amărăciune. Dar povestea asta a mea e de anul trecut.

Poate că Islington n-a auzit aceste vorbe, iar de-ar fi auzit, criticile nu erau ceva nou pentru el. Se îndepărtă indiferent şi o porni alene pe drumul către ocean. Acolo o luă prin nisipuri către stânci; întâlnind în cale o piedică un – gard – sări pe deasupra cu deosebită agilitate, cu o uşurinţă şi o îndemânare de puştan şi tăie de-a dreptul peste o pajişte către stânci. Societatea bună din Greyport nu făcea parte dintre cei care se trezesc devreme, aşa încât spectacolul unui bărbat în haine de seară umblând pe un domeniu particular nu stârni decât indignarea rândaşilor ce trândăveau pe la grajduri şi a servitoarelor curăţele de pe verandele largi care, după arhitectura de la Greyport, dau toate, fără excepţie, spre ocean.

Numai când trecu fruntariile de la Cliffwood Lodge, faimoasa reşedinţă a lui Renwyck Masterman, deveni conştient că e urmărit de un ochi bănuitor, dar silueta deşelată care se topi iute în conac nu-l împiedică în nici un fel să-şi vadă de drum. Evitând să apuce pe drumul care ducea la reşedinţă, Islington merse mai departe pe lângă stânci, până ce ajunse la un mic promontoriu pe care era ridicat un pavilion rustic, se aşeză jos şi începu să se uite spre ocean. Imediat asupra lui se pogorî o pace infinită. În afară de locul unde valurile clipoceau leneş, spărgându-se de stâncile de la poalele falezei, în rest întreagă acea nesfârşită întindere nu era încreţită de nici un talaz, ci se ridica şi se lăsa în mari mase de apă, ritmic, de parcă ar fi dormit încă. În aer domnea o uşoară ceaţă luminoasă, care voala razele directe ale soarelui. În acea adâncă împăcare ce învăluia marea, lui Islington i se părea ca toată simţirea culturii, toată fascinaţia bogăţiei şi vraja lumii rafinate, care de ani şi ani modela acest ţărm binecuvântat, îşi revărsaseră influenţa binefăcătoare chiar şi asupra acelor întinderi. Cât de răsfăţat şi de mângâiat era bătrânul ocean! Şi adăsta linguşit, râzgâiat, sărbătorit!

Pe dinaintea ochilor îi trecu amintirea stranie a apelor tulburi ale râului Stanislaus, alergând grăbite pe lângă pinii sihastri, a liniei posomorâte a Pădurii Doborâte, amintire care, prin contrast, făcură să-i pară aproape tropicală priveliştea pajiştii catifelate, de un galben verzui şi a delicatei vegetaţii ornamentale. Iar când îşi ridică privirea, la numai câţiva paşi mai încolo, zări deodată silueta înaltă a unei fete care se uita ţintă spre ocean: Blanche Masterman.

Culesese de pe undeva o frunză imensă în formă de evantai, pe care o ţinea acum ca pe-o umbrelă, ferindu-şi de soare părul blond şi bogat şi ascunzându-şi înapoia ei ochii cenuşii. Îşi schimbase ţinuta de petrecere, încărcată generos cu tot felul de volane şi cu trenă şi-şi luase un veşmânt de inspiraţie oarecum antică, mai strâns pe corp, îmbrăcăminte care, prin sobrietatea sa, ar fi fost nepotrivită pentru nişte picioare şi nişte braţe nu atât de frumos conturate ca ale ei dar care sublinia acum delicateţea şi graţia liniilor acestei zeiţe din Greyport. Când Islington se ridică în picioare, ea se apropie de el şi-i întinse mâna cu multă francheţe, fără nicio stânjeneală. Oare îl văzuse ea mai întâi? Nu ştiu.

Se aşezară amândoi pe o bancă rustică, domnişoara Blanche continuând să privească spre ocean şi să-şi umbrească ochii cu frunza.

— Am şi uitat de câtă vreme stau aici, începu Islington, sau de nu cumva m-a prins şi somnul şi am visat. Era o dimineaţă prea minunată ca să merg la culcare. Dar dumneata ce-ai făcut?

După cum mărturisi domnişoara Blanche de după frunză, se pare că, după ce se retrăsese în iatacul ei, fusese urmărită de o insectă scârboasă cu patru aripi care sfidase şi eforturile ei şi ale cameristei de a o da afară. Apoi pe Odin, câinele spitz, îl pălise ambiţia de a zgâria cu încăpăţânare la uşă. Iar dacă se apuca de dormit dimineaţa, i se roşeau ochii. Şi mai avea şi o vizită de făcut în dimineaţa asta. Iar oceanul arăta atât de minunat!

— Mă bucur să te întâlnesc aici, oricare ar fi cauza, spuse Islington de-a dreptul, cu vechea lui sinceritate. După cum ştii, e ultima mea zi la Greyport şi e mult mai plăcut să ne

spunem la revedere sub cerul acesta albastru, decât lângă frescele tatălui dumitale. Şi, în plus, vreau să mi te amintesc ca pe o părticică din această frumoasă privelişte care-i a tuturor, decât să mi te închipui în ambianţa reşedinţei cuiva anume.

— Şi eu sunt convinsă de asta. Casele sunt un cusur al civilizaţiei, răspunse ea la fel de sincer, dar cred că n-am auzit niciodată această idee exprimată mai elegant ca acum. Unde pleci?

— Nu prea ştiu bine. Am mai multe proiecte. S-ar putea să mă duc spre America de Sud şi să devin preşedintele uneia dintre republicile de acolo… n-am preferinţă pentru vreuna. Sunt bogat, dar în partea asta a Americii care începe dincolo de Greyport domneşte prejudecata că fiecare om trebuie să muncească şi el cât de cât ceva. Prietenii mei socot că ar trebui să-mi aleg un Ideal, cu I mare, în viaţă. Dar m-am născut vagabond şi probabil că tot vagabond o să mor.

— Nu cunosc pe nimeni în America de Sud, spuse Blanche visătoare. În sezonul trecut au fost pe aici două fete de prin părţile acelea da' nu prea obişnuiau să poarte corset în casă şi nici n-aveau rochiile scrobite ca lumea. Dar dacă ajungi prin America de Sud, trebuie să-mi scrii neapărat.

— Aşa am să fac. Poţi să-mi spui şi mie numele acestei flori pe care am găsit-o în sera dumitale? Seamănă tare mult cu liliacul californian.

— Poate că-i chiar liliac californian. Tata l-a cumpărat de la un bătrân pe jumătate nebun care s-a nimerit pe-aici într-una din zile. Îl cunoşti?

Islington începu să râdă:

— Mi-e teamă că nu. Dar îngăduie-mi să ţi-l dăruiesc într-un chip mai puţin oficial.

— Mulţumesc. Adu-mi aminte să-ţi ofer la rândul meu unul înainte de plecarea dumitale… sau poate ţi-l alegi singur?

Amândoi se ridicară deodată, împinşi parcă de acelaşi impuls.

— La revedere!

Mâna ei rece, ca o floare, odihni o clipă în mâna lui.

— Vrei să-mi faci favoarea ca, înainte de a ne despărţi, să

dai o clipă frunza aceea din faţa ochilor.

— Dar mi-s ochii roşii şi arăt ca o sperietoare.

Totuşi, după o lungă ezitare, frunza căzu la pământ şi privirea lui întâlni nişte ochi minunaţi care, pe deasupra, mai erau şi foarte limpezi şi dojenitori. Islington fu nevoit să se uite în altă parte, Când îşi întoarse din nou privirea, fata plecase.

— Dom'le Islington… stăpâne!

Era Chalker, rândaşul englez, care se arătă deodată cu sufletul la gură de atâta alergătură.

— Dac-am văzut c-aţi rămas singur… stăpâne… vă cer iertare… stăpâne, da' e un personaj…

— Un personaj? Ce dracu vrei să spui? Vorbeşte englezeşte… nu, fir-ar să fie, adică nu mai vorbi atât de englezeşte, se repezi la el Islington.

— Am spus un personaj, stăpâne. Vă cer iertare… n-am vrut… adică… să spun un domn, stăpâne. În bibliotecă!

Oarecum amuzat, deşi cât se poate de nemulţumit de sine. Ca şi de nedesluşita singurătate care se abătu asupra lui, Islington îl iscodi în vreme ce se îndreptau spre conac.

— Şi de ce, mă rog, nu-i un domn?

— Nu-i domn… iertat să-mi fie… stăpâne… că nu şi-ar râde de un biet servitor. M-a apucat-aşa de mâini, stăpâne şi mi-a zis: „Bagă-le-n buzunare, tinere, sau poa' c-aştepţi vrun tâlhar de stai cu mâinile-n sus de le ţii aşa-crucişate? Ai mare grijă cum te-ndoi, să nu-ţi frângi bunătate de coajă", a mai zis. Ş-apoi a întrebat de 'mneavoastră, stăpâne. Pe aici, stăpâne.

Intrară în conac. Islington o luă grăbit prin lungul hol gotic şi deschise uşa bibliotecii. Pe un fotoliu în mijlocul încăperii stătea un bărbat care părea să contemple o pălărie mare, băţoasă şi galbenă, cu nişte boruri enorme, aşezată pe podea dinaintea lui. Mâinile îi odihneau lăsate uşor între genunchi, dar ţinea un picior tras într-un chip aparte lângă fotoliu. La prima ochire, această atitudine îi sugeră lui Islington fără greş, în mod ciudat, ideea de frână. În clipa următoare se repezi spre mijlocul încăperii şi, întinzând amândouă mâinile, exclamă:

— Yuba Bill!

Omul se ridică în picioare, îl prinse pe Islington de umeri, îl învârti o dată, îl strânse în braţe, îi încercă oasele ca un căpcăun de treabă, îi scutură mâinile cu putere, începu să râdă şi apoi' spuse oarecum mâhnit:

— Şi zi aşa, tot mă mai cunoşti?

Văzând că Yuba Bill se socotea a fi în mare ţinută, Islington pufni în râs şi făcu aluzia că parcă se născuse în veşmintele acelea.

— Da' ui' la tine! făcu Bill ţinându-l la o lungime de braţ şi privindu-l dojenitor. Ui'… şi cân' te gândeşti… cân' te gândeşti că nu erai decât un ţânc, nu mai mare de-o călcătură de cal, un mucos pe care-l măturam din drum plesnind din biciuşcă, un puşti care n-avea pe el destule veşminte ca să poţi spune că-s veşminte şi acum a ajuns de se-mpopoţonează de râde lumea de el!

Pe Islington îl trecu un fior ridicol de spaimă când îşi aminti că era încă în hainele de seară.

— Ajuns, continuă Yuba Bill cu severitate, ajuns ca un băiat de restoran… ca un chelner. Hei! Alfons, ia adu-mi un patty de foy grass şi o omletă, fir-ar să fie!

— Bătrânul şi scumpul meu prieten, începu Islington râzând şi încercând să-i astupe gura bărboasă cu mâna. Dar nici tu, nici tu nu prea eşti în apele tale! Ce ai? Nu te simţi bine?

Şi într-adevăr, când se întoarse spre lumină, se văzu că Bill avea ochii duşi în fundul capului, iar părul şi barba bine încărunţite.

— De vină poa' că-i numa hamurile astea, replică el uşor neliniştit. Când mai agăţ la harnaşament şi zăbala, spuse el arătând spre un lanţ de aur masiv pentru ceas cu nişte ochiuri enorme şi mai brodesc şi „luceafărul ăsta de dimineaţă" – şi arătă spre un ac mare cu briliante care părea că-i băşicase tot pieptul cămăşii, astea toate cam atârnă greu pe mine, Tommy, băiete. Da' altfel sunt sănătos tun, băiete… tun!

Dar se feri de ochii scrutători ai lui Islington şi se întoarse cu spatele la lumină.

— Voiai să-mi spui ceva, Bill, făcu Islington deodată fără ocol. Dă-i drumul!

Bill nu spuse nimic, dar se îndreptă încet spre pălărie.

— Doar n-ai bătut trei mii de mile, fără să spui o vorbă că vii, numai aşa ca să-mi îndrugi verzi şi uscate despre vremurile de altădată, continuă Islington ceva mai blând, deşi aş fi fost atât de bucuros să te văd oricum. Nu-i ăsta tipul tău şi-o ştii şi tu destul de bine. Aici nu ne deranjează nimeni, adăugă ca răspuns la privirea întrebătoare a lui Bill îndreptată spre uşă. Iar eu sunt gata să te ascult.

— Atunci, mai întâi şi mai întâi să-mi răspunzi la o întrebare pe care ţi-o fac, Tommy, dar cinstit şi pe şleau.

— Dă-i drumul spuse Islington zâmbind uşor.

— De ţi-aş zice, să spunem, Tommy, de ţi-aş zice acu, taman aici, că-i musai să vii cu mine... că-i musai să laşi meleagurile astea pentru o lună, un an, doi ani... sau poa' pentru totdeauna... e vreo piedică pe-aici care te-ar încurca... ceva care nu te lasă să pleci?

— Nu, răspunse Tommy încet. Aici sunt doar în vizită. Chiar azi aveam de gând să plec din Greyport.

— Da' de ţi-aş zice, Tommy, hai cu mine într-o plimbare spre Chitai, Japonia, spre America de Sud, mă-ntreb oare ai putea merge?

— Da, răspunse Islington după o uşoară ezitare.

— Ş-aşa, continuă Bill trăgându-se puţin mai aproape şi coborându-şi vocea cu un aer confidenţial, zici că nu-i nimic, vreo fetişcană... pricepi tu, Tommy... care să nu te lase să pleci? Că pe-aici fetele e tare mândre şi de-i omu' tânăr sau bătrân, Tommy, totdeauna se găseşte câte-o fustă care să fie ori piedică, ori bici pentru sărmanul bărbat.

Fiind el însuşi prins de un fel de mâhnită tulburare în timp ce dădea drumul acestor vorbe, Bill nu băgă de seamă că tânărul roşise uşor când răspunsese: „Nu".

— Atunci, Tommy, ascultă-mă. Acu-s şapte ani de când mă trudeam pe una din diligenţele firmei *Pionierul* de colo, de la Muntele de Aur. Taman când mă-ntâmplasem eu prin faţa staţiei de poştă, văd că şeriful ţinutului o coteşte spre mine şi-mi zice: „Bill" îmi zice el, „m-am procopsit cu un zănatic care mi-a fost dat în seamă şi-i nevoie să-l reped la balamucul din Stockton. E cuminte şi la locu' lui, da' pare-se că pe dinăuntru-i cam şubrezit din balamale. Te supără dacă ai să-l

salţi pe capră lângă tine şi să-l duci într-acolo?” I-am zis omului: „Nu, dă-i brânci încoace”. Când m-am întors la hodoroagă să pornim şi m-am săltat pe capră, ei bine, Tommy…, omu’ care şedea acolo cuminte şi-mpăcat era… Johnson! Nu m-a cunoscut, Tommy, băiete, continuă Yuba Bill ridicându-se şi punându-i mâinile pe umăr. Nu m-a cunoscut. Nu te mai cunoştea nici pe tine, nici Angelul, nici nimic de filonul de argint viu, nici măcar de numele lui nu-şi mai aducea aminte. Zicea că-l cheamă Skaggs, da’ eu ştiam precis că-i Johnson. Ş-am trăit clipe cân’ puteai să mă dai jos de pe capră lovindu-mă cu-o pană, iar alteori de s-ar fi trezit cei douj’ şapte de călători din hodoroagă înotând în râul American, la vreo cin’ sute de picioare mai la vale de drum, în prăpastie şi de-aş fi fost întrebat ce s-a-ntâmplat, nu cre’ c-aş fi putut da socoteală în faţa companiei, nu cre’. Şeriful mi-a zis, continuă el în grabă, parcă silindu-se să nu fie întrerupt de tânărul său prieten, şeriful mi-a zis că omu’ se-arătase în tabăra lui Murphy cu vreo trei ani mai înainte şi apa curgea şiroaie pe el şi era cam în neorânduială. Şi băieţii l-a îngrijit cum s-a priceput. Apoi i-am zis şerifului că eu îmi ştiu omu’ şi i-am zis că poa’ să-l lase fără grijă în seama mea. Şi l-am adus la Frisco, Tommy, la Frisco şi l-am dat pe mâna celor mai buni doctori de prin partea locului şi-am plătit din buzunarul meu. Tot ce i-a poftit inima a avut. Şi nu te uita aşa la mine, Tommy, băiete, pentru numele lui Dumnezeu, nu te mai uita aşa!

— Oh! Bill, exclamă Islington ridicându-se în picioare şi pornind-o împleticit către fereastră. Mie de ce mi-ai ascuns toate astea?

— De ce? se răsti Bill răsucindu-se furios spre el. De ce? Pentru că eu nu-s nebun. Pe-o parte erai tu care trebuia să-ţi faci un căpătâi acolo, la şcoala aia şi apoi să-ţi croieşti un drum în viaţă şi nu chiar ca fitecine. Iar dincoace era un beţivan bătrân, ce pentru lume era ca şi mort… de multă vreme trebuia să-şi fi dat duhul, un om ce n-ar fi zis ni’ el că nu-i mort. Da’ tu totdeauna l-ai îndrăgit pe el mai mult ca pe mine, adăugă Bill cu amărăciune.

— Iartă-mă, Bill, exclamă tânărul apucându-l de amândouă

mâinile. Ştiu că ai făcut aşa ca să fie cât mai bine! Dar spune mai departe.

— N-a mai rămas mare lucru de zis şi ni’ n-are vreun chichirez să lungesc povestea, după cum văd eu, reveni Bill mohorât. Doftorii au zis că bine el nu se mai face, fiindcă are ceva la care-i spuneau „monomania”, că nu vorbea de altceva decât de nevastă-sa şi de fiică-sa pe care nu-ş’ cine i le-a răpit acu’ nu-ş’ câţi ani şi punea la cale tot felul de răzbunări împotriva ăluia. Iar acum şase luni a întins-o. I-am luat urma pân’ la Carson, la Salt Lake City, în Omaha, la Chicago, la New York şi apoi… aici!

— Aici!

— Aici! Şi de-asta am ajuns şi eu prin partea locului. Nu-ş’ de-i nebun de legat ori zdravăn, de-i pornit pe urmele’ tale sau ale ăluia, da’ oricum trebuie să dispari de pe-aici. Nu trebuie să dai faţă cu el. Eu şi cu tine, Tommy, o s-o pornim frumuşel într-o preumblare. În trei-patru ani, omu’ ori o mierleşte ori dispare şi atunci ne întoarcem şi noi ’napoi. Haide! mai spuse Bill şi se ridică în picioare.

— Bill! îl strigă Islington care se ridicase de asemenea în picioare, apucând mâna prietenului său cu aceeaşi îndărătnicie liniştită care odinioară câştigase dragostea lui Bill. Oriunde o fi, aici sau aiurea, zdravăn sau nebun, trebuie să-l caut şi să-l găsesc. Fiecare dolar pe care l-am dobândit e al lui, fiecare dolar pe care l-am cheltuit trebuie să i-l dau înapoi. Mulţumesc Domnului, sunt tânăr şi pot munci. Iar de există o cale de ieşire din toată tărăşenia asta, am s-o găsesc eu!

— Ştiam eu, făcu Bill cu o mâhnire care nu reuşea să-i ascundă admiraţia vizibilă pe care i-o trezise chipul acela liniştit de dinaintea sa. Ştiam eu bine cam cu cine-am de-a face. Cu un zănatic ca tine şi eu mă aşteptam ca lucrurile să iasă mai bine. Atunci, rămâi cu bine… Oh, Dumnezeule! Cine-i asta?

O pornise spre uşa de sticlă, dar se trase iute înapoi, alb la faţă, fără pic de sânge în obraji şi cu ochii holbaţi. Islington alergă la uşă şi se uită afară. După colţul verandei dispărea o rochie albă. Când se întoarse, văzu că Bill se lăsase să cadă

pe un scaun.

— Cred c-a fost domnişoara Masterman. Dar ce s-a-ntâmplat?

— Nimic, răspunse Bill pierit. Ai cumva nişte whisky la-ndemână?

Islington scoase o carafă şi, după ce turnă nişte băutură tare, îi întinse paharul lui Bill. Acesta îl sorbi dintr-o înghiţitură şi apoi spuse:

— Cine-i domnişoara Masterman?

— Fiica domnului Masterman. De fapt, mi se pare că-i fiica lui adoptivă.

— Cum o chema?

— Zău că nu ştiu, răspunse Islington arţăgos, mult mai tulburat de această întrebare decât voia să recunoască…

Yuba Bill se ridică în picioare şi se duse la fereastră, o închise, se îndreptă apoi spre uşă, se uită la Islington, şovăi, după care se întoarse la loc pe scaun.

— Ţi-am pomenit eu v' odată c-am fost însurat? Ţi-am zis? întrebă el brusc, cătând spre faţa lui Islington în vreme ce încerca, fără succes, să râdă cu indiferenţă.

— Nu, răspunse Islington, mai tulburat de felul cum îi vorbea decât de cuvintele în sine.

— Da-i adevărul adevărat, spuse Yuba Bill. Acu' trei ani!

Se uită la Islington atât de pornit încât acesta, simţind că Bill aştepta câteva cuvinte din partea lui, întrebă şovăielnic:

— Cu cine te-ai însurat?

— Asta-i, nici eu nu-s în stare să-ţi spun precis. Da' tot un drac de muiere, dacă-i vorba pe-aşa, adică nevasta a încă jumătate de duzină de bărbaţi, aşa în general!

Obişnuit probabil ca nefericirile lui conjugale să fie subiect de distracţie în rândul celorlalţi şi nevăzând nici urmă de amuzament pe faţa lui Islington, atitudinea lui ţeapănă, bătăioasă se mai îmblânzi şi, trăgându-şi scaunul mai aproape de Islington, Bill continuă:

— Uite-aşa s-a pornit totul. Într-o seară veneam la vale pe coasta de la Watson destul de repejor, când poştaşul se întoarce spre mine şi-mi zice: „înăuntru s-a stârnit o ciorovăială. Fă bine şi struneşte caii”. Eu trag hăţurile, opresc

caii şi ţuşti! Mai întâi o muiere şi apoi v'o doi, trei inşi care blestemau de mama focului şi se sileau să-l târâie afară pe un altul. Apoi se arătă şi individul, care nu era altul decât bărbatul muierii, beat mort, căruia ăştia voiau să-i facă seama fiindcă o cam târnosise şi o pocnise pe muiere înăuntrul diligenţei. Şi de n-aş fi fost şi eu pe-acolo, măi băiete, l-ar fi lăsat lat în mijlocul drumului. Da' eu am pus rânduială, am luat femeia pe capră lângă mine şi am pornit m-ai departe. Era albă, albă, Tommy… şi fiindcă veni vorba… era una din femeile alea albe, albe, la care nu li se urcă niciodată sângele în obraji… da' nici n-am auzit-o să se miorlăie. Cre' că multe femei plâng de felul lor în împrejurări de-astea. Da' ea nu. Tare ciudat. La asta mă gândeam eu atunci. Era înaltă, avea un păr luminos care-i şerpuia pe spate, lung cât un şfichi de bici din piele de căprioară şi cam la fel la culoare. Şi nişte ochi care te trăsneau de la cinj' de iarzi şi nişte mâini şi nişte picioare… să nu mai vorbim! Iar când s-a mai muiat oleacă şi s-a mai potolit şi s-a mai încălzit şi a început să ciripească, oh! Dumnezeule! Era frumoasă dom'le, asta era!

Roşind încurcat de propriul lui entuziasm, Bill se opri puţin şi apoi reluă cu nepăsare:

— S-au dat jos la Murphy.

— Aşa! făcu Islington.

— Aşa şi după aia mi-am făcut obicei s-o văd adesea şi, cân' era singură, totdeauna se sălta pe capră lângă mine. Mi-a cam împărtăşit mai toate necazurile ei, cum se-mbăta bărbatu-su şi o târnosea. Pe el nu l-am prea văzut, fiindcă după tărăşenia aia a plecat la Frisco. Da' între mine şi ea… Tommy… nu s-a petrecut nimic necinstit. Da' mă-mpingea păcatul cam des într-acolo şi într-o zi mi-am zis: „Bill, treaba asta nu-i de tine" şi-am făcut eu ce-am făcut ş-am fost trecut pe altă rută. Ai auzit vreodată de Jakson Filltree, Tommy? spuse Bill schimbând vorba deodată.

— Nu.

— Da poa' c-ai auzit de el.

— Nu, răspunse Islington nerăbdător.

— Jackson Filltree mâna diligenţa de poştă de la White până hăt pe creastă şi de-acolo peste Izvorul de Nord al pârâului

Yuba. Şi-ntr-una din zile, omu' vine la mine şi-mi spune: „Bill, e o trecătoare afurisită rău la Izvorul de Nord". Iar eu îi zic: „Te cre' şi eu, Jackson". „Într-o bună zi o să-mi vină de hac, cum te văd şi cum mă vezi, Bill", îmi zice el. „De ce n-o iei prin trecătoarea de jos?" „Nu-ş de ce ni' eu, da' nu pot!" zice el. Şi tot aşa de câte ori ne-ntâlneam îmi zicea: „Izvorul de Nord încă nu mi-a venit de hac". Într-una din zile eram la Sacramento şi numai ce mă pomenesc cu Filltree. Şi-mi zice: „M-am descotorosit de treaba cu diligenţa poştei din pricina Izvorului de Nord, da' încă tot mi-e teamă să nu-mi facă pocinogul, Bill, zău că da", mi-a zis el şi apoi a râs. La v'o două săptămâni i-au găsit leşul mai la vale de trecătoarea aia, pe unde a încercat să treacă venind din sus, de pe drumul de creastă. Oamenii zic că era nebun. Da' eu, Tommy, zic că asta a fost soarta omului! A doua zi după ce-am fost mutat pe drumul spre Placerville, văd că femeia iese din hotelul de din sus de staţia de poştă. Mi-a zis că bărbat-su zace bolnav la Placerville. Ea aşa mi-a zis. Da' eu zic că-i tot soarta. La vreo trei luni după aia, bărbat-su ia o porţie de morfină mai mare, pentru că avea delirium tremens şi moare. Sunt unii care zic că ea i-a dat doftoria, da' eu tot zic că-i soarta. La un an după aia m-am însurat cu ea. Soarta, Tommy, asta-i! Soarta! Am stat cu ea taman trei luni, nu mai mult, reluă el firul poveştii după ce răsuflă adânc. Trei luni! Pentru un om fericit, nu-i chiar aşa de multă vreme. La viaţa mea am cunoscut eu multe greutăţi, da' în alea trei luni au fost zile mai lungi decât oricare zi din viaţa mea de dinainte… zile, Tommy, cân' a lipsit doar un fir de păr ori s-o omor eu pe ea, ori ea pe mine. Da' ducă-se, atât mi-a fost. Da' tu, Tommy, eşti încă tânăr şi eu, bătrân cum îs, n-am să-ţi mai îndrug istorii pe care acu' trei ani nu le-aş fi crezut nici în ruptul capului că mi se pot întâmpla.

Când, în cele din urmă, se întoarse spre fereastră cu o mutră amărâtă şi se aşeză pe scaun, cu pumnii încleştaţi pe genunchi, Islington îl întrebă unde se afla acum nevastă-sa.

— Mai mult nu mă-ntreba, Tommy, băiete… nu mă-ntreba. Tot ce-am avut de zis am zis.

Făcând un gest de parcă ar fi aruncat la o parte hăţurile din

mână, Bill se ridică şi se îndreptă spre fereastră.

— Acu' po' să-nţelegi de ce o mică preumblare prin lume mi-ar prinde tare bine. De poţi veni şi tu cu mine, bine. Da' eu trebuie s-o iau din loc.

— Nu înainte de a lua masa, sper, se auzi o voce dulce şi Blanche Masterman se arătă deodată în faţa lor. Tata nu m-ar ierta niciodată dacă, în absenţa lui, aş îngădui ca unul din prietenii domnului Islington să plece de aici în acest fel. O să rămâneţi, nu-i aşa? Vă rog! Iar acum, o să-mi daţi braţul dumneavoastră, iar când domnul Islington va obosi să se mai uite aşa ţintă, o să vină şi el după noi în sufragerie şi o să facă şi prezentările.

— Aproape că m-am îndrăgostit de prietenul tău, spuse domnişoara Blanche, după ce se întoarseră în salon, unde rămaseră în picioare uitându-se la Bill care, cu pipa lui scurtă înfiptă în gură, dispărea cu paşi mari printre tufele din depărtare. Dar pune întrebări cam ciudate. Voia să ştie care este numele de fată al mamei.

— E un om dintr-o bucată, spuse Islington cu un aer grav.

— Eşti tare mâhnit. Nici nu-mi mulţumeşti, mi se pare, pentru că te-am reţinut împreună cu prietenul tău aici. Dar până nu se întoarce tata, ştii, nu poţi pleca.

Islington zâmbi, dar nu prea vesel.

— Atunci, socot că-i mult mai bine pentru noi să ne despărţim aici, sub aceste fresce, nu-i aşa? La revedere.

Ea îi întinsese o mână fină, lungă.

— Acolo, afară, în plin soare, unde mi se-nroşiseră ochii, ţineai foarte mult să mă vezi, adăugă ea pe un ton încărcat de primejdii.

Islington îşi ridică privirea mâhnită spre ea. În colţul genelor ei minunate străluci ceva, care tremură uşor şi apoi căzu.

— Blanche!

De data asta era îmbujorată, voi să-şi retragă mâna, dar Islington i-o ţinu strâns. Fata nu era prea sigură dacă nu cumva chiar şi mijlocul îi era în primejdie. Dar nu se putu stăpâni să nu spună:

— Şi zi aşa, nu-i nimic, vreo fetişcană care să nu te lase să pleci?

— Blanche! exclamă Islington îngrozit, pe un ton de reproş.

— Dacă bărbaţii au să continue să-şi strige secretele în gura mare chiar în faţa geamului, tocmai când o tânără stă întinsă pe sofaua de pe verandă, citind un roman franţuzesc de duzină, atunci să nu se mire dacă fata e nevoită să le dea mai multă atenţie decât cărţii din faţa ei.

— Atunci, înseamnă că ai auzit totul, Blanche?

— Acum ştiu, începu Blanche, să vedem, acum ştiu… ăăă… cât de zănatic ai putut fi de felul tău şi nu mă aştept să fii mai cumsecade nici de acum încolo. La revedere!

Şi, lunecând din mâna lui ca un minunat şi neprihănit şarpe domestic, fata se depărtă.

Luna galbenă a miezului de vară se ridică din nou deasupra Greyportului, pentru a asculta din nou murmurul plăcut al valurilor, sunetele muzicii şi voci vesele. Luna privi spre îngrămădirea informă de stânci şi tufişuri, spre întinderile pajiştilor şi plajei, spre faţa strălucitoare a oceanului. Lumina sa scotea, ici şi colo, câte un obiect în relief – o pânză albă care se îndrepta spre ţărm, un glob de sticlă pe o pajişte – şi fulgeră pe ceva ţinut în dinţi de un bărbat ce stătea ghemuit pe zidul scund al conacului Cliffwood. Apoi, în clipa în care un bărbat şi o femeie ieşiră de sub întunericul copacilor în plină bătaie a lunii, pe poteca grădinii, cel de pe zid sări jos şi rămase în picioare aşteptând în întuneric. Era un bătrân, cu nişte ochi ce i se roteau în cap, iar în mâna care-i tremura strângea un cuţit lung… Chipul era mai degrabă demn de milă decât nemilos, mai mult patetic decât groaznic. În clipa următoare cuţitu-i fu smuls din mână şi bărbatul începu să se zbată în strânsoarea fermă a altui bărbat care parcă ţâşnise din zid lângă el.

— Afurisit să fii, Masterman, strigă bătrânul cu glas răguşit. Ai curajul de joacă cinstit, că tot am să te omor!

— Da’ pe mine mă cheamă Yuba Bill, făcu Bill liniştit şi-a cam venit vremea să isprăvim cu trăsneala asta afurisită.

Bătrânul se holbă la Bill cu o privire sălbatică.

— La’ că te ştiu eu. Eşti unu’ din prietenii lui Masterman, fir-ai afurisit să fii… şi dă-mi drumul… să-i spintec inima! Dă-mi

drumul! Unde-i Mary a mea? Unde-i nevastă-mea? Acolo-i! … Acolo-i! Acolo! Mary!

Ar mai fi răcnit de nu i-ar fi închis Bill gura cu palma lui grea, după care se întoarse să se uite în direcţia în care privea bătrânul. În bătaia lunii, se vedeau limpede pe cărare două siluete – Islington şi Blanche – ţinându-se de mână.

— Dă-mi nevasta înapoi! mârâi răguşit bătrânul printre degetele lui Bill. Unde mi-i nevasta?

Pe chipul lui Bill trecu o furie subită.

— Unde ţi-i nevasta? Glăsui el ca un ecou şi-l lipi pe bătrân de zidul grădinii ţinându-l strâns ca într-o menghină. Unde ţi-i nevasta? repetă el vârându-se cu falca lui satanică şi ochii sălbatici drept în obrazul bătrânului înspăimântat. Da' unde-i nevasta lui Jack Adams? Unde-i nevasta mea, atunci? Unde-i diavolul acela de femeie care pe unul l-a înnebunit, pe altul l-a făcut să se ducă drept în iad de propria lui mână şi pe mine m-a nenorocit pentru totdeauna? Unde? Unde? Întrebi unde? În puşcăria din Sacramento! În puşcărie! Auzi? În puşcărie, pentru crimă, Johnson! Pentru crimă!

Bătrânului i se tăie suflarea, se înţepeni şi apoi, muindu-se, se prăbuşi deodată la picioarele lui Bill ca o grămadă neînsufleţită. Bill suferi o transformare subită şi, lăsându-se jos lângă el, îl ridică în braţe cu duioşie şi-i şopti:

— Deschide ochii, bătrâne Johnson! Deschide ochii, pentru Dumnezeu. Eu îs… Yuba Bill! Iar acolo-i fiica ta şi… Tommy… nu-l mai ţii minte… Tommy, puştiul, Tommy Islington?

Johnson deschise încet ochii. Murmură:

— Tommy! Da, Tommy! Stai lângă mine, Tommy. Da' nu aşa de aproape de mal. Nu vezi că apele râului se ridică şi-mi fac semne să vin şi fierb şi vuiesc peste stâncă? Acum au crescut şi mai mult… ţine-mă, Tommy… ţine-mă… ţine-mă şi nu-mi da încă drumul… o să trăim să-i… dăm inima afară… o să…

Capul i se prăvăli, iar râul vijelios, nevăzut pentru toţi ceilalţi ochi în afară de ai lui, se aruncă din beznă spre el şi-l luă purtându-l de data asta nu în beznă, ci, prin beznă, spre oceanul care strălucea paşnic în depărtare.

Trăsnitul de la Cinci Pâraie.

Îşi ducea zilele singur cuc. Nu cred că această ciudăţenie se născuse din dorinţa de a-şi feri trăsneala de ochii celorlalţi din tabără, aşa cum nu e nici de crezut că înţelepciunea tuturor celorlalţi de la Cinci Pâraie, luată la un loc, era atât de copleşitoare încât să-l fi obligat la surghiun. Părerea mea e că trăia singur pentru că aşa hotărâse, hotărâre luată cu mult înainte ca tabăra să se apuce să bârfească pe seama capacităţii lui mintale. De felul lui era mai degrabă tăcut şi posomorât şi, deşi la prima vedere arăta a fi om în putere, mereu se plângea că-l supără ceva. Iar una din teorii susţinea chiar că această izolare îi îngăduia să-şi ia în linişte medicamentele de care în mod obişnuit cam abuza.

Cinci Pâraie i-a dibuit primele simptome ale trăsnelii prin intermediul ghişeului de la poştă. Multă vreme a fost singurul din întreaga tabără care scria acasă trimiţând o scrisoare cu fiecare expediţie şi de fiecare dată scrisorile erau adresate uneia şi aceleiaşi persoane – o femeie. Pe atunci lucrurile stăteau în aşa fel încât grosul corespondenţei îl formau scrisorile care veneau la Cinci Pâraie. Se primeau multe scrisori… cele mai multe fiind scrise de mâini de femeie… dar puţine erau răspunsurile.

Bărbaţii le primeau cu indiferenţă, sau ca pe ceva cu totul firesc. Doar câţiva le deschideau pe loc, arborând un zâmbet plin de sine abia mascat şi cam tot atâţia îşi aruncau ochii peste ele în fugă, neobosindu-se să-şi mai ascundă nerăbdarea. Unele scrisori începeau cu „Dragul meu soţ”. Iar o seamă de alte scrisori n-au fost niciodată cerute de nimeni.

În cele din urmă ajunse de notorietate publică faptul că singurele scrisori expediate cu regularitate din Cinci Pâraie nu primeau nici un răspuns. Aşa încât e cât se poate de firesc că se stârni multă zarvă atunci când sosi o scrisoare cu ştampila

„Oficiului de scrisori returnate” adresată trăsnitului, purtând pe plic numele lui în varianta oarecum mai oficială de „Cyrus Hawkins”. Nu ştiu cum a răsuflat secretul, dar, în cele din urmă, toată tabăra ştia că plicul conţinea scrisorile lui Hawkins, care-i fuseseră întoarse înapoi. Acesta a fost primul simptom de şubrezenie: orice bărbat care scrie mereu unei femei ce nu-i răspunde niciodată trebuie să fie cel puţin trăsnit. Gândesc că Hawkins a bănuit că ţicneala lui era acum cunoscută în tabără, dar omul se ascunse după paravanul simptomelor unei neaşteptate răceli cu fierbinţeală şi înghiţi trei sticle de fiertură indiană din cactus şi două cutii de pastile. În orice caz, la capătul unei săptămâni, apucă din nou condeiul – mai băţos după atâtea întăritoare – vădindu-şi toată vechea lui îndărătnicie epistolară.

Acum însă scrisorile purtau o nouă adresă.

În vremea aceea, pe la minele de aur îşi făcu loc credinţa că norocul îi paşte mai cu osebire pe cei zănatici şi pe ageamii. Aşa încât, atunci când Hawkins dădu de un „buzunar[3]” pe coasta muntelui, lângă singuratica lui cabană, nimeni nu se arătă mirat. Părerea generală era că „ce-i de haram de haram se duce”, profeţie făcută datorită modului obişnuit în care scăpau de agoniseală cei care aveau câte un „noroc porcesc”.

Spre uimirea tuturor, Hawkins, după ce scoase cam vreo opt mii de dolari istovind „buzunarul”, nu s-a apucat să prospecteze în căutarea altuia. Atunci tabăra a început să aştepte în linişte să vadă ce avea să facă omul cu banii. Bănuiala mea e că numai cu mare greutate s-au putut stăpâni ca indignarea lor să nu ia forma unui atac personal, atunci când s-a aflat că a completat un cec de opt mii de dolari în favoarea „acelei femei”. Ba mai mult, pe la colţuri se şoptea că cecul îi fusese returnat, ca şi scrisorile de altfel, iar omului îi era ruşine să-şi ceară banii înapoi la oficiul poştal.

— N-ar fi o afacere chiar atât de proastă să dea o fugă în est să pună laba pe vreo nurlie care pentru un sutar să se

3 În vorbirea căutătorilor de aur, termenul desemnează un depozit natural de grăuncioare sau pepite de aur.

înţolească şi ea ca lumea şi să vină să se dea drept „cotoroanţa” aia, ca să nu lase să-i scape din mână alea opt miare, propuse un om de afaceri cu vederi largi.

Aici trebuie să spun că noi, de obicei când vorbeam de frumoasa necunoscută a lui Hawkins, îi ziceam „cotoroanţa”, fără să avem de fapt nici un motiv pentru o astfel de poreclă. Părea un lucru cât se poate de cuminte şi la locul lui ca trăsnitul să joace cărţi. Nu părea ceva nefiresc şi imposibil, după aceeaşi teorie, împărtăşită de cei de care am pomenit puţin mai înainte, ca din când în când trăsnitul să mai şi câştige câte o sumă mai mare. Dar era de necrezut ca zănaticul să spargă banca de faro pe care o pusese în mişcare domnul Jack Hamlin la Cinci Pâraie, să salte o sumă apreciată cam între zece şi douăsprezece mii de dolari şi să nu se întoarcă a doua zi înapoi ca să piardă toţi banii la aceeaşi masă.. Şi totuşi aşa s-a întâmplat. A trecut o zi, au trecut chiar două, fără să iasă la lumină nici un semn asupra felului cum şi-a investit Hawkins capitalul recent dobândit.

— De-o să-i treacă prin scăfârlie să-i scape banii din mână tot spre „cotoroanţa” aia, sugeră un cetăţean de vază, nu mai e de stat cu mâinile-n sân! S-ar duce de râpă faima acestei tabere… cu zvârlitul ăsta de capital în nişte alea care ni’ nu-s de pe-aici şi ni’ măcar nu cer treaba asta.

— E-o pildă proastă de mână spartă, se băgă în vorbă altul. E-aproape pungăşie curată. Cre’ că-s mai mult de cinci indivizi în tabăra asta care de-aud că Hawkins a făcut vânt la opt miare, atât aşteaptă ca să se apuce şi ei să-şi trimită acasă banii câştigaţi cu atâta truda. Şi cân’ te gândeşti c-ăia opt mii nu-s decât o cacialma şi ei aşteaptă, săracii, frumuşel să fie ridicaţi de la Banca Adams şi Compania! Păi, zic că-n treaba asta ar cam trebui să-şi vâre nasul şi vreun comitet de vigilenţă din alea, ştii!

Când s-a văzut că nu era nicio teamă ca nebunia lui Hawkins să se mai repete, curiozitatea de a afla ce făcuse într-adevăr cu banii deveni şi mai mare. În cele din urmă, un comitet de patru bărbaţi, format cu de la sine putere, pică pe capul omului, chiar în sihăstria lui, făcându-şi drum într-acolo cu atât meşteşug, încât pentru un ochi din afară părea o vizită

întâmplătoare. După ce-au schimbat câteva politeţuri între ei şi au blestemat şi o parte şi cealaltă sezonul nenorocit, Tom Wingate abordă subiectul:

— L-ai cam scuturat bine pe Jack Hamlin, în noaptea aia, nu-i aşa? Se plânge că, nu i-ai dat prilej să-şi ia revanşa. Eu mi-am dat cu presupusul că eşti al dracului de deştept că n-o faci. Nu-i aşa, Dick, c-aşa am zis? continuă el cu abilitate, luându-l de martor pe unul din fârtaţi.

— Cum să nu, întări Dick prompt. Chiar ai şi zis că nu se cade să zvârle nimeni douj’ de miare pe geam. Chiar ai şi zis că ştie el, Cyrus, ce-nvârte cu paralele lui, întări Dick, minţind fără ruşine. Da’ nu-mi mai aduc aminte exact cum anume ziceai tu că are de gând să-şi investească paralele, continuă el, adresându-se fârtatului său cu deplină detaşare şi indiferenţă.

Bineînţeles că Wingate nu-i răspunse nimic, dar se uită drept la zănatec, iar acesta făcu o mutră încurcată în vreme ce-şi freca încet picioarele unul de altul. După o pauză se întoarse cu o figură chinuită spre oaspeţii săi:

— L-a pălit pe careva din voi vreodată aşa, un fel de tremurici în picioare… un fel de bâţâială de la genunchi în jos? Ceva care-ncepe cu un fel de frig, da’ nu-i frig, continuă el luminându-se uşor la faţă pe măsură ce vorbea. Ca un fel de sfârşeală colea şi parcă acu’ ţi-a sunat ceasul? Iar taman atunci pilulele Wright n-au nicio putere şi chinina nu te poate ajuta deloc.

— Nu! replică Wingate scurt, răspunzând cu un aer autoritar în numele tovarăşilor săi. Nu, n-am mai pomenit o treabă ca asta. Da’ vorbeai de investiţia ta.

— Şi-n vremea asta burta îşi face mereu de cap, continuă Hawkins, roşind sub privirea lui Wingate şi se agăţă cu disperare de acest subiect, ca un marinar naufragiat de o scândură.

Wingate nu răspunse, însă se uită cu înţeles la tovarăşii săi. Hawkins pricepu şi el semnele pe care şi le făceau, în acest fel certificând de fapt starea lui de tulburare mintală, aşa că spuse ca şi cum şi-ar fi cerut iertare:

— Spuneaţi ceva de investiţiile mele?

— Da, se repezi Wingate atât de brusc încât aproape să-i ia piuitul lui Hawkins, de investiţia aia cu…

— Cu canalul Rafferty! spuse zănatecul cu sfială.

O vreme musafirii nu fură în stare decât să se holbeze unii la alţii. „Canalul Rafferty”! Faimosul faliment de la Cinci Pâraie! Plan total nerealist al unui om total lipsit de simţ practic! Canalul Rafferty, proiectul caraghios de a procura apă dintr-un lac de unde nu se putea aduce, pentru un loc unde nu era nevoie de ea! Canalul Rafferty care înghiţise în adâncurile sale mocirloase averea lui Rafferty şi a încă douăzeci de nenorociţi de acţionari!

— Aşa stă treaba, deci! Aşa! făcu încruntat Wingate după o pauză. Deci aşa! Acu’ am priceput, băieţi. Deci ăsta-i chichirezul că rufosul de Pat Rafferty a întins-o ieri la San Francisco şi s-a proţăpit taman într-o prăvălie de haine, iar femeia lui şi cei patru ţânci s-au pornit cu trăsura la Sacramento. D-aia ăi zece lucrători ai lui, care n-aveau para chioară, de le chiorăiau buzunarele, s-au distrat azi noapte toată vremea la biliard şi s-au tratat cu stridii. De-acolo vin banii… sutarul, ăla… cu care s-a tocmit ditamai anunţul cu noile acţiuni „Ditch” în *Times*, ieri. Şi tot aşa se face că s-au pripăşit ăi şase venetici la hotelul Magnolia, tot taman ieri. N-aţi priceput că la mijloc îs tot banii ăştia şi tot zănaticul ăsta?!

Zănaticul stătea tăcut. Musafirii se ridicară fără o vorbă.

— N-a luat niciunul dintre voi vreodată hapuri de alea indiene din buruieni? îl întrebă cu sfială Hawkins pe Wingate.

— Nu, urlă Wingate în vreme ce deschidea uşa.

— Mi s-a spus că luate cu „Miracol” – da’ cân’ m-am dus eu la spiţerie săptămână trecută n-aveau – mi s-a spus că luate cu „Miracol” vindecă la sigur!

În vremea asta, însă, Wingate şi tovarăşii săi, toţi cu nişte mutre scârbite, ieşiseră trântind uşa şi-l lăsaseră în plata Domnului pe zănatic şi toate metehnele lui.

Cu toate astea, în şase luni de zile toată tărăşenia a fost dată uitării, banii s-au dus, „Canalul” a fost cumpărat de o companie a unor capitalişti din Boston, îmboldiţi de descrierea fulminantă a unui turist de pe coasta de est, care făcuse o noapte de beţie la Cinci Pâraie. Şi cred că până şi

starea mintală a lui Hawkins ar fi fost scutită de orice critică, de n-ar fi intervenit un incident deosebit.

În timpul unei fierbinţi campanii politice, când spiritele ajunseseră la o temperatură foarte înaltă, ţâfnosul căpitan McFadden din Sacramento ajunse şi la Cinci Pâraie. În timpul unei aprinse discuţii în saloonul „Trandafirul de Prerie”, între căpitan şi onorabilul Calhoun Bungstarter s-a stârnit un schimb de cuvinte care s-a terminat cu o provocare la duel. Căpitanul avea faima nefericită de a fi un duelgiu notoriu şi un ţintaş fără greş; era o figură cu totul nepopulară. Se bănuia că fusese trimis de opoziţie cu scopuri criminale, iar pe deasupra nici nu era de prin partea locului. Îmi pare rău că trebuie să spun, dar la Cinci Pâraie ultima calitate nu era de natură să trezească un cât de mic semn de respect sau de veneraţie, cum se întâmplă de obicei printre alte grupuri de nomazi. Aşa încât a existat un moment de oarecare codeală atunci când căpitanul s-a întors spre mulţime şi a invitat pe careva să se ofere a-i sluji de prieten şi intermediar. Dar, spre uimirea tuturor şi indignarea multora, zănaticul făcu un pas înainte şi se oferi el în această calitate. Nu ştiu dacă McFadden l-ar fi ales de bunăvoie, dar acum era silit, în absenţa altuia mai bun. Să-i accepte serviciile.

Duelul n-a avut însă loc! Toate preparativele au fost rezolvate, locul ales, oamenii s-au prezentat împreună cu martorii lor, nu s-a amestecat nimeni din afară, n-a avut loc nicio explicaţie, n-au fost prezentate scuze… şi totuşi duelul n-a avut loc. E lesne de înţeles că aceste evenimente, cunoscute tuturor celor din Cinci Pâraie, stârniră în cel mai înalt grad curiozitatea obştii. Arbitrii, medicul şi unul dintre martori au părăsit aşezarea a doua zi. N-a rămas decât trăsnitul! Acesta a rezistat tuturor asalturilor de întrebări… spunând că-şi dăduse cuvântul de onoare să nu sufle o vorbă… Şi, pe scurt, s-a purtat cu aceeaşi consecvenţă exasperantă ce caracterizează pe orice zănatic. A fost nevoie de şase luni pentru ca, într-un moment de slăbiciune, provocat de câteva pahare în plus într-o aleasă societate, colonelul Starbottle, martorul lui Calhoun Bungstarter, să catadicsească să dea explicaţii. Ar însemna să nedreptăţesc

părţile dacă n-aş reda aceste explicaţii chiar cu vorbele colonelului. În treacăt am să spun că sentimentul de demnitate al colonelului era totdeauna subliniat de unele „stimulente” şi că, în urma acestui proces, orice simţ al umorului dispărea la el.

— Cu convingerea că mă adresez confidenţial unor oameni de onoare, începu colonelul umflându-şi pieptul deasupra tejghelei barului de la saloonul „Trandafirul de Prerie”, am toată încrederea că nu trebuie să iau măsuri pentru a mă apăra împotriva flecărelii, aşa cum am fost nevoit să fac în Sacramento singura dată când mi-am îngăduit să intru în amănuntele acestei delicate afaceri, când am fost silit să-i cer… ăăă… individului să dea *personal* socoteală…! Nu cred, adăugă colonelul vânturând uşor paharul cu băutură în aer, cu un gest de politicos protest, ca în acest caz să fie nevoie de o astfel de măsură… cunoscându-i pe cei aici de faţă aşa cum îi cunosc. Cu siguranţă că nu… domnilor… în casa domnului Hawkins, … ăăă… gentlemanul care-l reprezenta pe domnul McFadden şi a cărui purtare, da, domnilor, e demnă de laudă, fir-ar să fie!

Satisfăcut, după cum se vedea, de atenţia respectuoasă şi de seriozitatea cu care era ascultat, colonelul Starbottle zâmbi puţin mai îmblânzit şi mai dulce, închise visător ochii pe jumătate, ca şi cum şi-ar fi adunat gândurile rătăcitoare şi începu:

— Cum locul ales pentru înfruntare se afla în apropierea locuinţei domnului Hawkins, ne-am înţeles ca părţile să se întâlnească la pomenita locuinţă. Şi aşa am şi făcut, sosind cu punctualitate la ora şase şi jumătate. Fiind o dimineaţă cam rece, domnul Hawkins a făcut onorurile casei, oferind o sticlă de whisky Bourbon… din care s-au împărtăşit cu toţii în afară de mine. Motivul acestei excepţii bănuiesc că e bine cunoscut. Obiceiul meu de neclintit e să rad un brandy… cam un pahar de vin, plin, turnat într-o cană de cafea tare, îndată după sculare. Asta stimulează toate funcţiile, domnilor, fără să producă nicio tulburare a nervilor.

Barmanul, căruia colonelul îi făcea cu amabilitate această mărturisire ca unui expert, dădu din cap în semn de aprobare,

iar colonelul, în mijlocul unei linişti netulburate nici măcar de suflarea celorlalţi, continuă.

— Erau cam douăzeci de minute de mers până la locul cu pricina. Terenul a fost măsurat, armele încărcate când, deodată, domnul Bungstarter îmi încredinţa vestea că nu se simţea bine şi că suferea îngrozitor. Consultându-mă cu domnul Hawkins, reieşi că principalul său martor suferea şi el groaznic într-un colţ mai depărtat al terenului. Simptomele erau de aşa natură, încât un doctor ar fi spus că putea fi vorba de holera. Am zis „ar fi spus”, fiindcă, cercetând noi lucrurile, am descoperit că medicul nostru era şi el… ăăă… în mare suferinţă şi, îmi pare rău că trebuie să spun, dar pornise să folosească nişte cuvinte cam nepotrivite în acea situaţie. După părerea lui, era vorba de vreun drog foarte puternic. Întrebându-l pe domnul Hawkins, el îşi aminti că în sticla de whisky ce fusese consumată pusese un leac pe care îl luase el mai demult, dar care nu avusese nici un efect asupra lui, aşa că îşi închipuise că în general nu avea nici un rezultat. Drept care uitase de el. Graba cu care a luat întreaga răspundere asupra sa faţă de fiecare din cele două părţi, îngrijorarea sinceră pe care a dovedit-o pentru urmările dezastruoase ale acestei greşeli, plus spaima pe care a încercat-o în legătură cu starea propriului său organism care… ăăă… nu reacţionase în nici un fel la însuşirile… deosebite ale leacului, au vădit că erau pe măsura unui om de onoare, a unui gentleman! După un răstimp de vreun ceas, ambii martori principali fiind cu totul epuizaţi şi părăsiţi de către medicul care era şi el nejustificat de îngrijorat de propria lui stare, domnul Hawkins şi cu mine ne-am înţeles să ne ducem oamenii la Markleville. Acolo, după ce m-am consultat din nou cu domnul Hawkins, s-a căzut de acord asupra unei prieteneşti aplanări a tuturor dificultăţilor, onorabilă pentru toate părţile şi pecetluită de cea mai mare taină. Cred, adăugă colonelul uitându-se în jur în vreme ce-şi punea paharul jos, că până acum nimeni nu s-a arătat nemulţumit de rezultatul acestei înţelegeri.

Indiferent care a fost părerea celor Cinci Pâraie în privinţa isteţimii dovedite de domnul Hawkins în această afacere, la vremea aceea nu s-au prea auzit critici pe faţă, poate că şi

din cauza felului de a prezenta lucrurile al colonelului. După câteva săptămâni, toată istoria a fost dată uitării, pomenindu-se doar ca un exemplu pe răbojul – destup de lung – de neghiobii al lui Hawkins. Apoi alte câteva trăsnăi au venit să umbrească trecutul, până ce, un an mai târziu, în galeria „Steaua strălucitoare” din coasta dealului unde sălăşluia el se descoperi un filon foarte bogat şi i se oferi o mare sumă de bani pentru o parte din terenul pe care-l deţinea pe culmea dealului. Deşi târgul era obişnuit cu trăsnăile lui, cu mare uimire s-a aflat că refuzase cu hotărâre această ofertă. Iar motivul pe care-l invocă fu şi mai de mirare: taman acolo voia să construiască o casă!

Să ridici o casă pe un teren bun de minerit era o aiureală; să te mai apuci să-ţi construieşti o casă când ai un acoperiş deasupra era o extravaganţă; iar să construieşti o casă asemeni celei pe care se hotărâse să şi-o ridice el era curată nebunie!

Dar aşa stăteau faptele. Planurile fuseseră făcute, cheresteaua pentru noua construcţie era adusă, în vreme ce galeria „Steaua strălucitoare” se afunda tot mai adânc pe dedesubt. Locul era într-adevăr foarte pitoresc, iar construcţia însăşi durată într-un stil şi de o trăinicie nemaivăzute până atunci la Cinci Pâraie. Localnicii, la început cam sceptici, îşi căutau drum, prin partea locului în momentele lor de răgaz, când n-aveau altceva mai bun de făcut şi tare se mirau. Cu fiecare zi, în acel climat prielnic în care toate creşteau foarte repede, construcţia, cunoscută în jargonul de la Cinci Pâraie sub numele plăcut de „Balamucul zănaticului”, se înălţa mereu alături de stejarii veşnic verzi şi de pâlcurile de pini de pe Dealul lui Hawkins, de parcă ar fi făcut parte dintre creaţiile firii. În cele din urmă fu terminată. Apoi domnul Hawkins se apucă s-o mobileze, zvârlind banii într-o risipă de necrezut, exact pe măsura celorlalte neghiobii ale sale. Covoare, sofale, oglinzi şi, în cele din urmă, chiar şi un pian – singurul care s-a pomenit vreodată în tot ţinutul, adus cu mare cheltuială tocmai de la Sacramento – puseră pe jăratic curiozitatea tuturor. Ba mai mult, apărură şi nişte farafastâcuri pe care doar experţii căsătoriţi reuşiră să le

identifice ca fiind trebuitoare numai femeilor. Când se termină şi cu mobilatul casei – care ţinuse trează timp de două luni încheiate atenţia plină de curiozitate a târgului şi stârnise tot felul de presupuneri – domnul Hawkins închise uşa din faţă, puse cheia în buzunar şi se retrase liniştit sub mult mai modestul său acoperiş de mai înainte, aflat mai la vale, pe coasta dealului.

Am socotit că pentru un cititor inteligent nu mai e nevoie să amintesc toate teoriile care au circulat la Cinci Pâraie pe vremea când se înălţa construcţia. Unele sunt lesne de închipuit. Bineînţeles că de cea mai largă audienţă s-a bucurat părerea că, în cele din urmă, „cotoroanţa”, prin prefăcută sfiiciune şi continuă tăcere, reuşise să-l înrobească pe zănatic cu totul, iar casa era sortită a sluji drept alcov de nuntă pentru nefericita (socotită dinainte) pereche. Dar când, după ce se scurse un rezonabil răstimp, casa rămase tot neocupată, în mintea tuturor îşi făcu loc convingerea supărătoare că trăsnitul fusese dus cu preşul pentru a treia oară. După ce trecură două luni încheiate şi nu se arătară nici un fel de semne că în noua casă se va instala vreo stăpână, indignarea publică ajunse atât de puternică încât, după părerea mea, chiar dacă până la urmă „cotoroanţa” ar fi sosit, desfăşurarea căsătoriei ar fi fost împiedicată de mulţime.

Dar nu se ivi nimeni care să corespundă imaginii unei persoane dispuse a locui acolo, iar toate strădaniile de a afla de la domnul Hawkins pentru ce construise o casă pe care nici n-o închiria şi în care nici nu locuia s-au dovedit cu totul zadarnice, nereuşind să aducă nicio geană de lumină. Toată lumea a simţit că pretextele invocate de el nu erau nici prea limpezi, nici mulţumitoare, ci încercări de a ocoli un răspuns. Zicea că nu-l zorea nimic să se mute aşa de repede în casă, că o să se mute atunci când o să fie gata şi nu era deloc de mirare că omul voia să se mute într-o casă în care toate să fie puse la locul lor gata să-l primească. Vara, spre seară, era văzut adeseori fumându-şi trabucul pe verandă. Se zice că într-o noapte toată casa a fost luminată, din pod până-n beci, iar un vecin care a băgat de seamă tărăşenia s-a strecurat furiş până lângă un geam deschis de la sufragerie şi,

aruncându-şi ochii înăuntru, l-a văzut pe zănatic îmbrăcat în haine de seară, tolănit pe o sofa din salon, cu aerul degajat al unuia care petrece într-o numeroasă societate. Dar, după cum au declarat unii martori mai târziu, în afară de proprietar în seara aceea în casă nu era ţipenie de om. Prima dată când s-a răspândit povestea asta, câţiva oameni mai cu picioarele pe pământ au avansat ideea că domnul Hawkins nu făcea decât să se exerseze în arta complicată a ospitalităţii, în vederea unui probabil eveniment din viaţa sa. Unora li se năzări să creadă că locuinţa era bântuită de duhuri. Redactorul plin de imaginaţie de la „Cronica” celor Cinci Pâraie, dădu la iveală din adâncurile ştiinţei sale profesionale o poveste întreagă, sugerând că iubita lui Hawkins murise, iar el se întâlnea regulat cu spiritul ei în mausoleul acela frumos mobilat. Spectacolul pe care-l oferea din când în când Hawkins preumblându-se, cu silueta lui înaltă, pe verandă în câte o noapte cu lună dădu şi mai mult apă la moară acestei poveşti, până când o întâmplare neaşteptată schimbă cursul tuturor speculaţiilor pe altă albie.

Cam în vremea aceea, o vale sălbatică, primitivă din apropiere de Cinci Pâraie îşi câştigă faima de regiune deosebit de pitorească. Tot felul de călători au poposit pe acolo şi au declarat că nicăieri n-au întâlnit vreodată mai mulţi metri cubi de stâncă neprimitoare la un loc şi o cascadă mai înaltă. Tot felul de ziarişti au aşternut pe hârtie relatări de genul acesta, folosind o retorică cam fără măsură şi nişte citate poetice care exagerau mult lucrurile. Tot felul de bărbaţi şi femei, care în viaţa lor nu s-au bucurat de un răsărit de soare, de un copac sau de o floare, care n-au admirat frumuseţea şi semnificaţiile luminii aurii a soarelui ce-şi revărsase tonurile pe uşa casei lor, sau gingăşia unei nopţi de vară când se plimbau sub clar, de lună în veşminte uşoare şi rochii de tul – deci toţi aceştia veneau acum de la mii de mile depărtare ca să măsoare înălţimea stâncii de colo, adâncimea hăului de dincolo, să comenteze înălţimea nemaipomenită a cutărui copac şi să-şi închipuie, cu o mulţumire de sine greu de descris, că au admirat cu adevărat natura. Şi aşa s-a făcut că cele mai bătătoare la ochi şi mai de seamă puncte ale văii

au fost numite după gusturile şi slăbiciunile unuia şi altuia, apărând astfel „Cascada Batistei de Dantelă”, „Cataracta Lacrimilor de Dragoste”, precum şi un distins „Pisc al Oratorului”, alţi câţiva munţi ai diferitelor personalităţi de vază în viaţă sau decedate, apoi un „Punct al Exclamaţiei” şi în fine o „Vale a Iubirii Mute”. Şi astfel cu timpul, la picioarele cascadei apărură sticle goale de apă gazoasă, iar pe rădăcinile pline de praf ale giganţilor pădurii odihneau ziare soioase şi resturi de sandvişuri cu şuncă. Odată cu asta, pe singura uliţă mai lungă din Cinci Pâraie au început să fie văzuţi destul de des bărbaţi proaspăt bărbieriţi, cu cravata bine strânsă la gât şi femei gingaşe, sau vreun cârd de catâri care fugeau de mâncau pământul sau, din când în când, câte o procesiune de cavalerişti prăfuiţi cu cămăşi cafenii.

La vreun an după terminarea „Balamucului lui Hawkins”, într-una din zile prin vâlcea se abătu o cavalcadă gălăgioasă de cuconiţe de şcoală, adică profesoare de la şcoli publice din San Francisco, pornite în vacanţă. Şi nu era vorba de nişte Minerve severe cu ochelari, nici de Atene caste, cu platoşe şi arme, ci teamă mi-e pentru securitatea târgului că aduceau a fiinţe foarte omeneşti, fiind nişte tinere fermecătoare şi nurlii. Sau cel puţin aşa socoteau bărbaţii care lucrau la săpatul canalelor şi galeriilor în coasta muntelui. Iar când, în numele ştiinţei şi dezvoltării psihice a „tinerelor vlăstare”, s-a stabilit în cele din urmă că musafirele aveau să mai adaste la Cinci Pâraie încă vreo două, trei zile pentru a vizita diferite mine şi în special galeria „Steaua strălucitoare”, se stârni panică în rândul populaţiei masculine. Articolele de îmbrăcăminte au început să fie la mare căutare, vestmintele vechi şi târnosite au suferit cârpeli deznădăjduite, a apărut nevoia unor „cămăşi ghilite” şi a bărbierului.

În vremea asta, cu îndrăzneala nemaipomenită şi totala lipsă de jenă pe care o vădesc reprezentantele sexului frumos atunci când merg în cârd, cuconiţele profesoare băteau călare tot târgul, arătându-şi deschis admiraţia faţă de chipurile şi siluetele bărbăteşti ce se ridicau să le privească de prin şanţurile pe care le săpau sau se iţeau din spatele vagonetelor cu minereu de la gura galeriilor. Umbla vorba că

Jenny Forester, stârnită şi susţinută de alte vreo şapte domnişoare la fel de îndrăzneţe, îşi vânturase, de faţă cu toată lumea, batista spre înfloritorul Hercule al celor Cinci Pâraie, un anume Tomm Flynn, venit de prin Virginia, lăsându-l pe acest cumsecade, dar nu prea sclipitor uriaş cu gura căscată, făcându-l să-şi smulgă mustaţa blondă, ruşinat şi plin de uimire.

Într-o plăcută după-amiază de iunie, domnişoara Nelly Arnot, şefa secţiei primare la una din şcolile publice din San Francisco, după ce scăpă de tovarăşele ei, se hotărî să-şi pună în aplicare planul care i se năzărise nu de mult în mintea-i îndrăzneaţă, înclinată spre şotii. Cu acel uimitor şi tainic instinct pe care nu-l au decât femeile, faţă de care nu se poate păstra nicio taină sentimentală şi dinaintea cărora se deschid toate inimile, ea reuşi să afle povestea trăsnăii lui Hawkins ca şi de existenţa „Balamucului”. Trezindu-se singură pe Dealul lui Hawkins, se hotărî să-i încalce sihăstria. Trecu pe lângă desişurile din vale, reuşi să pună între ea şi galeria „Steaua strălucitoare” de la poale o perdea deasă de copaci care o ferea să fie văzută şi dinspre cabana lui Hawkins, aflată la jumătatea pantei şi apoi pe un drum ocolit ajunse neobservată, în cele din urmă, în vârf. Dinaintea ei se ridica tăcută, întunecată şi neclintită ţinta strădaniilor ei. Aici curajul o părăsi şi dovedi pe deplin lipsa de consecvenţă caracteristică femeilor. Timp de-o clipă, cum avea ea să povestească mai apoi, socoti că avea să-şi „dea duhul” chiar acolo. Stăpânită de această convingere, adună grămadă trei bolovani zdraveni, pe care abia de-i putu urni, cu gând să-i arunce de la mare distanţă, de va fi nevoie; îşi puse în gură două ace de păr şi-şi aranjă două şuviţe de păr frumos negru-albăstrui care se desprinseseră de la locul lor în vreme ce aduna bolovanii. Apoi îşi pipăi buzunarele hainei de călătorie în căutarea portvizitului, batistei, cărţii de buzunar, sticluţei cu săruri şi, găsind toate la locul lor, îşi luă deodată un aer indiferent şi degajat de mare doamnă, urcă treptele verandei, trase cu îndrăzneală de clopoţelul de la uşa din faţă, ştiind bine că n-avea să-i răspundă nimeni.

După cuvenita aşteptare, dădu ocol casei luând-o pe

veranda care înconjura clădirea şi încercă obloanele închise de pe la uşi, până găsi unul care cedă îndată. Acolo se opri din nou ca să-şi aranjeze pălăria cochetă în geamul mare, glisant, care lucea ca o oglindă şi-i reflecta silueta frumoasă. Apoi împinse uşa şi intră înăuntru.

Deşi zăvorită de multă vreme, în casă dăinuia un miros de lucru proaspăt, de vopsea nouă, cu totul deosebit de mucezeala care domneşte într-o locuinţă bântuită de stafii. Covoarele frumoase, pereţii veseli, muşamaua strălucitor de curată nu se prea potriveau cu ideea stafiilor. Plină de o curiozitate copilărească, începu să cerceteze casa aceea învăluită în tăcere, la început cu oarecare frică – deschizând uşile brusc, cu un gest violent, după care se ferea din prag ca să-şi asigure o eventuală cale de retragere – iar apoi cu tot mai multă îndrăzneală, pe măsură ce se convingea că era absolut singură şi în siguranţă. Într-una din încăperi, cea mai mare, în vază se aflau flori proaspete, adunate evident în dimineaţa aceea, dar şi mai uimitor părea faptul că până şi în căni era apă proaspătă. Aceasta o obligă pe domnişoara Nelly să bage de seamă şi un alt amănunt şi anume că în casă nu era fir de praf – cel mai nepoftit şi mai băgăreţ musafir de la Cinci Pâraie. Podelele şi covoarele fuseseră măturate nu de mult, iar scaunele şi mobila şterse de praf cu grijă. De era bântuită de duhuri, atunci în acea casă stăpânea o stafie care nu vădea indiferenţa obişnuită a stafiilor faţă de paragină şi mucegaiuri. Cu toate astea se vedea limpede că în paturi nu dormise până atunci nimeni şi chiar şi arcurile scaunului pe care se aşeză scârţâiră de noi ce erau, uşa de la cămară se deschise cu greu din cauza vopselii proaspete şi, în ciuda aerului vesel, a căldurii şi curăţeniei mobilei şi zugrăvelii, lipsea atmosfera firească a unei case în care se locuieşte în mod obişnuit. După cum mărturisi domnişoara Nelly mai apoi, îi venea să dea iama prin lucruri şi să le mai arunce şi pe jos, iar când ajunse din nou în sufragerie sau salon, numai cu greu rezistă acestei porniri. Fu ispitită mai ales de un pian închis care stătea tăcut, lângă perete. S-a gândit să ridice capacul doar ca să vadă numele fabricantului. După asta i s-a părut că nu era nimic rău dacă atingea clapele, să-i audă tonalitatea.

Făcu şi asta, apăsând cu un picioruş pe pedala care amortiza sunetele. Domnişoara Nelly era însă o interpretă prea bună şi o muziciană prea entuziastă ca să se mulţumească numai cu jumătăţi de măsură. Mai încercă o dată clapele, dar acum cu atâta râvnă, încât parcă toată casa se porni să cânte. Apoi se opri şi trase cu urechea. Nicio replică: încăperile pustii recăzuseră parcă în vechea lor muţenie. Ieşi pe verandă: pe un copac din preajmă o ciocănitoare îşi reluă îndeletnicirea, iar de pe drumul numai pietre din vale se auzi slab hodorogitul depărtat al unui car. Nu se zărea ţipenie de om fie pe aproape, fie mai departe. Încredinţată că toate erau în regulă, domnişoara Nelly se întoarse la pian. Îşi trecu din nou degetele peste clape... zăbovi puţin, prinse o melodie care-i trecea prin minte, o cântă la pian într-o doară şi apoi lăsă la o parte orice prudenţă. Nu trecuseră nici cinci minute şi domnişoara Nelly, cu haina aruncată, la o parte, pălăria zvârlită pe pian, cu braţele albe dezgolite şi pe umăr cu o şuviţă de păr desprinsă din cosiţele negre, uitase cu totul de sine şi se lăsase luată de valurile muzicii care-i revenise în memorie.

Cânta de vreo jumătate de oră, tocmai încheiase o complicată partitură şi se odihnea cu mâinile pe claviatură, când auzi deodată, limpede, fără putinţă de îndoială, răsunând de afară aplauze. Într-o secundă obrajii i se aprinseră de focul ruşinii şi al indignării, se ridică iute de la pian şi alergă la fereastră, ajungând la timp ca să vadă vreo duzină de siluete cu cămăşi de flanel roşii şi albastre mistuindu-se în grabă printre copacii din vale.

Într-o clipită domnişoara Nelly se hotărî. Cred că am pomenit mai înainte că, sub imperiul tulburării, ea nu era chiar lipsită de curaj, iar când îşi luă calmă pălăria, mănuşile şi haina nu arăta a fi tocmai tinerica pe care s-o întâlnească fără nici un pericol un reprezentant mai timid şi mai lipsit de experienţă al sexului meu. Lăsă în jos capacul pianului, iar după ce închise cu grijă la loc toate ferestrele şi uşile şi readuse casa la vechea ei atmosferă de părăsire, fata păşi pe verandă şi o porni drept spre cabana modestului Hawkins, cabană care se vedea ridicându-şi coşul deasupra unui pâlc

de copaci la vreun sfert de milă mai la vale.

Ca răspuns la ciocăniturile ei impulsive, uşa se deschise deodată şi dinaintea ei se arătă zănaticul de la Cinci Pâraie. Domnişoara Nelly nu-l mai zărise niciodată pe cel care purta o poreclă atât de nefericită şi, când acesta se trase înapoi, pe jumătate din politeţe, pe jumătate de uimire, fata rămase o clipă încurcată. Era înalt, bine făcut, cu o barbă neagră. Avea obrajii cam scofâlciţi de griji şi de boală şi nişte ochi mari, căprui deschis, care iradiau un aer de blândeţe, dar într-un fel plin de mâhnire. Cu siguranţă că nu un astfel de bărbat se aştepta Domnişoara Nelly să întâlnească. După ce-i trecu prima clipă de stânjeneală – destul de ciudat, dar tocmai această împrejurare făcu să-i sporească indignarea şi-i stârni şi mai mult mândria rănită. Cu toate astea, acel monument de ipocrizie îşi schimbă tactica pe loc, cu intuiţia promptă a sexului ei.

— Am venit, începu ea cu un zâmbet ameţitor, cu mult mai primejdios decât severitatea plină de demnitate de mai înainte, am venit să vă cer iertare pentru îndrăzneala pe care mi-am permis-o. Bănuiesc că locuinţa aceea de pe deal mai sus vă aparţine. Exteriorul ei m-a încântat într-atât, încât mi-am părăsit tovarăşele pentru un scurt răgaz, continuă ea cu multă abilitate, mişcând dintr-o mână ca şi cum ar fi indicat o ceată de amazoane neînfricate care ar fi aşteptat afară să răzbune orice umbră de jignire adusă uneia dintre ele şi am îndrăznit să intru înăuntru. Văzând că nu e nimeni acolo, după cum mi se spusese, mi-e teamă că am avut curajul să mă aşez la pian şi să mă amuz câteva minute cântând în vreme ce-mi aşteptam prietenele.

Hawkins îşi ridică ochii lui frumoşi spre ea. Văzu o fată foarte drăguţă, cu nişte ochi cenuşii şi sinceri care străluceau plini de emoţie, cu doi obrăjori îmbujoraţi pe care se zăreau câţiva pistrui minunaţi, cu o guriţă mică şi roşie, cu buza superioară răsucită uşor în sus ca o petală de trandafir, lăsând să se vadă un şir de dinţi albi, în vreme ce respira agitată din cauza emoţiei. Văzu totul cu nişte ochi calmi, liniştiţi şi, în afară de faptul că se simţea puţin cam stânjenie, ca orice om timid, nimic nu-i făcu pulsul să bată mai iute.

— Ştiu, spuse el simplu. V-am auzit când m-am dus până sus.

Domnişoara Nelly se trezi că era furioasă pe felul lui de a vorbi, pe stilul lui dialectal, pe răceala lui, sentiment care spori şi mai mult când îi trecu prin minte bănuiala că şi el făcuse parte dintre spectatorii aceia nevăzuţi.

— Ah! exclamă ea, zâmbind mai departe. Atunci mi se pare că v-am auzit.

— Mi-e teamă că nu, o întrerupse el serios. N-am stat prea mult. Am văzut că băieţii se cam adunaseră pe afară şi la-nceput mi-a trecut prin minte să intru şi să vă spun, dar ei mi-au făgăduit că aveau să fie de treabă. Iar dumneavoastră arătaţi atunci atât de prinsă de muzică şi păreaţi să vă simţiţi atât de bine, că n-am avut inima să vă tulbur şi am plecat. Am mare încredere, adăugă el grijuliu, că nu şi-au dat băieţii arama pe faţă când v-au auzit. Nu-s băieţi răi, ăştia de la „Steaua strălucitoare” – deşi câteodată sunt mai nestăpâniţi. Dar n-ar face rău unei fete ca dumneavoastră mai mult decât unei... ăăă... mâţe! continuă domnul Hawkins, roşindu-se când îşi dădu seama cât de puţin elegantă fusese comparaţia lui.

— Nu! Nu! spuse domnişoara Nelly, mâniindu-se deodată foarte tare pe ea însăşi, pe zănatic şi pe întreaga populaţie masculină de la Cinci Pâraie. Nu! Bănuiesc că m-am purtat ca o zănatică... şi dacă şi ei ar fi făcut la fel, asta mi-ar fi servit drept lecţie. Vreau să vă cer iertare. O să găsiţi toate la locul lor aşa cum le-aţi lăsat. Bună ziua!

Fata se întoarse şi dădu să plece. Domnul Hawkins se simţi încurcat.

— Aş fi vrut să vă poftesc să luaţi loc, dacă ar fi fost un loc potrivit pentru o domnişoară. Ar fi trebuit s-o fac, oricum. Nici nu ştiu cum de-am uitat. Dar nu sunt om rău, domnişoară. Uneori mă păleşte un fel de năuceală, ştiţi, care mi se trage de la truda aceea la galerii, gândesc eu, domnişoară şi câteodată parcă nu mi-ar fi toate minţile acasă.

În aceeaşi clipă, domnişoara Arnot simţi numai simpatie pentru el, iar inima ei de femeie tresaltă tulburată.

— Aş putea... se poate face ceva? întrebă ea mult mai

timidă decât înainte.

— Nu!... Numai dacă nu cumva vă amintiţi cum se iau pastilele astea. Şi dădu la iveală o cutie în care mai erau vreo şase pastile. Am uitat cum se iau... nu prea mă mai ajută capul să-mi aduc aminte acum. Îs „Extract Vegetal Jones”. Dacă aţi luat vreodată din astea, poate că vă aduceţi aminte care-i doza obişnuită. Aici nu mai am decât vreo şase. Mi se pare mie că n-aţi luat niciodată, se scuză el în grabă.

— Nu! răspunse domnişoara Nelly scurt.

De obicei avea un ascuţit simţ al ridicolului, dar ciudăţenia domnului Hawkins o făcea să sufere.

— Îmi îngăduiţi să vă conduc până în vale? întrebă el, după o altă pauză stânjenitoare.

Domnişoara Arnot simţi de îndată că în ochii celorlalţi aceasta va face să i se ierte faptul de a fi încălcat un domeniu străin. S-ar fi putut să întâlnească pe vreunul dintre admiratorii ei invizibili, sau chiar pe una din tovarăşele ei şi, în ciuda acceselor ei impulsive, era totuşi femeie şi nu dispreţuia întru totul convenţiile. Zâmbi dulce şi consimţi, iar în clipa următoare se pierdură amândoi în întunericul pădurii.

Ca multe alte gesturi aparent banale din viaţa obişnuită şi acesta a fost decisiv. Aşa cum anticipase fata, se întâlniră cu doi sau trei dintre cei ce aplaudaseră, care, aşa i se păru ei, arătau timizi şi încurcaţi. Se întâlniră de asemenea cu tovarăşele ei, care porniseră alarmate s-o caute şi părură mirate la vederea celui ce-o însoţea, ba chiar puţin invidioase pentru succesul pe care-l repurtase. Tare mi-e teamă că la întrebările lor pline de nelinişte, domnişoara Arnot n-a dezvăluit întregul adevăr, dar, fără ca să le spună deschis, lăsă să se înţeleagă că aproape de la început pusese deplină stăpânire pe acel uriaş slab de minte şi-l făcuse să cadă la picioarele ei.

După ce spuse povestea asta de două sau trei ori, în cele din urmă ajunse să creadă şi ea că avea o bază, apoi simţi dorinţa ca cele spuse să se vădească adevărate şi un vag imbold ca să grăbească înfăptuirea lor. Şi nu avu nicio clipă de îndoială că toate acestea erau şi spre satisfacţia zănaticului. Era şi foarte sigură că avea să-l vindece de

nebunia lui. Într-adevăr, fie ei bărbaţi, fie femei, puţini sunt cei care să nu fie înclinaţi să creadă că până şi o iubire fără speranţe faţă de persoana lor îl apropie pe cel îndrăgostit de calea salvării, mai mult decât o dragoste împărtăşită pe care o nutreşte faţă de o altă persoană.

Aşa cum cititorul îşi poate lesne imagina, cei de la Cinci Pâraie îşi arătară de îndată părerea şi asta o dată pentru totdeauna. Când se descoperi că domnişoara Arnot nu era „cotoroanţa”, maimuţărindu-se a fi o fată tânără şi drăguţă spre marea părere de rău a celor de la Cinci Pâraie în general şi a zănaticului în particular, se hotărî pe dată că numai unirea grabnică a celor doi, a zănaticului şi a frumoasei învăţătoare putea fi un lucru cu cap pe măsura bunului simţ. Norocul nemaipomenit al lui Hawkins era în concordanţă deplină cu teoria baftei care-l urmărea, după cum socotea toată tabăra. Acestor desăvârşiţi cazuişti li se păru o lege inevitabilă ca, după ce „cotoroanţa” nu reuşise să se arate, zănaticul să „dea de filon” chiar în casa lui, fără să-şi mai bată capul cu „prospectările”. Ca să întărească şi mai mult fatalitatea acestor împrejurări, domnişoara Arnot căzu şi-şi scrânti glezna în vreme ce urca pe Muntele Lincoln, aşa că fu obligată să rămână la hotelul de la Cinci Pâraie încă vreo câteva săptămâni după ce tovarăşele ei plecară. În cursul acestei perioade, Hawkins se vădi manierat şi de o atenţie exagerată. Dar după ce trecu un răstimp rezonabil şi nu se arătară nici un fel de perspective de ocupare imediată a noii cabane, opinia publică suferi o schimbare radicală în privinţa teoriilor sale cu privire la purtarea domnului Hawkins. „Cotoroanţa” ajunse să fie socotită drept o sfântă care îndurase ca o martiră din pricina nestatorniciei şi nevolniciei zănaticului. Pentru Cinci Pâraie era acum limpede că, după ce ridicase casa la dorinţa ei, el dăduse deodată înapoi în privinţa relaţiilor dintre ei; că celibatul lui era urmarea unei nevolnicii pe care-o avea de multă vreme şi mai avea şi păcatul de-a închega nişte legături destul de firave, pentru ca îndată să renunţe fără ruşine la împlinirea speranţelor pe care le trezea. Lucru de altfel evident şi în cazul sărmanei învăţătoare. La fel de limpede reieşi şi faptul că omul trebuia

împiedicat cu orice preţ să-şi facă jocul. Domnişoara Nelly se trezi astfel înconjurată de nişte manifestări de simpatie care ar fi fost amuzante de n-ar fi fost şi stânjenitoare în acelaşi timp, care ar fi putut părea necuviincioase de n-ar fi fost respectul aproape superstiţios care le însoţea. Nu era zi în care cineva de la Cinci Pâraie să nu se ducă să se intereseze de starea sănătăţii bolnavei.

— A dat Hawkins cumva azi pe-aici? iscodi Tom Flynn cu meşteşugită indiferenţă, când se aplecă spre fotoliul în care se odihnea domnişoara Nelly pe verandă.

Roşindu-se uşor, domnişoara Nelly fu silită să răspundă:

— Nu!

— Ei bine, mi se pare mie că şi-a scrântit şi el piciorul prin nişte bolovani ieri, continuă Flynn, minţind fără ruşine. Nu trebuie să vă gândiţi prea mult la treaba asta, domnişoară Arnot. O să se arate el mâine, dar dacă tot n-a putut veni, mi-a zis mie să vă dau mănunchiul ăsta de flori cu urările lui de sănătate şi proba asta!

Şi Flynn puse alături de ea buchetul de flori pe care-l adunase pe drum tocmai pentru o astfel de eventualitate şi-i dărui cu tot respectul o bucată de cuarţ cu aur încastrat în el pe care o găsise în dimineaţa aceea în leagănul lui de spălare.

— Nu trebuie să vă supăraţi pe Hawkins, domnişoară Nelly, spuse un alt miner care o simpatiza. Că nu-i om mai cumsecade în toată tabăra decât Cy Hawkins ăsta! Dar păcatu-i că nu prea ştie el cum să se poarte cu femeile. Nu prea-i dat el cu lumea, ca noi ăştialalţi, adăugă el, cu o căutată degajare, dar nu-i băiat rău.

În vremea asta, alţi câţiva simpatizanţi din rândul minerilor care săpau la galerii încercau să-i arate domnului Hawkins necesitatea de a vădi cea mai mare atenţie faţă de bolnavă.

— Nu se face, Hawkins, îi explicau ei, să laşi fata să se ducă înapoi la San Francisco şi să spună că, atunci când era bolnavă şi părăsită, singurul bărbat sub acoperişul căruia a găsit şi ea adăpost câteva minute şi la masa căruia a avut prilejul să stea – aceasta era socotită o firească şi demnă de iertat exagerare retorică – nici măcar n-a venit să vadă dacă a murit sau nu. Şi nu se face! Nu face cinste celor Cinci Pâraie.

Iar după asta zănaticul dădea repede fuga devale şi era primit de domnişoara Nelly cu oarecare rezervă, care apoi dispărea sub valul de roşeaţă ce i se arăta în obraji, în vreme ce vădea un aer de sporită vioiciune şi un fel de cochetărie care merita să fie iertată. Şi aşa treceau zilele. Domnişoara Nelly se simţi tot mai bine cu sănătatea şi tot mai tulburată sufleteşte, iar domnul Hawkins deveni tot mai încurcat şi oamenii din Cinci Pâraie zâmbeau şi-şi frecau încântaţi mâinile aşteptând apropiatul deznodământ. Şi veni şi deznodământul. Dar se pare că nu în felul în care se aşteptau cei de la Cinci Pâraie.

Într-o frumoasă după-amiază de iulie, o ceată de turişti de pe coasta de est s-a arătat călare la Cinci Pâraie. Tocmai „făcuseră” Valea Uriaşilor şi, cum printre acei turişti erau şi unul sau doi oameni mai avuţi de prin est, s-a socotit nimerit să se facă un tur şi prin împrejurimi pentru cunoaşterea mai îndeaproape a resurselor miniere ale Californiei, nu numai a colţurilor pitoreşti de natură. Până în clipa aceea totul fusese cum nu se poate mai bine: la Duruitoare cantitatea de apă fusese abundentă, mai ales din cauză că sezonul rece întârziase mai mult pe acele meleaguri decât de obicei, parte din zăpadă mai străjuia şi acum pe ţancurile cele mai înalte ale canioanelor, turiştii dăduseră ocol călare unuia dintre cei mai mari copaci şi trecuseră pe sub trunchiul altuia care se prăbuşise. Dacă am spune că erau încântaţi ar însemna să exprimăm doar foarte palid entuziasmul doamnelor şi domnilor, ameţiţi de ospitalitatea generoasă ca şampania cu care-i întâmpinaseră gazdele, de noutatea nemaipomenită a peisajului şi de aerul tare şi uscat al văii. Unul sau doi dintre oaspeţi se declaraseră gata să-şi petreacă restul vieţii acolo şi să închidă ochii pe acele plaiuri fermecate, un altul expediase o relatare strălucită către unul din ziarele de pe coasta de est, făcând de ruşine orice alte meleaguri de prin Europa şi America. Şi, în aceste împrejurări, toată lumea se aştepta ca şi Cinci Pâraie să-şi facă datoria de gazdă şi să-i impresioneze pe străini în felul său.

Capitalişti de vază din San Francisco trimiseseră scrisori în acest sens şi vizitatorii au fost luaţi în custodie de unul dintre

priceputţii lor agenţi şi li s-a prezentat tot ceea ce merita să fie văzut, avându-se mare grijă să nu se bage de seamă ceea ce nu trebuia să fie văzut, ca să-i menţină pe musafiri într-o permanentă stare de entuziasm. Aşa că programul vizitei n-a cuprins cimitirul din Cinci Pâraie, în care erau numai doi inşi ce muriseră de moarte bună, nici cabanele sordide de pe coastă, locuite de nişte oameni cu ochi trişti şi descurajaţi, care munceau zi de zi pentru o leafă nenorocită pe care un mecanic plin de respect pentru sine de pe coasta de est ar fi refuzat-o cu dispreţ. În schimb fură vizitate maşinile şi mecanismele de ridicat minereul aparţinând companiei miniere „Steaua strălucitoare”, unde conducerea companiei primise instrucţiuni secrete de la San Francisco ca să „aranjeze lucrurile cum trebuia mai bine” în vederea vizitei. Drept care fură prezentate grămezile imense de minereu preţios, lingourile dreptunghiulare de aur, gata de expediere, care fură oferite în glumă doamnelor ce reuşiră totuşi să le ridice şi să le şi poarte o bună distanţă fără să aibă nevoie de data asta de ajutorul cuiva, ba fu înfăţişată chiar şi galeria principală, întunecată, rău prevestitoare, pentru a se îmbogăţi experienţa vizitatorilor. Şi, în limbajul ales al unuia dintre corespondenţii care fusese de faţă la această vizită, „bogăţia celor Cinci Pâraie şi atracţia deosebită pe care zona o prezintă pentru capitaliştii din est” au fost dovedite fără putinţă de tăgadă. Şi atunci se petrecu şi un mic incident despre care eu, ca spectator nepărtinitor, pot să spun că nu reuşi să reprezinte nicio atracţie pentru nimeni, dar pe care, datorită urmărilor asupra eroului principal al acestei cronici adevărate, nu-l pot trece cu vederea.

Unul sau doi dintre vizitatori, oameni cu minţi mai practice, băgară iute de seamă că unele porţiuni de la galeria „Steaua strălucitoare” – poate din cauza scăderii acţiunilor anuale – erau consolidate mai slab, cu mai puţine materiale de rezistenţă şi deci erau nesigure, primejdioase şi trebuiau evitate. Şi tocmai când, prin colţurile mai întunecate, începură să se audă pocnind dopurile sticlelor de şampanie şi când prin galeriile şi nivelele slab luminate răsunau voci entuziaste şi râsete fericite, deodată se lăsă o tăcere nefirească. În direcţia

unui fund de galerie ţâşniră nişte lumini grăbite şi tot de acolo se auzi deodată un şir de ordine date cu voce tăioasă şi un huruit de surpare. Vreo câţiva vizitatori păliră, o femeie leşină. Se întâmplase ceva. Ce?

— Nimic, spuse unul care reuşi să vorbească destul de limpede, dar cu un aer cam încurcat. Un domn, vrând să desprindă o mostră de rocă din perete, a dărâmat un suport. Era acolo un gol, peretele s-a surpat şi nefericitul a fost îngropat sub dărâmături până la umeri. Nu s-a-ntâmplat nimic grav, o să fie degajat într-o clipă, numai că e nevoie de multă băgare de seamă ca să nu se lărgească surpătura. Nu ştiu cine-i… era ăla mic… bărbatul femeii aceleia drăguţe cu ochii negri. Ah! Hei, n-o lăsa! Opreşte-o! Pentru numele lui Dumnezeu… nu pe-acolo! O să cadă prin puţul acela şi o să-şi frângă gâtul!

Dar frumoasa doamnă ajunsese acum departe. Alerga, încercând să scruteze cu ochii ei negri, rugători, întunericul, căuta cu mâinile şi cu picioarele să pipăie bezna adâncă de dinaintea ei, scotea gemete incoerente şi, implorând, urmărea luminile ce se mişcau în faţă. Trecu în fugă peste porţiuni şubrede, peste hăuri care se căscau în drum, goni pe lângă alte guri de galerie şi pe sub bolţi, alerga sălbatic, alerga disperat, alerga orbeşte şi, în cele din urmă, alergă drept în braţele zănaticului de la Cinci Pâraie.

Într-o clipă acesta o prinse de mână.

— Oh! Salvaţi-l, strigă ea. Dumneata eşti de pe-aici, cunoşti bine locurile acestea nenorocite. Du-mă la el. Spune-mi încotro să mă duc şi ce să fac! Te implor! Repede! E pe moarte! Haide!

El ridică ochii, o privi mai bine şi deodată scoase un strigăt şi lăsă să-i scape din mână frânghiile şi ranga şi se rezemă de perete.

— Annie! îngăimă el încet. Tu eşti?

Ea îi apucă amândouă mâinile, îşi apropie faţa de a lui, se zgâi la el şi murmură:

— Oh! Doamne! Cyrus!

Şi se prăbuşi în genunchi la picioarele lui. El încercă să desfacă mâna care se agăţase de el cu disperare, implorându-

l:

— Nu! Nu! Cyrus, o să mă ierţi… o să ierţi trecutul! Dumnezeu te-a trimis aici astăzi. Vino cu mine. Trebuie… să-l salvezi!

— Pe cine să salvez? strigă el răguşit.

— Pe soţul meu!

Lovitura fu atât de directă, atât de puternică şi de năucitoare, încât până şi femeia aceea preocupată doar de teama ei egoistă citi pe faţa lui cât de adânc îl rănise şi-i fu milă de el.

— Credeam că ştii…, se bâlbâi ea.

El nu răspunse, ci se uită mai departe la ea cu o privire fixă, tâmpă. Şi deodată, zvonul glasurilor şi paşilor grăbiţi care se auzeau în depărtare o trezi din nou, mai pasionată şi mai plină de viaţă. Din nou îi luă mâna.

— Oh! Cyrus, ascultă-mă! Dacă în toţi anii aceştia m-ai iubit vreodată, n-o să mă părăseşti tocmai acum. Eşti puternic şi curajos… aşa ai fost întotdeauna, Cyrus! O să-l salvezi, Cyrus, de dragul meu… în numele dragostei pe care mi-ai purtat-o. O să-l salvezi… ştiu bine! Dumnezeu să te binecuvânteze.

Ea se ridică vrând parcă să-l urmeze, dar la un gest de poruncă din partea lui, se opri locului. El îşi culese de jos frânghiile şi ranga – încet, năuc, fără să vadă nimic în jurul lui, ceea ce păru femeii ce se zbătea plină de îngrijorare, de nerăbdare, un chin de o infinită cruzime. Apoi bărbatul se întoarse, îi duse mâna la buze, i-o sărută încet, se uită din nou la ea şi, în clipa următoare, dispăru în întuneric.

Nu se mai întoarse fiindcă la capătul unei jumătăţi de oră, când alţii veniră şi-i depuseră femeii la picioare bărbatul pe jumătate inconştient, dar teafăr şi nevătămat, numai cu vreo câteva zgârieturi şi sfârşit de spaimă, ea află că cele mai negre presimţiri ale lucrătorilor se împliniseră. În clipa în care-i eliberau bărbatul, avu loc o nouă surpare. Abia avură vreme să tragă la o parte corpul neajutoratului ei soţ, când în locul lui fu prins şi strivit sub dărâmături trupul zdravăn al salvatorului său, Cyrus Hawkins.

Două ore încheiate zăcu acolo strivit, cu picioarele frânte şi cu o grindă grea peste piept, cu mintea limpede, liniştit sub

privirile tuturor. Două ore încheiate s-au trudit în jurul lui cu disperare, sălbatic, plini de speranţe, cu o voinţă dumnezeiască şi o putere de uriaşi şi, după acest interval, ajunseră la o grindă verticală care se sprijinea pe grinda sub care era prins el. Se auzi cum cineva strigă după un topor şi unul îşi luci lama în aer, când muribundul strigă cu voce pierdută la ei:

— Nu tăiaţi grinda verticală!

— De ce?

— O să cadă odată cu ea toată galeria!

— De ce?

— E una din grinzile de fundaţie ale casei mele.

Toporul căzu nevolnic din mâna celui ce-l ridicase şi acesta se întoarse alb la faţă spre ortacii lui. Era adevărat. Se aflau în galeria cea mai de la suprafaţă şi surpătura avusese loc chiar sub casa cea nouă. După o pauză, zănaticul glăsui din nou:

— Doamna! Repede!

I-o aduseră, o fiinţă nenorocită, leşinată, cu chipul palid şi ochii înotându-i în lacrimi. El se lăsă moale pe spate când ea se aplecă asupra lui.

— Pentru tine a fost ridicată casa asta, Annie dragă, spuse el cu o şoaptă grăbită. Şi ne-a aşteptat pe noi doi toată vremea asta. Ţie ţi-e sortită, Annie şi tu… trebuie să… locuieşti acolo… cu el! El n-o să se supere c-am să fiu şi eu aproape de voi! Fiindcă-i… chiar deasupra… mormântului meu!

Şi a avut dreptate. Câteva minute mai târziu după ce-şi dădu sufletul, ceilalţi n-au îndrăznit să-l mişte din loc, ci au stat toată noaptea în jurul lui, i-au pus o torţă la picioare şi una la cap. Iar a doua zi au zidit galeria ca pe un cavou şi n-au aşezat nici un semn, punându-şi nădejdea mai degrabă în monumentul care se ridica vesel şi plin de bucurie, în plin soare, deasupra lui. Şi spuneau:

— Nu e un semn de moarte, de tristeţe şi durere aşa cum sunt celelalte monumente, ci un semn al vieţii, al luminii şi speranţei, ca în felul acesta toată lumea să ştie că cel care zace dedesubt a fost… un zănatic!

Fantoma din Sierra.

Pretutindeni domnea doar imensa linişte a pinilor respirând un aer îmbălsămat, pătruns de izul lemnului putred şi al stratului gros de muşchi. Stăteam întinşi pe spate şi ne uitam în sus, spre bolta care se făcea hăt la vreo treizeci de metri deasupra noastră, unde creşteau prunele ramuri laterale ale copacilor. Doar ici şi colo răzbeau printre copaci razele soarelui nemilos de persecuţiile neostoite ale căruia abia scăpasem, dar suliţele lui erau acum tocite şi îndepărtate de ramurile încâlcite de deasupra, iar strălucirea sa cernută într-un fel de ceaţă nebuloasă prin bolta întunecată de deasupra noastră. Acolo eram în altă atmosferă, sub alt cer. Era cu totul altă lume decât cea din care tocmai scăpasem. Tăcerea solemnă părea să fie o însuşire a acelei atmosfere pline de răcoare, încât nu îndrăzneam nici să vorbim şi o vreme am stat nemişcaţi, întinşi cât eram de lungi pe cetina pe care ne aruncasem la început. În cele din urmă un glas rupse tăcerea:

— Întreabă-l pe bătrânul maior, el ştie toată povestea!

Persoana pomenită cu acest grad militar eram chiar eu. Unui californian cred că n-ar mai trebui să-i explic că asta nu însemna câtuşi de puţin, că eram într-adevăr maior, că eram bătrân sau că ştiam ceva despre povestea aceea, sau măcar despre ce poveste era vorba. Cuvintele acelea nu erau decât o sămânţă de vorbă, un fel de preambul destul de obişnuit în relaţiile neprotocolare din ceata noastră. Dar deoarece fusesem desemnat cu apelativul de maior, din acelaşi motiv pentru care cel ce vorbise, un vechi ziarist, era numit doctor, am vădit semne că auzisem şi, în consecinţă, am dat cu piciorul într-o şa ce stătea în calea privirii mele, pentru ca să pot vedea chipul celui ce făcuse remarca respectivă şi stătea întins ca şi mine, dar n-am zis nimic.

— Despre fantome, spuse doctorul după o clipă de tăcere pe care n-o tulbură nimeni, aşa cum era şi de aşteptat. Despre fantome, dom’le! Asta poftim noi să ştim. Că altfel ce-

am căuta tocmai pe coclaurii pustii ai ţintirimului din ţinutul Calaveras, dacă nu să mai aflăm şi noi ceva despre fantome?

Nimeni nu răspunse.

— Şi mai e şi cabana aia bântuită de stafii de la Târgul Peşterii. Nu cred că-i la mai mult de-o milă sau două de aici. Era chiar la marginea drumului care mergea pe-acolo.

O tăcere mormântală.

Doctorul, adresându-se împrejurimilor în general, continuă:

— Da, dom'le! O poveste afurisit de ciudată.

Aceeaşi indiferenţă, plină de adâncă tihnă. Cu toţii cunoşteam talentele de povestitor ale doctorului şi cu toţii ştiam că acum aveam să auzim o istorie, aşa cum la fel de bine ştiam că orice întrerupere avea să fie fatală. De-a lungul timpului pe care-l petrecuserăm împreună prin tot felul de prospectări, ne convinsese că un singur cuvânt de politicoasă încurajare, vreo expresie mai înfocată trădând un interes pielea aprins, îl puteau determina pe doctor să schimbe de îndată subiectul. De câte ori nu văzuserăm noi câte un străin imprudent care rămânea cu gura căscată de mirare neştiind ce să creadă nici despre tăcerea noastră nici despre felul brusc în care era retezată o istorie foarte promiţătoare, numai din cauză că-i scăpase o vorbă nenorocită! Aşa că tăceam mâlc.

Judecătorul – un alt exemplu de apelativ arbitrar – se prefăcea că doarme. Jack se apucase să-şi răsucească o *cigarrito*, iar Thornton muşca gânditor din nişte ace de pin.

— Da. Dom'le, continuă doctorul, stând mai departe întins pe spate cu ceafa în palme, lucrurile s-au vădit tare ciudate. Totul în afară de crimă. Uite, asta nu-mi dă mie pace, pentru că altfel crima n-avea nimic deosebit, nu pornea din cine ştie ce fantezie sau sentiment şi nici nu reprezenta vreo taină. Un amărât de miner de modă veche îşi duce şi el zilele numai cu pesmet tare şi fasole şi pune deoparte nişte bani ca să se întoarcă pe meleagurile lui şi să-şi mai vadă neamurile. Un amărât de asasin, tot de modă veche, îşi ascute şişul ca în vremurile de demult, îşi încarcă vechitura de flintă şi pistoalele alămite, dă buzna peste amărâtul de miner într-o noapte şi-l trimite la neamurile lui – la cele cu multe generaţii

în urmă – şi apoi pleacă frumuşel cu prada. Deci nici un mister în toată treaba asta, nimic care să trebuiască să fie lămurit, orice dezvăluire ulterioară de prisos. Deci, nicio treabă pentru o fantomă serioasă… care nu vrea să stea degeaba. Ba mai mult decât atât, mai bine de patruzeci de crime, toate în acelaşi stil de modă veche. Şi nimeni care să facă parastasele la vremea cuvenită şi nici un tribut plătit de liniştita şi paşnica obşte din jur. Şi tocmai de aceea, băieţi, am fost înclinat s-o scot din cauză pe fantoma de la Târgul Peşterii. E un exemplu prost, dom'le. Dacă treburile astea încep să se prăsească pe-aici pe la poalele munţilor, de-a lungul drumului o să dai numai de fantome de indivizi cărora le-au făcut de petrecanie tot felul de tâlhari de drumul mare. Şi atunci, în preajma fiecărei tabere amărâte şi la fiecare băcănie o să se găsească din belşug fantome dispuse să-şi facă mendrele şi unde mai e siguranţa vieţii şi proprietăţii, ei? Ce spui dumneata, dom'le judecător, ca om al legii cu vederi largi?

Bineînţeles că la întrebarea asta n-a răspuns nimeni. Era doar stilul doctorului de a divaga în astfel de momente, în speranţa că cineva avea să-l întrerupă. După care o vreme continuă să dezbată consecinţele grave ale unei situaţii în care un gentleman nu mai poate rezolva o dispută cu un adversar, fără ca mai apoi să nu aibă parte de tot felul de şicane din partea spiritelor. Dar toate aceste digresiuni parcă n-ajungeau decât la nişte urechi prea puţin interesate.

— Ei bine, dom'le, după crima asta cabana a rămas multă vreme părăsită şi nimeni n-a mai îndrăznit să locuiască acolo. Toţi aveau un resentiment faţă de ea. Dar, într-una din zile, se arătă în tabără un zdrenţăros de căutător de aur, sălbăticit de atâta trudă şi ghinion, care umbla şi el după un loc unde să se aciueze şi să bată munţii mai departe după aur. Băieţii l-au cântărit şi au ajuns la concluzia că omul fusese dăruit cu atâtea necazuri, că o fantomă mai mult sau mai puţin nu conta prea mult la el. Aşa că l-au îndreptat spre cabana cea veche. Omul avea cu el un câine mare, cam gălbejit la culoare, la fel de arătos şi de sălbăticit ca şi stăpânul. Şi băieţii s-au felicitat pentru treaba asta dintr-un motiv foarte practic, pentru că nu numai că ofereau amărâtului un

adăpost, dar slujeau şi cauza creştinismului luptând împotriva fantomelor şi spiriduşilor. Nu aveau ei mare încredere în moşneag, dar erau în stare să parieze din gros pe câine. Aici însă au greşit. Cabana era la vreo trei sute de picioare de o peşteră şi, în nopţile întunecoase, cum locul se afla într-un fel de văgăună; era o pustietate de parcă ai fi fost pe crestele Shastei. Şi n-o să vă daţi seama ce canon li s-a dat amărâtului aceluia şi câinelui, decât dacă o să vedeţi împrejurimile alea când bate luna doar atât cât să facă mărăcinişurile de pe coastă să pară nişte siluete ghemuite la pândă, iar bolovanii de cuarţ să lucească alb asemeni unor hârci.

…Cei doi puseră stăpânire pe cabană în aceeaşi după amiază şi bătrânul Amărâtu' se apucă să-şi pregătească cina. După ce termină, se aşeză frumos în faţa jarului sobei şi-şi aprinse pipa, în vreme ce câinele se întinse la picioarele lui. Deodată, cioc-cioc! Cineva la uşă. „Intră", spune el cât se poate de vorbăreţ. Cioc-cioc! Din nou. „Intră, fir-ai afurisit să fii", spune omul care nici gând să se ridice să se ducă la uşă. Dar nici de data asta nu răspunde nimeni şi, în clipa următoare, zbang! se duce şi singurul ochi de geam care mai rămăsese întreg. Când vede el şi treaba asta, bătrânul Amărâtu' se saltă cu o lucire drăcească în ochi şi cu revolverul în mână şi porneşte urmat de câinele cel galben care-şi arăta toată garnitura de dinţi şi dă brânci uşii. Când colo, afară nimeni! Dar în clipa în care deschide uşa, câinele care fusese atât de fioros mai înainte începe deodată să se ghemuiască pe burtă şi să se tragă înapoi, pas cu pas, tremurând din toate mădularele şi, în cele din urmă, se face ghem lângă sobă, fără să-i mai arunce nici măcar o privire stăpânului său. Omul trânteşte uşa la loc, dar din nou se aude o bufnitură, numai că de data asta sunetul venea dinăuntrul cabanei. După ce se uită el atent în jur să vadă dacă toate sunt la locul lor, abia atunci se ridică şi se repede, fără o vorbă la uşă şi apoi se învârte ca un apucat în jurul cabanei, dar nu află decât linişte şi beznă. Apoi se întoarce înapoi blestemând în toate chipurile şi-şi cheamă câinele. Dar câinele cel galben, pe care băieţii ar fi fost în stare să-şi pună la bătaie toţi banii, stă ghemuit sub laviţă şi trebuie tras afară

ca un fricos de raton dintr-o scorbură de copac şi rămâne aşa nemişcat cu ochii ieşiţi din găvane, tremurând din toate încheieturile de spaimă şi cu părul zbârlit ţeapăn. Omul îl cheamă să vină la uşă. Câinele se târâie pe burtă câţiva paşi, se opreşte, amuşină şi apoi refuză să meargă mai departe. Omul îl strigă din nou, blestemându-l şi ameninţându-l. Şi ce credeţi că face atunci frumosul acela de câine galben? Se târăşte pieziş spre uşă, băgându-se cât putea de mult în marginea laviţei şi se face una cu podeaua. La mijloc de drum se opreşte. Apoi începe să păşească foarte grijuliu, ridicându-şi fiecare labă cât mai sus, una câte una, tremurând mai departe din toate mădularele. Se opreşte din nou. Apoi se ghemuieşte. Apoi face un salt înspăimântat, dar nu drept înainte ci mai mult în sus, sărind cu vreo şase inci de la podea, ca şi cum…

— Ar fi sărit peste ceva, îl întrerupse judecătorul grăbit, ridicându-se într-un cot.

Doctorul se opri în aceeaşi clipă.

— Juan, îi spuse el încruntat unuia dintre catârgiii mexicani. Nu te mai foi cu lasoul acela. Acum o să iasă ţăruşul şi o să scape catârul. Haide, fă-te-ncoace!

Mexicanul se întoarse spre doctor, arătând o faţă palidă, mormăi ceva şi dădu drumul la cureaua pe care o avea în mână. Toţi ne-am ridicat glasurile în cor şi judecătorul mai tare ca toţi, în semn de penitenţă şi de scuză şi am început să-l rugăm pe doctor să povestească mai departe.

— Cine te mai întrerupe, are un glonte din partea mea, adăugă Thornton convingător.

Dar doctorul îşi puse mâinile sub cap şi păru să nu mai aibă nici un chef.

— Păi, câinele a rupt-o la sănătoasa pe dealuri şi nici ameninţările, nici ademenirile stăpânului său, n-au fost în stare să-l facă să intre din nou în cabană. A doua zi omul a părăsit tabăra. Cât e ceasul? Se face de-amurg acum, aşa-i? Vezi, nu te urca pe picioarele mele, fir-ai afurisit să fii de nepriceput şi nu te mai tot fâţâi pe-aici. Stai dracului jos!

…Dar noi ştiam că doctorul nu-şi isprăvise povestea şi aşteptam în tăcere să ne-o spună până la capăt, în vremea

asta, vechea linişte cenuşie a pădurii se înstăpâni din nou iar în ramurile dese ale copacilor începură să se adune tot mai multe umbre, în vreme ce bolta întunecată a pădurii părea să se strângă tot mai tare în jurul nostru. Deodată doctorul se apucă să povestească mai departe, tărăgănat, ca şi cum n-ar fi fost întrerupt niciodată.

— Şi aşa cum spuneam, n-am dat crezare prea mult la toată povestea asta şi nici nu v-aş fi istorisit-o de n-aş fi trecut eu însumi printr-o încercare. Era în primăvara lui ’62 şi eram o ceată de patru oameni ce veneam de la O’Neill, când ne-a prins zăpada. Era o vreme amarnică. După ce-am trecut de creastă, zăpada s-a transformat în lapoviţă şi ploaie şi şuvoaiele ne-au potopit din toate părţile, orice fir de apă devenise gârlă şi orice gârlă râu. Pe North Fork am pierdut doi cai, toţi de-abia ne mai ţineam în picioare, rătăciserăm drumul, ne bălăceam la-ntâmplare, noaptea se apropia, iar zăpada care bătea aproape orizontal ne izbea în obraz ca alicele. Lucrurile păreau cam întunecate şi groaznice când, la un moment dat, eu, care mergeam puţin mai înaintea celorlalţi, am văzut o luminiţă licărind într-o văgăună în faţa noastră. Aveam calul ceva, mai în puteri şi, după ce le-am strigat băieţilor să vină după mine spre lumina aceea, am pornit drept într-acolo. În câteva clipe am fost dinaintea unei cabane mici, pe jumătate îngropată în mărăcinişuri negre. Am descălecat şi am bătut la uşă. Nu mi-a răspuns nimeni. Atunci am încercat uşa, dar era zăvorâtă pe dinăuntru. Şi am fost cu atât mai surprins cu cât unul dintre băieţi care mă ajunsese din urmă mi-a spus că se uitase pe geam şi văzuse un individ care citea dinaintea focului. Indignaţi de această lipsă de ospitalitate, ne-am repezit amândoi la uşă şi în acelaşi timp am început să zbierăm plini de mânie. Îndată s-a auzit răspuns de dinăuntru, un zgomot grăbit de zăvor tras şi uşa s-a deschis.

…Cel ce ocupa cabana era un individ scund, îndesat, eu o faţă gălbejită şi chinuită, pe care era întipărită o expresie de uşoară bucurie amestecată cu tăcută suferinţă. După ce-am intrat înăuntru, omul ne-a întrebat deodată de ce nu am strigat de la început. „Dar am bătut la uşă”, i-am spus eu

nemulţumit, „şi mai că am scos-o din ţâţâni”. „Bine, da’ asta nu-nseamnă nimic”, răspunse el senin, „îs obişnuit eu cu asta.” M-am uitat din nou la chipul liniştit de osândit al individului şi apoi prin cabană, în aceeaşi secundă mi-a fulgerat prin minte tot adevărul. „Nu suntem cumva pe-aproape de Târgul Peşterii?” l-am întrebat. „Da”, îmi răspunse el. „E taman mai jos. Aţi trecut pe lângă tabără fără s-o vedeţi din cauza viscolelii”. „Înţeleg acum”, am zis eu uitându-mă din nou prin cabană. „Nu-i asta cabana cu stafii, cum se spune?” Individul se uită la mine curios. „Da, asta-i”, îmi răspunse el simplu.

...Vă puteţi imagina bucuria mea! Aveam prilejul să văd câte parale făcea toată povestea, să sap adânc în ea până dădeam de piatră goală, ca să văd cât adevăr conţinea. Eram prea mulţi şi prea bine înarmaţi ca să ne temem de vreo şotie sau de vreo primejdie din partea altora. Dacă, aşa cum susţinea una dintre teorii, toate necazurile veneau de la o ceată de bandiţi de drumul mare, care se aţinteau pe aici şi voiau să-şi ferească bârlogul de orice nepoftit, apăi noi eram în stare să le dăm de cheltuială în eventualitatea oricărui atac. Nu mai trebuie să spun că băieţii se arătară încântaţi de această perspectivă, după ce le-am spus cum stăteau lucrurile. Singurul ce vădea şovăială şi lipsă de chef era chiar gazda noastră, care îşi reluă liniştit locul şi cartea, ca şi vechea lui expresie de martir. Mi-ar fi fost uşor să-l trag de limbă, dar n-aveam chef să aflu experienţele altuia, ci să văd totul cu ochii mei. Am socotit că era mai bine să-i feresc pe băieţi să se lase cuprinşi de teamă.

...Am mâncat şi apoi ne-am aşezat liniştiţi în faţa focului, aşteptând să vedem ce avea să urmeze. Să tot fi trecut o oră şi nici un semn de zarvă. Mai trecu încă un ceas la fel de plictisitor. Gazda noastră citea mai departe din cartea lui. Numai zăpada căzând pe acoperiş tulbura liniştea. Când deodată...

Doctorul se opri. De la ultima întrerupere, băgasem de seamă că doctorul îşi schimbase felul de a povesti, trecând de la un stil mai nepretenţios la unul mult mai artistic, mai elaborat, ba chiar studiat oarecum. Acum o luă din nou pe

stilul lui mai colorat dintotdeauna şi spuse:

— Dacă nu termini odată să te mai joci cu lasoul acela, Juan, te altoiesc! Vino încoace şi stai jos. Ai înţeles?

Ne-am întors cu toţii fioroşi spre cel ce constituia cauza celei de-a doua întreruperi primejdioase, dar când i-am văzut chipul palid şi înspăimântat, ne-am abţinut să ne mai dăm drumul la vorbele veninoase pe care aveam de gând să i le spunem. Iar doctorul, din fericire, îşi continuă povestirea fără să mai fie nevoie să-l îmboldim noi.

— Dar uitasem că era tare greu să-i stăpâneşti pe băieţii aceia deosebit de veseli, puşi pe şotii şi să-i faci să se poarte civilizat. Şi după ce trecu şi al treilea ceas fără nici un fel de semne supranaturale, am surprins nişte şoapte şi i-am văzut pe băieţi făcându-şi cu ochiul, ceea ce m-a convins că erau hotărâţi să stârnească spiritele cu de la ei putere. N-au trecut nici câteva minute şi din toate părţile cabanei începură să se audă ciocănituri puternice, pietre mari aruncate cu stângăcie spre coş începură să cadă pe acoperiş cu zgomot mare, iar de-afară, pe unde era loc mai mult între bârne, se porniră nişte gemete ciudate şi rău prevestitoare. Dar, în tot timpul acestei zarve cumplite, gazda noastră rămase liniştit, neclintit, fără nici un semn de reproş pe chipul lui cumsecade de om chinuit. N-a fost nevoie de prea multă vreme ca să se vadă că tot spectacolul acela era doar pentru el făcut. Sub pretextul cusut cu aţă albă că aveau nevoie ca bietul om să-i ajute să-i descopere pe cei de stârniseră tărăboiul, băieţii îl momiră şi pe el afară, iar cei care rămaseră înăuntru profitară de absenţa lui pentru a întoarce cabana pe dos. „Vezi, moşule, ce-au făcut spiritele dumitale” îi spuse cel ce era capul răutăţilor. „Taman când noi ne uitam în altă parte, a răsturnat lada cu făină şi apoi a dat cu picioarele în căldare şi a vărsat toată apa”. Omul acela de treabă îşi ridică privirea şi se uită la pereţii mânjiţi cu făină. Apoi se uită în jos, spre podea şi deodată se trase înapoi uşor înspăimântat. „Asta nu-i apă”, spuse el încet. „Dar ce-i atunci?” „E sânge! Uitaţi-vă”!

…Cel care era mai aproape de el tresări deodată şi se trase înapoi alb ca varul. Pentru că acolo, chiar în faţa uşii, dom’le, exact unde zdrenţărosul de căutător de aur de dinainte

văzuse câinele şovăind şi ridicându-şi încet labele, chiar acolo, dom’le, chiar acolo, pe cuvântul meu! Se întinse încet o baltă roşie de sânge omenesc!… Prindeţi-l! Repede, puneţi mâna pe el, prindeţi-l!

Un fulger orbitor luci luminând pădurea întunecată şi răsună o detunătură! Când am ajuns lângă doctor, acesta stătea cu pistolul din care mai ieşea încă fum într-o mână, în vreme ce cu cealaltă arăta spre Juan, catârgiul nostru care fugea cât îl ţineau picioarele şi apoi dispăru.

— Mi-a scăpat! Fir-ar el afurisit să fie! spuse doctorul. L-aţi auzit cum a gemut? L-aţi văzut cât de palid era când s-a ridicat auzind de sânge? I-aţi văzut sentimentul de vinovăţie care i se oglindea pe chip? Ei? De ce nu ziceţi nimic? La ce vă holbaţi aşa?

— Era fantoma celui ucis, doctore? Am zis noi toţi dintr-o singură suflare.

— Pe dracu fantomă! Nu! Dar când l-am văzut pe catârgiul ăsta – pe blestematul de Juan Ramirez – l-am recunoscut pe ucigaşul bietului miner şi în ucigaş am tras!

Unchiul din California.

I.

Era amarnic de frig. Când se lăsase seara peste Lakeville, în Wisconsin, amurgul, care s-ar putea spune că mai degrabă pâlpâise decât luminase geana zării în apus, începu să capete un aer şi mai tremurător, de auroră boreală, până când în cele din urmă păli către albastrul îngheţat ce se pogora dinspre zenit. În rest, nimic altceva nu mişca. În aerul neclintit şi rece, fumul coşurilor se ridica drept şi apoi se topea în văzduh. Stelele apărură grăbite, palide şi neîndurătoare, iar când mai apoi ieşi şi luna, ea păru să acopere pământul întărit de ger cu un nou strat de zăpadă pretutindeni, în afară de oglinda celor trei lacuri îngheţate din jurul oraşului, pe care lumina aceea spectrală parcă le poleia cu o pojghiţă de cositor.

Locurile pe care fusese aşezat oraşul erau de o rară frumuseţe şi fondatorii săi, pionierii acelor meleaguri, dăduseră expresie cu un gust plin de simţire şi cu inteligenţă sugestiilor care dăinuiseră acolo dintru început. Fiind ei înşişi oameni care bătuseră pământul în lung şi-n lat, ca vânători şi negustori, iubeau natura prea mult pentru ca s-o alunge de lângă tihnitele cămine pe care şi le încropiră după ce ani de zile trudiseră dând piept cu natura. Un petec de pădure virgină şi întinderea nesfârşită a preriei se întâlneau la poalele înălţimii pe care-şi ridicaseră ei case trainice, cărora abia cei din a doua generaţie le aduseseră îmbunătăţiri şi le înfrumuseţaseră după gustul modern, dar, cu toate acestea, casele îşi păstraseră mai departe fundaţiile zdravene şi aerul rustic. Şi casele se ridicau şi acum printre copacii bătrâni,

conturând bulevardele în pantă şi pieţele oraşului. Când priveai ziua dinspre calea ferată, ordinea desăvârşită a străzilor şi cvartalelor era ascunsă de pâlcurile de copaci, înfăţişând o pitorească întindere de grădini de ţară, acoperişuri cafenii, frontoane, turle şi cupole ce se ridicau deasupra lacurilor care oglindeau totul. Dar privind tot dinspre calea ferată, în seara aceea rece, terasele şi străzile invizibile erau conturate acum de liniile regulate, când drepte, când curbe, ale luminilor ce scăpărau printre crengile desfrunzite, pălind să înconjoare ca o diademă înălţimea.

Acareturile lui Enoch Lane, în ciuda numeroaselor modernizări şi adaosuri mai recente, îşi păstrau izolarea plină de nobleţe în mijlocul unui parc aflat chiar în centrul oraşului, pe una dintre străzile principale. Modificările aduse însemnau nu numai recente încercări de înfrumuseţare, ci introducerea unor diverse lucruri de valoare procurate de cea de-a doua generaţie tocmai din Europa, pe care aveau obiceiul s-o viziteze dar de unde erau întotdeauna mulţumiţi să se întoarcă în micul lor oraş de provincie. Indiferent dacă era vorba de o chemare instinctivă, stârnită de mireasma de sevă a marilor păduri, chemare care se mai făcea simţită în vinele lor, sau de fascinaţia adâncă a frumosului oraş cocoţat pe un vârf de deal, cei mai avuţi oameni ai meleagurilor de acolo preferau să locuiască în Lakeville. Până şi tinerii, care-şi mai părăsiseră meleagurile pentru a-şi încerca norocul şi prin alte părţi, se întorceau să guste bucuria succesului tot sub bolţile de pădure ale acestei aşezări bătrâne. Şi în felul acesta, la 22 decembrie 1870, toată familia lui Gabriel Lane se adunase să aştepte sosirea fratelui său din California, Sylvester Lane, în casa părintească pe care o părăsise cu douăzeci de ani mai înainte.

— Şi mai ştii cum arată? îl întrebă Kitty Lane pe tatăl ei.

— Bineînţeles că ştiu: cam dolofan, cu nişte ochi albaştri, părul creţ, tenul deschis şi când vorbeşti cu el totdeauna roşeşte.

— Papà!

— Ce? A, da, cel puţin aşa făcea pe vremea aia. Vezi, asta se-ntâmpla acum douăzeci şi cinci de ani când a plecat la

internat. De acolo a fugit apoi, precum v-am spus, a pornit pe mare şi, în cele din urmă, a ajuns la San Francisco.

— Şi de-atunci n-ai mai primit nicio fotografie sau vreun portret de la el?

— Nu… asta-i… ca să vezi! Are careva vreo poză de-a lui Sylvester? întrebă el făcând un vag apel la mulţimea de rude şi prieteni adunaţi în salon după masa de seară.

— Verişoara Jane are una. Ea ştie totul despre el!

Ieşi la iveală că verişoara Jane doar o auzise pe Susan Marckland spunând că Edward Bingham îi povestise că se nimerise în California pe vremea când unchiul Sylvester fusese mai-mai să fie spânzurat de un comitet de vigilenţă pentru că oferise adăpost unui hoţ de cai, jucător de cărţi, sau cam aşa ceva. Amănuntele acestea au fost socotite neîndestulătoare pentru o descriere mai acătării a persoanei.

— Precis că are o ditamai barba, aşa cum poartă cu toţii când se întorc prima oară înapoi acasă, spuse Amos Gunn, cu tonul profetic al omului din capitală.

— Are o mustaţă imensă, răsucită, părul lung şi mătăsos şi nişte umeri zdraveni, adăugă Marie du Page.

Cea care vorbise se arătase atât de caraghios de convinsă. Încât toată lumea se întoarse spre ea, mai ales că era şi o fată foarte drăguţă. Kitty îi spuse iute:

— Dar nu l-ai văzut niciodată!

— Nu… dar…

Fata se împotmoli şi, ridicând din umăr, îşi lăsă capul într-o parte, într-un fel nespus de poznaş şi de dojenitor, îşi ridică sprâncenele într-un chip care voia să arate caracterul de neexprimat al impresiei pe care o nutrea în mintea ei. Însă gestul acesta dezvălui un alt fapt stânjenitor şi anume că era fiica unui străin, a unui vechi explorator militar francez şi că până şi în mijlocul acelui cât se poate de anglo-saxon Lakerville îşi mai păstrase ceva din neastâmpărul galic.

— Ei bine, care dintre fete merg cu mine să-l întâmpinăm la staţie? spuse Gabriel, înlăturând cu o masculină promptitudine cealaltă întrebare mai puţin importantă. E vremea să plecăm.

— Aş vrea să merg şi eu şi verişoara Jane, spuse Kitty. Dar

ştii, papà, nici tu nu-l cunoşti şi nici noi şi mai întâi trebuie să te convingi că-i vorba de el şi abia apoi să ni-l prezinţi şi nouă… şi toate astea în faţa tuturor, pe peron… e destul de stânjenitor pentru noi. Iar apoi, cum el e fratele tău mai mic, iar noi se presupune că suntem iubitele lui nepoate, ştii, toată situaţia s-ar putea să-l facă să se simtă ridicol!

— Iar dacă va mai trebui pe deasupra să te şi sărute, spuse Marie cu un aer tragic şi după aceea numai bine că descoperi că nici nu-i el!

— Aşa că, spuse mai departe Kitty, mai bine ia-l cu tine pe unchiul John. Care-i mai de pe vremea unchiului Sylvester pentru ca să reprezinte trecutul familiei şi poate că şi pe domnul Gunn…

— Ca să reprezinte viitorul, bănuiesc? o întrerupse Gabriel, suflându-i răutăcios.

— Ca să reprezinte un nume pe care mulţi oameni din New York şi din San Francisco îl cunosc, continuă Kitty fără să roşească. Şi ia cu tine şi o blană în plus… nu pentru el. Dragule, ci pentru tine. Fiindcă el, am eu convingerea, a cunoscut atât de mult vitregiile naturii, încât probabil că va râde de noi văzându-ne atât de cocoliţi.

— Nu prea cred, răspunse taică-său gânditor, pentru că în ultima telegramă, pe care mi-a trimis-o de pe drum, îmi spunea că-i pe jumătate degerat şi pofteşte o trăsură închisă ca să-l ia de la gară.

— Bineînţeles, spuse Marie plină de nerăbdare. Aţi uitat că bietul om vine din canioanele acelea încinse şi din nisipurile de aur care dogoresc şi dintr-o ţară unde soarele străluceşte mereu?

— Bine, atunci Marie, mai bine ai veni să vezi cum i-am pregătit camera.

Şi în vreme ce tatăl ei ieşea din salon, Kitty îşi luă vechea colegă de şcoală şi se urcară la etaj. Camera desemnată să-l primească pe Sylvester era una din camerele de oaspeţi foarte aranjate, dar de data asta toată mobila luxoasă fusese scoasă afară, iar încăperea arăta din nou pitorească şi rustică. Câteva piei rare de bizon, urs şi panteră fuseseră întinse pe podeaua goală, ba chiar şi pe vreo câteva scaune ca să se

vadă mai bine. Patul cel mare şi frumos, în stil franţuzesc fusese şi el scos şi, în locul lui apăruse un pat ascetic de fier, acoperit cu nişte pături mexicane minunate, în dungi. Grătarul de fier de la cămin fusese scos, iar vatra lărgită pentru ca să încapă înăuntru o grămadă simetrică de buşteni de nuc înveliţi cu muşchi. Pereţii erau acoperiţi cu tot felul de trofee de vânătoare, de coarne, capete de cerb şi săgeţi indiene legate mănunchi şi puse într-un colţ alături de mai multe arme şi puşti moderne.

— Tare frumos, spuse Marie, dar parcă-i puţin cam rece şi are prea mult aer de pădure! Adăugă ea cu o uşoară mişcare expresivă din umăr.

— Prostii, îi răspunse Kitty cu un ton care nu suferea replică. Dacă-i e frig cumva, n-are decât să aprindă butucii. Pe acolo de obicei îşi fac focul sub câte un copac. Chiar şi domnul Gunn făcea la fel când şi-a încropit tabără pe Adirondacks, vara trecută. Găsesc că e cât se poate de confortabil şi totul are un aer natural.

Cu toate astea, amândouă fetele îşi băgară înfrigurate mâinile sub şalurile de lână pe care le luaseră din hol în vederea acelei expediţii la pol.

— Dar ţi-ai bătut capul destul de mult pentru el, Kitty, spuse Marie cu accentul ei uşor străin. O să-ţi placă unchiul ăsta al tău atât de ciudat?

— E un om minunat, Marie. A fost prin toate părţile, a văzut o groază de lucruri, a făcut de toate. S-a bătut în duel, a fost prins de indieni şi legat la stâlpul de tortură, a ajuns conducătorul unui comitet de vigilenţă şi se zice că a tras adesea şi a omorât şi el alţi oameni. Teamă mi-e să nu se fi ticăloşit, ştii. A trăit de unul singur prin păduri ca un pustnic, fără să vadă chip de om, iar după aia a fost şeful unui trib de indieni şi a avut numai Dumnezeu ştie câte neveste din rândul indiencelor acelora! Îi spuneau, Trăsnetul-de-Faţă-Palidă”, draga mea şi „Tânărul-care-a-nghiţit-focul”, sau ceva de genul ăsta.

— Dar ce-o fi căutând el aici, acum? o întrebă Marie.

— Ca să ne mai vadă şi pe noi, draga mea, spuse Kitty mândră. Iar apoi, mai trebuie să rezolve şi nişte treburi cu

partea lui de moştenire. Fiindcă ştii, papà cel bătrân i-a lăsat şi lui o parte. Nu zic că şi-a bătut el vreodată capul cu asta, fiindcă-i putred de bogat... un fel de Monte Cristo, ştii, are o mină de aur şi o insulă în largul oceanului, ca să nu mai spun nimic de ţinutul acela întreg pe care-l stăpâneşte şi care-i poartă numele, ca şi de milioanele de vite pe care le mână de colo-colo şi le prinde cu lasoul! E tare grea treaba asta. Ştii, trebuie să iei o funie lungă, cu un nod care lunecă la capăt, o învârţi deasupra capului, uite aşa...

— Ascultă! exclamă Marie cu o tresărire dramatică, punându-şi un deget la buze. Uite că a venit.

Se auzi limpede zgomot de roţi, trăsura îngheţată se apropie legănându-se de casă, se desluşi tropotul copitelor pe caldarâm, se deschiseră uşile cele grele, aerul rece dădu năvală înăuntru, la intrare răsunară mai tare vocile care rosteau cuvinte de bun venit, dar toate aduceau a glasuri cunoscute! Acela era tonul vesel, încrezător al lui Gabriel Lane, glasurile de soprane ale verişoarei Jane şi verişoarei Emma, celălalt de bariton al domnului Gunn, ca şi glasul măsurat de orator al părintelui Dexter, care se alăturase celorlalţi la staţie. Dar unchiul venise? Da, pentru că tocmai în momentul acela cineva îi pronunţă numele, iar urechea ageră a Mariei prinse un sunet uşor, alene, de pas străin pe dalele de marmură rece din vestibul. Cele două fete schimbară repede între ele o privire. Amândouă se uitară în oglindă şi apoi una la alta cu un aer interogativ, dădură din cap afirmativ, după care coborâră în salon.

În jurul focului se formase un grup, în mijlocul căruia se vedea, stând cu spatele spre fete, o siluetă măruntă, înveşmântată într-o enormă haină de blană scumpă, iar posesorul ei se străduia să-şi încălzească pe rând câte una din cizmele de piele lustruite, la dogoarea focului din cămin. Tocmai când intrau şi fetele înăuntru, străinul se despărţea cu mare regret de haina de blană şi, în faţa ochilor lor uimiţi, apăru un om de statură obişnuită, zvelt şi elegant, îmbrăcat într-un costum de călătorie fără cusur. Părul, mustaţa şi chipul ars de soare păreau toate de aceeaşi culoare galben-arămie şi tăiate parcă dintr-o singură trăsătură, încât era imposibil să

ghiceşti că unele erau încărunţite, că faţa era mai trasă şi cu atât mai puţin ce vârstă avea. În rest, nu exista nici un motiv de îndoială. Iată-l şi pe Gabriel Lane apucând mâinile reci de emoţie ale fetelor şi înfăţişându-le „unchiului Sylvester”.

Străinului nu numai că nici prin gând nu-i trecu s-o sărute pe Kitty, dar o clipă păru să nu bage de seama mânuţa pe care aceasta, i-o întinsese, în vreme ce se înclina preocupat în faţa ei. Dar de Marie nu se trecea aşa uşor şi, înfruntându-l cu o expresie îndrăzneaţă, îl făcu să-i strângă distrat mâna cu o căldură pe care s-ar fi cuvenit s-o arate rudei lui. Iar apoi, continuând să-şi încălzească mai departe picioarele urcate pe grătarul căminului, unchiul păru să uite de amândouă.

— Cum aţi fost obişnuit, domnule, începu reverendul Dexter, profitând de un moment de linişte stânjenitoare şi parcă subliniind-o şi mai mult, sau poate ar fi fost mai nimerit să spun nevoit să vă deprindeţi cu tot felul de împrejurări cutremurătoare din viaţa plină de aventură şi fărădelege de pe acele meleaguri, fără îndoială că în această atmosferă pastorală, dar totuşi rafinată, de oameni cultivaţi, din izolatul Lakeville, n-o să găsiţi gradul…

— Ba poţi să vorbeşti chiar de mai multe grade, interveni unchiul Sylvester, culegând cu grijă fire de păr de bizon de pe pantalonii care-i veneau foarte bine. E mult mai rece, ştii dumneata, mult mai rece.

— Mă refeream la o diferenţă mai puţin materialistă, continuă preotul cu un zâmbet resemnat. Iar în ceea ce priveşte problema mai simplă a frigului, mi s-a spus, domnule, că în California există unele regiuni mai aspre, aşezate la altitudini mai înalte… deşi temperatura joasă…

— Bănui că în California indivizii spun că temperatura la noi e cam afurisit de josnică, aşa-i? se băgă în vorbă Amos Gunn, aruncând o privire plină de subînţeles celorlalţi, ca şi cum ar fi oferit o hazlie divagaţie în stil californian.

Cu toate acestea unchiul Sylvester nu zâmbi deloc. Cântărindu-l cu un ochi critic pe Gunn, spuse cu un aer gânditor:

— Nu prea cred. Am văzut unii care s-au curăţat pentru că au spus chiar mai puţin decât atât.

Apoi, întorcându-se spre preot adăugă:

— Aveţi mare dreptate. Prin unele trecători aflate la mare înălţime e foarte frig. Prin ’56 m-am rătăcit într-una din ele, împreună cu o ceată de câţiva tovarăşi. Eram la vreo şaptezeci de mile de cea mai apropiată aşezare, nu mai băgasem nimic în gură de treizeci şi şase de ore, iar focul nostru de tabără, după ce topise zăpada de dedesubt, se cufundase la vreo douăsprezece picioare adâncime.

Cercul celor care ascultau se-strânse plin de curiozitate în jurul lui, Marie, Kitty şi verişoara Jane strecurându-se mai aproape cu chipuri emoţionate. Chiar şi faţa bisericească trădă un profund interes.

— Iar unul cu numele de Thompson, mi se pare, continuă unchiul Sylvester uitându-se ţintă la foc, la numai câţiva paşi de mine a degerat bocnă. Spre dimineaţă, fiindcă se făcuseră vreo cincizeci şi opt de ceasuri de când nu mai văzusem mâncare şi până şi ultima picătură de whisky se terminase, iar focul se stinsese şi el, ne-am trezit că…

— Da, da! îngăimară mai multe voci.

— Ne-am trezit că, spuse mai departe unchiul Sylvester, era amarnic de frig. Da! Amarnic de frig.

Se lăsă o tăcere mormântală.

— Dar aţi scăpat până la urmă! exclamă Kitty cu suflarea tăiată.

— Da, cam aşa ceva. Cred că am scăpat cu toţii… adică cu toţii în afară de Thompson dacă ăsta o fi fost numele lui. S-ar putea să-l fi chemat Parker, continuă unchiul Sylvester, uitându-se cu o blândă uimire la feţele emoţionate din jur.

— Dar cum de-aţi scăpat?

— Ah! Am scăpat noi cumva, nu-mi mai aduc bine aminte. Nu cred să fi fost nevoiţi să ne hrănim cu Thompson, dacă el o fi fost, adăugă gânditor, cel puţin nu atunci. Nu, urmă el, făcând un uşor efort de a-şi aduce aminte. Cred că asta a fost altă treabă. Da, spuse după o pauză uitându-se plin de convingere în ochii speriaţi, nerăbdători ai verişoarei Jane. Aveţi perfectă dreptate, asta a fost cu totul altă poveste. Ca să vezi, cum mai poţi încurca lucrurile. Ei?

Intrase un servitor şi, după o discuţie rapidă cu Gabriel,

acesta se întoarse spre unchiul Sylvester:

— Scuză-mă, dar cred că e vorba de o greşeală. Noi am adus o dată cuferele tale, două cufere de la staţie, când am venit. Dar chiar acum a mai sosit un om cu încă trei şi zice că-s tot ale tale.

— Trebuie să fie vreo cinci în total, spuse unchiul Sylvester gândindu-se puţin.

— Poa' că atâtea-s, nu le-am numărat, spuse servitorul.

— Bine, bine, grăi unchiul Sylvester înveselit, întorcându-se spre fratele lui. Să le pună în cameră la mine pe toate sau pe coridor, în afară de două care-s însemnate cu litera L într-un triunghi. Acolo sunt câteva lucruri pe care le-am luat pentru tine şi pentru fete. O să ne' uităm la ele mâine dimineaţă. Şi, dacă nu vă supăraţi, acum am să-mi cer iertare şi am să mă duc să mă culc.

— Dar nu-i decât zece şi jumătate, îi spuse Gabriel dojenitor. Doar n-ai să te duci la culcare la ora zece şi jumătate!

— Când călătoresc, da! Drumurile mă obosesc atât de mult! Noapte bună. Şi nu-i nevoie să se deranjeze nimeni să vină cu mine.

Se înclină alene în faţa lor şi plecă abia reuşind să-şi ascundă căscatul sub o umbră de zâmbet.

— Ca să vezi! spuse verişoara Jane respirând adânc.

— Nu-mi prea vine să cred că acesta-i unchiul vostru Sylvester! spuse cu însufleţire Marie. E vreo farsă pe care vrea să ne-o joace Gabriel. Şi nici măcar nu-i un actor prea iscusit, fiindcă îşi uită şi rolul.

— Şi auzi colo, cinci cufere doar pentru un singur om! Dumnezeule! Ce-o fi având în ele? se întrebă verişoara Emma.

— Poate că în ele-s acoliţii lui, ca să se arunce asupra noastră la noapte, după ce adormim cu toţii.

— Eşti sigur că-i el, papă? îl iscodi Kitty încetişor.

— Negreşit. Şi, copila mea, ştie totul despre istoria familiei, la fel de bine ca tine. Iar pe deasupra, adăugă zâmbind cam palid, ceea ce nu reuşi să mascheze o îngrijorare care era lucru nou la el, aş vrea să mă pricep şi eu la afaceri la fel de

bine ca el. Apropo, Amos, îşi aduse el aminte şi se întoarse spre tânăr, se pare că-i cunoaşte foarte bine şi pe cei din familia ta.

— Mulţi oameni de afaceri ne cunosc, spuse Gunn cu un aer de uşoară înfumurare.

— Ştiu, dar m-a întrebat dacă n-aţi avut cumva vreo rudă şi prin sudul Californiei sau Mexic.

Celălalt se roşi uşor, atât de uşor că numai nişte ochi ageri ca ai Mariei au fost în stare să bage de seamă.

— Cred că e un lucru cunoscut de toată lumea că cei din familia noastră nu şi-au părăsit niciodată oraşul natal, spuse el plin de sine. Cei din familia Gunn ţin foarte mult la lucrul acesta.

— Atunci, înseamnă, că nu s-o fi prăsit nicio mlădiţă colaterală din vechiul trunchi, spuse Gabriel.

Cu toate astea, gluma blândă a lui Gabriel nu reuşi să înlăture senzaţia de stânjeneală şi dezamăgire pe care o lăsase prezenţa nesatisfăcătoare a unchiului Sylvester, ca şi retragerea lui grăbită. Aşa că s-au împrăştiat cu toţii curând, Kitty şi Marie simţindu-se încântate când au reuşit să se strecoare singure sus, în camerele lor. Pe coridor s-au întâlnit cu două fete de serviciu, două irlandeze, într-o stare de agitaţie şi oboseală extremă. Reieşi că domnul cel ciudat le ceruse să facă din nou patul, dar de data asta cu cearşafurile şi aşternuturile pe care le purta totdeauna cu el în cufere. Din tonul lor îngăduitor era limpede că le răsplătise cu generozitate.

— Da, domnişoară, asta i se trage de-acolo c-a dormit sărmanul de el tot printre şerpi şi alte târâtoare veninoase şi tot felul de boli care se aciuează mai cu osebire în aşternuturile omului, spuse Norah ca să-l scuze când văzu ochii înfuriaţi ai domnişoarei Kitty. Da’ auziţi colo! Acum altă năzbâtie mai vrea!

Uşa unchiului Sylvester se deschise încet şi apăru un braţ într-o pijama albastră, care aşeză cu grijă afară mănunchiul de săgeţi şi arcurile.

— Hei, Norah, sau tu, Bridget, să ia careva sărăciile astea groaznice de-aici. Dar aveţi grijă, vă rog, fiindcă vârfurile

săgeţilor sunt otrăvite şi-i moarte curată. Zănaticul care le-a adus aici habar n-a avut că-s africane şi nicidecum indiene. Şi, ia mai staţi oleacă!

Mâna dispăru şi apoi se arătă iarăşi cu două puşti.

— Şi mai luaţi şi drăciile astea! Sunt încărcate, cu capsele puse, iar cocoaşele-s şi ele trase, taman cum se cuvine! O lovitură, de le scăpaţi jos, sau la cea mai mică izbitură, gata, au şi luat foc.

— Îmi pare nespus de rău, unchiule Sylvester, că nu te simţi prea bine în casă la noi, spuse Kitty, cu voce tremurată, înroşindu-se toată.

— Ah, tu erai? se auzi de după uşă vocea încântată a unchiului Sylvester. Credeam că-i Bridget. Nu, n-am de gând să mă simt prost. Tocmai de-aceea scot lucrurile astea de aici. Dar pentru numele lui Dumnezeu, nu le atinge! Lasă-le să le ia de acolo măgarul care le-a adus. Noapte bună!

Uşa se închise, glasurile fetelor ce vorbeau în şoaptă se pierdură pe coridor, în holul cel mare rămase doar puţină lumină şi numai ochiul roşu, ciclopic al enormei sobe cu coloane pe de margine lucea în beznă ca un far. Afară, noaptea tăcută continua să scapere plină de stele, apoi păli. Spre dimineaţă, gerul, după ce acoperi cu brumă pereţii trainici de lemn şi zugrăvi delicate dantelării pe fiecare bucăţică de geam, se apucă să invadeze pe furiş şi casa, făcând-o tot mai rece şi mai tăcută pe măsură ce se apropia de inima ei dătătoare de viaţă şi căldură. Doar o singură dată fu tulburată liniştea aceea îngheţată, când se deschise o uşă şi se auziră paşi pe coridor. După aceea se simţi un miros iute de coajă de copac arsă.

Era destul de puternic pentru ca să se răspândească pe tot etajul şi să pătrundă şi în camera unde dormea Marie du Page, care în noaptea aceea, avea un somn uşor şi agitat. Zgâindu-se pe după uşă, reuşi să vadă în coridorul de jos un spectacol nemaipomenit: unchiul Sylvester, înveşmântat într-un splendid halat japonez de mătase matlasătă, împodobit cu blană de vulpe albastră, cerceta atent pereţii cu lumânarea în mână, iar apoi scoase o ruletă din buzunar şi începu să măsoare cu toată seriozitatea. Domnişoara du Page nu dori să

vadă mai mult! Închise iute uşa, o încuie cu cheia şi o zăvorî, pe deplin încredinţată că Gabriel Lane oploşise în persoana unchiului Sylvester un somnambul, un maniac şi un impostor.

II.

— Se pare că unchiul Sylvester nu s-a simţit prea în largul lui azi noapte, deşi şi-a adus şi aşternuturile cu el, spuse Kitty Lane a doua zi dimineaţă când intră în camera domnişoarei Marie du Page. Aud că Bridget l-a găsit în zori dormind colac ca o pisică în blănurile lui pe sofaua din salon.

Marie tresări şi îşi aminti de vedenia pe care o avusese în noaptea aceea. Dar un fel de intuiţie – nici ea nu ştia ce – o împiedică să dezvăluie povestea în clipa aceea. Spuse doar puţin cam ironică:

— Probabil că într-un dormitor mai prizărit simte că i se îngrădeşte libertatea primitivă de care se bucura pe vremea când putea să trăiască o viaţă barbară.

— Nu, nu-i vorba de asta. Bridget bombănea nu ştiu ce că unchiul a fost alungat din cameră de fumul făcut de un foc caraghios cu tot felul de trunchiuri! Auzi colo! Ca şi cum unul ca el, crescut mai mult prin păduri, nu poate să sufere oleacă de fum! Nu… asta-i doar scuza lui! Marie, ştii ce cred eu cu adevărat?

— Nu, răspunse iute fata.

— Cred cu tărie că omului îi e ruşine de viaţa lui grea de mai înainte şi se străduieşte cât poate ca să uite de ea. De asta ne tot scoate ochii cu obiceiurile lui ultracivilizate şi efeminate şi, aşa cum se întâmplă cu indivizii ăştia întotdeauna, sare prea mult în partea cealaltă.

— Atunci, zici că s-a îndreptat cu adevărat. Şi n-o să-i vină-n minte să jefuiască sau să omoare pe careva?

— Ah, Marie, dar ce spui tu acolo-i curată aiureală.

Cu toate astea, la micul dejun unchiul se arătă destul de vesel şi odihnit. Ieşi la iveală că, înainte de a se dezbrăca, aprinsese focul, dar maldărul acela de lemne verzi fusese

clădit mult prea spre gura vetrei, aşa că fumul mai-mai să-l sufoce. De teamă să nu sperie pe toţi cei din casă dacă lăsa fumul să iasă pe uşă, deschisese fereastra, iar când se împrăştiase fumul, ca să scape de frigul polar din camera lui se adăpostise în salon. Până aici păţaniile lui din cursul nopţii nu păreau să pună sub semnul întrebării sănătatea lui mintală, inteligenţa sau dreptul la consideraţie din partea celorlalţi. Dar Marie aţinti asupra lui o pereche de ochi negri, îndrăzneţi.

— Vi s-a întâmplat vreodată să mergeţi dormind, domnule Lane?

— Nu, dar, şovăi el gânditor în vreme ce spărgea un ou, mi se pare că o dată mi s-a-ntâmplat să merg călare şi să mă fure somnul.

— Şi în vremea asta dormeaţi? Ah. Spune-ne şi nouă cum s-a-ntâmplat, făcură verişoarele Jane şi Emma într-un singur glas.

Unchiul Sylvester aruncă o privire resemnată pe fereastră.

— Ei. Da. Bine... Nu-i mare lucru de spus. Vedeţi, într-o vreme eram nevoit să fac drumuri lungi şi monotone, care pe deasupra mai erau şi foarte obositoare, adăugă el, parcă pierindu-i cheful pe măsură ce-şi aducea aminte, totdeauna tare obositoare. Cum trebuia să bat uneori poteci nesigure şi periculoase, călăream un catâr care era foarte sigur pe picioare şi în stare să meargă pe oriunde era loc măcar cât să calce el cu copitele acelea mici ale lui. Într-o noapte coboram panta, unui munte, îndreptându-mă spre o vale îngustă, pe unde curgea o apă peste care trecea un jgheab vechi şi părăsit, din care nu mai rămăseseră decât căpriorii şi fundul îngust de lemn ca un fir orizontal şi lung. Drumul era greu şi catârul mergea încet, aşa că din când în când mai moţăiam şi eu câte un pic şi, în cele din urmă, am adormit de-a binelea. Cred că m-am trezit când am simţit că animalul de sub mine îşi schimbase mersul... adică, mai bine zis, adormisem din cauza monotoniei mersului catârului şi, când acesta s-a oprit, m-am trezit şi eu. Vedeţi dumneavoastră, la început n-am fost sigur că nu visam în continuare. Pentru că poteca parcă dispăruse cu totul, peretele de stâncă pe care-l ştiam într-o

parte se topise, iar înainte, între mine şi muntele din faţă, nu mai exista… nimic.

Unchiul Sylvester se opri şi se uită pe fereastră la o trăsură care trecea. Apoi reluă firul povestirii:

— Se arătă şi luna şi abia atunci am văzut ce se întâmplase. Catârul, ori din proprie iniţiativă, ori ascultând de vreo mişcare a frâului pe care o făcusem prin somn, se abătuse de la drum şi o apucase pe jgheab, aproape că trecuse valea în cealaltă parte, păşind pe firul acela de scândură, nu mai lat de un picior şi de vreo jumătate de milă lungime, care se ridica la şaizeci de picioare deasupra pământului. Ştiam, povesti el mai departe, cercetându-şi gânditor şerveţelul de masă, că animalul de sub mine era sigur pe picioarele lui şi că de stăteam cuminte, avea să treacă teafăr în partea cealaltă. Dar deodată mi-am adus aminte că tocmai la mijloc jgheabul era rupt pe vreo douăzeci de picioare în linie dreaptă şi că locul era prea îngust şi nu îngăduia catârului să se întoarcă şi s-o pornească înapoi.

— Doamne, Dumnezeule! exclamă verişoara Jane.

— Poftim? făcu unchiul Sylvester politicos.

— N-am zis nimic, doar Doamne Dumnezeule! Ei? adăugă ea nerăbdătoare.

— Ei? repetă unchiul Sylvester vag. Ah, asta-i tot! Nu voiam decât să explic ce-am vrut să spun atunci când am pomenit despre faptul că am mers călare în somn.

— Dar, spune-mi, prinse chef de vorbă verişoara Jane, aplecându-se peste masă încruntată şi pornită, subliniindu-şi fiecare cuvânt cu mânerul cuţitului, cum aţi ajuns jos – şi dumneata – şi – catârul – acela?

— Ah, cu funii şi chingi, uite aşa, spuse el luând inelul de la şervetul de masă şi trecând şerveţelul prin el în chip de chingă.

— Şi bănuiesc că aveai chingile şi funiile la dumneata, în cele cinci cufere! i-o trânti verişoara Jane.

— Nu. Le-au adus dimineaţa nişte oameni care lucrau mai la vale pe râu. Nişte băieţi tare pricepuţi, minerii aceia!

— Într-adevăr! adăugă verişoara Jane.

După ce s-a terminat masa, nimeni nu s-a mirat că

răsfăţatul musafir se scuză că nu poate participa la o plimbare matinală prin oraşul amorţit de ger şi-şi declină plăcerea de-a merge împreună cu ceilalţi la patinaj, pe lac, pe motiv că, stând acasă, avea să-i fie mai cald, fără să fie nevoit să facă nici pe jumătate atâtea eforturi. Jumătate de oră mai târziu era în faţa focului, în biroul lui Gabriel Lane, uitându-se fără prea mult chef la fratele lui mai mare.

— După câte văd eu, spuse liniştit, ai părăduit partea ta de moştenire şi eşti, de fapt, în mâinile individului ăstuia, Gunn şi ale lui taică-su.

— Priveşti lucrurile prea sever, spuse Gabriel pe un ton dezaprobator. În primul rând, investiţiile mele la firma „Gunn” nu sunt un eşec şi ipoteca pe pădurea din vale nu e decât un fel de gaj. Nici măcar nu acoperă banii împrumutaţi. Aş fi vândut-o de mulţi ani. Dar pe tata îl pălise ideea ciudată de a păstra locul aşa sălbatic cum a fost pe vremuri, de dragul acelor timpuri şi pentru ca târgul să aibă şi mai departe aer curat.

— Era pe vremuri şi o cabană pe-acolo, unde bătrânul avea obiceiul să mai poposească atunci când simţea că-l apasă civilizaţia de aici. Aşa-i? făcu unchiul Sylvester gânditor.

— Da, îi răspunse Gabriel nerăbdător. Şi acum e tot acolo, dar să ne întoarcem la domnul Gunn. Se pare că a făcut o pasiune pentru Kitty şi, chiar dacă n-am să pot răscumpăra ipoteca, mai există o şansă ca terenul să rămână tot în familie.

— Mă bate gândul să dau o fugă după-amiază să mai văd o dată şandramaua, dacă-mi îngăduie vremea asta afurisită.

— Da, dragul meu Sylvester, dar acum hai să ne întoarcem la afaceri. Vreau să-ţi arăt în ce-am investit banii.

— Ah, bineînţeles, dă-i drumul! îi spuse frate-său, încercând să-şi ia o mutră de om care se preface că ascultă cu interes, în vreme ce se aşeza şi el la birou.

Gabriel scoase un maldăr de acţiuni dintr-un sertar şi le puse dinaintea unchiului Sylvester. Pe faţa acestuia apăru un zâmbet şters, în semn că le recunoştea.

— Aha! Da! spuse el aruncându-şi ochii peste ele. Tot cele vechi „Carmelita” „Santa Maria” şi „Preciosa”! Aşa cum mi-

am închipuit. Dar cine se mai gândea să dea de ele tocmai aici! Arăţi mult mai sulemenită şi mai pudrată decât erai când te-am văzut eu prima oară, domnişoară „Carmelita!” Numai minunile atribuite numelui tău te-au mai ţinut în picioare, scumpa mea „Santa Maria”, din ziua când te-am cunoscut, pe pielea mea! Iar tu, „Preciosa”! O preţioasă grămadă de bani ţi-am lăsat în seamă pe vremuri!

— Glumeşti, spuse Gabriel zâmbind stânjenit. Doar nu vrei să zici că acţiunile astea sunt vechi şi nu mai au nicio valoare.

— Nu există nici un capital în America sau Europa care în ultimii cinci ani să nu fi trecut prin grele încercări şi de fiecare dată să fi ieşit cu totul altfel la suprafaţă. Dragul meu Gabriel, maldărul acela nu face acum nici măcar cât hârtia pe care au fost tipărite acţiunile.

— Dar nu e posibil ca un financiar cu experienţă cum e Gunn să se lase păcălit în felul acesta!

— Îmi pare rău că aud asta!

— Haide, haide, Sylvester, mărturiseşte că ai ceva împotriva lui Gunn şi am văzut eu asta, pentru că ţi-a displăcut feciorul lui de cum l-ai zărit. Ce ai împotriva lor?

— N-aş putea spune exact ce anume, răspunse unchiul Sylvester meditativ. S-ar putea să fie ochii lui, sau poate numai cravata! Dar, adăugă ridicându-se vesel şi lăsându-şi uşor mâna pe umărul fratelui său, să nu-ţi mai baţi capul cu acţiunile alea, bătrâne, că am să mă străduiesc eu ca grijile să cadă în seama altcuiva, iar ţie să-ţi pice banii gheaţă. Iar cât priveşte şi terenul acela şi… Kitty, eu zic să le păstrezi deocamdată tu pe amândouă, ca să vedem după ce aleargă de fapt tinerelul.

— Şi atunci? spuse Gabriel zâmbind.

— Nu le da pe mâna lui nici pe unul, nici pe cealaltă. Dar ia ascultă, nu crezi c-am discutat destul despre afaceri în dimineaţa asta? Ia să mai vorbim şi despre altceva. Cine-i franţuzoaica?

— Marie? E fiica lui Jules du Page, nu-ţi aminteşti? Prietenul tatei; după ce taică-su s-a prăpădit, toată lumea a socotit că tata, care a adoptat-o aproape ca pe copilul lui, avea să-i lase vreo moştenire. Dar îţi aminteşti că tata a murit fără să mai

apuce să-şi facă testamentul şi că, în ciuda faptului că era om bogat, averea lui se ridica de fapt la mult mai puţin decât ne aşteptam noi. Kitty, care a fost tot atât de dezamăgită ca şi prietena ei, cred că şi-ar fi împărţit partea ei cu fata. Dar, apropo, e ciudat cum s-a putut înşela tata atât de tare asupra capitalului pe care-l avea, sau în ce fel a aruncat banii de nu ştim niciunul dintre noi nimic. Ştii, Sylvester, uneori am bănuit…

— Ce? întrebă unchiul Sylvester iute.

Aerul de plictiseală îi dispăruse deodată de pe faţă. Fiecare muşchi i se încordase, iar ochii cenuşii îi scăpărau.

— Că i-a avansat nişte bani lui du Page şi acesta, la rândul lui, i-a pierdut, sau că s-au apucat amândoi de vreo speculaţie, îi răspunse Gabriel, care fiind atent doar la vocea unchiului Sylvester nu băgase de seamă schimbarea lui la faţă.

— Asta ar însemna că-i vorba de aceeaşi nepricepere a familiei Lane, spuse unchiul Sylvester încruntat, reluându-şi vechiul aer de plictiseală. Dar mi se pare că nu-i părerea ta… ci ţi-a sugerat-o altcineva. Da?

— Ei bine, spuse Gabriel râzând şi roşindu-se puţin, e teoria lui Gunn. Doar ştii că-i om de lume şi financiar cu experienţă.

— Şi ai discutat cu el despre asta?

— Da! Acum câţiva ani toată lumea era mirată de povestea asta.

— Da, probabil… dar, ia spune, nu crezi c-am discutat destul despre afaceri? făcu unchiul Sylvester, încruntându-se plictisit. Haide şi apoi uitându-se în jurul lui prin cameră adăugă, văd că ai cam schimbat interiorul casei bătrâneşti.

— Da, din nefericire, chiar îndată după moartea tatei am lăsat casa pe mâna unui arhitect sau constructor din partea locului, unul dintre prietenii tatei, dar care s-a vădit nu tocmai priceput şi el a făcut schimbări pe-aici în vreme ce toată familia era plecată. De asta dormitorul tău, care mai înainte a fost biroul tatei, a fost văduvit cu o bucată bună ca să lărgească mai mult coridorul, în vreme ce coşul cel mare şi vechi şi vatra sunt tot la locul lor cum le ştiai; doar căminul a fost modernizat. Prostia lui Flint.

— A cui prostie? întrebă unchiul Sylvester, în vreme ce-şi tăia unghiile.

— A lui Flint, arhitectul cel bătrân.

— De ce nu l-aţi pus să refacă la loc?

— La scurt timp după aceea a plecat din Lakeville şi am adus un arhitect din St. Louis după ce m-am întors din Europa. Dar în camera ta nu s-a putut face nimic fără să dărâmăm hornul, aşa că lucrurile au rămas cum le-a lăsat Flint.

— Asta uite că mi-a adus aminte că m-am exprimat puţin cam nepoliticos faţă de Kitty aseară în legătură cu felul cum a aranjat camera. Dar, drept să-ţi spun, îmi place camera şi mi-ar conveni s-o aranjez cum cred eu de cuviinţă. Am şi aprobarea ta?

— Bineînţeles, dragul meu Sylvester.

— Am şi eu nişte fleacuri de-ale mele prin cufere şi am să mă apuc de treabă de îndată.

— Fă cum vrei.

— Dar ai grijă să nu mă deranjeze nimeni şi te rog să-i explici şi fetei şi să-i prezinţi scuzele mele.

— Da, bineînţeles!

— Atunci, am şters-o.

Gabriel se uită la fratele lui cu un zâmbet perplex: uite-l pe marele călător, explorator, căutător de aur, soldat al norocului, cum e încântat ca o fetişcană de perspectiva de a se apuca să-şi aranjeze camera! Îl strigă:

— Sylvester!

— Da!

— Uite, dacă ai putea, ştii, încearcă să-i cucereşti pe oamenii ăştia diseară cu vreuna din aventurile tale… ceva serios, ştii, ca şi cum ai fi şi tu convins de ce spui, ţi-aş rămâne într-adevăr îndatorat. Adevărul e… iartă-mă că-ţi spun, dar celorlalţi li se pare că nu eşti la înălţimea reputaţiei de care te bucuri.

— Şi vor o poveste?

— Da… una în care să le spui câte ceva din ce-ai pătimit pe unde ai umblat.

— Am să le istorisesc eu una. Acum, la revedere!

În restul zilei unchiul Sylvester rămase nevăzut, deşi prezenţa lui în cameră era trădată de lovituri de ciocan, de zgomote de mobilă mutată din loc. Deoarece cam toţi ceilalţi în vremea asta patinau pe lac, aceste ciudăţenii nu le-a băgat în seamă decât o singură fiinţă – Marie du Page, care, sub motiv că era uşor răcită, rămăsese acasă. Dar cum bănuielile ei fuseseră stârnite din noaptea de dinainte, era hotărâtă să urmărească mai departe ce avea să facă ruda asta ciudată a prietenei ei. În afară de această firească loialitate faţă de familia Lane, ea era împinsă şi de curiozitate, ca şi de fascinaţia pe care o exercita asupra ei omul acela de neînţeles.

Era o linişte desăvârşită în casă în momentul în care fata ieşi pe furiş din cameră şi păşi cu fereală pe coridor. Cercetă pereţii cu mare atenţie, ca să descopere ce putuse trezi curiozitatea musafirului. Pe perete erau câteva tablouri mari. Îi trecuse cumva prin minte să le înlocuiască cu altele? Deodată îi fulgeră prin minte convingerea fermă că peretele coridorului nu coincide exact cu peretele din camera lui, după cum ar fi trebuit să dea de bănuit linia uşii. Cu siguranţă că între cei doi pereţi era un spaţiu care nu-şi avea explicaţie. Tocmai asta îi atrăsese lui atenţia. Dar în ce măsură faptul îl privea pe el?

Îşi aduse aminte că pe peretele serei văzuse o veche scară înfundată, ale cărei trepte slujeau acum drept rafturi pentru plante uscate şi seminţe. Dar mai demult i se spusese că scara aceea făcea legătura între seră şi biroul bunicului Lane, exact camera pe care o ocupa acum străinul. Probabil că scara ducea mai departe decât se vedea şi tocmai asta explica spaţiul dintre cei doi pereţi. Hotărâtă să-şi satisfacă până la capăt curiozitatea, fata coborî fără zgomot în seră. Scara era exact acolo unde-şi închipuise – mai multe trepte înguste de lemn pe care erau înghesuite pungi cu seminţe, care se pierdeau sus în beznă. Aprinse o lumânare şi începu să-şi croiască drum încet-încet pe scară, treaptă cu treaptă. Apoi se opri. Treptele se opreau brusc când ajungeau la nivelul biroului şi erau despărţite de un perete ridicat cu ocazia noii împărţiri a locuinţei. Se trezi dinaintea unei

despărţituri înguste formate de cei doi pereţi, unde nici de respirat nu se putea respira. Şi n-avea nici optsprezece inci lărgime. Era şi mai îngustă acolo unde se vedea un ciudat ieşind din peretele cel vechi, un fel de cotlon făcut din cărămizi, acum pe jumătate distrus. Se întoarse gata să coboare, când dinspre camera unchiului Sylvester răzbătu un zgomot tare ciudat. Se auzea ca şi cum cineva ar fi ciocănit în podea, foarte aproape de despărţitură unde se afla ea acum, la nici un picior depărtare. În aceeaşi clipă văzu cum se mişcă una din scândurile podelei de deasupra despărţiturii, alunecă uşor şi apoi este ridicată încet în cameră. Cu prezenţă de spirit, fata stinse lumânarea şi se trase lângă peretele despărţiturii, rămânând liniştită.

Când scândura fu scoasă cu totul, prin deschizătură se strecură un fir de lumină, dând la iveală grinzile pe care se sprijinea podeaua, iar apoi apăru o mână ce bâjbâia în jur şi căuta să ajungă la cotlonul din cărămizi.

Cum degetele mâinii care bâjbâiau erau desfăcute – fetei nu-l fu greu să recunoască pe unul din ele inelul cu pecete de neconfundat al unchiului Sylvester. Simţi un imbold ciudat. Pentru impulsiva Marie, imboldul şi acţiunea erau unul şi acelaşi lucru. Aplecându-se furiş spre despărţitură, smulse dintr-o dată inelul din deget. Mâna dispăru brusc şi se auzi cum celălalt scoate un strigăt nestăpânit de uimire. Fata profită de clipa aceea şi coborî iute scara.

Se furişă apoi în camera ei şi „o clipă mai târziu, avu satisfacţia de a auzi uşa unchiului Sylvester deschizându-se şi apoi paşii săi pe coridor. Dar curând se vădi că el nu reuşise să găsească cealaltă cale ce ducea la despărţitură, ori socotise că inelul îi căzuse din întâmplare, pentru că nu trecu multă vreme şi se întoarse. Şi acum, ce-î rămânea de făcut fetei? Să-i spună prietenei sale Kitty despre această descoperire şi să-i arate inelul? Nu… cel puţin deocamdată. Dar era foarte ciudat că exact acum, când avea în mână inelul smuls din deget tocmai când îl surprinsese în flagrant delict, îi venea mai greu ca oricând să creadă că individul se pregătea să jefuiască locuinţa rudei sale. Trebuia să aştepte. Răul, dacă era vorba de un rău, fusese înfăptuit. După cum arăta locul

acum, cineva ajunsese de multă vreme la cotlonul respectiv. Putea fi cumva vreo ispravă de-a unchiului Sylvester din tinereţe, iar acum făptaşul fusese îmboldit să vină din nou la locul crimei, aşa cum păţesc toţi criminalii? Sau poate din despărţitură aceea fusese luat ceva, sau fusese distrus în vreme când locuinţa suferise mai multe transformări? Cum putea să afle adevărul despre toate astea fără s-o iscodească pe Kitty? Nu exista decât o singură cale. Îşi aminti că domnul Gunn îşi manifestase faţă de Kitty interesul deosebit pentru vechiul conac şi chiar pentru cabana de lemn din pădure. Avea să-l întrebe pe el. Era şi un gest de prietenie, pentru că în ultima vreme Kitty se purtase cam rece cu el.

Prilejul se ivi în amurg, în vreme ce domnul Gunn stătea oarecum retras lângă o fereastră din salon. Marie îşi exprimă speranţa că se distrase bine la patinaj, ei îi părea rău că răceala aceea nesuferită o obligase să stea închisă în casă. Se distrase însă cotrobăind peste tot prin locuinţa aceea veche. Era un loc atât de ciudat, plin de tot felul de cotloane ascunse, tainiţe de care nu ştiai ce să crezi. Exact locul unde, socotea ea, s-ar fi putut ascunde comori din vechime. Ce spunea?

Domnul Gunn nu spusese nimic, ci doar tuşise. Dar în întuneric ochii lui se fixară plini de mânie asupra fetei. Fără să bage de seamă nimic, ea îi dădea înainte: ştia că el se arătase interesat de vechea locuinţă, îl auzise cum îi spunea asta prietenei ei Kitty. Îi povestise Kitty cumva despre vreun loc ascuns unde fusese tăinuită vreo comoară?

Nu! Bineînţeles că nu! Dumneaei se înşelase, pentru că el nu se arătase niciodată interesat de vechea locuinţă. Nu ştia de unde îi venise fetei ideea aceea! Numai dacă nu cumva i-o inoculase individul acela dubios care se dădea drept unchi şi cu care se căpătuiseră ei în ultima vreme. Ideea era pe măsura minţii lui bolnave!

— Nu, fără îndoială că nu, spuse Marie cu evidentă naivitate. Nu mi-a spus nimic. Dar, se repezi ea la el cu un inexplicabil aer războinic, tot în felul acesta ai vorbit şi cu Kitty despre unchiul ei?

De fapt nu ştia ce-l apucase, glumise doar şi socotea că

trebuia să-şi ceară scuze. Primise nişte scrisori care lăsau să se înţeleagă limpede că putea fi chemat la New York în orice clipă. Marie se uită ţintă la el. Era evident că o ceruse pe Kitty în căsătorie şi fusese refuzat! Dar ea nu se apropiase cu nimic de dezlegarea misterului.

La cină, prezenţa unchiului – stăpân pe el, pe jumătate plictisit, totuşi bine dispus – nu reuşi să dezvăluie nimic în plus. Părea atât de indiferent şi faţă de mârşăvia pe care o comisese şi faţă de pierderea suferită, încât fata simţi un chef nebun să scoată inelul din buzunar şi să i-l pună pe deget chiar acolo, sub nasul lui. Dar era convinsă că el era pregătit şi avea să facă faţă unei astfel de eventualităţi, ceea ce o determină să se abţină. Masa se desfăşură într-o atmosferă oarecum încordată, fără îndoială din cauza relaţiilor reci dintre Kitty şi Gunn. Cu toate astea, când se retraseră cu toţii în salon, Gabriel începu să-şi frece mâinile plin de nerăbdare.

— Azi dimineaţă Sylvester mi-a promis că ne va povesti o istorie care i s-a întâmplat lui… De data asta, de la început până la sfârşit, ca să mulţumească pe toată lumea. Da?

Unchiul Sylvester, care-şi încălzea trupul îngheţat dinaintea focului, se arătă uimit pe moment, de parcă ar fi uitat cu totul de promisiune şi-i dezamăgi pe toţi. Verişoarele Jane şi Emma ridicară din umeri.

— Ei bine.. Începu unchiul Sylvester cu mintea în altă parte… da, ei… fie! Dar despre ce? întrebă el parcă mai înveselit.

— Propun ceva despre vreo descoperire a unui filon de aur, sau despre găsirea unei comori ascunse, sau despre un jaf, spuse Marie, aţintindu-şi ochii negri şi fascinanţi asupra acelui străin dubios.

Parcă într-adins ca să-i stârnească şi mai multă silă, unchiul Sylvester nu numai că nu se arătă descumpănit sau încurcat, ci cu adevărat încântat, iar ochii lui cenuşii se mai luminară puţin.

— Negreşit! spuse el. Ei bine, atunci fie! Pe râul San Joaquin era un moşneag… unul dintre cei dintâi pionieri pe acele meleaguri… de fapt venise din Oregon, înainte de descoperirea aurului. Îl chema… Uite, ca să vezi! continuă

unchiul Sylvester făcând un efort să-şi aducă aminte şi parcă pierindu-i cheful să povestească mai departe în acelaşi timp. Îl chema… ăăă…. Flint.

Când ajunse aici, unchiul Sylvester se opri, iar verişoara Jane se repezi de îndată nerăbdătoare.

— Ei, nu-i un nume chiar atât de neobişnuit. Era şi pe-aici un lemnar pe vremea tatălui tău, pe care-l chema Flint.

— Da, reluă unchiul Sylvester plictisit. Dar uite că este, sau mai bine zis era, ceva deosebit în legătură cu numele ăsta… şi tocmai aici e miezul poveştii, pentru că pe vremuri Flint şi Gunn erau din aceeaşi familie.

— Asta e o glumă din California? interveni Gunn cu un zâmbet strepezit, roşindu-se la faţă. Dacă-i aşa, atunci poate mă scuteşti de ea fiindcă gluma-i veche.

— Povestea e şi mai veche, domnule Gunn, spuse unchiul Sylvester politicos şi mi-o aduc aminte de când eram copil. Când primul Flint a trecut pe lângă Sault Sainte Marie, călătorii canadieni au tradus pur şi simplu numele lui în Pierre á Fusil şi aşa i-a rămas multă vreme numele. Dar când englezii i-au depăşit ca număr pe canadieni şi au impus limba engleză, numele a fost tradus din nou, devenind Peter Gunn, nume pe care-l poartă şi urmaşii acestuia.

— Nu-i decât o formă mai chinuită a glumei vechi de care spuneam, făcu Gunn îndepărtându-se cu dispreţ de grup.

— Dar unde-i povestea? îşi aduseră aminte verişoarele Jane şi Emma. Povestea aceea cu descoperirea aurului, dă-le-ncolo de nume.

— Vă rog să mă iertaţi, spuse unchiul Sylvester, vârându-şi o mână pe sub reverul hainei şi luându-şi cu încântare un aer exagerat de demnitate ofensată. Dar spusele mele au fost primite cu oarecare îndoială şi mi-e teamă că va trebui să renunţ la a mai povesti mai departe.

Cu toate astea, îi zâmbi fără să roşească domnişoarei du Page în vreme ce se îndrepta spre camera cealaltă, pe urmele lui Gunn.

Cei care băgaseră de seamă relaţiile încordate dintre domnişoara Kitty şi domnul Gunn n-au fost surprinşi a doua zi dimineaţă când acesta din urmă a fost rechemat de treburi

urgente la New York, cu primul tren. Dar Gabriel Lane şi Marie du Page au rămas destul de uimiţi că unchiul Sylvester a fost în stare să se scoale atât de devreme şi să-l mai şi însoţească pe amintitul domn până la staţie. Plictisitul explorator şi căutător de aur desfăşură o intensă activitate şi, îmbrăcat într-un costum vechi de călătorie, îşi dezvălui în timpul micului dejun intenţia de a face o lungă plimbare prin pădurea pe care n-o mai văzuse de când fusese copil. În acest scop îşi făcuse chiar rost de un rucsac mai mic şi măcar de data asta înţelese cam ce idealuri îşi făcuse Kitty în legătură cu el.

— Să nu te duci prea departe, îi spuse Gabriel, fiindcă deşi nu e chiar atât de frig, barometrul coboară repede şi sunt semne foarte sigure de viscol. Vezi să nu te prindă zăpada pe undeva.

— Dar parcă voi vă duceaţi pe lac la patinaj, protestă unchiul Sylvester.

— Da, tocmai pentru că s-ar putea să fie ultima oară. Dar de începe să ningă, suntem mai aproape de casă decât tine.

Cu toate astea, gând începu să ningă, aşa cum prezisese Gabriel, cei care plecaseră la patinaj nu se aflau chiar aşa de aproape de casă cum îşi închipuise el. O vreme înşelător de înviorătoare şi o atmosferă cam încărcată de electricitate îi ademeniseră pe tineri departe pe lac şi nici nu luaseră în seamă primii fulgi de zăpadă măturaţi pe faţa gheţii ca nişte firişoare de praf sau o ceaţă uşoară. Apoi ninsoarea se făcu tot mai deasă, cerul cenuşiu se întunecă şi fulgii tot mai mari, mai grei şi mai grăbiţi începură să fie mânaţi spre ei de vântul nemilos dinspre nord-vest, încât în cele din urmă căpătară deplină forţă, în stare să le facă înaintarea foarte dificilă. Patinele încărcate de zăpadă nu le mai slujeau la nimic. Porţiunile de gheaţă măturate de vânt deveneau tot mai rare, aşa că porniră împleticindu-se orbeşte spre cel mai apropiat mal. Dar nici când ieşiră la mal nu se putură socoti la adăpost, pentru că abia de puteau răzbi prin viscolul ce se înteţea şi mătura malurile şi terenul descoperit. Singura lor speranţă de adăpost era păduricea care îmbrăca dealul. Ţinându-se de mâini şi mergând în şir indian, ceata patinatorilor, formată din

Kitty, Marie şi verişoarele Jane şi Emma, în frunte cu inimosul Gabriel şi în coadă cu vărul John, reuşi în cele din urmă să ajungă la pădure. Şi fura fericiţi când îşi dădură seama că se aflau aproape de cabana pe jumătate dărâmată a bătrânului Lane. Pentru ca bucuria şi uimirea lor să fie şi mai mari, pe coşul mai mult în ruină al cabanei ieşeau rotocoale de fum. Se repeziră spre uşa şubredă, o împinseră făcând să sară legătoarea slabă care o ţinea şi-l descoperiră pe unchiul Sylvester savurându-şi liniştit pipa dinaintea unui foc zdravăn. Un târnăcop mai mic şi o rangă odihneau pe o grămadă de pământ proaspăt săpat, lângă sobă, unde podeaua putredă fusese desfăcută. Motivele pentru care ceata de patinatori dădu buzna înăuntru val-vârtej nu mai trebuiau explicate. Dar, după ce schimbară cuvenitele cuvinte de bun găsit, după ce oamenii se scuturară de zăpada umedă şi se traseră mai aproape de foc, singuraticul ocupant al cabanei şi grămada de pământ atraseră privirile curioase ale celorlalţi.

— Îmi vine să cred, începu Gabriel râzând, că te-ai cam plictisit pe-aici şi te-ai apucat să te joci de-a căutătorii de aur.

Unchiul Sylvester scoase pipa din gură şi încuviinţă din cap.

— Asta-i distracţia dumitale obişnuită, spuse Marie îndrăzneaţă.

Unchiul Sylvester zâmbi dulce.

— Dar măcar de data asta ai avut mai mult noroc? îl întrebă ea.

— În orice caz, i-am văzut culoarea.

— Cum?

Unchiul Sylvester se ridică şi se întoarse cu spatele la foc, învăluind într-o privire blândă tot grupul adunat în faţa lui.

— Aseară, pe când tocmai povesteam o istorie despre căutătorii de aur, am fost întrerupt, spuse el politicos. Unde ajunsesem?

— Ai ajuns la momentul când te aflai în valea râului San Joaquin în primăvara lui ’50, împreună cu un individ pe nume Flint, răspunse în cor verişoarele Jane şi Emma.

— Ah, da! spuse unchiul Sylvester. Pe vremea aceea în locurile unde trudeau minerii nu se prea găseau monezi. Praf de aur era din belşug, dar monezi nu. Vă puteţi da seama că

era mare bătaie de cap să stai să cântăreşti câteva fire de aur, ori de câte ori voiai o gură de whisky sau o livră de făină. Dar nu exista alt mijloc de a trata afacerile. Şi deodată, au apărut în circulaţie o groază de monezi de aur şi argint în tabăra noastră şi în taberele, din preajmă. Erau nişte monezi străine, franţuzeşti şi englezeşti, vechi. Uite, una dintre ele pe care am păstrat-o.

Unchiul Sylvester scoase din buzunar o monedă de aur şi i-o dădu lui Gabriel. Lane se ridică în picioare scoţând o exclamaţie de uimire:

— Păi, exact ca ludovicii de aur pe care-i adunase bunicul în timpul războiului şi i-a lăsat tatii.

Unchiul Sylvester luă moneda înapoi, o puse la ochiul stâng ca pe un monoclu şi clipi cu gravitate din celălalt ochi spre asistenţă.

— Sunt aceleaşi monezi, continuă el netulburat. Pentru că am o memorie bună, treaba m-a interesa şi mi-am amintit că pe când eram copil, bunicul îmi arătase o monedă din acelea şi-mi spusese că le păstrează pentru bătrânul Jules du Page, care nu credea în bănci şi în bancnote. Ei bine, am descoperit că proveneau de la un negustor pe nume Flint, care expedia praf de aur de la Stockton la New York pentru firma Peter Gunn şi Fiii.

— Cui? întrebă Gabriel iute.

— Bătrânului Gunn, tatăl prietenului tău! spuse unchiul Sylvester politicos. Am discutat problema asta chiar azi dimineaţă în drum spre staţie. Dar să ne întoarcem la istoria noastră. Flint mi-a spus că şi el le avea de la un alt individ, pe nume Thompson, care la rândul lui le căpătase de la un altul pentru nişte mărfuri. La un an sau doi după aceea, lucrurile s-au brodit în aşa fel că acelaşi Thompson a degerat pe când ne aflam la Popasul Foamei. Când a socotit că-i sosise ceasul, mi-a mărturisit că fusese plătit de Flint să-mi spună cele pomenite, dar că el credea că monezile fuseseră furate. În vremea asta Flint dispăruse. Alte lucruri mi-au abătut atenţia de la asta. Aproape că uitasem de el, până când într-o noapte, la vreo cinci ani după aceea, am nimerit într-o tabără de mineri părăsită, pentru că adormisem călare pe catârul

care m-a purtat drept pe un jgheab frânt la mijloc, dar… mi se pare că povestea asta v-am spus-o.

— Dar n-ai terminat-o, îi aminti verişoara Jane arţăgoasă.

— Atunci, s-o termin acum. Am fost salvat de-acolo de nişte indieni, care m-au luat drept un spirit rătăcitor ce se cocoţase acolo în bătaia lunii şi au dat alarma. Primul alb pe care l-au adus să vadă despre ce-i vorba s-a întâmplat să fie o epavă de beţiv, cunoscut băieţilor sub numele de „Bătrânul Puşcă” sau „Ulei de Puşcă” care, când m-a văzut, a fost apucat de delirium tremens. Şi cine vă închipuiţi că era, după cum am descoperit eu după aceea? Flint! Flint, ruinat şi sleit! Aruncat ca o cârpă şi renegat de rudele lui din New York, tocmai el care pusese bazele averii lor prin ticăloşia comisă cu mâna lui, ticăloşie pe care aceştia o încuviinţaseră şi o iertaseră. Pentru că Flint, care era dulgher, pe când lucra la vechea locuinţă a bunicului descoperise existenţa unei nişe din cărămizi în peretele biroului tatei, schimbase împărţirea camerei ca să poată ajunge la nişă şi s-o jefuiască în voie fără să-l supere nimeni şi astfel şi-a însuşit din tezaurul bunicului partea pe care o pusese acolo tata la adăpost. Tata era convins că urmaşii săi or să dea de nişa aceea. Şi Flint, fie din grabă, fie din neştiinţă, nu s-a atins de hârtiile şi documentele care erau acolo. Iar acestea vorbeau de existenţa unei alte ascunzători a bunicului, undeva sub vatra asta şi mie mi-a revenit misiunea s-o descopăr.

Unchiul Sylvester îşi aprinse liniştit din nou pipa, se uită la Marie, parcă fără să dea atenţie celorlalţi care-l sorbeau din priviri şi nici nu mai suflau, apoi povesti mai departe:

— Flint, alias Pierre á Fusil, alias Peter Gunn, a murit nebun. M-am hotărât să verific adevărul spuselor sale şi am venit încoace. Pe când eram un ţânc neastâmpărat, care scotocea prin toată casa cea veche, învăţasem toate cotloanele mult mai bine decât tine, Gabriel şi decât oricare altul. Bătrânul Gunn aflase el ceva despre locul ascunzătorii din mărturisirile nelegiuite ale rudei sale şi dorea să pună mâna pe casă prin mijlocirea fiului său, când avea să vină vremea sorocită şi astfel să şteargă orice urmă a jafului comis de Flint. Am recunoscut camera perfect, mulţumită şi ajutorului dat de

Kitty, care a luat covorul şi astfel a lăsat la vedere bucata de podea care se mişca din dreptul despărţiturii ascunse de noua împărţire a camerei. Sub pretextul că voiam să aranjez camera altfel – lucru pentru care sper că mă va ierta Kitty – am rămas o zi întreagă cu uşa închisă, încercând să-mi croiesc drum spre despărţitură. Am găsit nişa jefuită, dar hârtiile erau intacte la locul lor. Din ele am aflat exact suma pe care a sustras-o Flint, dar de asemenea şi faptul că o sumă şi mai mare fusese îngropată într-un butoiaş lângă soba asta. Chiar cu câteva clipe înainte de a sosi voi am terminat treaba şi l-am scos afară. La început am sperat să pot dărui mâine întregii familii banii, drept cadou de Crăciun… da…

Unchiul Sylvester se opri şi trase încet un fum din pipă.

— Dar noi te-am surprins şi te-am obligat să anticipezi, spuse Gabriel râzând.

— Nu, replică unchiul Sylvester foarte stăpân pe el. Dar nu pot, pentru că banii nu-ţi aparţin ţie, ci altcuiva! Conform hârtiilor pe care le am în buzunar – şi ele constituie un document cât se poate de legal – acesta este darul tatei pentru Marie du Page.

Scoţând un strigăt de bucurie, Kitty se aruncă de gâtul prietenei ei, care stătea palidă şi nici nu mai respira, iar chipul neprefăcutului Gabriel se lumină de un zâmbet plin de încântare şi generozitate.

— Iar tu, dragul meu Gabriel, trebuie să te mulţumeşti cu faptul că firma „Peter Gunn şi Fiii” o să-ţi răscumpere vechile tale acţiuni fără acoperire la preţul pe care l-ai plătit şi tu la vremea ta. E tocmai preţul pentru rolul pe care patronii firmei l-au avut în această mică tranzacţie, după cum am avut onoarea a-i explica şi domnului Gunn în drum spre staţie azi dimineaţă.

— Deci, interveni Kitty, socoţi că tânărul Gunn ştia că Flint era ruda lui şi că acesta furase banii tatei şi că domnul Gunn nu voia decât…

Fata se opri deodată cu ochii scăpărători.

— Bănuiesc că voia să facă un aranjament, draga mea, care să-i îngăduie să păstreze şi secretul şi proprietatea în familie, spuse unchiul Sylvester. Dar nu cred că a bănuit

vreodată de existenţa unei a doua comori aici.

— Şi la urma urmei, se pare că toate aceste crâmpeie nesatisfăcătoare de relatare pe care ni le-ai spus n-au însemnat nimic, dar…

— Erau de fapt felul meu de a vă spune ceva despre asta!

În vreme ce toţi se înghesuiau curioşi în jurul comorii scoase la lumină, Marie se apropie timidă de el, fără nicio urmă din vechea îndrăzneală, cu ochii în lacrimi, iar în mână ţinea şovăitoare inelul.

— Cum să-ţi mulţumesc… şi cum să te fac să mă ierţi vreodată?

— Păi, începu unchiul Sylvester uitându-se cu severitate la ea, ar fi bine să păstrezi inelul ca să te mai gândeşti la ceea ce-ai făcut.

Prietenul meu vagabondul.

Hoinăream la întâmplare pe nişte coline acoperite de trifoi din apropierea unuia dintre porturile Noii Anglii. Era o dimineaţă de duminică frumoasă ca nicio alta şi atât de tihnită, atât de plină de înţelesurile celei de-a şaptea zile, ziua odihnei, încât nici măcar clopotele, bătând la mile depărtare, dincolo de mlaştinile sărate, n-aveau un ton de poruncă, de dojană sau de rugă în glasul lor amorţit. Mai degrabă parcă, din turnurile lor pierdute în nouri, păreau să cheme cu glas de muezin renegat: „Somnu-i mai bun decât ruga, dormiţi, fii ai puritanilor! Dormiţi în pace, o, diaconi şi epitropi. Fie, ah! Fie ca picioarele voastre, care vă poartă atât de iute spre cele rele, să se adune sub voi întru odihnă, fie ca mâinile voastre trudite de talanţii necredinţei să se-mpreune sub pernă. Somnul e mai bun decât ruga”.

Şi într-adevăr, deşi se făcuse dimineaţă de-a binelea, somnul încă plutea în aer. Şi, învins de influenţa combinată a mării, cerului şi văzduhului, m-am lăsat jos şi m-am întins pe un prag de stâncă de pe o coastă pietroasă ce dădea spre mare. Dinaintea ochilor se întindea imensul Atlantic, care încă nu se trezise de-a binelea, ci îşi ridica ritmic pieptul, respirând în somn. În zarea înceţoşată nu se vedea nicio pânză. Nu-mi rămânea nimic altceva de făcut decât să mă uit ţintă spre imensitatea care nici nu clipea.

Deodată, am simţit miros puternic de tutun. Întorcând încet capul, am văzut un firicel uşor de fum albăstrui înălţându-se de după un bolovan din apropiere. M-am ridicat, am trecut peste stâncile, de granit şi am dat de o mică văgăună, unde stătea tolănit confortabil pe muşchi şi licheni un individ bine clădit. Arăta însă tare zdrenţăros, foarte murdar, lăsa o puternică impresie că ar îi avut mult prea mult păr netuns, unghiile cam netăiate şi cam îmbâcsit de sudoare şi, în general, mult prea multe dintre metehnele pe care civilizaţia

se străduie să le ascundă. În schimb, era cât se poate de evident că altceva nu mai avea. Era *vagabondul*.

Îmboldit de acea aprinsă severitate ce ni se trezeşte în faţa tuturor indivizilor care ne înfăţişează în persoana lor în mod brutal propriile noastre vicii, am rămas adânc indignat de lenea pe care o degaja individul. Probabil că aceste resentimente erau evidente în înfăţişarea mea. Pentru că omul se ridică puţin în capul oaselor, îmi aruncă la rândul lui o privire care implora iertare şi făcu un gest ca şi cum ar fi avut de gând să-şi lovească pipa de un bloc de granit, ca să scuture jarul din ea şi s-o stingă.

— Zău, dom'le, dacă-mi trecea măcar prin minte că am încălcat terenul înălţimii voastre, m-aş fi dus pe ţărm şi mi-aş fi ales căpătâi apa aia sărată. Da' noaptea asta am bătut şap'şpe mile bune şi n-am avut o îmbucătură, de-mi ghiorăie maţele şi n-am cu ce le face să tacă, fiindcă-s lihnit mort şi nu m-am procopsit decât cu un pac de tutun cu care şi-a făcut pomană Widdy Maloney, colo la răscruce şi doar cu asta-mi mai ţin eu zilele. Şi când m-am pornit la drum şi am plecat de-acasă, din Milwaukee, ca să ajung la Boston, era întuneric şi, Dumnezeu să vă binecuvânteze, dacă vă faceţi milă şi-i daţi acolo cu-mprumut douş'cinci de cenţi unui sărman care şi-a lăsat la Milwaukee o nevastă şi şase copii, vi-i dă el înapoi când capătă ceva de lucru. Domnul să vă miluiască!

Într-o secundă mi-a trecut prin minte ca individul din faţa mea era tocmai omul care, cu o seară mai înainte, se bucurase de ospitalitatea bucătăriei casei mele, aflată la vreo două mile distanţă. Mi-am amintit că atunci se prezentase drept un pescar aflat la ananghie, jefuit de banii cuveniţi de către un căpitan neomenos, că soţia lui zăcea bolnavă de plămâni în satul din apropiere, iar cei doi copii, dintre care unul infirm, ajunseseră să vagabondeze pe străzile Bostonului. Mi-am amintit că această cutremurătoare nedreptate a sorţii impresionase toată familia, iar nenorocitul pescar fusese dăruit cu haine, mâncare şi nişte mărunţiş. Se vede că mâncarea şi banii dispăruseră. Dar veşmintele pentru nevasta cea bolnavă de plămâni unde erau? Îi slujeau acum drept pernă.

Îndată i-am amintit omului toate astea şi l-am acuzat de înşelăciune. Spre surprinderea mea omul primi mustrarea senin, ba chiar oarecum încântat.

— Să fiu al naibii de n-ai dreptate. Dar vezi ’mneata, dom’le, adăugă pe un ton confidenţial, vezi, dom’le, până apuc şi eu să capăt de lucru undeva... şi doar de lucru tot caut eu... din cân’ în cân’ mai trebuie să mai ard şi câte o minciună să mai moi inima târgului. Şi Domnul să ne aibă în pază, dar acolo pe mare e o treabă tare cumplită pentru un om care nici măcar nu-i deprins cu marea.

Am îndrăznit să-i sugerez că un om zdravăn, sănătos ca el ar fi putut să găsească de lucru pe undeva, de la Milwaukee până la Boston.

— A, da, da’ vezi ’mneata, dom’le, m-am urcat pe blat într-un marfar şi afurisitul n-a oprit nicăieri deloc. Da’ numa’ pe coasta de est mă bate pe mine gândul c-am să găsesc niscaiva de lucru.

— Dar n-ai nicio meserie?

— Meserie zici? Păi eu mi-s cărămidar şi martor mi-e Dumnezeu în câte locuri n-am dat o mână de ajutor la cărămizi în Milwaukee. Poţi să pui prinsoare că am o mână tare iscusită la cărămizi. Poate ştie înălţimea ta pe unde aş putea da şi eu o lovitură în branşă, prin împrejurimi?

Dar, după ştiinţa mea, pe-o rază de cinzeci de mile în jur nu era nici urmă de cuptor de ars, pentru că cel mai puţin nimerit loc din lume ca să găseşti vreunul era tocmai aici, în peninsula asta nisipoasă sortită a fi reşedinţa de vară a câtorva oameni avuţi. Dar n-am putut să nu admir obrăznicia acestei puşlamale, care ştia la fel de bine ca şi mine toate acestea. Totuşi i-am spus:

— O zi sau două pot să-ţi găsesc de lucru şi la mine!

Şi, după ce l-am îndemnat să-şi adune bulendrele pentru nevasta lui cea bolnavă, am luat-o înainte peste dunele de nisip spre locuinţa mea. Cred că la început propunerea mea l-a luat cam pe nepregătite şi a rămas oarecum consternat, dar de îndată şi-a recăpătat buna dispoziţie şi aproape în acelaşi timp şi graiul.

— Ah, de lucru, nu-i aşa? Domnul fie lăudat! Sunt gata şi

taman asta jinduiesc şi eu, cu toate că mâinile mi-s obişnuite mai mult cu cărămizile.

I-am dat asigurări că treaba pe care am să i-o dau eu n-are să-i ceară cine ştie ce îndemânare şi în felul acesta, am mers mai departe peste dunele adormite. Dar nu m-am putut stăpâni să nu bag de seamă că, deşi eram un om bolnăvicios, ţineam la drum mult mai bine decât tovarăşul meu, pe care-l lăsam mereu în urmă, aşa încât vagabondul meu, chiar şi dacă era să-l judecăm numai din punct de vedere etimologic, era tot un impostor. Avea un fel aparte de a zăbovi pe lângă vreun gard peste care trebuia să trecem, prefăcându-se a-mi istorisi pe un ton şi mai confidenţial necazurile şi nenorocirile care l-au păscut permanent, de care nu m-a scutit tot drumul până acasă. Şi am mai băgat de seamă că nu prea putea rezista tentaţiei de a se aşeza de câte ori vedea câte un bolovan acoperit de muşchi sau de iarbă de dună.

— Vezi dumneata, dom’le, îmi spunea el adesea, aşezându-se deodată jos, numai din pricina necazurilor care m-au podidit la Milwaukee mi s-a…

Şi numai după ce ajungeam eu prea departe ca să mai aud ce spunea el, abia atunci catadicsea să-şi adune în silă catrafusele şi s-o pornească după mine. Când am poposit la poarta curţii mele, se sprijini de ea lăsându-şi în jos amândouă mâinile, de altfel destul de zdravene şi-mi spuse:

— Ah, ce mângâiere că mai există şi duminica şi le-nlesneşte oleacă de odihnă la cei slabi şi trudiţi, care a mai şi făcut şi şap’şpe mile ca să se bucure de ea!

Bineînţeles că am priceput unde bătea el. Pe ziua aceea însemna că n-am să am parte de aportul preţios al prietenului meu vagabondul la treburile casei. Iar chipul lui se lumină când văzu cât de restrâns era domeniul meu şi mai băgă de seamă că aşa-numita grădină nu era decât un strat de flori acolo. Cum, fără îndoială, fusese pus la săpat până atunci pe măsura puterilor lui, se aşteptase şi acum la acelaşi fel de treabă. Or, trebuie să spun că i-am cam dezamăgit când i-am arătat un zid de împrejmuire abia început, de vreo douăzeci de picioare lungime şi i-am zis că va trebui să ridice zidul cu piatră adusă de pe dealul din apropiere. Câteva minute după

ce-am ajuns acasă, omul meu era instalat confortabil în bucătărie, cu mâncarea dinainte, iar Bridget, bucătăreasa, femeie cam de aceeaşi condiţie, se puse cu el la taclale şi la glume aproape ininteligibile pentru mine. Spre seară, când a însoţit-o pe Bridget la izvor să aducă apă, am băgat de seamă că vântura în mod ostentativ căldarea goală în mână. Însă la întoarcere sărmana Bridget – femeie în amurgul vieţii – căra ea căldarea plină, în vreme ce prietenul meu vagabondul mergea în urma ei cu vreo câţiva paşi, sporovăind bine dispus şi culegând mure.

A doua zi la ora şapte îşi începu treaba plin de încântare. Până pe la nouă pusese trei bolovani la locul lor pe primul rând de jos. O oră căutase numai ciocanul şi târnăcopul, iar în „pauze” glumise cu Bridget. La ora zece m-am dus să văd ce făcuse. A fost un gest necugetat din partea mea, pentru că se văzu obligat să-şi scoată plin de respect pălăria, să lase treaba baltă şi să se rezeme de gard, punându-se bine dispus pe palavre.

— Îţi plac murele, dom’le căpitan?

I-am spus că puştii mei aveau obiceiul să se ducă să culeagă mure, de pe pajiştea aflată tocmai dincolo de deal – sperând ca astfel să împiedic propunerea care ştiam că avea să vină.

— Ah. Dom’le căpitan, da’ eu îs ăl de-am fost nevoit să bat drumurile şi să nu bag nimic în gură decât mure de prin mărăcinişuri… şi aşa că mi-s mare specialist la căutat mure. Bine-nţeles că puştii şi-s copii tare drăguţi, dom’le căpitan, m-au rugat să merg cu ei la locurile pe care numai eu le ştiu.

Nu mai e nevoie să spun că a câştigat şi de data asta. După reţeta tuturor vagabonzilor de toate neamurile, a cucerit copiii şi femeile de partea lui… aşa că prietenul meu vagabondul şi-a făcut mendrele cum a vrut el. A plecat la unsprezece şi s-a întors la patru după-amiază cu o ulcică pe jumătate plină. După ce i-am întrebat pe băieţi, am descoperit că se distraseră grozav, dar la un interogatoriu mai strâns, a reieşit că ei adunaseră toate murele. De la patru la şase, zidul se îmbogăţi cu încă două pietre, după care toată munca plină de ardoare a acelei zile luă sfârşit.

În vreme ce eu mă uitam la primul rând de şase pietre, prietenul meu vagabondul îşi întinse braţele zdravene, cât erau de lungi şi-mi spuse:

— Da, da! Munca mie-mi prinde bine. Dă-mi de lucru şi nu mai am nevoie de nimic altceva.

Am îndrăznit să fac aluzie la faptul că deocamdată prea mare lucru nu făptuise.

— Aşteaptă dumneata până mâine. Şi atunci ai să vezi. De vină-s mâinile astea ale mele care-s încă date mai mult la cărămizi şi nu-s obişnuite cu piatra. Da' aşteaptă şi dumneata până mâine, bine?

Din nefericire n-am aşteptat. O treabă urgentă m-a obligat să plec dimineaţa devreme, iar la amiază, când m-am apropiat călare de casă, mi-a fost dat să asist la un spectacol ciudat: cei doi puşti ai mei dădeau în brânci punând şiruri de pietre unele peste altele, ajutaţi de Bridget şi de Norah, care aduceau pietre de pe coastele din apropiere, în vreme ce prietenul meu vagabondul, întins comod pe creasta zidului, supraveghea liniştit mersul treburilor, contribuind şi el din plin cu vorbe de duh, aruncate alene. Vreme de un minut am simţit cum mă cuprinde o furie oarbă, plină de indignare, dar tot vagabondul mă făcu să-mi revin îndată la sentimente mai bune.

— Bine-nţeles, dom'le, n-am făcut decât să-i deprind pe băieţi să fie harnici... şi deie Domnul să nu ştie niciodată ce-nseamnă să trudeşti pentru o bucată de pâine. Ai dreptate, i-am făcut să creadă că-i joacă, asta am făcut. Iar cât priveşte fetele, nu-i mai bine să te-ajute pe înălţimea ta aici, decât să stea în bucătărie şi să se-ntindă la taclale?

Cu toate astea am socotit nimerit să interzic copiilor şi servitoarelor să-l mai încurce pe prietenul meu la treabă. Probabil că din cauza acestui embargo, a doua zi dis-de-dimineaţă, vagabondul a dorit să stea de vorbă cu mine.

— Îmi pare tare rău, dom'le, că trebuie să-ţi spun, începu el, dar treaba asta cu bolovanii îmi strică mâna la cărămizi şi socot că-i mai bine pentru mine să vă părăsesc şi să-mi caut de lucru în altă parte, în branşa mea. Fiindcă am mare nevoie de ceva de lucru. Şi nu-i de mine, dom'le căpitan, să lenevesc

aici şi să mănânc pâinea degeaba. Aşa că, bună ziua şi, dacă-ţi prisoseşte cumva vreo cinzeci de cenţi, să mi-i împrumuţi până dau şi eu lovitura pe undeva – Dumnezeu mi-e martor că am să ţi-i întorc înapoi.

S-a ales şi cu banii, dar s-a mai ales şi cu o scrisoare din partea mea către un vecin al meu, un medic pensionar destul de bogat, care avea un domeniu întins, un om deosebit de practic care ştia cum să-şi gospodărească terenul. Avea mulţi lucrători pe terenul acela sterp al lui pe care-l numea „fermă” şi-mi trecuse prin cap că dacă prietenul meu vagabondul avea în el vreo înclinaţie cât de mică pentru hărnicie, lucru pe care eu cu indolenţa şi preocupările mele nu reuşisem să-l dau la iveală, atunci vecinul meu avea să-l descopere.

L-am întâlnit pe vecin o săptămână mai târziu. Cu oarecare jenă l-am întrebat despre prietenul meu vagabondul.

— A, da! făcu el oarecum gânditor. Ia să vedem – a venit luni şi a plecat joi. E într-adevăr un tip zdravăn, bine intenţionat, vesel, dar e lovit de-o serie de boli în chip tare ciudat. În prima zi în care l-am pus la treabă în grajd, l-au apucat frigurile şi febra pe care le-a contractat în mlaştinile Louisianei…

— Iartă-mă, te rog, m-am băgat eu iute în vorbă, vrei să spui Milwaukee!

— Ştiu eu ce vreau să spun, mi-o întoarse doctorul încăpăţânat. Mi-a spus toată povestea aia nenorocită, cum a scăpat din slujba confederaţilor, cum l-au atacat negrii înarmaţi, cum s-a ascuns numai prin bălţi şi mlaştini…

— Da, spune mai departe, doctore, am îngăimat eu pierit. Vorbeai despre treaba pe care ţi-a făcut-o.

— Da, ei bine, e ros de malarie din cap până-n picioare. În prima zi l-am învelit tot numai în pături şi l-am îndopat cu chinină. A doua zi l-au pălit simptomele clasice ale holerei şi l-am ţinut numai cu coniac şi ardei iute. Reumatismul s-a arătat abia în cea de-a treia zi, de n-a mai putut bietul de el să facă nicio treabă. Aşa că am ajuns la concluzia că era mai bine să-i dau o scrisoare către directorul spitalului orăşenesc decât să-l ţin mai departe la mine. Era foarte nimerit pentru un studiu patologic. Dar eu am nevoie de un om care să

lucreze la grajduri, aşa că n-am putut să-l ţin mai departe în ambele funcţii.

Cum n-am putut niciodată să mă conving când vorbea doctorul serios şi când glumea, am renunţat să mai discut subiectul. Şi în felul acesta prietenul meu vagabondul mi se şterse din minte, nu fără să lase în urma lui în hambar, unde dormise, un iz puternic de whisky, ceapă şi trândăvie. Dar după două săptămâni şi aceste urme se şterseră din.. „speluncă” – după cum aveau obiceiul să vorbească puţin cam ireverenţios prietenii despre locuinţa mea. Dar îmi făcea plăcere să mă gândesc uneori la el, imaginându-mi-l că-şi găsise în cele din urmă o slujbă în meseria lui de cărămidar, sau că se întorsese la familia lui în Milwaukee, sau că-i făcuse pe toţi ai lui din Louisiana fericiţi când se arătase acasă, sau că se apucase din nou de pescuit, de data asta însă având parte de un căpitan bun şi cinstit.

Într-o dimineaţă minunată de august, am pornit călare să traversez peninsula aceea nisipoasă, ca să fac o vizită unei familii de vază în care toţi băieţii erau curajoşi, iar fetele, frumoase. Când am ajuns în faţa casei, n-am văzut nici ţipenie, dar dinspre veranda din spate am auzit deodată foşnet de rochii şi o voce care domina totul şi semăna cu vocea lui Ulise în vreme ce-şi depăna rătăcirile prin lume. Nu era nicio îndoială, vocea aceea aparţinea prietenului meu vagabondul!

Din ceea ce putusem înţelege din spusele lui, omul meu venea din St. John, Nebraska şi voia să ajungă la nefericita lui nevastă din New York, care locuia împreună cu nişte rude bogate, dar cam nesuferite.

— Şi, domnişoară, nici vorbă că nu v-aş cere nici măcar un cent împrumut dacă aş putea să-mi găsesc ceva de lucru în branşa mea de ţesător de covoare şi poa’ că ştiţi dumneavoastră vreo fabrică unde se fac şi covoare pe aici. Ah, domnişoară şi chiar dacă nu-mi daţi nici un cent, mie tot îmi ajunge să ştiu că necazurile mele au stârnit lacrimi în cei mai frumoşi ochi din lume şi Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru asta, domnişoară.

Acum ştiam că cei mai frumoşi ochi din lume aparţineau

celei mai sensibile şi mai îndurătoare inimi din lume şi am simţit că pentru a se face dreptate trebuia să intervin de îndată între această inimă şi una dintre cele mai mari puşlamale de pe pământ. Aşa că n-am mai aşteptat să fiu anunţat de nimeni şi am deschis uşa alăturându-mă celor de pe verandă. Dacă mi-a trecut cumva prin minte că apariţia mea dramatică va trezi o clipă de remuşcare în sufletul prietenului meu vagabondul, m-am înşelat. Fiindcă, îndată ce m-a zărit, a dat drumul unui strigăt de încântare şi, căzând în genunchi dinaintea mea, îmi apucă mâna şi se întoarse cu un gest oratoric spre doamne.

— Ah, dar îi taman cel care poate depune mărturie ce fel de om mi-s eu. Taman el e cel care mi-a dat o mână de ajutor în urmă cu patru săptămâni, când zăceam slăbit de moarte pe malul mării şi m-a luat în casa lui. Taman el e cel care m-a sprijinit când mi-a fost greu, când m-au ajuns frigurile şi tremuram zgâlţâit de suferinţă şi tot el, Dumnezeu să-l binecuvânteze şi-a scos şi haina de pe el şi mi-a dat-o mie zicându-mi: „Ia-o, Dinnis, că vântul rece al mării poate că ţi-a îngheţat sufletul în tine de tot”. Da’ numai uitaţi-vă la el, vă rog, domnişoară! Uitaţi-vă la acest om de treabă şi sfios… care roşeşte la fel ca şi dumneavoastră, domnişoară. Ah, ia uitaţi-vă la el. O să nege totul chiar în clipa asta, Dumnezeu să-l miluiască! Uitaţi-vă la el, domnişoară! Ce pereche minunată sunteţi! (Secătura, doar ştia că sunt căsătorit). Ah, de l-aţi vedea scriind zi şi noapte cu mâna aceea frumoasă a lui, (era evident că individul credea spusele servitorilor cum c-aş fi un fel de profesor de chiromanţie) dacă l-aţi vedea, domnişoară, aşa cum l-am văzut eu, atunci aţi fi tare mândră de el.

Aici se opri fiindcă-i pierise suflarea. Eram aşa de năucit, că n-am mai putut spune o vorbă. Iar rechizitoriul necruţător pe care avusesem de gând să-l rostesc în clipa în care deschisesem uşa se topi cu desăvârşire. Şi când „cei mai frumoşi ochi din lume” se întoarseră plini de recunoştinţă spre mine… ei bine…

Dar mi-am mai păstrat destulă stăpânire ca să rog pe doamne să se retragă, întrucât îmi asumam eu grija de a

cerceta cazul prietenului meu vagabondul pentru a-i acorda tot ajutorul care se cere (abia mai apoi am aflat că puşlamaua reuşise să le văduvească pungile de trei dolari şi jumătate). Când uşa se închise în urma lor, m-am întors spre el.

— Secătură nenorocită!

— Ah, dom'le căpitan, da' să-mi refuzi dumneata o recomandare ca aceea pe care ţi-am făcut-o eu chiar mai înainte? Dumnezeu să aibă milă de noi! Da' de-ai fi văzut dumneata ce ochi a făcut la mine fata aceea frumoasă! Ah, de se-ntâmpla una ca asta înainte de a mă căptuşi cu toate frigurile şi răcelile care mi-au zdrobit sufletul de tot, pe când eram şi eu tinerel şi săltăm câte zece dolari bani gheaţă pe săptămână la cărămizi, ei, ştiu bine că atunci…

— Socot că un dolar ajunge pentru scornelile tale, am izbucnit eu şi cum am de gând să nu las să treacă nici douăzeci şi patru de ceasuri ca să dau în vileag totul şi să te fac de râs, cred că cel mai bine pentru tine ar fi s-o iei iute la picior spre Milwaukee, New York sau Louisiana.

I-am dat un dolar.

— Dar ţine minte că nu vreau să-ţi mai văd mutra pe-aici!

— Nici n-o s-o mai vezi, dom'le căpitan.

Şi nici n-am mai văzut-o.

Dar mai târziu, pe la sfârşitul verii, cam la vremea când locuitorii sezonieri îşi luaseră zborul spre locurile mai calde din Boston şi Providence, mi s-a întâmplat să iau masa cu unul dintre cei care mai rămăseseră. Era un avocat din Boston, plin de principii, cinste, autodisciplină, statistici, estetică şi deplin conştient că era înzestrat cu toate aceste calităţi pe care şi le recunoştea la adevărata lor valoare. Cred că pe mine mă îngăduia pentru că eram mai degrabă străin pe acele meleaguri şi, cu blândeţe dar ferm, îmi înlătură toate argumentele în toate domeniile, îndoindu-se adesea de faptele invocate de mine, în general de deducţiile mele şi întotdeauna de ideile pe care le-aş fi emis. Când stătea de vorbă cu tine, totdeauna părea să catadicsească să coboare numai până la jumătate scara foarte înaltă a valorilor morale şi intelectuale, însă concluziile le rostea tot de sus, peste balustradă.

M-am apucat să-i vorbesc de prietenul meu vagabondul.

— Cu tagma asta de impostori trebuie să te porţi doar într-un singur fel şi e destul să recunoşti faptul că legea îi socoteşte nişte „vagabonzi”, iar comportarea lor un delict. Orice alt sentiment opus acestui principiu te înfierează drept *particeps criminis*[4]. Nu ştiu exact, dar trebuie să existe şi vreo măsură împotriva dumitale pentru încurajarea vagabondajului. Ei bine, eu am un stil eficient de a trata cu astfel de domni.

Avocatul se ridică şi luă de pe şemineu o armă cu două ţevi pentru păsăret.

— Când pe proprietatea mea se arată vreun vagabond, îl anunţ s-o şteargă. Dacă totuşi insistă, atunci trag în el, aşa cum aş face împotriva oricui mi-ar încălca domeniul cu gânduri criminale.

— Să tragi în el? am exclamat eu alarmat.

— Dar… dar numai cu cartuşe care n-au decât pulbere în ele! Bineînţeles că individul nu ştie asta. Dar a doua oară nu mai vine el.

Pentru prima oară mi-a trecut prin minte că probabil multe dintre argumentele amicului meu nu erau decât tot un fel de cartuşe oarbe, pe care le folosea ca să pună pe fugă oricare minte ce i-ar fi încălcat domeniul intelectual.

— Bineînţeles că dacă vagabondul persistă mai departe, aş fi îndreptăţit să folosesc şi gloanţe. Chiar aseară mi-a făcut unul o vizită. A trecut peste zid. Dar puşca mea a fost cât se poate de eficientă: să-l fi văzut cum alerga!

N-avea nici un rost să discut în contradictoriu cu o minte atât de practică, aşa că am abandonat subiectul. După micul dejun am luat-o peste dune, iar amicul meu mi-a promis că, îndată ce termina de rezolvat nişte treburi gospodăreşti, avea să mă ajungă din urmă. Era o dimineaţă frumoasă, tihnită, foarte asemănătoare cu cea în care îl întâlnisem pe prietenul meu vagabondul. Deasupra mării şi a pământului plutea liniştea unei nesfârşite binecuvântări. Departe se vedeau nişte pânze albe, clipind foarte adormite, una sau două nave

4 Părtaş la nelegiuire (lat.).

se apropiau de ţărm, dar foarte alene… exact ca prietenul meu vagabondul! O voce care răsună în spatele meu mă făcu să tresar. Amicul mă ajunsese din urmă. Dar chipul lui arăta oarecare îngrijorare.

— Chiar acum am aflat ceva destul de important, începu el. Se pare că în ciuda tuturor precauţiilor mele, vagabondul acela a intrat în bucătărie la mine şi servitorii s-au cam luat la glume cu el. Se pare că ieri dimineaţă, în vreme ce eram absent, individul a avut îndrăzneala să-mi împrumute arma ca să se ducă la raţe. După vreo două sau trei ceasuri s-a întors cu două raţe şi cu… puşca.

— După cum se vede, a fost cinstit.

— Da, dar să vezi! Zăpăcita aia de fată mi-a spus abia acum că, atunci când i-a dat arma înapoi, individul i-ar fi spus că totul era în ordine şi că pentru a-i scuti pe stăpân de bătaie de cap, o încărcase el cu mâna lui.

Cred că mi-a citit de îndată îngrijorarea pe faţă, pentru că a adăugat de îndată:

— Nu erau decât alice de raţă şi câteva alice acolo n-au să-i cadă chiar aşa de rău!

Dar o vreme am mers amândoi în tăcere.

— Mi s-a părut mie că arma aceea a cam avut recul, îmi spuse el în cele din urmă oarecum gânditor. Dar ideea că… Hei! Ce-i asta?

Se opri dinaintea scobiturii unde-l descoperisem pe prietenul meu vagabondul prima oară. Locul era pustiu, dar pe muşchiul din jur erau pete de sânge şi rămăşiţe de la o rochie veche, pline de sânge şi acestea, de parcă ar fi fost folosite drept bandaje. M-am uitat atent la ele: erau de la rochia dăruită pentru nevasta bolnavă de plămâni a prietenului meu vagabondul. Amicul meu, plin de tulburare, o apucă pe dârele acelea de sânge care se vedeau pe muşchi, pe pietre şi pe bolovani şi duceau drept spre mare. Când l-am ajuns din urmă şi eu pe mal, l-am găsit în faţa unei stânci late; acolo se afla o legătură într-o batistă pe care am recunoscut-o şi un baston dintr-o cracă îndoită.

— Probabil că a venit încoace ca să-şi spele rănile… apa sărată e un hemostatic, spuse gazda mea, care-şi recăpătase

stilul precis de a interpreta faptele.

N-am zis nimic, dar m-am uitat spre ocean. Ştia să-şi păstreze tainele în adâncuri; ochii lui liniştiţi se pricepeau să nu trădeze nimic, indiferent ce văzuseră ei în noaptea de dinainte. Oceanul se întindea netulburat, indiferent şi tăcut. Iar prietenul meu vagabondul nu mai era!

Sfârşit.



CUPRINS.

